

ANTOINE B. DANIEL

LANTURILE DE AUR

Al doilea volum al seriei Regina din Palmyra

ANTOINE B. DANIEL

Lanțurile de Aur
volumul al II-lea din seria
REGINA DIN PALMYRA

Traducerea din limba franceză
AURELIA ULICI

RAO Internațional Publishing Company
2007

În clipa dorinței de mărire, ți-o poți întotdeauna închipui pe Zenobia înaintând pe sub colonadele Palmyrei. Frumusețea ei nu-și găsește egal decât în splendoarea acestui oraș de piatră, peste care deșertul și secolele au așezat atâta pulbere de vise, încât viața însăși nu mai oferă alte certitudini decât o iluzie de multă vreme uitată.

Angus Farel

Partea I

ALAT

259–260 d.Hr.

PALMYRA

În timpul lunilor ce au urmat căsătoriei lor, locuitorii Palmyrei, surâzând micalit, i-au văzut nu o dată pe Odenat și pe Zenobia plecând la vânătoare. La întoarcerea lor, i se aduceau laude tinerei soții pentru măiestria săgeților, îndemnării sale și chipului încântat al Preailustrului.

Vara sosi cu căldurile ei pustiitoare. Vânătoarea încetă. Zenobia și Odenat nu mai ieșeau în afara palatului lor din Palmyra.

Un vârtej de zvonuri se stârni. Zvonuri despre acele povești ce zburau de la un capăt la altul al deșertului Turaq Al'llab, odată cu praful și cu nisipul. Uneori, timpul le dădea greutatea adevărului. Cel mai adesea, se ștergeau așa cum tot ce este omenesc se șterge în deșert.

Mai întâi, se zvonii că în toamnă Preailustrul va ridica oștile împotriva lui Shapur, Regele regilor, puternicul Persiei, al Armeniei și al Mediei. La această veste se adăugă o alta, mai cumplită: Zenobia va merge alături de el. Ca și soțul ei, va conduce, ca un general, războinicii din Palmyra!

Bârfele dădură naștere râsetelor și ironiilor. Cei care nu credeau așa ceva făceau pe înțelepții.

Că Marele Odenat fusese subjugat de frumusețea tinerei sale soții se știa. Că Zenobia nu era o femeie ca oricare alta, da, era adevărat. Dar o femeie nu conducea o armată. Cu atât mai puțin o armată împotriva lui Shapur, căruia nimeni nu-i ignora puterea și cruzimea.

Împăratul Romei însuși se temea de perși. După câteva bătălii aprige care nu se sfârșiseră în favoarea lui, Augustus Valerian se ferea acum să-l înfrunte pe Shapur. Retras în vilele confortabile din Antiohia sau din Emesa, își lăsa legiunile să dea câteva mici bătălii, ici și colo, pe drumurile Imperiului. Într-adevăr, de la Hadrian și Traian, niciun Augustus nu i-a învins pe perși. Așa ca aceștia aveau obiceiul de a jefui cu regularitate bogățiile Romei și ale aliaților ei.

Preailustrul, până în acea zi, știuse să ocolească o înfruntare ce putea nimici cele câteva mii de războinici pe care îi avea. Să-și fi pierdut mințile pentru a-i putea încredința astfel viața, gloria lui și pe cea a Palmyrei unei femei de abia douăzeci de ani? O soție abia măritată?

În fața ironiilor, alte voci se ridicau pentru a da asigurări că destinul Zenobiei nu se asemana cu nimic care ținea de rațiune, de firesc sau de uman.

Oare fusese uitată întoarcerea ei din deșert, atunci când o credeau moarta de luni întregi? Și ce întoarcere! Caravanierii i-au descris moartea. Totuși, un oraș întreg a văzut-o intrând în templul lui Baalshamin, calare pe o cămila albă ce purta steaua neagra a nașterii sale. Steaua de unde a țâșnit apa sfânta din Dingir-Dusag, oaza Sărutul Cerului!

Dacă zeul ei a putut s-o călăuzească prin lumea de dincolo și s-o facă să se întoarcă de acolo, oare nu putea, la fel, să-i dea și puterea războinicilor?

De altfel, cine putea să uite ce fel de vânătoare era? Nu ea fusese cea care, la nunta ei, se așezase pe o piele de pantera ucisă cu propriile mâini? Unii adăugau cu voce foarte înceată că știa să omoare și oameni. Curtenii renegați au fost nevoiți să se supună puterii săgeților sale la fel ca sălbăticiunile!

Zi după zi, tainele spuse în șoaptă se strecurau pe străduțele din Palmyra, așa cum se prelinge uleiul dintr-un urcior spart.

Oaspeții Preailustrului aveau cu toții câte ceva de povestit. Unii erau încredințați că Zenobia și Nurbel, tovarășul de luptă și de vânătoare al Preailustrului, născociau arme noi. Alții afirmau că Nurbel și Zenobia puneau la cale un complot. Se dovedi că zvonul era răspândit de Hayran, fiul Preailustrului, și de mătușa lui, Ophala. El scotea la lumină bălălia surdă ce se dădea în jurul Marelui Odenat. O ceartă aprigă trecu de ziduri, atâta discuțiile de pe străzile aurite ale Palmyrei, distrugând pentru un timp vechi prietenii.

Curând, se află că un șelar venit din Tyr își petrecea timpul, în secret, la palatul Marelui Odenat. El inventa diferite feluri de scaune legate de pieptul cailor, care permiteau călăreților să se miște cu mai multă iuțeală.

Această veste fu contrazisă chiar de a doua zi. Șelarul era un persan. Nurbel, în taină, din ordinul Preailustrului, l-a ademenit să vină de la Curtea lui Shapur. Plătit în aur, omul nu avea altă sarcină decât să făurească o cuirasă de piele chiar după bustul Zenobiei.

Două nopți mai târziu, într-o tavernă învecinată marilor depozite de la ieșirea din Palmyra, un negustor din Charax confirmă prezența șelarului persan la palat. Se întâlnise cu ajutoarele lui. Totuși, dacă Preailustrul l-a plătit în aur, era doar pentru a copia harnașamentele cailor ce îi făceau de neînvins pe arcașii lui Shapur.

După un timp, cum niciun oaspete nu putea spune că l-a văzut cu ochii lui pe șelar sau atelierul lui, au luat povestea ca pe o gluma. Un nou zvon îl înlocui pe cel vechi. Se strecura prin grădini și printre corturi ca un șarpe. Nimeni nu l-ar fi putut vedea pe șelarul persan: Odenat poruncise să i se taie gâtul ca să nu-și poată vinde și altora știința.

Pe dată șușotelile șuierau pe deasupra jăraticului serii. Se șoptea că persanul fusese trimis la moarte pentru că pipăise bustul Zenobieei ca să confecționeze cuirasa. Un sacrilegiu pe care Preailustrul, pe cât de gelos, pe atât de îndrăgostit de soția lui, nu l-a putut îndura.

La sfârșitul verii, arșița îngrozitoare s-a potolit. Imediat, din Antiohia, Emesa și Palestina au sosit nesfârșite coloane de soldați romani. De rase diferite, vorbind toate limbile Imperiului. Puteau fi văzuți războinici blonzi din Panonia sau Retia, precum și negri din Nubia și Egipt. Cu toții alcătuiau cele douăzeci de cohorte ale legiunii oferite Marelui Odenat de Augustus Valerian, cu ocazia căsătoriei sale.

Legionar sau tribun, doctor sau tâmplar, războinicii își târau după ei femeile, copiii și sclavii, măgarii, caii sau cămilele. Discuțiile provocate de sosirea lor s-au pierdut în vacarmul pe care îl provoca instalarea acestei mulțimi la răsărit de oraș. Urmă o mare ceremonie. Ofrandele se îngrămădeau în temple. În cele din urmă, se arătă și Preailustrul. Prefectul Aelius le ceru celor nou-veniți să-l aclame.

Aclamație căreia îi lipsea entuziasmul.

Era de înțeles. Din păcate, soldații erau sfârșiți de puteri. Totuși, cu toții au remarcat expresia Preailustrului în fața armatei pestrițe, apatice, care îi fusese prezentată, precum și politețea rece a prefectului Aelius față de stăpânul Palmyrei.

De a doua zi, legionarii au săpat șanțuri, au ridicat taluzuri de apărare la fel de repede cum și-au ridicat și corturile de piele și din pânză de in. Au trebuit golite depozitele pentru a putea fi hrăniți. Caravanele, avertizate prin nu se știe ce întâmplare fericită, soseau cu zecile. Negoțul deja înfloritor, devenea excelent. La fiecare apus se mai ivea un grup de țarcuri pentru

animale mici și mari. Depozitele se ridicau la răsărit de marea pădure de palmieri. La nord, ca și la sud, răsăreau, ca prin farmec, alte turme de cămile tinere, pe care negustorii le vindeau în urma unor tocmele aprige.

Dintr-odată, Palmyra crescuse. Se întinse în deșert, împrăștiind acolo mulțimea de nou-veniți. Speranța îmbogățirii îi atrăgea atât de tare, încât nu făceau niciodată mofturi la plata taxelor ce le erau cerute din primii zori ai șederii lor acolo.

Șirurile de corturi adăposteau o mulțime de femei și de copii jucăuși, care urlau în limbi de neînțeles. Timp de două luni, cu sutele, pentru doi sesterți de bronz pe zi, s-au alăturat bătrânilor ca să frământa din noroi miile de cărămizi.

Palmyra nu era decât un imens șantier. Ziduri noi de apărare se adăugau celor groase, deja existente. Conduce de apă, pe care prezența războinicilor Romei le făcea indispensabile, prelungeau canalele orașului. Legionarii veniți din cele patru colțuri ale Imperiului cereau noi altare, noi temple pentru zeii lor. Zei care nu erau, bineînțeles, cei ai deșertului.

Dar, vai, apa începu să lipsească din Palmyra. În parte secate de marea seceta din vară, izvoarele nu puteau să astâmpere setea atâtor oameni. Mai întâi, trebui oprită fabricarea cărămizilor. Străinii nu mai aveau dreptul decât la un burduf pe zi, pentru zece guri.

În sfârșit, într-o dimineață, au fost văzuți soldații lui Odenat, caii lor și toată administrația ridicându-și tabăra. Sub comanda lui Nurbel, au început să-și ridice corturile în oaza Sărutului cerului. Beau apa din lacul nașterii Zenobiei, scăpând astfel Palmyra de setea a mii de oameni și a atâtor animale, care așteptau acolo războiul împotriva lui Shapur.

Aceasta plecare neașteptată stârni din nou vârtejul zvonurilor.

Toți știau că lupta cu perșii devenea mult mai sigură. Se povestea că Zenobia, la adăpost de privirile curioase, în adâncul grădinilor palatului, se antrena neîncetat cu arcul. Acum era în stare să folosească arcuri foarte puternice, cu lemnul dublat de coarda și de corn, pe care, de obicei, numai vechii arcași reușesc să-l încordeze.

Acest zvon fu atât de plăcut auzului, încât chiar și cei care încă nu o văzuseră pe Zenobia cu ochii lor reușeau să-i laude frumusețea atunci când îl călărea, pe Yedkivin.

Puțin mai târziu, negustorii bogați din Antiohia au adus mari cantități de ofrande în templele din oraș. Au fost întrebați de ce o fac. Au povestit, în

tăcere sau cu jumătate de gură, că nu totul mergea bine între Marele Odenat și prefectul Romei, Aelius.

Vestea, fără să fie o surpriza, aruncă o umbra de îndoială. Legionarii, care colcăiau prin oraș, erau priviți cu mai puțină simpatie. Copiii aveau plăcerea răutăcioasă de a le strica siesta la umbra palmierilor.

Așa se răspândi zvonul că o campanie împotriva perșilor lui Shapur nu va avea niciodată loc. Nu era decât o pânză de fum, un șiretlic. De fapt, Preailustrul se temea de o lovitură din partea romanilor. Iată de ce Nurbel a condus trupele la izvorul Zenobieii. Odenat spera să-i țină pe soldați la distanță de legiune, ca să nu-i ofere lui Aelius plăcerea de a le întinde o cursă.

Aceste cuvinte treceau din gura în gură și stăpâneau toate gândurile. Fuseseră ațâțate de un negustor evreu din Emesa, care vindea la palat lemn din Nord și sclavi aduși din Capadocia. Războiul, susținea el, se ducea chiar în palat. Fiul Preailustrului și mătușă lui, Ophala, aliați cu prefectul Aelius, duc războiul împotriva Zenobieii. O acuzau că voia să-i ia locul Preailustrului. Nici mai mult, nici mai puțin.

Cu o plăcere răutăcioasă, cei cărora dintotdeauna le-a plăcut să întrețină bârfele Ophalei au fost de acord. Amenințarea împotriva Palmyrei nu venea de la Roma, ci de la Zenobia. Ea căpătase o influență fatală asupra soțului ei. Mai rău: l-a subjugat și pe Nurbel cu farmecul ei, făcându-l la fel de nevinovat ca un copil.

Iată de ce războinicii din Palmyra și-au ridicat tabăra în oaza Sărutul Cerului. Nurbel nu aștepta decât un semn de la venerata lui stăpâna ca să se năpustească asupra orașului, să masacreze legiunile și, poate, întreaga populație!

Înălțimea zidurilor de cărămidă ridicate de prefectul Aelius pentru a apăra tabăra romană părea o confirmare a acestor orori. Panica făcu să se clatine mințile mai slabe. Caravanele au început să părăsească orașul. Dimineața și seara, fețe neliniștite se întorceau spre deșert. Cu gravitate, holbau ochii ca să scruteze orizontul și să descopere acei nori de praf ce anunțau atacul războinicilor lui Nurbel.

În sfârșit, într-o dimineață, în zori, trompetele au răsunat deasupra cupolelor palatului lui Odenat. Porțile s-au deschis. Bătrânul shuloi Shara, la fel de descărnat și de plictisit, se făcu văzut. Lovi de patru ori dalele cu bastonul său lung. Cu capul aplecat, ca de obicei, anunță ca Preailustrul și Zenobia își vor împlini în fiecare zi datoria în templele din Palmyra.

— Măine, anunță Shara fără să ridice vocea, Preailustrul și soția sa vor merge să-l întâlnească pe nobilul Nurbel în oaza Sărutul Cerului, pentru a-i conduce pe războinicii din Palmyra împotriva luptătorilor lui Shapur, persanul. Cei care, în acest oraș, îi iubesc pe Preailustrul și pe Marea Zenobia să meargă să aducă ofrande zeilor noștri, pentru ca victoria să fie de partea noastră.

Acest anunț nu era un zvon, ci un adevăr. Primul după multa vreme. Zbură pe cerul Palmyrei mai repede ca muștele. Până în zorii zilei următoare, fumul sacrificiilor se ridica într-un nor puturos deasupra acoperișurilor și corturilor.

Înainte ca soarele să alunge primele umbre, gloata se grăbi printre cele opt sute douăzeci de coloane ale drumului sfânt. Mulțimea era atât de compactă, încât unii, fără ca nimeni să se îngrijoreze, se agățau de statuile binefăcătorilor, ce împodobeau imensul portic.

Zenobia înainta alături de soțul ei. Cu toate că Odenat arăta minunat, ca de obicei, mulțimea nu avea ochi decât pentru ea.

Contrar zvonurilor, nu purta cuirasă. Un caftan de mătase în dungii de aur și galben îi acoperea umerii. Îi ascundea bustul strâns într-o tunică cu ghirlande albastre. O centură de piele roșie îi sublinia talia. Centura susținea teaca din piele de miel cusută cu perle, în care era strecurat un pumnal cu lama dreaptă. Pantalonii bufanți, asemănători celor ai soțului ei, îi ascundeau șoldurile. Se înfundau în cizmele de călăreț, înalte și strânse pe pulpe. O bandă de aur și de argint îi cuprindea fruntea, legându-i părul lung, făcând să iasă în evidență ochii negri, conturați cu khol. Buzele îi erau date cu roșu.

Nu atât frumusețea ei uimea, cât forța rece și aproape indiferenta a expresiei sale. Uimirea gloatei lasă locul entuziasmului. Se strigau numele Marelui Odenat și cel al Zenobiei. Apoi, curând, doar cel al Zenobiei. Unii au văzut că Preailustrul, în loc să se supere, nu făcea decât să zâmbescă și mai mult.

Abia dacă l-au observat pe Hayran și pe tovarășii lui. Venea totuși imediat, în spatele Preailustrului și înaintea ofițerilor lui. În ce o privește pe mătușă Ophala, a fost nevoie să se aștepte cortegiul de femei, pentru a o ghici sub un văl alb, fără altă podoabă decât un șir de ciucuri de aur.

Cei care își aminteau zvonurile din săptămânile trecute se amuzau. Dacă a fost un război la palat, nu Ophala a fost cea care l-a câștigat.

Când cortegiul a ajuns la capătul imensei colonade, servitorii s-au apropiat cu caii. Preailustrul a ținut chiar el calul Zenobiei, ca ea să-l încalece. Toți au descoperit atunci ciudata pătură cu legături pe care o purta Yedkivin. Rulouri groase, mai late decât o mână, se răsuceau în față și în spate. Pe părți, atârnav legăturile în care Zenobia își fixa cu îndemânare încălțările. Și-au amintit de șelarul persan. Zvonurile aveau și o urmă adevăr. Un caravanier din nord povesti că popoarele din est numesc acest lucru „șă”. Cuvântul fu repetat, ca și cum conținea ceva magic.

Se forma caravana. Zenobia era în frunte alături de soțul ei. Ophala se lungi pe pernele unui coș suspendat între doua cămile. Garda Preailustrului preceda coloana lungă unde erau îngrămădiți sclavii și proviziile, servitorii și toate femeile necesare pe timp de război.

Traversară orașul de corturi ce înconjura Palmyra și pădurea de palmieri, stârnind atât aclamații, cât și praful. Doar atunci și-au dat seama că legiunea Romei nu-l urma pe Preailustrul. Dimpotrivă, legionarii prefectului Aelius își ocupau pozițiile pe metereze.

Celor care se mirau li s-a răspuns că prefectul Aelius a primit de la Preailustrul ordinul să rămână să păzească orașul. O măsură prudentă. Palmyra trebuia bine apărată de jafurile învingătorilor dacă se întâmpla ca Shapur, ca de obicei, să câștige bătălia pe care o doreau Odenat și soția lui.

Abia s-a pierdut caravana regală în căldura tremurătoare ce stăpânea deșertul, că zvonurile au început din nou să roiască. Oscilau între neliniște și speranța, precum niște câini în fața unui os prea mic.

OAZA SĂRUTUL CERULUI

Când Zenobia și Odenat reușiră să vadă oaza Sărutul Cerului, Nurbel le ieși în întâmpinare.

După salutarile obișnuite, declară:

— Războinicii tai sunt gata de lupta, Preailustrule. De la primul până la ultimul. Chiar de mâine putem să ne îndreptăm spre nord. Am trimis oameni înainte, ca să ne arate cât mai repede drumul spre Shapur.

Se întoarse spre Zenobia, ca să adauge:

— Ți-am urmat porunca. Și în privința aceasta, totul este pregătit.

Zenobia îi mulțumi și își rugă soțul s-o lase să se scalde în lacul nașterii sale. Trebuia s-o facă, spuse ea. Baalshamin, zeul ei, o așteaptă. O să-i dea binecuvântarea de care are nevoie pentru victorie.

Marele Odenat era subjugat de frumusețea acestei oaze de care auzise atâta vorbindu-se și pe care o descoperea acum pentru prima oară. Porunci să se întindă pe maluri pânze, pentru ca soția lui să se poată arăta zeului ei ferita de privirile indiscrete.

În timp ce sclavele îndeplineau ordinul, el se plimbă cu Nurbel pe sub palmieri. Trandafiri, lauri, ierburi abundau și se înmulțeau de la sine în pământul roditor al oazei.

Totul era o grădină minunată și, trebuia să recunoască, era mai frumoasă decât cele din Palmyra.

Îl întreba pe Nurbel:

— Nu crezi ca locul acesta seamănă cu soția mea? Totul aici este apă și foc, blândețe încrustată în asprime. La fel de ciudat ca tot ce nu este omenesc și totuși primitiv.

Nurbel zâmbi și se feri să răspundă.

Zenobia rămase în lac până noaptea. Când Odenat îndrăzni să arunce o privire printre pânzele ținute de sclave, nu-i văzu decât umerii și capul. Doar aceste părți ieșeau din apă și mereu în același loc.

Spre seară, grosul caravanei de servitori, precum și carele cu femei ajunseră în oaza. Ashemu, lăsând sclavele și servitoarele să pregătească cortul, o găsi pe Zenobia nemișcată, cu spatele la mal și la paravanele de pânză.

Aflând ca rămânea în apa, Preailustrul abia dacă își arătă mirarea. Puse să fie aduse torțe, ca ea să poată găsi drumul spre mal, când zeul ei va hotărî s-o elibereze.

După care, aruncă spre Dinah o privire pe care numai Ashemu știe s-o surprindă. Pomeții tinerei evreice roșiră. Un zâmbet plin de o iubire sincera îi îndulcea buzele. Rămase acolo până ce Dinah se îndepărtă discret spre cortul Marelui Odenat.

În cele din urmă, când Zenobia părăsi izvorul lui Baalshamin, stelele acopereau imensitatea deșertului Turaq Al'llab. Întunericul răsună de țârâitul neîncetat al gâzelor, de trosnetele seci ale pietrelor cuprinse de frig, de melopeeleacompaniate de flaute și de lăute cu trei corzi ce le înduioșau pe concubinele și soțiile războinicilor.

Ashemu se grăbi să desfacă cearșafurile pe care le pregătise de ore întregi. O înfășură pe Zenobia și o șterse tot drumul spre cortul lor.

Inima și mintea egiptencei clocoteau. Dintr-odată, în timp ce o aștepta pe Zenobia, o asaltaseră amintirile. Se pomeni cu gâtul sufocat de emoție. Noaptea aceasta îi amintea de cealaltă noapte, faimoasă, când ea a tras-o pe Zenobia din pânțele mamei sale, în timp ce steaua lui Baalshamin aproape că dezlănțuia sfârșitul lumii.

Ashemu știa demult să descifreze stările schimbătoare ale Zenobiei. Îi trebui doar o privire pentru a pricepe ca trebuia să nu pomenească nimic din trecut. Totuși, în timp ce usca și peria părul celei care fusese copilașul ei, amintirea fu mai tare decât ea. Murmura:

— Aproape că am uitat locul asta. A trecut atât de multă vreme! Ultima oară, îți amintești, era la a treisprezecea ta aniversare? Isis să ne binecuvânteze! Erai atât de frumoasă, acolo, pe apă! Tatăl tău nu-și mai încăpea în piele de mândrie. Îți amintești?

— Nu, răspunse Zenobia cu un mormăit. Ce a fost nu mai este și nu-mi pasa. Ceea ce contează e ziua de mâine. Iar mâine vom avea mult de mers călare.

Dormea fără vise când o scuturătură o trezi. O mână îi acoperea gura. Trupul și mintea i s-au dezmeticit pe data. Chiar înainte de a o respinge, recunoscuse parfumul Ophalei.

— Taci și asculta-mă, bâlbâi mătușa lui Hayran.

O lampa chioară, cu oblonul întredeschis, era pusă pe jos, lângă pat. Tunica largă care o înfășură pe Ophala părea o pată luminoasă. Abia i se

ghicea fața. Cu mâna dreapta, Zenobia căută mânerul pumnalului sub așternutul patului, fără să-l găsească.

— Ce vrei? mormăi ea. Trebuie numai să strig și garda Preailustrului va fi aici.

— Ar fi mai bine pentru tine să taci, replică Ophala, cu venin în glas. Îți aduc doar o veste.

Zenobia se ridică din pat. Înainte ca Ophala să poată reacționa, apuca lampa. Deschise oblonul mai mult. Flacăra galbena lumina rânjetul mătușii lui Hayran.

— Ce veste merită să mă trezești?

Ophala chicoti fără să se lase impresionată.

— Oh, o veste mare și bună: am dovada că l-ai mințit pe Preailustru.

Un fior strânse pieptul Zenobiei. Tăcu.

Umbrele jucau pe fața Ophalei. Rânji, pregătind efectul.

— Știu unde erai în timp ce tatăl tău și Odenat te credeau moartă. Nu erai alături de Baalshamin! Oh, chiar nu... Zeul tău, izvorul, cuvintele tale și aroganța ta... Misterul Zenobiei pierdute în deșert și miracolul întoarcerii ei? Povești! Niciodată nu le-am crezut.

Se auzi un zgomot după draperia ce separa cortul în doua. Ashemu se trezise. Ophala îl auzi și ea. Arunca o privire scurtă spre draperie.

— La Dura Europos, cu perșii, iată unde erai.

Ophala căuta pe trăsăturile Zenobiei o emoție. Un tremur pe buzele ei. Nu văzu nimic. Nimic de pe fața sau de pe trupul Zenobiei nu o trăda.

— La Dura Europos, reluă ea pronunțând răspicat cuvintele. Cu un bărbat!

Nu mai rânjea. Ura pură și arzătoare o transforma într-o fiară.

— Un bărbat care nu era Baalshamin.

De data aceasta, Zenobia clipi.

Lata ca Ophala știa și nu știa.

— Minți, spuse ea. Minți, inventezi ca întotdeauna.

Ophala scutură din cap.

— Spun adevărul. Prefectul Aelius te-a văzut. De ce ar minți un roman? Te-a recunoscut. Spionai pentru perși! Și unelteai cu un creștin!

Gheara nevăzută a fricii prinse ceafa Zenobiei. Imaginile îi apăreau în minte. Imagini blestemate, de multă vreme înăbușite. Acum, ele o asaltau. Vii, la fel de vii ca și cum s-ar fi întâmplat atunci.

Văzu fața romanului care a căutat s-o prindă în momentul când încerca să scape din galeriile persane. Aelius?

Aelius să fi fost cel căruia Schawaad i-a furat calul ca să poată fugi de urmărirea perșilor?

Aelius, astăzi prefect și intrigant în Palmyra, în umbra lui Hayran și a Ophalei! Oh, ironia cruda a lui Baalshamin!

— Văd că-ți amintești, chicoti răutăcios Ophala.

— Minți, repeta încet Zenobia.

Trebuia să câștige timp, să cugete mai bine. Aelius trebuie să nu fi fost foarte sigur pe amintirile lui, pentru că încă nu i-a dezvăluit nimic Preailustrului. De altfel, nu avea de partea lui decât propriul cuvânt. Ce valora cuvântul unui roman în regatul Palmyrei?

— Ți-am spus că am o veste pentru tine, susura Ophala.

Deschise mâna și puse palma în lumina lămpii. Un medalion de argint străluci.

Un pește.

Un medalion pe care Zenobia îl recunoscuse prea repede, prea bine.

— Aelius a luat asta de la gâtul creștinului tău. E mort. Plecat în fumul unui rug pe care l-a poruncit chiar împăratul. La Antiohia. Prefectul Aelius era acolo, a văzut totul.

Cum de nu gemea? Cum de nu se prăbușea?

Ophala chicoti, vulgar.

— Știu că la Palmyra vor fi surprinși să afle că în loc să fie lângă Baalshamin, Zenobia complota cu perșii și creștinii! Se zice că aceștia iubesc mai presus de orice fecioarele. Cine știe dacă n-au gustat din tine înainte de Preailustru? Asta ar explica foarte multe lucruri...

Poate că aceasta ură atât de cumplită, aceasta voința de a umili și mânji ce aprindea ochii Ophalei au făcut-o pe Zenobia să rămână dreapta și tăcută.

Ophala se delecta cu cuvintele pe care, în sfârșit, putea să le spună:

— Oh, l-ai luat ca să-l înșeli! Atât de bine l-ai îmbrobodit pe nătângul de Odenat, că nici nu vrea să mai audă de mine. Îl bănuiește și pe roman... Puah! Ce proști sunt bărbații. E destul ca o fată frumoasă să le facă ochi dulci și se cred zei. Odenat n-are decât ce merită. Dacă vrea să piară din cauza ta, cu atât mai bine. Dar eu n-o să te las să-mi iei locul, nici pe cel al lui Hayran.

Ophala spunea cuvintele răspicat. Ar fi vrut să facă rău cu fiecare probă. Degetele, ca niște cântați, agitând peștele de argint, treceau moartea lui

Schawaad pe sub ochii Zenobiei.

— O să-ți spun ce o să faci, fiică iubita a lui Baalshamin! O să mori înaintea perșilor. Dacă n-o să ai curajul să mori, o să fugi. Lumea o să te plângă mult. O să facă din tine o legenda. Îți promit.

Ophala fusese, dintotdeauna, o femeie proasta. Nu lua în seamă puterea dezgustului pe care îl stârnea.

— Preailustrul n-o să te asculte, Ophala, replica Zenobia. Te cunoaște. Știe că inima ta pute ca o cloaca. Te disprețuiește, așa cum îl disprețuiește și pe Hayran.

— Nu te amăgi, vipera nenorocita! Eu n-o să scot un cuvânt. Prefectul Aelius e gata de orice pentru ca tu și soțul tău să nu vă mai întoarceți la Palmyra. Crezi tu ca romanii vor să-și pună legiunile sub comanda unui bătrân nebun? Soțul unei mincinoase, al unei spioane persane?

— Eu, spioană? Cine o să creadă? Plec să mă bat cu perși.

— Oh, nici vorbă! Nu pleci să te bați. Toate astea nu sunt decât un șiretlic ca să trădezi Palmyra. L-ai convins pe prostul de Odenat să-și masacreze războinicii. Din fericire, eu sunt aici. Pe mine nu mă păcălești. O să mori. Odată învins, Odenat va trebui să accepte că Hayran și prefectul Aelius guvernează Palmyra!

Zenobia încerca să afle dacă Ophala credea în vorbele pe care le spunea. Dar Ophala nu avea nevoie să creadă în nimic ca să amenințe.

— Medalionul ăsta nu dovedește nimic, replică din nou Zenobia, cu voce rece și calmă. Toți creștinii poarta pești de argint la gât. Acesta nu este al nimănui. Nu înseamnă nimic. Absolut nimic! L-ai cumpărat sau l-ai furat de la creștinii veniți la Palmyra. În ultimul timp, au venit cu zecile... Minți, Ophala. Împrăștii minciuni, ca întotdeauna.

— Cum îndrăznești?

Zenobia imobiliza încheietura Ophalei și se agăța de una dintre pulpanele tunicii ei.

— De ce să aștepti lupta împotriva perșilor? Vino cu mine! Să mergem să-l trezim pe soțul meu. O să-i spui povestea ta. O să-i arăți peștele de argint. O să-ți rădă în nas. Și eu o să-i spun cum vrei să-l trădezi!

— Știi că spun adevărul, protesta Ophala, dându-și ochii peste cap, încercând să scape.

— Nu jigni zeii, hiena împrăștiată! Niciodată adevărul n-a ieșit din gura ta.

— Nu-ți imagina că o să poți continua să-l minți pe Preailustru...

— Ieși! urla Zenobia.

O respinse pe Ophala cu o lovitură în piept atât de violentă, încât grășana se legănă și se prinse de stâlpii de cedru ce susțineau covorul din ușă.

— Ieși din cortul meu, înainte să te sugrum!

Când ușa cortului căzu la loc, Zenobia rămase clătinându-se, neputând să facă un pas sau să se așeze. S-ar fi zis că avea înfipite în șale vârfuri de săgeți. Aerul nu-i mai ieșea printre buze decât cu greutate. Ar fi vrut să pronunțe numele lui Schawaad. Nu putea s-o facă.

Ophala era răul. Mințea.

Mințea în multe privințe. Dar a spus și un adevăr.

Zenobia o știa. Până în măduva înghețată a oaselor ei știa.

Umbra morții lui Schawaad apărură lângă ea. Peste tot în cort. Peste tot în noaptea din jurul ei. Groaznică imagine a unui rug, a unui corp devorat de flăcări, făcu să simtă greața în gât. Pleoapele s-au strâns. Lacrimi care nu îi veniseră niciodată în ochi i se scurgeau acum pe obraji.

„O, Schawaad! Schawaad, preaiubitul meu, singurul meu iubit!”

Îl revăzu, îngenunchat în fața ei, în lac. Ea era acoperită de noroi, iar el o implora. Îi povestea cum s-au salvat din Dura Europos și îi oferea medalionul lui de argint, peștele zeului sau: „Ia-l, este tot ce am mai scump. Ia-l!”

Ea nu îi răspunsese. Nu îi aruncase nicio privire înainte să se îndepărteze.

Era multă vreme de atunci.

Atât de multă, că totul aparținea unei alte vieți.

Acum, Schawaad era cenușa.

Iar ea era singură. Singură cum nu fusese niciodată. Absolut singură printre oamenii și puterile lumii.

O atingere, o respirație o făcură să tresară.

Ashemu îi căută mâinile. Egipteanca o strânse la pieptul ei generos de doică. O făcu să se așeze în pat. Zenobia nu rezistă. Se priviră în lumina slabă a lămpii. Ashemu murmură:

— Spune adevărul, nu-i așa? Acest demon spune adevărul?

Zenobia se clătină. Rămase multă vreme fără să răspundă.

Apoi, în sfârșit, cu ochii uscați, scutură din cap.

— Nu. Niciun cuvânt adevărat nu i-a ieșit de pe buze. Nu sunt decât minciuni. Un putregai mincinos.

Ashemu voi să vorbească. Zenobia îi prinse bărbia și o obligă să i se uite în ochi:

— Un putregai mincinos, Ashemu. Nimic altceva.

NICOPOLIS

Clodia aprobă cu un semn. Era perfect.

Marea sală a *praetorium*-ului strălucea de cuirase, togi și mantii brodate. Erau cu toții acolo: tribuni, prefecti, legați ai regiunilor de pe Danubiu. Toți cei care, cu cinci luni înainte, asistaseră la triumful lui Aurelian asupra goților. Și la tentativa de otrăvire ce trebuia să-i pună capăt vieții.

Astăzi, aceiași vor saluta cu bucurie căsătoria lui *dux majorum*. Aceiași credincioși și aceiași trădători.

Maximus era pregătit. Într-adevăr, era puternic și foarte frumos. Foarte dorit într-un astfel de moment.

O clipa, l-a privit în ochi ca să-i transmită emoția ce păstra în ea acea tulburare violenta ce deja îi unea. Apoi se întoarse spre Ulpia care era înconjurată de cotcodăcitul agitat al matroanelor pregătite să alcătuiască cortegiul nupțial.

Iubita, blânda Ulpia roși când mâna Clodiei se întinse spre ea. Între liniile fardului care îi înnegreau pleoapele, ochii îi străluceau de toate temerile și de toate speranțele. Fâșii de aur îi acopereau fruntea cu cele șase împletituri rituale pentru o soție. Pielea tâmpelor și a obrazilor era atât de palida, atât de străvezie, încât perlele ce îi înconjurau gâtul păreau galbene. Buzele ei, tremurânde, temătoare, erau ascunse sub un strat gros de crema roșie.

Dulcea Ulpia! N-o să mai rămână multă vreme tânăra fată atât de naiv, atât de simplu crescută de bătrânul ei tată!

Nu purta tunica albă tradițională a celor care se mărită. S-a dus o adevărată luptă pentru a o convinge că obiceiul nu mai era acum la modă și a devenit mult prea popular.

Din fericire, lui Aurelian nu i-a fost greu s-o convingă. Cu toate că rochia, care era o capodoperă, comandată la Roma, costase cât o casă! Era o mătase gălbuie cu brocart brodat cu scene câmpenești de o măiestrie uimitoare. Totul era o grădină de vis, ce se desfășură pe țesătură pusă în valoare de motive geometrice și de lungi franjuri aurii.

Croiala, atât a mantiei, cât și a tunicii, era una nouă. Doua fâșii, dublate și plisate, puțin întărite, îi acopereau umerii. Ele lăsau pieptul ascuns numai sub un singur strat de mătase delicat ajurată. Dedesubt, mai mult decât dacă ar fi fost goi, se ghiceau sânii mici și tari ai Ulpiei. Un joc atât de ațâțător între transparent și opac!

Centura care strângea tunică de jur-împrejur era un cordon simplu de purpura. Se încheia cu doi ciucuri mari din perle și azurit, care atârnavă pe pubis, ca și cum îl reliefa. Valurile albastre, moi și ușoare, brodate ca pânza de păianjen cu chipurile Junonei și al lui Venus, foarte bogate pe șolduri, cădeau în cascade până la glezne. Abia lăsau să se zărească picioarele miresei, în sandalele din fir de aur.

Cea mai frumoasă rochie pe care Clodia o văzuse vreodată. Și, privind figurile soțiilor prezente, ele însele bogat îmbrăcate, cu flori și tiare prinse în cocuri, cu bijuterii de care le erau pline brațele și piepturile, cea mai frumoasă rochie pe care oricare femeie de aici o văzuse vreodată.

Surâsul Clodiei se largi.

Urmând tradiția, ea acoperi capul Ulpiei cu „vălul zorilor”, un văl cu reflexe portocalii ce se potrivea de minune cu rochia. Matroanele și-au încetat pălăvrăgeala pentru a se așeza în șir. Un sclav lovi într-un țimbal de aramă. Degetele Clodiei s-au strâns peste cele ale Ulpiei. I le-a sărutat tandru.

— E timpul, murmură, urmează-mă. Nu uita: capul sus și fără teamă.

Naș de nuntă, Maximus mergea în fruntea cortegiului, își trase sabia și lovi lama de cuirasa, în momentul când puse piciorul pe prima treaptă ce ducea în marea sală din *praetorium*.

Se făcu liniște.

Cu mâinile împreunate, așa cum cerea rolul ei de nașă, Clodia era urmată de suita femeilor. Privirile i se îndreptară imediat spre Ulpia, care foșnea din valurile rochiei. Se auziră murmure. Ofițerii își traseră spadele, lovind cuirasele cu mânerul.

Se deschise un culoar ce ducea până la Aurelian. În picioare, în fața unei mari statui a Junonei, nu purta decât o togă de purpura cu ciucuri, peste o tunică simplă. O cercetă pe Ulpia ca și cum acum o descoperea. Privirea îi tremură. O strălucire de mândrie, poate chiar de dorință, îi îmblânzea fața.

Procesiunea ajunsă până la el îl înconjură. Ulpia rămase nemișcata alături de el. Atât de fragilă, fremătând, cu pleoapele coborâte, în pofida sfaturilor Clodiei. Aurelian zâmbi. Un zâmbet de o uimitoare tandrețe. Un zâmbet afectuos pe care Clodia credea că nu-l cunoaște și care ridica în ea un val neașteptat de gelozie.

Ar fi fost oare cu putință ca să se prindă cei doi soți în joc? Era Ulpia atât de bine pregătită, încât fratele ei să fie dintr-odată răscolit de atâta inocență?

Femeile au început să cânte rugile către Junona. Învârtindu-se și dansând în jurul statuii, îi mângâiau șoldurile și sâni de marmură. Bărbații au început să facă glume provocatoare.

Dintr-odată, toți laolaltă au strigat:

— Ura! Ura!

Cântecele încetară. Sosi clipa ofrandelor. Aurelian, primul, depuse la picioarele de marmură testiculele și sexul negru ale unui taur pe care, de dimineață, cu mâinile lui, i-l închinase lui Mithra. Își șterse degetele mânjite de sânge de coapsele Junonei. Își puse fruntea pe pubisul bombat al zeiței. Rămase un timp într-o rugăciune ce nu-i trecea de buze.

Când se îndepărta, toți veniră, la rândul lor, să depună ofrande care celebrau gloria zeiței, pentru a asigura fericirea soților. Flori, pâinișoare de grâu sălbatic și alac, lapte și măruntaie de junincă umplură curând coșurile țesute cu frunze de laur, care înconjurau statuia. Apoi, ghicitorii în togi albe au tăiat gâtul porumbeilor și fazanilor, pentru prezicerile lor. Maximus sfâșie dintr-o lovitură de pumnal pieptul unui linx tânăr, care fusese capturat și în care înțelepții, numaidecât, își citiră prezicerile.

Când sângele curat și mirositor al animalelor sacrificate acoperi picioarele zeiței, cei doi soți se așezară față în față.

Ulpia își întinse mâinile. Aurelian le prinse între ale sale, atât de mari, atât de puternice. Ulpia îl privi drept în ochi. Cu voce puternică, fără șovăială, pronunța cuvintele sfinte:

— Primește-mă, soțul meu. Eu sunt cea sortită ție. Unde vei fi tu, voi fi și eu. În întuneric, ca și în lumina, vei găsi privirea și pânțelele meu. Tot ce este în mine, soțul meu, este tulburat de prezența ta!

Odată aceste cuvinte rostite, Ulpia rămase câteva clipe cu ochii strălucitori pe fața lui Aurelian. Toți au văzut cum sub colierul de perle pielea gâtului pulsa. Un tremur îi cuprinse buzele și sfârcurile sânilor.

Maximus fu cel dintâi care rupse vraja invitațiilor.

— Viață lungă căsătoriților! Viață lungă Ulpiei, femeia lui Aurelian, viață lungă lui Aurelian, soțul Ulpiei!

Se bău și se mânca până-n seară. Sclavele aduseră hanapuri în formă de sex de bărbat sau de femeie, din care toți se înfruptară fără măsură. Tinerii însurăței își înmuiau buzele unul după altul. Nimeni nu observase că Maximus și Clodia se fereau să bea.

Odată cu căderea nopții sosi și ora procesiunii.

Da la o vreme, muzica abia dacă mai acoperea râsetele și glumele deocheate. Neveste, servitoare sau sclave, femeile erau vâdate cu țipete stridente. Dintr-odată, sclavi foarte tineri, îmbrăcați în togi scurte, au năvălit prin porticuri, înconjurând sala.

Mascați în demoni sau în mici zei, aruncau nuci și smochine uscate peste invitați. Cu o încântare ce făcu să scânteieze râsetele în aerul sufocat de parfumuri și beție, se amestecară printre invitați. Lăsară iute bărbații fără o cuirasa desfăcută, femeile fără un șal. Sub protestele încântate, desfăceau tunicile, dezveleau busturile, șoldurile, pulpele și piepturile. Ici și colo, smulgeau câte o bijuterie sau o fibula de la un centiron. Unii îndrăzneau să tragă spadele din tecile aruncate la picioarele paturilor. Mimau lupte grotești, dansând și învârtindu-se în zbor, scăpând din mâinile care voiau să-i prindă.

În sfârșit, urlând cât îi țineau piepturile, începură să-și arunce prada la picioarele Junonei de marmura. În strălucirea torțelor pe care servitoarele tocmai le aprindeau, păreau că se amuza. Apoi, au apucat buchete de măceș pregătite din ajun. În timp ce le făceau să trosnească în flăcările altarului, flautele, cornii, harpele și tobele s-au unit în același vacarm.

Agitând flăcările din care săreau scânteii, tinerii s-au răspândit prin sala, în timp ce invitații înconjurau patul unde se aflau Ulpia și Aurelian, cerând:

— E clipa, e clipa! Soții în întuneric! A venit vremea! Soții în pat!

Intrând în joc cu toată grația tinereții ei, Ulpia se ridica, ținând bine strânse mâinile lui Aurelian în ale sale. Un Aurelian pentru prima oară deschis și vesel. Precedați de tineri s-au grăbit să iasă din sala. Clodia și Maximus alergară ca și ceilalți în urma lor, dar se amestecară repede în mulțimea invitaților.

Traversară curtea centrală a *praetoriumului* sub privirile indifferente ale gărzilor. Cu răsuflarea tăiată, se năpustiră spre marele bazin spre care dădea vila lui *dux majorum*. Dacă erau mai beți, n-ar fi reușit. Legănându-se printre coloane, îi încurajau râzând în hohote pe cei care urmăreau femeile ca să le împingă în apa neagră în care se reflectau statuile zeilor. Așa cum cerea tradiția de la începuturile Romei, pragul locuinței lui Aurelian era uns cu un ulei parfumat cu cimbrisor și mirt. Ulpia rămase pe loc. În lumina torțelor, Clodia îi surprinse fața serioasă și neliniștită.

Aurelian, în aclamații, o ridica apoi ca pe un fulg.

Puse piciorul pe prag în harmalaia de urale. Maximus, înconjurat de garda care aștepta acolo de la mijlocul zilei, blocă vestibulul de la intrare.

Garda îi respinse fără menajamente pe cei mai agitați care voiau, urlând încurajări lubrice, să-i însoțească pe însurăței până în camera lor.

Împinsă și nehotărâtă, Clodia întâlni privirea batjocoritoare a lui Maximus. Și ea, mai mult ca toți ceilalți, ar fi vrut să se strecoare pe urma soților care au dispărut, acolo, în noaptea nunții lor.

Se strădui să fie înțeleaptă. Nerăbdarea nu-și avea rostul. Sângele împreunării curgea și pentru ea.

Când se regăsiră într-o cameră mică de lângă bucătăriile din *praetorium*, era din nou liniște.

Dând la o parte draperia, Clodia abia dacă distinse silueta lui Maximus. Camera era luminată de o singură lampă, așezată pe un cufăr. Înainte să apuce să spună un cuvânt, fu în fața ei, căutându-i buzele și sărutul fierbinte.

Ea nu se împotrivi. Dimpotrivă, cu o dorință lacomă i se lăsă în brațe. El își scoase cuirasa. Sub tunica, carnea îi ardea. Ea fu fericită să-i simtă sexul tare îndreptat spre ventrele ei. Își plimba buzele pe gâtul lui și îi mângâie cicatricea lungă, care îi șerpuia pe obraz.

Gândul la Aurelian și la Ulpia aflați în camera nupțială n-o părăsea. Avea nevoie să ardă această obsesie în mângâieri violente. Se agăța de părul buclat al lui Maximus, care mirosea încă a fumul ofrandelor aduse Junonei. Îl obliga s-o sărute pe ceafa și pe sâni. Totuși, când Maximus îi căuta fesele pe sub țesătura rochiei, se desprinse cu brutalitate, stăpână pe ea.

Maximus rămase nemișcat, ca o umbră încordată în întuneric. Înțelese. Nu aștepta să-l întrebe ca s-o anunțe în șoapta:

— Sunt gata. Am trei oameni afara.

— Cine?

— Nu te teme, nu-i cunoaște nimeni aici. Oameni din arene, samniți care îmi datorează mult și de multă vreme. Nu te îngrijora.

— Știi unde dorm?

Nu avea nevoie să spună despre cine vorbește. Crezu că zărește un surâs pe buzele lui Maximus. Probabil că-și bătea joc de faptul că voia să știe totul, să controleze totul.

— Am aflat care sunt camerele. De asemenea, am verificat dacă nu au încurcat paturile. Erau complet beți.

— Sunt singuri? mai întreabă Clodia.

— Nu, niciunul. Quintillius este cu soția lui, așa cum se cuvine. Ceilalți au luat cu ei niște sclave.

Clodia nu putu să-și stăpânească o strâmbătură. Cu un strop de ironie în glas, Maximus întreba:

— Vrei să fie cruțată nevasta lui Quintillius?

— Abia a împlinit douăzeci de ani. Nu s-a măritat cu porcul ăsta gras decât de două luni. Nu ea a vrut să-l otrăvească pe Aurelian.

— Nici sclavele care susțin *ubris*-ul altor trădători! replică sec Maximus. Ea, măcar, a ales să se mărite cu Quintillius. O alegere proastă de care o s-o eliberăm.

Clodia tăcu.

— Fata e nevinovată, ai dreptate, reluă Maximus. Totuși, are ochi și, fără îndoială, destulă minte ca să vadă ce nu trebuie să vadă. Vrei să ne asumăm riscul?

Clodia citi disprețul pe buzele lui Maximus. Redevenise războinic. Moartea nu era pentru el decât o întâlnire obișnuită. Nu pentru asta a fost ales?

— Fă cum vrei, șopti ea tremurând.

Ieșiră din palat prin ușa bucătăriei. Pe întuneric, la fel de furișați ca niște pisici. Samniții mergeau înainte și păreau să știe aleile taberei la fel de bine ca legionarii.

Au mers de-a lungul magazinelor, au înconjurat locuințele *immunes*, soldații de prim rang, unde santinelele stăteau mereu în formație, în lumina torțelor. Clodia nu auzea nici măcar scârțâitul sandalelor gladiatorilor din fața ei. Mergea foarte aproape de Maximus, atingându-l mereu, ca să nu-l piardă în întuneric.

Se strecurară prin culoarul îngust ce despărțea locuințele infanteriștilor și s-au regrupat pe drumul principal al taberei. Din loc în loc, torțele erau păstrate aprinse toată noaptea. În spațiul dintre ele, întunericul era atât de adânc, încât puteau ajunge la locuințele ofițerilor fără să fie văzuți.

Primul fu Antonin Versillius, legat al Legio Macedonia.

Maximus dădu la o parte, fără zgomot, draperia de la intrare. Legatul sforăia. Răsuflarea regulată a fetei, alături de el, era abia perceptibilă.

Unul dintre samniți înainta în cameră, deschise pe jumătate capacul unei lămpi chioare, pe care Clodia nu o observase. Fitulul proiectă o lumină galbenă deasupra patului. Sclava era o fata foarte tânără, foarte grasa și cu

pielea închisă. Părul foarte lung și auriu arunca o pată luminoasă la capătul patului. Dormea foarte aproape de perete, cu fesele grăsuțe lipite de coapsa îngustă a legatului, care era întins pe spate. Un bărbat scund, musculos, cu gura deschisă. Ținea încă un hanap de corn în formă de falus. O intimitate calmă se degaja din inerția lor și o tulbură pe Clodia. S-ar fi zis că era un adevărat cuplu, îndrăgostit și copleșit de dorințe.

Maximus făcu un semn cu capul. Cel mai înalt dintre samniți înfipse lama dreapta a sabiei între umerii fetei. Al treilea îngenunche la capul patului. Puse la gâtul legatului Legio Macedonia o sfoară de mătase, cu capetele dotate cu mânere de fildeș.

Maximus se apleca. Vârful pumnalului înțepa pieptul lui Versillius sub areola rozalie și păroasă. Legatul se trezi pe jumătate, mormăind și protestând. Maximus apăsă destul de puternic, ca să apară sângele. Versillius scoase un strigat ascuțit, cu ochii larg deschiși, agitat, cu degetele strângând lama care îl rânise. Descoperi fața lui Maximus. Voi să se ridice. Cordonul de mătase i se înfunda în carne.

Sclava se trezi și ea. Nu avu timp nici să se întoarcă, nici să-i fie frică. Sabia samnitului o spintecă de la un capăt la altul, tăindu-i inima și luându-i viața înainte de a o ținui în pat.

Gladiatorul își trase sabia. Sângele întunecat al tinerei sclave țâșni pe pânțele legatului. Versillius gemu, pierdut, confuz, înghițind puținul aer pe care sfoara i-l lăsase. Cu un gest instinctiv de repulsie, încercă să înlătore cadavrul sclavei care căzuse peste el. Maximus îndoii genunchiul și îi prinse privirea.

— Știi pentru ce mori, legatule. Nu ai mai multă onoare decât minte. N-ar fi trebuit să asculți promisiunile lui Gallienus.

Legatul făcu un efort disperat să urle. Dintr-o mișcare, Maximus îi înfipse pumnalul între coaste.

Moartea lui nu fu la fel de rapidă ca a tinerei fete. Cu ochii holbați, Antonin Versillius avu timp să înțeleagă festa jucată de zei. Clodia fu sigură că încetineala cu care murise îi făcu plăcere lui Maximus.

Următoarele asasinate nu fură mai complicate.

De fiecare dată, bărbat și sclavă, smulși din somn, nu aveau timp decât să vadă cum vine moartea. De fiecare dată, sclava murea prima. Fără să priceapă, inconștientă, poate fără regret.

Una dintre ele, probabil, nu avea nici cincisprezece ani. Corpul ei de femeie era abia format. Așa cum se odihnea, șoldurile și pieptul ei duceau cu gândul mai mult la cele ale unui băiat decât ale unei fete. Clodia fu emoționată de grația aproape de perfecțiune a trupului tânăr, își dădu seama că samnitul ezita înainte de a-și înfige sabia într-o viața atât de proaspătă și nevinovată. Maximus mormăi, nerăbdător. Gladiatorul se supuse. Omori, uitând repede de scrupule.

Nu mai mult decât Versillius înaintea lor, nici ceilalți trădători nu dădură dovada de mai multa măreție în fața sentinței. Dacă șnurul de mătase nu i-ar fi împiedicat, ar fi implorat ca niște copii să fie cruțați.

O ciudată tristețe o cuprinse pe Clodia. Mirosul sângelui, al fricii era mai puțin respingător decât slăbiciunea jalnică a acestor oameni. Arius Procibian, tribun al Gemina a XII-a, a dezgustat-o mai mult decât toți. A implorat-o pe ea, și nu pe Maximus. Un bărbat de treizeci de ani, frumos, care lupta alături de Aurelian dintotdeauna și care, de nenumărate ori, a încercat s-o seducă.

O recunosc în întuneric. Buzele reușiră să-i rostească numele. În loc să îndepărteze lama lui Maximus, precum ceilalți, întinse mâinile spre ea, cu ochii scăldați în lacrimi. Gura i se contorsiona încercând să rostească numele Clodiei, fără să-i iasă din gât.

Ea îi întoarse spatele, strâmbându-se de silă.

De ce și-a imaginat că ar fi existat în aceste asasinate un fel de furie purificatoare asemănătoare ofrandelor aduse zeilor? De ce acești condamnați nu luptau deloc? Niciunul n-a dovedit mândrie, ura care să justifice mai mult condamnarea lor. Fiecare mort, dimpotrivă, era atât de jalnic, încât Maximus însuși părea că-și pierde din frumusețe.

Moartea prefectului Quintillius n-a fost mult diferită. Numai că tânără lui soție nu dormea. I-a primit cu ochii larg deschiși, în întuneric, cu un strigat ce îi ieși printre buze. Lama samnitului îi taie atât de perfect gâtul, încât capul i se desprinsese de bust, căzu pe pieptul bătrânului și grasului ei soț.

Clodia o luă la fugă, îngrețoșată, incapabilă să asiste la ultimul gest al unei răzbunări pe care, totuși, a dorit-o, a poruncit-o și a organizat-o meticulos.

Mai târziu, sub porticul de la *praetorium*, Maximus o opri. Încercă s-o îmbrățișeze. Ea îl respinse. El se agăță de mantia ei. Mâinile îi miroseau încă a sângele morților. Insistă:

— Vino!

Avea acea voce răgușită, adâncă. Vocea grăbită a dorinței căreia, în orice altă împrejurare, nu i-ar fi rezistat. Dar nu imediat după cele ce tocmai s-au întâmplat.

Printr-un noroc, se făcuse atât de întuneric, încât nu îi putuse vedea repulsia.

— Nu! Nu în noaptea asta, protesta ea.

Simți tremurul furiei înainte ca vorbele să șuiere printre buzele amantului ei.

— Oare n-am plătit un preț destul de mare?

În vocea lui Maximus era și dispreț, nu numai furie. Trebuia să-l liniștească. Îi puse degetele pe gura și se apleca spre el, în pofida dezgustului ce îi îngheța măruntaiele.

— Nu în seara asta. Vreau să rămân alături de Ulpia.

— E noaptea nunții lor!

Clodia găsi puterea să glumească.

— Și ce dacă? Poate ești gelos?

— Ce-ți pasă de Ulpia? Pe Aurelian vrei să-l ai sub ochi. Sub ochi și mai mult dacă se poate.

Ea schița o mângâiere liniștitoare. Maximus fu cel care, de data asta, o respinse.

— Fii prudentă, Clodia. Nu sunt sclavul tău. Nicio sabie de care să te folosești și apoi s-o uiți.

Tonul era de gheață. Amenințarea nu era vorba goală.

Se strădui să râdă. Un râs promițător.

— Știu cine ești, tribun Maximus. Nu uit nimic. Mângâie în treacăt buzele care știuseră atât de bine în alte nopți să-i stârnească pasiunea.

— Dormi. Recapătă-ți puterile pentru mine, războinicul meu, șopti ea îndepărtându-se în noapte.

Nu fu surprinsă s-o găsească pe Ulpia singură, îngenunchată pe pat. Era încă îmbrăcată în rochia de mireasă, strânsă în jurul corpului, ca o cârpa uriașă și ciudată.

Ridica fața, descoperind-o pe Clodia în lumina galbenă a flăcărilor. Se strâmbă, cu gura deschisă, ca aceea a unui copil prins asupra faptei. Lacrimile îi șterseseră fardul de sub pleoape, ducând cu ele mici străluciri de khol. Întinse mâinile.

— Știam că ai să vii.

— El unde este?

— La terme.

Buzele Ulpiei tremurau. Închise ochii și șopti cu o voce abia auzita:

— N-am știut cum să-l rețin. De când am intrat în cameră, el... el a părut încurcat! A plecat aproape imediat, spunând că se duce la terme. Că are nevoie de o baie foarte caldă, pentru că vinul l-a amețit.

Clodia își ascunse un zâmbet sub o grimasa.

— Oh, frate! Frate!

Se apropie, se așeză pe pat, foarte aproape de Ulpia, care mirosea încă a acel parfum pentru tinerele soții, cu care îi unseseră corpul încă din zori. Respirându-l, gândul la morții care așteptau în întuneric, rostogoliți în propriul sânge, acolo, de cealaltă parte în *praetorium*, o părăsi în sfârșit pe Clodia.

O ridică de brațe pe Ulpia, o atrase spre ea, apropiindu-i fruntea de tâmpla caldă. Ulpia îi cuprinse gâtul. Se agăța, cu gura umedă de suspine, tremurând de rușine și de dorințe neîmplinite.

Clodia râse și răspunse afectuos mângâierilor ei. Totul se desfășură așa cum presimțise.

— Hai... Hai! Nu plânge, dulce Ulpia. Nu plânge. Nu e vina ta. Nimic nu este pierdut, dimpotrivă.

Nu mai adaugă că era foarte bine că Aurelian se arata la terme chiar în acest moment. Probabil că avea cu el sclave, servitoare și, fără îndoială, câțiva ofițeri beți. Deja rânjeau pe la spatele lui. *Dux majorum* prefera să se scalde în bazin mai mult decât în sexul virgin al soției sale! Măcar de asta, mâine, când vor fi găsite cadavrele, toți or să-și aducă aminte. Toți vor înțelege atunci cine a dat loviturile. Ea ar fi cea de care s-ar teme.

— Mai sunt lucruri pe care trebuie să le înveți. Din seara asta, murmură Clodia.

Din vârful buzelor, săruta tâmpilele Ulpiei, ochii, gura, sorbindu-i lacrimile cu mici atingeri ale limbii.

— Fericirea te așteaptă, scumpa mea. Nimic nu e pierdut!

Ulpia, într-un impuls copilăresc, își lipi obrazul de pieptul ei. Clodia o îndepărta, îi ținu bărbia și o privi în ochi. Pupilele Ulpiei erau atât de mari, irișii atât de întunecați, încât era imposibil să-i distingi. Nu erau decât niște ochi larg deschiși și goi ca pustiul negru al nopții.

— Lasă-mă s-o fac.

Îndemânatica, Clodia desfăcu agrafa de argint și de coral ce prindea partea de sus a rochiei.

— Aurelian o să fie aici într-o clipă, spuse ea. N-a fugit de tine. Numai de el s-a temut. Dar o să se întoarcă, fii fără grija. Trebuie să fii pregătita.

Făcu să alunece mătasea de pe umăr. Ulpia închise ochii, în timp ce mătasea îi dezgolea pieptul. Clodia se aplecă și o sărută între sânii mici. Doar răsuflarea ei și a fost destul ca să-i ridice sfârcurile. Ulpia nu opuse nicio rezistență. Își cambra talia, oferindu-și mai bine bustul mângâierilor. Un surâs calm, ciudat de victorios îi apăru pe buze.

Cu voce moale, spuse:

— Oh, știam că o să vrei asta. E bine, e bine!

Buzele ei așteptau un sărut, pe care Clodia încă nu i-l dădea.

Se depărta, se întoarce pe o parte, făcând să alunece rochia pe șoldurile și coapsele Ulpiei. O dezgoli din câteva gesturi abile și fără grabă. O făcu să se rotească pe pat, ca s-o așeze cu fața spre ușa camerei, în lumina. Apoi Clodia se dezbracă dintr-o mișcare, înainte de a se așeza în spatele Ulpiei. Se lipi de ea strâns, ca o a doua piele, învăluind cu șoldurile și coapsele ei fesele și pulpele tinerei soții.

Ulpia se abandonează mâinilor ei cu o ușurare sfârșită, recunoscătoare. Cu capul dat pe spate, căută din nou un sărut pe buzele Clodiei care, de data aceasta, ceda, amuzată.

O clipă, cu mâini mai îndrăznețe, Clodia se jucă pe trupul virgin al Ulpiei, ca pe un instrument pe care îl știa dinainte, provocându-i frisoane și gemete de plăcere. Când dorința se răspândi în măruntaiele fetei, murmură:

— Vei vedea cât de frumos este corpul lui Aurelian. Îi știu toate cicatricele, știu cum le-a căpătat. Cea mai grozavă este cea a lui Mithra. Și-a făcut-o singur, cu un fier înroșit! Fratele meu e nebun, dar e cel mai frumos și cel mai curajos dintre bărbații Romei. Nu există nicio femeie în întregul Imperiu care să nu te invidieze...

Un geamăt surd ieși din gâtul Ulpiei. Își înnodă degetele cu cele ale Clodiei, însoțind mângâierile ce o făceau să tremure, ce se propagau, la unison, în cele două trupuri.

— A fost ales de zei, reluă Clodia cu un șușotit întrerupt de săruturi. Laurii vor sta pe fruntea lui. Mama noastră a citit-o în prevestiri. Și tu, Ulpia mea, tu îi vei dăruia plăcerea și fiii care vor însemna eternitatea lui în Roma.

Încă o dată, Ulpia aprobă cu un geamăt. Își propti corpul fragil de cel al Clodiei, ca și cum ar fi vrut să se scufunde în ea.

Așa le găsi Aurelian. Apăru dintr-odată în lumina torțelor. Apa din bazin îi perla încă părul. Ereția îi întindea comic pulpana scurtă. Pe torsul gol, cicatricea lui Mithra, marele soare strălucitor, îi acoperea umărul și părea la fel de vie ca un al treilea ochi.

Ulpia scoase un strigăt de teamă. Cu un gest de pudoare căută să se întoarcă. Clodia o ținu, hotărâtă. Cu aceeași autoritate, îi deschise larg coapsele când Aurelian se apropie, oferind soțului toată intimitatea ei de soție.

Mâinile Ulpiei se agățară de încheieturile Clodiei. Îi era teamă și, poate, rușine, dar înțelese. Îl lăsă pe Aurelian să se extazieze de ceea ce îi oferea.

Cu voce foarte limpede, care o surprinse pe Clodia, spuse:

— Vino, soțul meu. Vino. Eu sunt a ta așa cum sora ta e iubirea ta.

EUFRAT

Servitoarea împinse ușa cortului. Aruncând priviri buimăcite spre Dinah și Ashemu care se învâртеau în jurul Zenobiei, anunța:

— Nobilul Nurbel cere s-o vadă pe soția Preailustrului.

Ashemu fu cea mai iute.

— Imediat. Încă nu este gata.

— Ce tot spui?

Zenobia lăsă brusc brațele în jos, obligându-le pe Ashemu și Dinah să-și întrerupă treaba.

— Așteaptă măcar să pui o tunica peste platoșa asta! protesta Ashemu, cu fața roșie de transpirație și de indignare.

Zenobia strânse cele două părți ale cuirasei, pe jumătate încheiata cu șireturi, și se îndepărtă cu un râs provocator.

— Ce vrei să fac cu tunica?

— Vrei să te arăți goală?

— Sunt goală?

— Mai mult decât goală!

Zenobia căută sprijinul lui Dinah. Nu găsi decât un zâmbet încurcat. De fapt, Ashemu avea dreptate. Cuirasa se mula atât de bine pe piept, că o dezvăluia mai mult decât goliciunea adevărată.

— Astăzi, mii de oameni mă vor vedea în aceasta cuirasa, replica ea. De aceea o port. Ca să mă vadă toți. Nu te aștepta să mă ascund sub o rochie.

Așa cum o spuneau zvonurile din Palmyra, șelarul persan realizase o capodopera. Era o carapace dura ca fierul, alcătuită din mai multe straturi de piele de miel de o finețe extraordinară. Era mătăsoasă la atingere, ca o piele de bebeluș. Vopsită într-un roșu la fel de strălucitor ca o petală de trandafir, floarea țării Medeei, o acoperea pe Zenobia de la pubisul bombat până la baza gâtului. Scobitura buricului, frumusețea sânilor ridicați și tari, liniile coastelor precum și omoplații înalți, nimic nu era ascuns.

Desfășurata din vârful sânilor, o migăloasă operă de gravură, conturată cu aur, imagina aripile zeiței războiului, Alat, cea pe care grecii o numeau Atena. Fața zeiței, foarte asemănătoare cu cea a Zenobiei, era modelată pe pieptul ei din profil, iar corpul, învelit într-o toga ca flacăra unei torțe, se iveau în curbura care ajungea până la buric, unde era încrustată o perla în formă de lacrimă.

Ca sa reprezinte perfecțiunea, cuirasa rămânea la fel de suplă pe cât de protectoare. Permitea toate mișcările necesare tragerii cu arcul și atârna mult mai puțin decât cuirasele de oțel care se încingeau în soare. Culoarea, după dorința Zenobie, era de un roșu la fel de strălucitor ca al purpurei, care lăsa cu gura căscata pe toată lumea.

Zenobia le fulgera cu privirea pe servitoare.

— Ce mai aștepți? Să te taie zeii bucățele? Lasă-l să intre pe nobilul Nurbel.

— Încă nu ești la bătlie, poți să-i vorbești frumos fetei, mormăi Ashemu când draperia din ușă căzu în urma ei.

— Ashemu! protesta Dinah cu o grimasa care se voia liniștitoare.

— Ce „Ashemu”? strigă egipteanca, întorcându-se spre Dinah, cu mâinile întinse ca și cum voia s-o lovească. Și tu vrei să tac? Ești la fel ca ei toți? Atât de nerăbdătoare ca Zenobia să se ducă și să se lase ucisă de perși împăunându-se în cuirasa asta caraghioasă?

— Ashemu, insistă Dinah, păstrându-și calmul. Te rog, nu pronunța cuvinte pe care ai să le regreti mai târziu.

— Oh, n-o să regret nimic, crede-mă! S-au adunat prea multe zile de când le am pe suflet.

Furia îi holba ochii. Se întoarse spre Zenobia.

— Dacă nimeni nu îndrăznește să-ți spună adevărul, mie n-o să-mi fie rușine. Bărbații duc războiul, fata mea. Nu femeile. Nici chiar tu, Zenobia. Și, pe deasupra, și goală! Dacă n-o să mori, o să te acoperi de rușine. Iată ce se va întâmpla. Și o să fie și mai rău. Pentru că, dacă mori, știi că Preailustrul...

— Destul! i-o tăie Zenobia sec. Nu vreau să te mai aud. N-am nevoie de văicărelile tale.

Ashemu ezită între furie și suspine. Făcu un gest larg de ciudă și se îndreptă spre ieșirea cortului.

— Oh, știi! Știi: Ashemu are doar dreptul să tacă. Iată tot ce i se cere egiptencei. Chiar și într-o zi ca asta. Fie ca Isis să mă ferească să te mai iubesc, Zenobia!

Cuvintele i se sfârșiră într-un strigăt. Când se pregătea s-o apuce, ușa de pânză se legănă înaintea ei.

Apăru Nurbel, îmbrăcat în cuirasa călăreților din Palmyra. Solzii de oțel, prinși pe o tunică și pe un pantalon din in matlasat, îi protejau umerii, pieptul și coapsele. De umărul drept avea prins un caftan mare, gălbui cu

albastru. Centironul îi înconjură talia, ghintuit cu argint, ca și legătura dublă a tecii spadei cu un mâner de fildeș mai mare decât mâna. Purta pe braț o cască bombată, împodobită cu o coadă de tigru și trese cu bumbi de aur, de coral și de sticlă. Limba de bronz care îi apăra nasul era la fel de ascuțită precum ciocul unui vultur.

Totul, de la cap până la sandale, era pregătit pentru luptă.

Nurbel ridică din sprânceană, o studie pe Zenobia încet, din creștet până-n tălpi. Aprobă cu o clătinare din cap, pe cât de admirativ, pe atât de neîncrezător.

— Zeii or să te vadă și din fundul cerului! observă el.

Zenobia îi oferă un zâmbet generos.

— Zeii, poate, dar arcașii perși, cu siguranță. De fapt, toată armata persană. Nu acesta e țelul meu? Să mă vadă toți? Ca însuși Shapur să știe cu cine se luptă?

Nurbel nu răspunse. Trase cu ochiul la Dinah care încerca, fără să reușească, să încheie legăturile abandonate de Ashemu. Degetele îi tremurau atât de tare, că fâșiile de piele îi scăpau.

— Nu vrei să te ajut? propuse Nurbel. Este o corvoadă pe care degetele mele o cunosc de multă vreme.

Dinah nu-l băgă în seamă. Ridică o privire disperată spre Zenobia.

— Ashemu se teme și eu...

Zenobia o trase lângă ea.

— Știu, Dinah. Știu.

— Și mie mi-e frică! Nu vreau să mori! Dacă ai muri, n-aș mai putea să... Oh, nu trebuie să mori! N-aș mai putea să-l iubesc pe Preailustru!

Trecu un moment de încurcătură. Nurbel își trecu mâna peste craniul pleșuv și întoarse capul spre masa de campanie unde erau puse casca și armele Zenobiei.

Zenobia ridică fața lui Dinah.

— N-o să mor. Diseară o să fiu vie. Vie și victorioasă. Nu trebuie să te îndoiești de asta.

Dinah închise ochii ca să se roage mai fierbinte. Zenobia își strânse cu putere degetele pe umerii ei.

— Trebuie să mă crezi, Dinah. Am nevoie de încrederea ta. O să-i înving pe perși, iar tu o să mă ajuți cu gândul tău.

Dinah încuviință cu un mic semn din cap. Schițând un surâs, își șterse obrazii cu dosul mâinii.

— Iartă-mă. O să termin de legat cuirasa.

— Lasă. O s-o închidă nobilul Nurbel. Du-te după Ashemu. Are nevoie de tine.

După ce Dinah dispăru, Zenobia îi oferi spatele vechiului războinic.

— Este o cinste pentru mine, mormăi el amuzat, s-o îmbrac pe soția Preailustrului.

— Ashemu și Dinah nu sunt învățate, suspină Zenobia. Astăzi, mulți vor fi surprinși.

Nurbel trase de șnururi cu putere, fără să răspundă.

Zenobia îl întreabă:

— Și ție ți-e teamă pentru mine?

Fața vicleană a lui Nurbel se încreți în acel surâs care o încânta.

— Am fost de prea multe ori la luptă ca să nu-mi fie frică. Nici să ignor faptul că frica e zadarnică în fața voinței zeilor.

Termină de înnodat șnururile. Zenobia verifică dacă pielea n-o deranja.

— Perșii sunt deja în formație de luptă?

— De la primele raze ale soarelui. Mai mult de zece mii.

— Și caii au cuirase?

— Au trecut fluviul în zori. Cinci sau șase sute. Acolo unde am prevăzut.

— Așezarea lor?

Nurbel râse sec.

— Cea despre care ți-am vorbit. Shapur este previzibil, îi place să repete mereu aceeași bătălie. Războinicii pedestrași înainte, în spate liniilor arcașilor. Am făcut bine că am înaintat atât de departe spre nord. Câmpul de luptă este potrivit. O să avem suficient loc ca să-i respingem, iar faliile platoului, la est, ascund perfect cămilele noastre. Nu mă întreb decât dacă spionii lui Shapur le-au descoperit. Surpriza perșilor va fi mare, îți promit.

Zenobia aproba.

— Noi suntem destul de numeroși, reluă Nurbel. Dar numărul nu este totul. Războinicii lui Shapur sunt foarte obișnuiți cu astfel de bătălii. Ai noștri, nu. Fără să mai punem la socoteala caii cuirasați...

— La apus, o să fii foarte fericit ca nu-i avem, ți-o promit și eu!

Nurbel aproba, privind centironul ce îi ținea mijlocul.

— Nu-ți face iluzii, Zenobia. Shapur nu-și schimbă nimic în pozițiile de luptă, pentru că întotdeauna așa a învins. Arcașii omoară un cal de la cincizeci de pași. Iar cei care reușesc, totuși, să se lupte cu monștrii lui cuirasați sunt învinși dinainte.

— Și eu care ți-am cerut să atacăm cu cămilele! replică Zenobia, cu fața aspră și întunecată. Ajungi și tu precum ceilalți? O să te îndoiești?

— Nu. Eu sunt ca Preailustrul. Curios să vadă dacă vorbele Zenobiei vor deveni realitate.

— Dacă mă înșel, mor. Dacă eu mor, mori și tu. N-o să avem timp pentru păreri de rău și nici să ne învinovățim.

Nurbel zâmbi liniștit.

— Războinicii din Palmyra se tem și ei? se îngrijoră din nou Zenobia.

— Bineînțeles. Dar sunt mândri. Nu vor să-o arate. Nu încă.

— Se tem să fie conduși de o femeie sau se tem doar de perși?

— Ar prefera ca tu să fii bărbat, se amuză Nurbel, înainte de a adăuga, cu buzele strâmbe de dispreț: în ultimele luni, clica Ophalei și a lui Hayran a spus destule minciuni și răutăți, ca să-i îngrijoreze.

— Te temi că nu vor urma ordinele?

Nurbel ezită să răspundă. Cu mâna își răscoli barba atent îngrijită.

— Când combatanții se vor angaja în luptă, vor vrea cu atât mai mult ca atacul perșilor să fie ușor de respins.

— Faptul că Preailustrul și nobilul Nurbel au încredere în mine nu le este de ajuns? se strâmbă Zenobia.

— Sunt războinici. Înțelepciunea lor vine din experiență. Faptul că regii și generalii își pierd mințile pentru o nevastă tânără este un lucru bine cunoscut.

Zenobia își luă casca. O cască din piele la fel de roșie ca și cuirasa, împodobită cu două pene de păun, cu reflexe portocalii și albastre.

— Va trebui să se supună! Perșii ne pot considera lași: trebuie să-i facem să aștepte până ce soarele o să-i fiarbă. Numai cu condiția asta o să-i învingem.

Își strânse sub bărbie baierile plăcilor de aur și de argint care îi apărau obrazii și adaugă:

— În seara asta toți vor ști dacă Zenobia a mințit.

Așa era când au văzut-o războinicii Palmyrei pentru prima oară: cu torsul de un roșu aprins, cu părul fluturând sub casca pe care se legănau penele de păun.

Îl îndemna pe Yedkivin la galop întins. Trecând pe lângă arcași și călăreți, ajunse la o movilă de pietre pe care stătea Marele Odenat, înconjurat de comandanții de război.

Acolo, descălecă și se înclina cu o reverență adâncă în fața Preailustrului. Cu voce puternică, făcu jurământul războinicilor, cuvinte ce nu fuseseră auzite niciodată din gura unei femei:

— Viața mea îți aparține, Mare Odenat. Voi fi acolo unde sabia ta mă va îndruma.

Cu pleoapele strânse, cu obrăzarele atât de late, că îi acopereau toată partea de jos a feței, Preailustrul accepta, fără să lase impresia celei mai mici emoții.

Dintr-un salt, Zenobia fu din nou pe Yedkivin. De data aceasta, defila printre șirurile de războinici, pentru ca fiecare s-o poată admira. Ridica în aer un arc al cărui lemn era gros cât încheietura mâinii strânse într-o mânășă de piele. Arcașii întoarseră capetele ca s-o vadă cum ocolește, arătându-le bustul impudic de zeiță roșie, pe care plutea imaginea aurită a lui Alat. Au simțit apăsarea privirii ei ca de cărbune și care strălucea, ca și cum lupta ar fi început.

O pătură ciudată acoperea spatele lui Yedkivin. Zenobia stăpâni galopul nervos al calului, apăsându-l cu genunchii, făcându-l să se răsucescă cu o mișcare din șold, înainte de a-l porni din nou la pas liniștit. Calul părea că-i urma voința. Au recunoscut-o cu toții: era dovada celor mai buni călăreți.

Tresăriră când vocea ei răsună:

— Războinici ai Palmyrei, zeii sunt cu voi. În seara asta, Shapur se va întoarce învins prin albia Eufratului!

Trupul ei de femeie cu bustul de piele roșie înălțat deasupra mulțimii de cuirase li se păru dintr-odată mai puțin omenesc și amenințător. Fața arzătoare, brațul care agita arcul nu păreau a fi nici ale unei soții, nici ale unei femei obișnuite.

— Războinici din Palmyra, zeii sunt cu voi. Eu, Zenobia, fiica lui Baalshamin, soția Preailustrului, regele vostru, v-o spune. Ziua aceasta va fi victoria Marelui Odenat. Shapur n-o știe, dar este învins! Zeii și-au întors fața de la el...

Galopa, defilând de la un capăt la altul printre șirurile de războinici ai Preailustrului, dăruindu-le frumusețea și puterea ei, ațâțându-i cu o voce aspră.

— Nu vă temeți de caii lor, nici de cuirasele lor. Astăzi, perșii îl vor blestema pe Shapur ca i-a făcut să poarte atâta fier. O să-i spulberam ca vântul deșertului.

Se auzi strigând o voce. Apoi altele. Apoi toate laolaltă, așa cum flăcările unui foc de paie se împletesc într-o jerbă de scânteii.

— Viață lungă lui Odenat! Fie ca Baalshamin să-i întindă mâna Zenobieii!

În acest moment, Nurbel apărură ca prin minune alături de Zenobia. Nu era călare pe un cal, ci pe o cămilă de luptă, cu coastele protejate de bucăți mari de piele. Strângea în pumn o sulită lungă, ciudat alcătuită la un capăt, neavând un vârf ascuțit, ci o ghioagă ghintuită cu fier.

Calare pe o cămilă, îl urma adjutantul lui de război, cu capul acoperit de o piele de leu, agitând un stindard cu ciucuri de aur. Pe pânza de mătase erau brodate o stea strălucitoare, o oază albastră și un palmier: emblema Palmyrei și a nașterii Zenobieii.

— Viață lungă Zenobieii! urlă Nurbel. Viață lungă Preailustrului! Fie ca zeii să facă să curgă sângele perșilor!

Miile de războinici ai Palmyrei urlară alături de el.

Shapur, Regele regilor, care se afla doar la câțiva kilometri în spatele trupelor, auzi zgomotul ce se înălța până la cer.

Ghici de unde venea și răs, atrăgând și râsul curtenilor lui.

Tot timpul cât soarele se ridica peste orizont, subțindu-se într-un ochi de foc, un balet ciudat fu cel care descumpăni la început liniile perșilor. Obişnuţi cu ordinea obsesivă și mereu aceeaşi a luptelor față în față, războinicii lui Shapur nu pricepeau nimic din mişcările schimbătoare ale trupelor lui Odenat.

Într-o primă mişcare, călăreţii din Palmyra năvăliră cu sutele în faţa careurilor persane. Linia lor dubla înainta la trap, urmând relieful terenului, cizmă lângă cizmă.

Generalii perși glumeau, gândind că Odenat, ca toţi războinicii deşertului, așa cum le plăcea și cum aveau obiceiul, o să lanseze un tir pe cât de zgomotos, pe atât de inutil. Era o manevra pe care o cunoşteau bine. Călăreţii își îndemnau caii la un galop nebunesc, urlând insulte și înnegrind cerul cu săgețile. Linia lor, mai întâi dubla, apoi simplă, se retrăgea până nu se mai vedea, pentru ca apoi să se strângă în jurul inamicului, ca vârfurile cornului lunii.

Dar replica, atunci când venea din partea perșilor, anula dintr-o lovitură toate eforturile lor.

Formând un arc întunecat, arcașii lui Shapur respingeau săgețile atacanților prin salve mult mai strânse și mereu mai puternice. Linia de atac

se desfăcea, se subția.

Atunci, monștrii cavaleriei cuirasate înaintau. Oameni și cai dispăreau sub solzii de oțel cusuți pe fâșiile de piele ce îi acopereau. La fel ca niște stânci de metal, de nepătruns pentru săgeți și sulite, înaintau într-un trap apăsător. Fără se dea niciodată greș, loveau oamenii și caii istoviți de lungile și zadarnicele tiruri de dinainte, reușind să se arunce asupra lor.

Astfel, de multa vreme, Shapur își asigurase victoria asupra stăpânilor din deșert. Odenat, Marele Odenat, fără îndoială, o să repete greșeala acestor regi ai nisipurilor, mult mai obișnuiți cu jafurile și cu vânătorile decât cu marile bătălii.

Totuși, atunci când călăreții Palmyrei păreau a fi pe punctul de a-și lansa tirul, răsunară trompetele. Războinicii lui Odenat se întoarseră calare. Fără ezitare, rupseră liniile pentru a se retrage la o jumătate de kilometru, destul de departe de bătaia săgeților.

Perșii rânjeau, Odenat își pierdea puterile. Poate nu vedea destul de bine și avea nevoie de toată lumina zilei pentru a dezlănțui atacul?

Totuși, după o ora de așteptare, nimic nu mișcă în liniile Palmyrei. Nu se auzeau strigăte, nici trompete, nici tobe. Îndoială făcu sprâncenele ofițerilor lui Shapur să se încrunte.

Începu căldura sufocantă a zilei lipsite de aer. Soarele se afla sus pe cerul fără nori, umbrele erau dese și întunecate.

Generalii persani se consultară. Nu erau destul de departe de liniile Palmyrei ca să schimbe tactica, fără să riște să fie luați cu asalt când se reorganizau. De altfel, a lua inițiativa unui atac era de neconceput, pentru că le-ar fi slăbit caii cuirasați. Era punctul lor slab. Carapacele de oțel erau prea grele. Caii supraîncărcați nu puteau susține un galop pe o distanță prea mare.

S-au hotărât să aștepte ca lașii din Palmyra să atace. Nerăbdarea creștea odată cu căldura. Disprețul față de Odenat ascuți spiritele. Nicio clipă nu s-au gândit la o capcană. Puterea și orgoliul perșilor erau mult prea obișnuite cu victoriile și erau capabili doar să și-l imagineze pe regele Palmyrei, acolo, pe ridicătura de pământ pentru comanda, împietrit de frică în fața forței lor.

În sfârșit, ca să știe de ce s-au întors, trimiseră doua sau trei grupe ușoare spre trupele din Palmyra. Aduseră informații care nu făcuseră decât să crească mirarea enervată a generalilor. Odenat era tot pe movila de pe care putea vedea în lung și-n lat. Nici măcar nu era calare, ci așezat pe un scăunel. Bea

și râdea cu comandanții de război, ca și cum lupta era deja încheiata. Și în favoarea lui. Totuși, liniile de arcași se dovedeau mai puțin numeroase decât se putea crede. Mai puțin de două mii de oameni, în timp ce se bănuia că numărul lor era dublu.

Comandanții perși au avut cu toții un singur gând. Odenat, cuprins de orgoliu, a vrut să-i impresioneze pe aliații romani provocându-l pe Regele regilor. Vai lui, ochii i se dovedeau mai mari decât pântecele. Trupele lui prea slabe nu puteau face față unei asemenea înfruntări. Iată cauza acestei bizare bătălii: Palmyra era redusă la un front de apărare care, în curând, nu va fi decât o linie de fugă. În loc de război, Marele Odenat făcea mutre ca o fecioară care se teme de momentul adevărului!

Până atunci, Shapur nu considerase necesar să-și părăsească cortul. Fusese prevenit și, înainte de a se amuza, se arătă furios. Odenat se temea de caii cuirasați? Avea foarte mare dreptate!

Cu un surâs slab pe față, îi lasă pe generali să se certe în legătura cu modul în care să pedepsească vanitatea celor din Palmyra. Când păru că devine neliniștit, toți tăcură și așteptară hotărârea lui, pe care o făcu cunoscută prin trei ordine precise.

Trecură trei ore pentru ca ofițerii să rearanjeze liniile greoaie ale perșilor, conform dorinței Regelui regilor. Imediat, a fost nevoie să adape caii care așteptau încă din zori într-o căldură mult prea mare.

Când soarele ajunsese aproape de zenit, chemarea răgușită a trompetelor sună începutul luptei.

Veni atunci rândul lui Odenat să zâmbească. Perșii își jucau rolul la perfecție: îngâmfați, cu ochii atât de plini de mândrie, încât erau orbiți cu totul.

Au sărit în grabă în șei, ușurați că o să se termine cu acest joc al păcălelii și că se apropie judecata zeilor.

Trei sute de arcași perși se năpustiră asupra trupelor din Palmyra. În spatele lor, alte trei sute erau, la rândul lor, gata să atace. Un al treilea val, ceva mai numeros, trebuia să înainteze în fața cailor cuirasați, conduși la trap egal spre liniile inamice. Astfel, când ultima salvă de săgeți se abătea asupra celor din Palmyra, temutele cuirase se aflau la o distanță potrivită pentru a-și lansa atacul și a zdrobi dintr-o lovitură ce mai rămăsese din forțele lui Odenat.

Era voința Regelui regilor. Dar zeii au hotărât altfel.

Salva de săgeți poruncită de Shapur abia ajunsese în direcția țintei, că cerul răsună de mii de strigate diavolești.

Toate corzile arcurilor Palmyrei au fost destinse dintr-odată. La sunetul goarnelor perșilor, contrar obiceiului, arcașii lui Odenat nu erau împrăștiați, ci adunați, așezați cu piciorul în pământ. Joasă și lungă, salva făcu să zboare umbra morții pe pământ. Ciopârți caii în plin galop, în timp ce arcașii abia își ridicau arcurile.

Respins din două tiruri, acest prim val se răspândi, uimit. Animale și oameni se prăvăliră la pământ, mărind haosul retragerii și devenind obstacole în fața celui de al doilea val deja lansat.

Un fior de panică îi cuprinse pe arcașii perși. Cum să tragă un nou tir când caii se poticneau și săreau tremurând pe deasupra cadavrelor? Acesta fu momentul când cei din Palmyra aleseră să facă moartea să se reverse din nou.

Ce mai rămăsese din elanul celui de al treilea val de asalt se prăbuși în confuzie. Pământul fierbea. Mirosul sângelui și al urinei acide a cailor umplea aerul înăbușitor.

Ofițerii lui Shapur, într-un moment de groază, se așteptau să vadă cavaleria lui Odenat năpustindu-se asupra lor. Fu dat imediat ordin cailor cuirasati să atace. Doar ei mai puteau să-i masacreze pe arcașii din Palmyra.

Grupați câte cinci, în șiruri de cincizeci, ridicând sulitele lungi cu cozi multicolore, se năpustiră. Desăvârșiți și neomenesți. Călcând în picioare cadavre și răniți. Lovind în fața lor propriile trupe decimate. Galopul greu al cailor zdrobea pietrele, împrăștia praful. Zornăitul solzilor de oțel acoperea orice zgomot. Soarele se oglindea în plăcile cuiraselor. Dintr-odată, au fost la fel de orbi ca furia unui zeu. Păreau niște balauri lacomi, himere malefice ivite dintr-o altă lume.

Atunci izbucniră urletele din partea dreaptă.

Cu stupoare, Shapur și generalii văzură apărând cămilele de război. Mii de cămile cu capetele acoperite cu pene roșii, care păreau că răsar chiar din pământ.

Cu gâtul întins, animalele se năpusteau, mărețe și furioase. În frunte recunoscură coada de tigru a căștii lui Nurbel, primul dintre șefii de război ai lui Odenat. Nu încercă o confruntare directă. Dimpotrivă, își atrase războinicii printre liniile dezorganizate ale perșilor.

Astfel ajunseră din spate monștrii cuirasati.

Agitându-și deasupra capului sulile dotate cu măciuci ghintuite la capăt, fără să încetinească fuga animalelor, călăreții pe cămile ai Palmyrei lovira cuirasele cailor și oamenii. Viteza cailor slăbi puterea loviturilor. Sulile obișnuite ale perșilor erau neputincioase în a-i opri. Săgețile, ținute în grabă, alunecară pe apărătorile de piele. Frontul cailor cuirasați se spulberă.

Șir după șir, constrânși la o luptă neașteptată, răsucindu-se ca niște insecte înnebunite, monștrii de oțel care au făcut puterea Regelui regilor căzură în capcana Zenobie.

Shapur și generalii lui înțelesesă, în sfârșit, de ce Marele Odenat oprise atacul atât de multă vreme.

Caii și oamenii se sufocau sub carapacele de oțel pe care soarele le încingea acum ca pe niște cărămizi în cuptor.

Oamenii își aruncau căștile ca să nu se sufocă. Era o ușurare ce aducea moartea. Măciucile ghintuite ale oamenilor lui Nurbel, de pe cămile, le zdrobeau capetele.

Când a douăzecea cuirasă pocni sub greutatea unui cal prăbușit, soldații Palmyrei se dezlanțuiră. Carnagiul începu.

Alături de Shapur, un ofițer arată cu degetul spre o umbră roșie. Răsucindu-se cu o precizie demonică, trăgea după ea o întreagă mulțime, într-un galop dezlanțuit. Arcul ei mare lansa lovituri atât de puternice, încât călăreții perși păreau ținuiți de cai.

Shapur își scoase viziera căștii ca să vadă mai bine.

Umbra prindea contur. Ghici un trup de războinic. Un corp de femeie.

În furia aceea roșie, exista o teribilă grație, fascinantă. Când se ridică deasupra calului, pentru a-și încorda arcul, bustul gol plutea deasupra bătăliei. Săgeata atinge de fiecare dată un gât, o pulpa, spătura unei cuirase.

În timp ce asista la înfrângerea trupelor lui, pentru prima oară după zece ani, admiră aceasta frumusețe. Aceasta furie, cu pieptul la fel de roșu ca sângele pe care-l făcea să curgă, îl făcea să simtă o plăcere intensă pe care, adesea, și-a reproșat-o mai târziu.

Nu se îndoia asupra identității ei. Era tânără soție a lui Odenat. Aceasta fata despre care spionii lui îi povestiseră, Zenobia, și zvonurile care pluteau în jurul ei. Era cu puțință, oare, să fie și adevăruri?

Oare zeii l-au abandonat? Au trimis pe pământ un altfel de demon decât caii lui acoperiți de oțel?

Întoarse spatele luptei. Se feri să dea el însuși ordinul de retragere, se grăbi să treacă Eufratul înainte de a fi înroșit de sângele războinicilor.

— Alat! Alat!

Înainte ca războinicii să se întoarcă în tabără, cuvântul plutea pe toate buzele. Bucuria victoriei anula oboseala, ogoia durerea fierbinte a mușchilor, după încordarea luptei.

Aveau încă în ochi fuga grăbită a perșilor. Agitau săbiile luate de pe cadavrele învinșilor. Unii înțepau cu vârful sulitelor învelișurile grele de oțel ale cailor perșilor. Luându-le ca pradă, urlau numele victorioase ale Palmyrei și al Mare lui Odenat. Cămilele lui Nurbel au fost aclamate când au ajuns din urmă cohorta victoriei, rumegând măcănișurile, cu ochii liniștiți, ca la întoarcerea dintr-o simpla plimbare.

În acel moment erau uitate rănilor, sângele, tovarășii morți. Se povesteau faptele de curaj și lăsau să se reverse bucuria de a fi vii și în putere. Cei care urmaseră cuirasa roșie a Zenobiei arătau o bucurie și mai mare. Ceea ce trăiau era mult prea mareț pentru a se putea exprima în cuvinte simple.

Victoria le aduse pe buze mai întâi numele zeiței războiului:

— Alat, Alat! Alat ne-a condus!

Strigatul trecea din gura în gură.

— Glorie Zenobiei! Glorie lui Alat!

Zenobia călărea alături de Odenat și de Nurbel. Își scoase casca și o ridică în vârful pumnalului. Se înalță în scări, pentru ca toți să-i poată vedea strălucirea zâmbetului. Splendoarea roșie a bustului ei nu mai era cea a pieptului unei femei, ci a unei zeițe. Era semnul unui destin pe care numai zeii îl conduc.

Vocea miilor de războinici aclamă încă o dată:

— Alat, Alat! Glorie lui Alat!

Atunci îl văzură pe Marele Odenat agitându-și spada și îl auziră aclamându-și soția cu aceeași fervoare ca și războinicii lui.

— Alat! Alat, regina Palmyrei!

Urmără cântecele, focurile se aprinseră, curse vinul ospățului, se auziră râsetele victoriei.

Multă vreme Zenobia rămase alături de Preailustrul, acceptând omagiile soțului ei, cu atenție, oferind tot atât cât îi dădea.

Când se aprinseră torțele, atunci când muzica săltăreața de dans cuprinse tabăra, Odenat făcu un semn sclavilor. Pe două scânduri lungi purtate de

servitori se ivi întregul conținut al cortului de război al lui Shapur, Regele regilor.

Se aflau acolo vesela și pahare de aur, cuverturi și covoare de mătase, două armuri în filigran de aur, trei *spatha* cu mâner de fildeș și pietre prețioase, pe lângă mantii, piepteni, perne de puf, un bazin din bronz și piele, precum și jumătate de duzină de sclave de aproape zece ani, cu pielea neagra ca noaptea și dulci ca un vis.

Preailustrul apucă o mantie brodată cu flori de glicina și păsări sălbatice, de o finețe atât de măiastră, că nimeni n-ar fi putut s-o descrie. Se spunea ca Shapur își acoperea cu ea cuirasa după victorie. Îmbrăcat astfel, mergea să hotărască moartea sau sclavia învinșilor care încă mai răsufiau.

— Shapur a părăsit atât de repede lupta, că servitorii n-au avut nici măcar timp să-i dezmembreze cortul de lupta, răsé Odenat. Cu siguranță, până astăzi, a trăit în orbirea celui care învinge întotdeauna. Ca să îngrămădești atâta bogăție într-un cort de lupta, trebuie mai întâi să-ți pierzi mințile. Astăzi, de pe aceste scânduri, nu lipsește decât trupul lui!

Glume deocheate și urale răsunau în aerul plin de fum. Numele Regelui regilor era huiduit. Când liniștea se așternu din nou, cu o mișcare foarte înceată, Marele Odenat se înclina. Puse mantia și apoi săbiile lui Shapur la picioarele Zenobiei, arătând spre comoara îngrămădită pe scânduri.

— Este prada ta, Zenobia, spuse el destul de tare, ridicându-se. Astăzi, cea care a câștigat bătălia, mai mult decât soțul ei, este soția lui Odenat.

Zenobia se înclină cu respect, agitând sabia lui Shapur, cu mânerul în aer, pentru a-i saluta pe războinici. Noi ovații izbucniră, noi strigăte se înălțau de fiecare dată când Zenobia ridica mânerul spathei.

Când se pregătea să-și reia locul alături de Preailustrul, surprinse privirea Ophalei.

Stătea retrasă, la câțiva pași de Hayran, în fața grupului de femei. Ura îi înțepenea trăsăturile îngroșate. Mâinile i se crispau, mototolind capătul unui vâl brodat cu inele de aur.

O clipa, Zenobia o privi drept în ochi. Preailustrul, Nurbel și ofițerii observară. La rândul lor, o descoperiră și ei pe Ophala. Preailustrul scoase un mormăit enervat. Apuca mâinile reginei sale, îi săruta degetele cu blândețe, murmurând, cu o strălucire ce îi copleșea privirea:

— Războinicii din Palmyra cred că Alat trăiește în trupul tău. Poate este adevărat. Eu știu că soția mea n-a mințit.

Fără să-i lase mâna, o trase în cortul de odihna.

În spatele lor, cu privirea de foc, Ophala le împinse pe femei și dispăru în spatele servitoarelor și al nevestelor, care aduceau platouri și câni cu bere.

Când se strecura afară din pat, noaptea era liniștită de multa vreme. Ashemu nu o auzi. Gărzile care sforăiau de oboseală și de băutura, nici atât. Nu fu decât o umbră neagra alergând sub cerul înstelat de pe care luna dispăruse de câteva ore.

În fața cortului Ophalei, avu răbdarea să aștepte, culcata pe pământul umed de rouă. Totul era tăcere.

Asemenea unui șarpe, cu un calm la fel de mare ca și voința sa, se strecura în cort. Cu pumnalul în mână, se târî printre tapiseriile ce dublau panourile de piele.

Parfumul Ophalei era atât de puternic, încât știu fără greș unde era patul. Se întinse de-a lungul spatelui femeii. Fără să miște, așteaptă.

Când fu pregătită, mâinile țâșniră dintr-un singur elan. Una pe gura Ophalei, cealaltă înfigând vârful pumnalului în cutele gâtului. Ophala se trezi. Cu o tresărire speriată, încercă să apuce mâna care o înjunghia.

Cu buzele lipite de urechea ei, Zenobia șopti:

— O să plătești cu moartea pentru moartea lui Schawaad, preaiubitul meu. Singurul și unicul care a primit iubirea Zenobieii.

Groaza îi dădu Ophalei ultimele puteri. Voi să se zbată, se agăță în grabă de Zenobia. Mișcările din șolduri făcură ca lama să se înfigă și mai adânc. Zenobia simți carnea grasă cum se despica, prelingând moartea printre degetele ei.

Ophala era inconștientă atunci când Zenobia mai șopti:

— Iei cu tine taina mea, Ophala. Du-o demonilor care te așteaptă pe lumea cealaltă.

Corpul mătahălos se prăbuși. Zenobia se răsuci pe o parte. Bătăile inimii îi răsunau atât de tare în piept, că păreau să vibreze lovindu-se de pânzele cortului.

Fața lui Schawaad apăru în noaptea adâncă. Vru să-i zâmbească. Lacrimile o obligau să închidă ochii.

În sfârșit, oboseala de plumb a bătăliei cobora asupra ei. Își apăsă pumnalul pe buze, ca să nu-i scrâșnească dinții. Un miros grețos, puturos, îi cuprinse nările. Sângele Ophalei îi mânji mâinile, curse pe gura ei. O copleși greața. Scură pe jos, frecându-și buzele cu mantia.

O cuprinse amețeala. Noaptea păru o clipă că i se deschide înaintea, ca o fântână.

Măcar dacă, în curtea din Dura Europos, Schawaad nu s-ar fi întors!

Măcar.

Atunci, totul ar fi putut fi o altă poveste.

Nu se întoarce în patul ei, ci merse chiar la cortul Preailustrului. Intră cu aceeași discreție ca și în cel al Ophalei. Interiorul era totuși luminat de două vase cu bitum. Gărzile dormeau în fața draperiei de la intrare.

Ghicindu-i prezența, se ridicară dintr-un salt. Zenobia se apropie de lumină și le surâse. Un surâs pe care îl credea liniștitor.

O priveau uimiți. Obrajii, fruntea, mâinile, tunica și chiar cizmele erau mânjite de sânge proaspăt. Impresionați, plini de respect, își plecară capetele. Credeau că Alat, în nopțile ce urmează după bătălii, se hrănește cu sânge.

Șoptiră că Preailustrul doarme. Ea răspunse la fel de șoptit că era fericită și că nu avea intenția să-l trezească.

Se retraseră, dând la o parte draperia, lăsând-o să intre.

Gărzile spusese adevărul. Preailustrul dormea profund, cu soldurile lipite de cele ale lui Dinah. Amândoi erau goi. Alături de pielea delicată și albă a fetei, trupul lui Odenat părea și mai întunecat și mai amenințător decât cel al unei sălbăticiuni. Până și sexele lor păreau atât de puțin făcute unul pentru celălalt.

Oare cum soldurile strâmte ale lui Dinah nu se rupeau sub puterea Preailustrului?

Totuși, exista în abandonul lor acea pace care nu aparține decât amantilor obosiți.

Zenobia rămase o clipă nemișcată, tremurând. Lacrimile îi umpleau ochii. Vedea o desfătare pe care ea n-ar fi putut s-o trăiască niciodată. O pace care nu o cuprinsese niciodată.

Șovăi. Simți dorința să fugă, să regăsească frigul întunecat și indiferent al nopții. Cu gesturi grăbite se dezbracă de hainele murdare. Goală și ea, se lungi lipită de trupul lui Dinah.

Tânăra evreică se întoarce, trează pe jumătate. Zenobia îi închise buzele cu o mângâiere, îi sărută pielea fină a gâtului și a subțiorilor. Cu un murmur, o imploră:

— Lasă-mă să dorm lângă tine.

Cu un zâmbet somnoros, Dinah o cuprinse cu brațele. O prinse între coapse ca să poată, câteva ore, să strecoare în ea dulceața uitării.

Dimineața, vacarmul cuprinse tabăra. Urletele lui Hayran îi treziră pe cei pe care vinul încă îi îneca.

În fața cortului Preailustrului, trebui ca Nurbel și câțiva nobili să intervină ca să stăpânească furia nepotului Ophalei, care chema în același timp dreptatea zeilor, fulgerele lui Jupiter și râul de sânge al răzbunării.

Marele Odenat, încă îmbrăcat în tunica de noapte, apăru în fața fiului său și îl întrebă care este pricina acestei tevaturi.

— A omorât-o pe Ophala! hârâi Hayran. I-a tăiat gâtul! Știu mâna care a ținut pumnalul!

De surpriză, chipul i se crispă. Îl cerceta pe Hayran fără afecțiune. Prietenii fiului său, toți cei care profitau de plăcerile jocurilor și nopților lui, se îngrămădeau acum în spatele acestuia. Odenat îi măsură, iar ei plecară frunțile.

— Ophala a fost asasinată, tată! gemu Hayran. Și tu o știi pe cea care a omorât-o!

Pumnul i se îndrepta spre Zenobia și Dinah, care tocmai apăreau în pragul cortului. Marele Odenat se întoarse și căută privirea soției sale. Se studiară o clipă. Nurbel crezu că ghicește o strălucire în ochii Preailustrului, dar nu fu sigur.

Marele Odenat întinse mâna, o prinse pe cea a soției lui, ca să și-o pună pe piept. Se întoarse spre cei de față și ridică sprâncenele furios. Avea fața roșie de furie, când îi răspunse fiului său:

— Cine te crezi ca s-o insulti pe Alat?

Se adresă tuturor și strigă:

— Regina Palmyrei a fost în noaptea aceasta în patul meu. Fie ca acela care va îndrăzni să arunce bănuiala asupra ei să știe că va muri înainte de a apuca să mânjească numele Zenobiei. Rămășițele Ophalei să fie puse în mormântul surorii ei.

SAMOSAT

Apăsarea degetelor se domoli. Mângâierile încetară. Cu ochii închiși, Valerian simți ușoara îndoire a patului când sclava se îndepărtă.

Deschise ochii și mormăi un protest. Goala, Iflava se îndrepta spre o masă acoperita cu borcane și flacoane. Simțindu-i privirea ațintita asupra ei, se întoarse, zâmbind.

Valerian uita de reproș. Fie ca toți zeii, fără a uita vreunul, sa fie răsplătiți pentru ca au creat o femeie atât de frumoasă, fie ea și sclava!

— Ai pielea prea uscata, Augustus, murmură Iflava, întorcându-se cu un flacon de sticlă groasă. Clima din Samosat nu e buna pentru tine.

— Nimic nu e bun pentru mine aici, mormăi Valerian. Fără tine, Samosatul ar fi cel mai detestabil oraș.

Purul adevăr! Samosat, oraș de garnizoana, de negustori și de țărani, nu era Antiohia. Veneau și plecau, blestemând din zori până-n noapte. Clima era cum nu se poate mai aspră.

Ger sau caniculă, seceta sau putreziciune. La fel de violenta ca și locuitorii, mereu în exces. Frumusețea mării, bineînțeles, îi lipsea dureros. Și blândețea, și grația ei. Samosat nu avea decât avantajul de a fi aproape de trupele lui Shapur, Persanul, cel care se credea Regele regilor și care era, pe zi ce trecea, tot mai puțin demn de acest nume.

— Detest acest oraș, suspina Valerian închizând ochii pe jumătate.

Fără să mai vorbească de această *vili a* pretinsa imperială, gândi el. De fapt, un palat în stil persan. Ziduri de cărămidă smălțuită, acoperișuri în formă de cupolă, basoreliefuri din ceramica. Doar camera lui era oarecum romana, cu porticurile, marmura, plafonul pictat și terasa largă ce dădea spre grădină și colinele prăfoase. Făcuse din ea singura lui locuință.

Vântul lovea valurile de in întinse între coloanele ce dădeau spre terasa. Draperiile se răsuceau. Puncte mici de lumina făceau să strălucească mozaicul de marmura de pe jos. Strălucirea era intensă. Pielea Iflavei o absorbea.

Cu o cambrare a taliei, se așeză peste el. O rază aurie se prinse în areola bruna a sânelui drept. Sfârcul se detașă în semiîntunericul camerei, ca un sunet profund și clar al unei coarde de harpa. Avea talia atât de subțire, că putea fi cuprinsa cu două mâini. Tufișul pubisului ei scânteia, asemenea acelor lacuri întunecate, care erau aduse uneori din Orient. Când se

îndrepta, umbra rozalie a sexului răsărea, ca un jar dulce în întunericul parului.

Oh, Iflava! Frumoasă Iflava!

Oare zeii n-au creat femeile și sexele lor ciudate ca să desăvârșească splendoarea Iflavei?

Iar el, de ce era împărat, și nu pictor sau poet? Atunci n-ar fi avut altă grijă decât să dea viață frumuseții Iflavei. Dar nu, el trebuia să fie Augustus Valerian! Asta este. El a vrut-o. Înainte de a cunoaște greutatea istovitoare și prosteeasca a inconvenientelor.

Măcar zeii i-au acordat, în pofida vârstei înaintate, tot ce era de admirat la frumusețea universului.

Iflava îi zâmbi. Îi întinse acea gură ce-i amintea de Baubo, fascinanta gorgonă a grecilor.

Cu o teama bruscă, irepresibilă, Valerian se întreba dacă Iflava îl iubea.

Dar îl iubea sclava Iflava pe acest bătrân pe care îl mângâia în fiecare zi cu atâta blândă știință? Era oare cu puțință?

Cum să știe care sunt sentimentele Iflavei? În afară de frumusețea ei, n-a lăsat niciodată să se întrevadă nici măcar dacă era indiferenta sau înfierbântată.

Totuși, voia ca ea să-l iubească. Da, da! îi dorea iubirea chiar mai mult decât îi dorea trupul.

Prostește, bineînțeles. Dar adevărat, îndoiala i se strecura în măruntaie ca oțetul. Un timp, se stăpâni să-i pună întrebarea.

Fie ca Mithra să-l aibă în pază! Iflava era în stare să-l facă să-și piardă simțul ridicolului.

Urletul furtunii răsună în depărtare. Vălurile se răsuceau din nou între coloane, lăsând să se zărească norii cenușii care mărgineau cerul, la apus. Aerul care se năpustea în cameră era mai rece.

— O să plouă, anunță Iflava cu vocea ei indiferenta. Palmele unse îi alunecau pe pielea aspră a lui Valerian. Îi căută încheieturile și i le strânse între degete. Cu jumătate de glas, tulburat, lăsă să-i scape printre buze un citat din Horațiu pe care îl știa, vai, pe dinafară; de atâtea ori avusese ocazia să-l repete:

Și ce? Trupul unei prințese este oare mai frumos, mai de dorit decât cel al unei curtezane? Apuca frumusețea atunci când o ai aproape, nu lăsa să-ți scape. Nu este extaz mai deplin. Toate

celelalte nu sunt decât amăgire, capriciu al unei imaginații bolnave, necunoașterea voinței naturii și alungarea fericirii adevărate.

Iflava îi aruncă o privire scurtă. Ochii ei păreau mai strălucitori.

Poate emoționați.

Sau batjocoritori.

— Te temi că nu ești iubit destul, Augustus? Întrebă ea, atunci când el nu mai aștepta un răspuns.

— De către tine, Iflava. Doar de tine, aprobă el cu o îngrozitoare seriozitate.

Ea își scutură fața frumoasă, gânditoare, fără să-și ridice ochii spre ai lui. Îngenunche, încălecându-i trupul, își puse sexul desfăcut pe pulpa lui, cu căldura lui înăbușită și umedă.

— Vorbești așa pentru că ai primit vești proaste de la Cezar, murmură ea înțeleaptă.

Extazul lui Valerian se zdrobi ca un pahar prea subțire. I-a primit răspunsul. Era o lovitură sub centură.

Sigur, i-a destăinuit întâmplarea de la Nicopolis. Cupa otrăvită pe care puțin lipsise ca Aurelian s-o bea după triumful asupra goților, ofițerii cu gâturile tăiate, în paturile lor, drept pedeapsă, chiar în noaptea nunții lui!

Ce sălbăticie! Toate aceste crime țintindu-l pe Gallienus. Cezar, fiul lui! Lovitură de avertisment contra unei lovituri nebunești, dar abile. Indicându-l, fără să fie nevoie de cuvinte, pe Cezar tuturor legiunilor și întregului Imperiu, ca fiind mâna care a dorit moartea preaiubitului *dux majorum* Aurelian.

— Ești crudă, Iflava, remarcă el scuturând din cap. Aproape că le-am uitat pe amândouă.

De ce se temuse când i-a lăsat pe Gallienus și pe Aurelian în urma lui s-a adevărit. Oh, nu se îndoia că Cezar Gallienus al lui a căutat să-l omoare pe Aurelian. Cunoștea mai bine decât oricine – și poate chiar se temea mai mult decât de orice – gândirea rece și calculată a fiului său.

Nu putea să i-o pretindă lui *dux majorum*. Aurelian trebuia să replice. Onoarea, puterea, orgoliul... Toate aceste lucruri atât de importante, despre care crezuse că le poate stăpâni dacă îi va conduce pe amândoi înaintea taurului lui Mithra.

Pura vanitate de Augustus. Chiar înainte să bea sângele pentru a deveni *curierii lui Helios*, a știut că aceștia doi nu vor fi niciodată frați, ci

întotdeauna dușmani. Gata să se sfâșie pentru a deveni Augustus în locul lui.

Să arunce legiunile de pe Rin și Danubiu într-un război care să dea Roma pe mâinile barbarilor, iată ce aveau să facă. Obligându-l astfel pe el să părăsească Orientul. Să lase în urmă Antiohia sa preaiubită pentru a face ordine, înainte de a fi prea târziu.

Iflava avea dreptate. Veștile de la Nicopolis l-au întristat, l-au obosit și plictisit.

Dacă, măcar, ar fi fost sigur că ea îl iubea, hotărârile sale ar fi fost mai ușor de luat. Abandonarea plăcerilor Orientului, mai puțin chinuitoare.

Cercetă fața Iflavei cu speranța de a descoperi o mică strălucire de emoție. Dar nu o găsi.

— Nu mă pot lipsi de tine, constată el fără plăcere.

— Bineînțeles că poți, Augustus, se amuza Iflava. Ai mii de slave. Eu nu sunt decât una dintre ele.

— Nu-i adevărat! Nu, nu, Iflava! Nu spune prostii, se enerva el. Nu te compari cu nimic cu celelalte slave. Ești frumusețea însăși. Tu...

S-a întrerupt înainte de a spune că nimic din ea nu putea aparține unei slave.

Fie ca Jupiter să-l apere! Îmbătrânea. Pe sângele lui Mithra, îmbătrânea. Înduioșarea îl speria.

Din nou, vântul lovi perdelele. Trosnetul tunetului fu mai aproape. Vacarmul orașului se stinse dintr-odată și se auziră primele picături de ploaie pe marmura terasei.

Valerian apuca talia Iflavei, o atrase spre buzele lui, ca să sărute pielea delicată a coapselor. Ea se aplecă, supusă, îndoindu-și bustul deasupra feței pe care o ridica spre ea. Cu o mișcare jucăușă din umăr îi mângâie gura și pleoapele cu sfârcul unui sân. Valerian simți furnicăturile care anunțau trezirea membrului său.

Iflava era o magiciană. Nu trebui decât să-l facă să se întărească. În timp ce ea îl încalecă, el se scufundă în ea ca într-un vis mătăsos, murmurând:

— Măine nu vei mai fi sclavă.

Nu văzu nicio surpriză pe trăsăturile de abanos. Crezând că nu auzise, adăugă mai tare:

— Vreau să te eliberez, Iflava.

Nicio bucurie deosebită. Frumusețea ei rămânea neclintită.

— Vreau s-o fac, îți promit.

Dacă răspundea, n-o făcea decât printr-o mișcare mai largă și mai adâncă din șaolduri. Valerian încetă să mai lupte. Se bucura s-o privească cum dansa deasupra lui, scufundându-se în această minune, ca și cum ar fi putut dura o veșnicie.

În momentul când nu era decât fericire, trăsnetul lovi, atât de orbitor de parcă ar fi ieșit direct din mâna lui Jupiter. Înainte ca lumina lui să se împrăștie, Valerian descoperi în cameră o siluetă.

— Blestemați fie zeii, cine...

Vocea i se pierdu în zgomotul tunetului. Opri mișcarea feselor Iflavei. Toată fericirea lui nu mai era decât o amintire. Ușurat, îl recunosc pe cel care îi privea.

— Axtex, gemu el. Nu puteai să mai aștepți puțin?

Bătrânul înțelept se apropie, cu privirea pe trupul Iflavei.

— Mi-ai spus să fie cât pot de repede, Augustus. Am terminat cu prezicerile.

Valerian închise ochii. Iflava se dezlipi cu blândețe de membrul lui. Se simți dintr-odată teribil de gol, vulnerabil și singur. O imensă tristețe îi îneca gâtul. Măcar, gândi el ca să se încurajeze, Axtex n-o să întârzie să răspândească aceasta veste bună: Augustus are încă o erecție zdravănă, își înfășură mijlocul cu prosopul pe care i-l întindea Iflava.

— Așadar?

— Am folosit optsprezece ierburi, am tăiat șapte ficați de păsări...

— Fără amănunte, Axtex. Rezultatul. Doar rezultatul.

Bătrânul înțelept scutură din cap cu tristețe, dar spuse:

— Nu trebuie să te lupți, Augustus. Zeii nu sunt de partea ta.

Valerian se ridică, atent.

— Ești sigur?

— Nu vrei amănunte, Augustus.

— Absolut sigur?

— Aș putea să-ți dovedesc. Nu trebuie să-i înfrunți pe perși.

— Fără luptă?

— Nici pentru tine, nici pentru legiuni. Asta spun zeii.

Acum ploua cu găleata. Valerian se întoarce spre terasa inundată. Draperiile se înnegriseră, deja pline de apă. Iflava aranjă flacoanele trăgând draperiile patului. Tot goală, fără măcar să tragă pe ea o tunică. Tufa sexului ei strălucea, nerușinată. Privirea lui Axtex o scormonea, cât era el de bătrân înțelept, prin umbra bărbatului de odinioară.

Cine știe, nerușinarea Iflavei era, poate, felul ei de a menține plăcerea care nu se mai putea împlini. Nimic nu era pierdut.

Un zâmbet involuntar îi înflori pe buze. Dacă zeii nu vor să se lupte, n-o să se lupte.

— Zeii își exprima voința și prin furtuna asta, îi atrase el atenția lui Axtex.

Bătrânul ghicitor ridica din umeri, mormăind că furtunile nu sunt la fel de sigure ca măruntaiele. Valerian îl lăsa să vorbească un timp, înainte de a-l expedia și de a chema sclavii.

— Vreau muzicanți. Imediat. Vreau ca muzica să acompanieze furtuna și gândurile mele.

În timp ce alergau în căutarea muzicanților, el întrebă dacă procuratorul Macrian a sosit din Antiohia.

— Așteaptă de ieri, Augustus.

— Atunci poate să mai aștepte puțin. O să-l primesc împreună cu secretarul Pulinius. Într-o oră. Nu, mai târziu... Poate înainte de căderea nopții.

Când muzicanții acoperiră ropotul ploii cu primele sunete din harpă și flaute, îmbrățișa din nou trupul Iflavei. Sărută sfârcurile lucioase ale sânilor ei și murmură:

— O să-mi țin promisiunea, mâine vei fi eliberată.

Dacă fulgerele și tunetele slăbiseră la apropierea apusului, ploaia nu încetase, dimpotrivă. Muzicanții continuau să cânte. Valerian, așezat într-un fotoliu larg pus între coloanele ce dădeau spre terasă, cu coroana de lauri pe frunte, privea potopul care răpăia în bazinele din grădină. Iflava, tăcută ca întotdeauna, îmbrăcată în văluri, cu gâtul și încheieturile acoperite de coliere de aur, rămase întinsă pe pat. Douăzeci de gărzi stăteau ca niște statui de-a lungul pereților.

Secretarul Senatului, Pulinius Aventilius, și procuratorul Macrian fură nevoiți să traverseze toată camera pentru a veni să-l salute pe Augustus. Valerian răspunse salutului lor, arătând cu degetul spre cerul agitat.

— Zeii îmi vorbesc.

Macrian încruntă sprâncenele, adăugând riduri noi pe fața prea slabă de pe care acestea nu lipseau. Cum presimțise, nu erau scaune pe care secretarul Senatului și el să se poată așeza.

Valerian repetă, cu o umbră de ironie:

— Ploaia, fulgerele, furtuna! Vulcan, Junona, Ceres și Jupiter îmi vorbesc. Vor să știe, ca toată lumea, ce o să hotărască.

Secretarul Pulinius aprobă cu un semn din cap.

— Adevărul este, Augustus, că a venit momentul.

Secretar al Senatului, numit pe viață, Pulinius era puțin mai bătrân decât Macrian și oferea imaginea tristă a unui om sfârșit. Cu părul rar, ochi oboșiți, obraji căzuți, cu pielea când albă ca varul, când roșie. Nu dădea doi bani pe Orient. Nu visa decât la Roma și la palatul lui de pe colina Opus, învecinată pădurii sfinte de pe Esquilin.

Dar aspectul lui Pulinius era mai înșelător decât cel al unei femei din Galia, întâlnită în farsele lui Lamantinius Sulicius.

Uneori, văzându-l, Valerian gândea cu o urmă de remușcare că n-ar fi trebuit să-l oblige să vină în Orient. Apoi, își amintea că secretarul Pulinius era o ființă unică: fidel, indiferent la intrigile pentru putere și mai rezistent în fața încercărilor vieții decât un pumn de bronz. Un adevărat slujitor al Imperiului.

Cu totul altfel decât prăjina de Macrian. Nesătul, până la a te dezgusta să-l hrănești chiar și cu sâmburi de măsline. Și atât de intrigant, încât se putea ascunde în propria umbră. Era nevoie de cineva care să supravegheze de aproape gândurile procuratorului. Pulinius era perfect în acest rol. Mintea lui, voința și șiretenia erau infinit mai desăvârșite decât lăsa să se creadă atitudinea lui. Mulți cădeau în această plasă.

Un fulger luminează panta colinei din apropiere. Abia se stinse strălucirea lui, că rostogolirea tunetului îi lovi în piept. Pereții și coloanele palatului tremuraseră. Muzicanții se opriră, tresărind de frică.

— A! șuieră Valerian, destul de mulțumit de efect, vedeți cum îmi vorbesc! Ce nerăbdare!

Macrian își ridică cuta togii pe umăr, cu un vag semn de încuviințare, înainte de a arunca o privire neliniștită spre coline. Acum aerul era rece, lumina slabă și stinsă.

Valerian întrebă:

— Te temi de furtună, Macrian?

— Mă tem de zei, Augustus. Mă tem doar de zei, dar mă tem foarte mult. Ca toți oamenii și ca toți bunii romani.

Valerian aprobă cu un surâs.

— Ai dreptate. Așadar, ce noutăți ai din Antiohia?

— Creștinii refuză în continuare să plătească taxa de război. A trebuit să-l condamne pe episcopul Dymitrios la ardere pe rug. Acest bătrân nebun n-a vrut deloc să cedeze. Nu l-am crezut atât de habotnic.

— Toți se tem de zeul lor, procurator Macrian, observa Pulinius cu vocea lui ștearsă. Dymitrios se teme de zeul lui mai mult decât tine. Un zeu unic și singuratic, dar pe care îl crede mai puternic decât ai noștri. O spun de multă vreme. N-o să obținem nimic de la creștini prin forță.

Valerian făcu o grimasă de enervare. Singurul defect al lui Pulinius era slăbiciunea lui de neînțeleasă față de creștini.

— O să rezolvăm problema creștinilor mai târziu. Vorbește-mi despre Shapur, procuratorul.

— Oh, persanul... Ar trebui mai întâi să mă întrebi ce vești avem de la Odenat și de la pătimașa lui nevastă, Augustus!

— Tot învingători?

— Caii cuirasă ai lui Shapur au îngenuncheat încă o dată în fața lui Odenat. Îndrăznesc s-o spun. După cele ce mi s-au povestit, soția lui conducea arcașii în timpul luptei, ca și prima dată. În cuirasa roșie!

— O cuirasă roșie? se miră Pulinius cu un interes copilăresc.

— De piele, secretarul. Care i se mulează pe sfârcuri și o arată ca și cum ar fi goală. Cu puțin auriu, cum se pare, pentru ca strălucește în soare și se vede de departe. Galopând astfel în plină bătălie.

Valerian zâmbi.

— Iată cine merita să fie admirat. Bună călăreață, bun arcaș, bun strateg. Odenat a avut noroc. Cine știe dacă nu-i merge mai bine având ca general o soție decât pe fiul lui sau pe unul dintre acei strălucitori *dux* intriganți.

Remarca fu urmată de un scurt moment de tăcere, umplut de răpăitul ploii. Macrian își scutură oasele, aprobând fără convingere:

— Un bun arcaș, poate, Augustus. Dar trebuie să fii prudent cu acești barbari din deșert. Le place să poleiască faptele. Războinicii Palmyrei o tratează deja ca pe o zeiță.

— Adevărat? se miră din nou Pulinius.

Macrian își stâlci buzele în acea expresie de dispreț bănuitor care nu-i aparținea decât lui.

— Alat! rânji el. Așa o numesc, secretarul: Alat. Care l-ar avea pe Marte în sânge. Crede-mă, secretar Pulinius, cât ar fi Odenat de cetățean remarcabil al Romei, acești oameni sunt, înainte de orice, barbari.

— De fiecare dată când mi se vorbește despre ea, observa Valerian, aceasta Zenobia pare să facă o nouă minune. A fost povestea cu steaua nașterii ei, cu izvorul din deșert. Apoi moartea și reapariția ei. Acum, iată-o ca războinic care îl învinge pe Shapur. Mă tem că judecata ta să nu fie pripită, procurator Macrian. Prefectul tău, tânărul Aelius, pe care l-am numit la dorința ta la Palmyra, nu ți-a dat informații mai serioase?

— Dimpotrivă, Augustus. Judecata mea se bazează pe cele ce mi le-a spus. Aelius este convins că Zenobia nu este cea care pretinde că este.

— Da? întreba Pulinius, ridicând o sprânceana.

— Nu! Crede că este spioană persană.

— Adevărat? chicoti Valerian. O spioană care lupta împotriva lui Shapur, în fruntea armatelor lui Odenat? Care lupta și îi învinge pe perși? Aelius al tău n-a abuzat de plăcerile Palmyrei, procuratorul?

— Eu cred că vede adevărul, Augustus. Aceasta Zenobia joacă teatru.

— Un teatru strașnic jucat. Meandrele gândirii tale îmi sunt de nestrăbătut, Macrian.

— Victoriile acestea ciudate ale Palmyrei nu sunt decât niște maimuțări. Shapur simulează. Vrea să ne facă să credem în slăbiciunea lui. Se folosește de fata aceasta, care a devenit soția lui Odenat și regina Palmyrei, ca să ne atragă într-o luptă unde își va dezvălui toată puterea dintr-odată, spulberând legiunile noastre.

Pulinus scoase un mic fluierat admirativ.

— Prefectul tău nu e lipsit de imaginație, procuratorul.

— Cine poate crede că o femeie ar putea învinge formidabilele armate ale Regelui regilor? replică sec Macrian. Atunci când tu însuși, Augustus, tu, cu toată forța legiunilor noastre, n-ai reușit? Luptele astea sunt niște maimuțări. Shapur vrea să ne atragă alături de Odenat și să ne distrugă cu caii lui cuirasați!

— Și pentru asta a trimis-o pe aceasta Zenobia în patul lui Odenat? murmura amuzat Pulinius. Își umilește armatele, înfrângere după înfrângere, până când noi ne hotărâm să ne năpustim cu legiunile asupra lui? Mă tem, Macrian, că te lași purtat de gustul tău pentru trădări subtile.

— Nu mă jigni, secretarul, mormăi Macrian mascându-și furia, regăsindu-și aplombul acum, când furtuna se îndepărtase. Știu ce vorbesc. Spun că trebuie să ne păzim de slăbiciunea lui Shapur. Nu e decât o momeală. Nu este atât de învins, încât legiunile să fie sigure de victorie.

Pulinius căută privirea lui Valerian. Augustus contempla din nou ploaia, cu sprâncenele încruntate. Se gândea la prezicerile pe care Axtex i le adusese cu câteva ore înainte. Argumentele lui Macrian, așa nebunești cum erau, mergeau în același sens. O constantă neplăcută. Nu-i plăcea să fie de acord cu procuratorul.

— Dar, după tine, Macrian, Odenat ne este fidel? Doar de soția lui te temi?

— Cine poate fi sigur de alianța noastră cu un mic rege din Orient, Augustus?

— Este totuși senator ca și mine, observă Pulinius.

Macrian mătură obiecția cu un gest al mâinii.

— Iartă-mă dacă sunt brutal, secretarule, dar senatori care se întorc împotriva Romei se nasc în fiecare zi. Nu e lună în care să nu aflăm de rebeliuni ici și colo. În Panonia, pe Danubiu, în Galia. Unde Cezar luptă fără să învingă, dacă nu te superi, Augustus. Chiar în Africa, sunt rebeliuni. Numai aici am reușit să-i pun cu botul pe labe. Totuși, văd o altă amenințare în Palmyra. Dacă această Zenobia nu este ceea ce cred eu, dacă victoriile asupra lui Shapur sunt adevărate, atunci putem să ne așteptăm ca Preailustrul Odenat și zeița lui roșie să se creadă, curând, la fel de puternici ca zeii noștri.

— În cazul acesta, zeii noștri îi vor pedepsi, replică rece Valerian, pe care înțepătura la adresa lui Gallienus îl deranjase. Prefectul tău poate avea dreptate, procuratorule, dar mă îndoiesc. Dacă aş crede ce mi se spune, mi-aş face pe loc un dușman din regina Palmyrei. Și, prin urmare, un dușman și din Odenat, aliatul nostru.

— Augustus, se grăbi Macrian, Aelius nu face altceva decât să-ți împlinească voința! Să privim lucrurile în față. Dacă Odenat este învins de Shapur și dacă această Zenobia ne trădează, perșii vor fi în măsură să ocupe orașul. Asta ar fi o catastrofă. Pentru comerțul nostru, pentru Emesa, pentru Antiohia. N-o să mai primim nici purpură, nici...

— O mare catastrofa, cu siguranță, i-o tăie Pulinius. Dar ne așteaptă după prea multe presupuneri, procurator. De acum, pe câmpul de luptă, perșii au fugit.

Valerian întrerupse intervenția lui Macrian cu un gest.

— Disputa este inutilă. Decizia mea este luată. Nu îl vom înfrunta pe Shapur.

Trupul procurorului tremură, fără să se știe dacă o făcea de ușurare sau de mâhnire. Valerian era măcinat de senzația că niciodată nu reușea să pătrundă gândirea tulbure a lui Macrian. Sec, adăugă:

— Zeii n-o vor. Axtex întreabă cerul și măruntaiele de mai multe zile. Zeii nu ne sunt favorabili. Totuși, te înșeli, procuratorule, Odenat și soția lui în cuirasă roșie au slăbit mult și bine forțele lui Shapur.

Întinse mâna spre Pulinius. Secretarul trase un mic rulou de papirus din manșeta tunicii. Îl puse în palma lui Valerian, cu grijă.

— E o scrisoare de la Shapur. Cere pace.

— Ah!

De data aceasta surpriza era destul de mare ca să descrețească în întregime fața procuratorului. Valerian zâmbi.

— Pace și aur.

Fața lui Macrian se întunecă din nou.

— Ah, înțeleg.

— Întotdeauna am fost împotriva acestei practici, relua Valerian. Nu este nimic glorios în a-i plăti pe barbari ca să ne lase în pace.

— Și nu e deloc eficace, aminti încet Pulinius.

Valerian îl săgetă cu privirea.

— Vreau sa termin cu Shapur. Trebuie sa mă întorc în Europa, unde Cezar are atâtea de făcut, cum ți-ai amintit atât de bine, procuratorule. Dacă prezicerile erau favorabile, porneam împotriva perșilor chiar de mâine, cu toate argumentele tale, procuratorule. Nu cred ca această Zenobia să fie o trădătoare. Este prea... singuratica. Și mă pricep la femei. Pe de alta parte, ai într-un fel dreptate. Nu-mi place deloc că devine o zeița în detrimentul Romei. Ea și soțul ei sunt pe cale să-i învingă pe perși și nu trebuie sa se acopere de prea multa glorie. Prin urmare, o să-i dam aurul lui Shapur și o să plec, pe mare, să-l întâlnesc pe Cezar pe Rin. Vei fi însărcinat cu treburile Romei, aici, așteptând întoarcerea mea, Macrian. O sa ai grija sa păstrezi cele mai bune relații cu regele Palmyrei și cu soția lui, cărora le datoram mult.

Macrian n-avea deloc chef sa se certe pe tema Palmyrei. Cu degetul ca un băț de lemn, arăta spre scrisoarea lui Shapur.

— Cât vrea?

— Patru care de aur.

— Patru!...

Trebui să-și recapete suflul.

— Augustus! Toată solda legiunilor tale nu ajunge pentru asta!

— Fără îndoială, ai dreptate. Lata de ce te-am adus din Antiohia, Macrian. Ești procurator al Romei în Siria.

Nimeni nu știe mai bine decât tine ce se găsește în lăzile noastre și... în afara lor.

— Ce vrei să spui?

— Propriile tale lăzi, Macrian, sunt uneori atât de aproape de cele ale împăratului...

— Augustus!

— Ba da! Umplute din plin de creștini, de pilda, pe ale căror bunuri ai pus mâna în numele meu.

Urma tăcerea. Valerian zâmbi. Pulinius îi asculta pe muzicanți.

— Ai putea avea două care și jumătate, cu totul, Augustus, negocie acru Macrian.

— Mă îndoiesc că Shapur se va mulțumi cu atât.

— Pe fulgerele lui Jupiter, Augustus, nu voi reuși să fac mai mult într-un timp atât de scurt. Aurul este aur. Nu sunt cuvinte, nici papirus, și nu se aduna dintr-o suflare. Mai mult, trebuie pus deoparte pentru legiuni. N-am dat solda de două luni. E periculos...

Argumentul era serios. Valerian mormăi:

— Shapur trebuie să fie mulțumit.

Fața lui Macrian se întuneca în mod ciudat.

— Va fi dacă îi duci tu acest aur, Augustus. Prezența ta și gestul vor dubla valoarea lui.

Surâsul lui Macrian spunea tot ce cuvintele ascundeau. Pulinius fu primul care reacționa:

— Nu încapă vorba, Augustus! Ar fi mai mult decât imprudent.

— Și ție ți-e frică, secretarule? se miră Macrian. Shapur vrea aurul, îl va avea. Dacă Augustus i-l da cu mâinile lui, va trebui să respecte cuvântul de pace. Cel puțin, vom ști că nu e vorba de un simplu jaf.

Pulinius își dădu ochii peste cap.

— Nu, nu, procuratorule! Întâlnirea asta poate fi o capcană. Augustus, Senatul, Roma nu-și pot asuma un asemenea risc.

Macrian își lăsă pleoapele, ascunzându-și privirea.

— Tu ești cel care hotărăști, Augustus. Refuzând întâlnirea cu Shapur și lupta, vei crea impresia că împăratul se teme de perși.

— Nu se poate, se încăpățâna Pulinius, înainte ca Valerian să răspundă. Tu ești procurator al Orientului, Macrian. De fapt, aici, în Siria, cuvântul tău urmează imediat după cel al împăratului. Tu trebuie să duci aurul.

Macrian ezită imperceptibil.

— Aș putea, asigură el cu gravitate. N-ar mai rămâne decât ca asta să fie considerată ca o slăbiciune a împăratului Romei.

Cu un gest enervat, Valerian îi făcu semn lui Pulinius să tacă. Inutil să adâncească rana. Macrian știa să manipuleze foarte bine. Mai rău: avea dreptate.

Se auzi un foșnet slab de mătăsuri în spatele lui. Ghici că Iflava părăsea patul. Trebuia să-și țină promisiunea. În mod ciudat, acest gând îl întrista. Se simți dintr-odată copleșit de necazuri, ca și cum se pregătea să părăsească ce avea mai drag. Cenușiul cerului și această îngrozitoare *villa* din Samosat erau un fel de otravă. Ar fi bine să plece departe.

Pe un ton tranșant, fără replică, anunța:

— O să mă duc. O să mă duc în fața lui Shapur și o să terminăm. Adună aurul cât mai repede, procuratorul.

SISOGODON

— Cum se simte? întreba Dinah cu îngrijorare.

— Doarme, șopti Ashemu. I-am dat sa bea niște ierburi. Trebuie să doarmă.

Tonul lui Ashemu nu era prietenos. Dinah nu-și putu reține întrebarea care îi ardea buzele:

— Este grav?

Cu o strâmbătură enervată, ca și cum întrebarea nici nu merita măcar un răspuns, Ashemu se întoarse. Ignorând-o pe Dinah, chema cu voce înceată o sclava. Îngrămadiră cârpele murdare de sânge într-un coș.

Se găseau în anticamera făcută din fâșii de iuta și din covoare, care se afla înaintea încăperii principale a cortului. În ciuda grosimii draperiilor de in și a fâșiilor de piele, căldura din interiorul cortului era prea mare.

Pentru prima oară, Dinah nu simți nici blândețe, nici prietenie în prezența egiptencei. Îi este teama, se gândi ea. La fel de teamă ca noua tuturor!

— O să trăiască, șopti Dinah. Știu eu. Zeii ei nu pot s-o abandoneze.

Ashemu se îndreptă de spate și o fixă cu asprime. Ochii ei roșii spuneau cât era de obosită. Cu un geamăt, deschise brațele ca s-o strângă pe Dinah la piept. Rămaseră înlănțuite câteva secunde, susținându-se una pe cealaltă. Cu hohotele în gât, Ashemu sfârși prin a murmura:

— Toată noaptea am crezut c-o să moară. Nu mai aveam judecata limpede.

O respinse cu blândețe pe Dinah și adăugă:

— Nu trebuie trezită. Altfel, durerea o să se întoarcă.

— Nu vreau s-o tulbur. Vreau doar să-i fiu alături.

Ashemu suspină. Se frecă pe pleoape și o cerceta pe Dinah cu puțină neîncredere.

— A fost un chin s-o îngrijesc și s-o fac să-și ia poțiunile. Doarme, nu trebuie să mi-o trezești, insistă ea.

— Îți promit. Doar o s-o veghez. Preailustrul însuși mi-a cerut-o.

Ashemu scutură din cap bodogănind. Dădu ordine sclavelor să pregătească cârpe și creme. Când termina, se întoarse spre Dinah.

— N-ai venit pentru Preailustrul, ai venit pentru tine. Vrei să-i vorbești, știu eu. Și știu și despre ce.

Dinah o privi stupefiată.

— Nu există taine pentru mine, fata mea, mormăi Ashemu. Dacă e ceva de știut în tabăra asta, Ashemu știe.

O sclipire de tandrețe și de ironie îi lumina o clipă trăsăturile obosite.

Dinah se înroși.

— O să aștept să se trezească, îți făgăduiesc.

— Sper să fie așa. Nu e nimic atât de urgent.

Cu o mișcare din bărbie arată spre pântecul lui Dinah, care simți cum îi iau foc obrazii.

— Voiam să aștept să se termine luptele ca să-i spun, dar acum nu mai e același lucru. O să-i dau vestea când se trezește. Poate asta o să-i facă bine.

Ashemu ridică din umeri, cu îndoială.

— Dacă n-o să-i placă și o apucă furia, asta n-o să fie bine pentru rana ei.

— O să fie fericită s-o audă, știu eu.

Ashemu ridică un deget amenințător.

— Roagă-te la zeul tău, al evreilor, să nu te înșeli. Dacă îi crește fierbințeala, te omor.

Dinah râse, cu toate că știa că amenințarea egiptencei conținea o mare parte de adevăr.

Zenobia dormea întinsă pe spate. O cuvertură îi acoperea șoldurile și picioarele. Un bandaj îi strângea bine bustul, chiar sub sâni. Era întunecat în partea dreaptă, acolo unde apăsa cataplasma pe care Ashemu și moașa i-o pusese pe rană.

Ceea ce înțelesese Dinah, ca și toată tabăra, era faptul că vârful sulitei nu pătrunsese, din fericire, mai adânc. Cuirasa o salvase de la moarte.

De fapt, fără orgoliul Zenobiei, n-ar fi fost decât o rană ușoară. Dar ea n-a vrut să arate că era rănită. Nici perșilor, nici războinicilor din Palmyra.

În timp ce-i atrăgea pe arcași într-un atac violent, unul dintre pedestrașii perși a ridicat lancea, când ea a trecut pe lângă el. Sub șoc, prăjina s-a rupt, făcându-l pe Yedkivin să sară. Zenobia a avut timp să-l pună la pământ pe războinic cu o săgeata trasă în gura, înainte de a-și smulge fierul din cuirasă.

În timp de călăreții din Palmyra, neliniștiți, o înconjurau ca s-o apere de o nouă lovitură, ea aruncase cu ură vârful ucigaș. Zâmbetul pe care îl arbora îi ascundea durerea. Nimeni nu observase că fierul se rupsesse în piele, încrustând în grosimea cuirasei o bucată de metal, care pătrunsese în carne.

Fără să se plângă, Zenobia a luptat cât timp a durat bătălia cu acest fier care îi cresta coastele. Doar după victorie, Nurbel a descoperit sângele care mânjea cuirasa și pantalonii. Un sânge din care pierduse atât de mult, încât abia dacă se mai ținea pe cal. Alba ca varul sub casca cu pene, vrusese totuși să rămână în șa până la întoarcerea în tabără. Acolo, în cele din urmă, a leșinat.

Preailustrul însuși a purtat-o pe brațe până în pat. Apoi, a înmulțit sacrificiile la altarul lui Baalshamin. Nicio ofranda nu era prea mult pentru ca zeul deșertului s-o ajute pe Zenobia și să nu i-o jertfească.

Bineînțeles, atunci când și-a recăpătat cunoștința, Zenobia vrusese să se ridice. Pentru Ashemu, Nurbel și moașa a fost foarte greu s-o convingă să se lase îngrijită. Nurbel, râzând, îi spuse pe șleau:

— Dormi! Alat n-a murit în somn! Ca să-i semeni întru totul mai trebuie să lupți!

Iar acum, datorita ierburilor lui Ashemu, dormea.

Un somn atât de greu, că abia i se ridica pieptul.

Cuprinsa de o nouă teamă, Dinah își apropie obrazul de buzele întredeschise. Nu se îndrepta decât în clipa când îi simți respirația regulată.

În spatele patului, veghind asupra Zenobiei, ca doua fantome, două cuirase erau atârinate de niște trepiede. Una, sfâșiata, era cea care îi salvase viața. Sângele coagulat făcea o pata neagră, umbrind imaginea aurita a lui Alat, ca o povara malefică. Forma care reproducea bustul atât de perfect devenea înfricoșătoare. Dinah crezu că vede chiar pieptul Zenobiei sfâșiat.

Alături, pe un trepid asemănător, trona o altă cuirasă, identica cu prima și intactă. Părea că așteaptă trupul Zenobiei, pregătită să reia o luptă care, Dinah înțelegea acum, nu se va sfârși niciodată.

Da, Dinah nu se mai îndoia. Fie că Zenobia era Alat, zeița războinicilor, fie o simplă fiică a deșertului, ea ducea un război care nu va înceta decât odată cu ea. Într-o zi, perșii vor fi învinși. Atunci, ea va găsi alți dușmani.

Zenobia trebuia să lupte ca să supraviețuiască, acesta era adevărul.

Un adevăr înspăimântător.

Dinah se așază pe un scăunel, lângă pat. Contemplă fața ciudată și impenetrabilă a prietenei ei. În timpul luptelor, gura Zenobiei se subția, devenea dură. Acum, arșița îi crăpa buzele ca pe cele ale unui bătrân caravanier. Nu mai avea nimic din dulceața vârstei ei. Chiar în acest somn, vecin cu pierderea cunoștinței, păstra expresia severă și violentă cu care se

adresa războinicilor înainte de bătălie. Oboseala și rana ar fi trebuit să-i facă trăsăturile mai blânde, mai fragile. Nu era așa.

Din noaptea morții Ophalei, Zenobia venea adesea, în miez de noapte, să doarmă alături de ea în timp ce împărțea patul cu Preailustrul. Cel mai adesea o făcea atât de discret, încât nici Dinah, nici Preailustrul nu se trezeau. Dispărea în zori, cu aceeași abilitate, lăsând-o pe Dinah să se trezească cu senzația nesigură că trupul Zenobiei rămăsese îndelung alături de al ei.

Alteori, atunci când Preailustrul îi smulgea gemete de plăcere, i se părea că ghicește privirea Zenobiei, care îi studia, de foarte de aproape, din spatele unei draperii a cortului.

Poate că nu era decât o părere. Dimineața, abia dacă distingea visul de realitate. Niciodată n-a îndrăznit s-o întrebe pe Zenobia.

De fapt, niciodată, din prima noapte, cea a nunții, Dinah nu regretase rolul ciudat pe care Zenobia i-l încredințase. În secretul nopților lor, Preailustrul o trata cu acel respect ce inspira bărbaților satisfacția calmă a dorinței lor. Chiar amintirea ororilor la care o supusese Hayran pălea sub mângâierile Marelui Odenat.

Dar Zenobia? Nu suferea că nu fusese niciodată femeie în brațele soțului ei? Cum o să primească vestea pe care o să i-o dea?

Ashemu avea dreptate: nimeni nu știa dinainte ce-i plăcea și ce-i displăcea Zenobiei. De ce s-ar mira? Nimeni nu putea simți care erau dorințele, sentimentele și fericirea unei zeițe.

Dinah rămase o oră întreagă fără ca Zenobia să se trezească. Uneori, ochii ei mișcau sub pleoape. Sau gura i se deschidea ca și cum ar fi vrut să rostească câteva cuvinte. Dar niciun sunet nu trecea printre buzele ei uscate.

Ashemu se întoarce, îi udă fața și pieptul cu o cârpă.

— Arde încă, observa ea.

— Crezi că doarme cu adevărat?

— Ce-ai vrea să facă altceva? mormăi Ashemu, ridicând din umeri.

— Nu știu. S-ar zice că e mai mult printre zei decât printre oameni.

Au rămas o clipă descumpănite. Dinah se agăță de mâna lui Ashemu și o păstră în a ei, ca să o împiedice să tremure.

La venirea nopții, Zenobia încă dormea. Îngrijorarea începu să bântuie tabăra. Cei care aprindeau torțele șopteau poveștile: rana lui Alat era mai gravă decât se crezuse. Preailustrul nu părăsise altarul lui Baalshamin.

Reînnoia ofrandele la fiecare ceas. Toată tabăra era tăcută. Nu mai rămăsese nimic din bucuria ce a urmat după precedentele victorii.

Sub cort, Ashemu, din când în când, umezea buzele Zenobiei cu o lingură de lemn. Dinah își ținea ochii ațintiți pe prietena ei. Încerca să spună o rugăciune, dar era atât de multă vreme de când nu îi mai ceruse nimic lui Iahve Atotputernicul, încât nu-și mai amintea cuvintele prin care să-i ceară îndurarea. Se strădui, tristă, gândind că ar putea să-i poarte ghinion Zenobiei.

La lumina lămpilor, cuirasele atârinate deasupra patului Zenobiei căpătau un alt aspect. Dinah le văzu mai puțin ca pe niște fantome amenințătoare decât ca pe niște îngeri păzitori, care așteptau răbdători ca regina lor să revină la viață. Sub lumina gălbuie a lămpilor, paloarea, slăbiciunea Zenobiei se risipeau. Își regăsea frumusețea fără seamăn. Buzele nu mai erau crăpate de febră, umbra pleoapelor puneă în valoare desenul perfect al frunții. Umerii, brațele dovedeau puterea mușchilor care puteau întinde coarda unui arc mare, să ridice și să lovească cu sabia ore întregi.

Dinah reîncepu să spere.

Zenobia avea să se trezească. Somnul ei părea ciudat pentru că lua de la zei forța de a învinge.

Zenobia nu se putea compara cu nicio alta femeie, cu nicio alta ființă umană.

Ei n-or să o părăsească. O să trăiască.

Nurbel veni după vești. Ashemu îi interzise să se apropie și îi spuse doar că Zenobia nu își recăpătase cunoștința. Când noaptea deveni și mai adâncă, apăsător de liniștită, Nurbel se întoarse. De data aceasta, nu mai aștepta părerea lui Ashemu ca să dea la o parte ușa cortului, în ciuda propriei epuizări, Ashemu și Dinah fură surprinse de îngrijorarea care îl îmbătrânea mai mult decât orice bătălie. S-ar fi zis că barba lui, întotdeauna impecabil cănită, era mai alba.

Rămase în picioare în fața patului Zenobiei, o cercetă fără un cuvânt, multa vreme. Dinah ghici că o admira așa cum ea a admirat-o cu câteva ore mai devreme. Ca și ea, voia să se asigure și să se sature de ciudata frumusețe pe care o oferea privirilor.

— Preailustrul se teme pentru viața soției sale, spuse el în cele din urmă, cu voce joasă. A hotărât să rămână în fața altarului lui Baalshamin, până când Zenobia o să deschidă ochii din nou.

Pentru prima dată, tonul lui era lipsit de siguranță. Temerea Preailustrului era și a lui. Ashemu mormăi:

— Cunosc rănila și o cunosc și pe Zenobia. Nu trebuie să ne pierdem încrederea. O să se trezească.

Nurbel își mângâie pielea fină a craniului, trăsăturile crispate. Și el cunoștea rănila din bătălii. Cel mai adesea, la rândul lui, le văzuse pe cele care păreau nevinovate și pe cele care ucideau.

Dinah spuse:

— Cred că nu doarme cu adevărat. Cred că se odihnește și că-și recapătă forțele alături de zei.

Nurbel îi arunca o privire mirată. Apoi o contemplă din nou pe Zenobia. Încet, șovăind puțin, dar schițând un zâmbet, ridică capul.

— Da, poate. Se poate foarte bine.

SIRMIUM

În timp ce carul se rostogolea pe drumurile încâlcite ce duceau în Sirmium, Clodia se lăsa în voia fericirii nostalgice de a regăsi locurile copilăriei. Plăcerea ei și, mai ales, promisiunea sfârșitului unei călătorii înspăimântătoare de la Nicopolis o scoteau, în sfârșit, pe Ulpia din starea ei morocănoasă.

Vai, întâlnirea cu mama sa, în casa pe care o aranjase cu atâta grija cu câțiva ani înainte, va fi repede întunecata de tristețe. Strigătele de bucurie, uimirea încântată a bătrânului Aelcan, credinciosul administrator, îmbrățișările bucuroase și ofrandele aduse larilor strămoșilor tatălui ei nu vor putea ascunde prea multa vreme ceea ce nu putea fi ascuns. Iulia Cordelia era bolnava, îngrozitor de îmbătrânită și de obosită.

La început, Clodia crezu că doar efectul emoției era cel care albea fața mamei sale. Dar nici zâmbetele, nici bucuria de a auzi proaspetele vești despre Aurelian n-au liniștit masca de piele livida lipită pe obraji și fruntea ca piatra unei statui. În ciuda fardurilor, pleoapele luceau de umbre adânci. Venele de un albastru aproape negru șerpuiau pe fruntea ridată. Nici în privirea mamei sale, Clodia nu mai regăsea strălucirea de viață și de putere care au impresionat-o de atâtea ori.

În timp ce se plimbau prin grădini, mersul ei părea nesigur și poticnit. Mâna osoasă și pătată de pistrui, care strângea brațul Ulpiei, părea mai mult că se agață de ea decât că o conduce. Totuși, glumea cu iuțea minții de altădată. Aceeași ironie străbătea de sub blândețe, în timp ce enumera toate dificultățile pe care le trecuse Clodia ca să înfrumusețeze *villa*, ca s-o facă demnă de gloria lui Aurelian. Totuși, în pofida luminii slabe a apusului, Clodia remarca faptul că sângele nu-i mai colora deloc buzele. Și mai rău, frumosul ei par de mare preoteasă a lui Sol-Invictus, acel păr pe care l-a invidiat când era fata, era rărit, cu buclele uscate și sfărâmicioase.

Fericirea și speranțele Clodiei fura înlocuite de amărăciunea neputincioasă ce urmează promisiunii ratate a unei sărbători. O adusese pe Ulpia până aici cu scopul de a o încredința puterii mamei sale. De când o convinsese pe Ulpia să facă aceasta călătorie până la Sirmium, nicio clipa nu se îndoise de ajutorul Iuliei Cordelia.

Acum, cu o răceală ce îi îngheța atât trăsăturile, cât și inima, se întreba dacă Mithra și Sol-Invictus o vor mai asculta pe bătrâna preoteasă. Se vor

mulțumi cu ofranda unui trup bătrân și suferind?

Dacă Iulia Cordelia bănuia răceala fetei sale, nu arată nimic. În ultimele scânteieri ale zilei, sub porticurile templului lui Magna Mater, prinse mâinile Ulpiei și le apăsă pe pieptul ei slab. Gestul era blând, dar demn. Privirea Iuliei Cordelia își regăsi forța. Ulpia, intimidată, o privi în ochi, mușcându-și buzele.

— Este o fericire să te privesc, Ulpia. Aurelian nu poate decât să fie fericit să-și ridice ochii asupra soției sale. Dar tu, fericito, tu nu știi asta. O simt. Sunt săptămâni de când niciun răs n-a mai țâșnit din pieptul tău frumos, așa este?

Roșeața care acoperea fața Ulpiei n-avea nicio legătură cu intensitatea soarelui. Lăsa pleoapele în jos. Iulia Cordelia o întreba cu multa blândețe:

— Pentru asta te-a adus Clodia la mine?

Drept răspuns nu primi decât un hohot de plâns. Ulpia se desprinsese din îmbrățișarea Iuliei Cordelia și îi întoarse spatele, cu umerii zguduiți de suspine.

Clodia, ușurată, își cerceta mama. Așadar, a ghicit. Bătrânețea n-a luat totul cu ea. Schița un gest de mângâiere pe ceafa Ulpiei, care se îndepărtă cu o mișcare mânioasă.

— Ulpia nu reușește să rămână însărcinată, suspina Clodia, privind-o cum se îndepărtează spre atrium.

Iulia Cordelia dădu din cap calm.

— N-aș fi bănuie.

— Aurelian trebuie să aibă un fiu. Un Augustus fără urmași nu va fi respectat, insistă Clodia fără alte menajamente și foarte sigura că mama ei îi înțelegea temerea.

— El știe că sunteți aici?

— Nu. Este la Roma. Am plecat la puțin timp după el.

— Aurelian este la Roma?

Clodia prefera să tacă în legătură cu adevăratul motiv al acestei călătorii. După asasinarea ofițerilor în ziua nunții lui, indiferența lui Gallienus lăsa impresia că trece sub tăcere afrontul. Dar, dintr-odată, după șapte luni, Senatul solicita prezența lui *dux majorum* din Moesia la Capitoliu. Iulia Cordelia nu știa nimic, nici despre tentativa de otrăvire a lui Aurelian, nici despre răzbunarea sângeroasă cu ajutorul lui Maximus. Și era mai bine ca ea să rămână neștiutoare.

— Se întâmpla uneori să fie chemat de Senat, o asigura Clodia cu naturalețe.

Iulia Cordelia arătă spre Ulpia.

— Știe că soția lui este stearpă?

— Nu. Ulpia voia să-l anunțe înainte de plecare. Are încă inocența unei fete. Crede că întotdeauna e bine să spui adevărul.

Poate Ulpia le-a auzit. Se întoarce, înainta ștergându-și neîndemânatică fața descompusă.

— Iartă-mă, mamă, bâigui ea. Mi-e atât de rușine! Clodia are dreptate. Mă comport ca un copil. Dar e... atât de greu să accept... și Aurelian care nu știe...

Îi curgeau lacrimile, înecând cuvintele. Fără o vorbă, Iulia Cordelia o strânse în brațe.

— Clodia a avut dreptate, murmură ea. Soțul tău nu trebuie să afle. Nu încă... Poate niciodată, dacă zei o vor.

— Sângele n-a venit când trebuie, mormăi Ulpia printre lacrimi. Apoi, dintr-odată, am sângerat atât de tare și atât de multă vreme, că mi-a fost teamă că mă golesc!

Clodia observă mângâierile cu care mama sa o copleșea pe Ulpia. Își amintea că și ea avusese nevoie, cu multă vreme în urmă, de brațele Iuliei Cordelia pentru a-și alina o durere la fel de răvășitoare ca aceea care o frământa astăzi pe cumnata ei. O durere pe care și ea voia, în același timp, s-o ascundă și să i-o dezvăluie lui Aurelian. El care era cauza și alinarea răului ei. În acea perioadă, mama ei a găsit, fără să se supere, ajutorul zeilor pentru a o liniști. Clodia a devenit mai puternică. Niciodată de atunci nu s-a mai temut să sufere din cauza fratelui său.

— Nimic n-a folosit, mai bâigui încă o dată Ulpia printre suspine. Am fost s-o implor pe Ceres, zeița noastră a fecundității, în toate templele din Nicopolis. Nimic, nimic n-a folosit. Nici ierburile, nici infuziile. Ni...

Neîndrăznind să pronunțe cuvântul, lăsă cuvintele în aer. Clodia interveni:

— Le-am consultat pe matroane. Grecoalice, sirience și chiar egiptence. Toate și-au încercat farmecele. Sângerările au revenit. De aceea am hotărât că trebuie să te vedem, mamă.

— Mi-e atât de rușine, repetă plângăreață Ulpia. Atât de rușine!

— Nu trebuie să-ți fie, replică Iulia Cordelia, cu voce hotărâtă. Rușinea n-o să te ajute. Te va face nedreaptă cu tine însăși.

— Zeii mă pedepsesc, se încăpățână Ulpia. Am greșit! Dacă n-ar fi așa, aş fi ca toate femeile.

— Dacă ai greșit, îţi cunoşti greşeala şi poţi s-o îndrepti.

Ulpia îşi ridică spre Clodia faţa brăzdată de lacrimi.

O privi cu intensitate, ca şi cum aştepta de la ea un răspuns. Buzele Clodiei rămaseră pecetluite. Ulpia îşi ascunse faţa în mâini.

— Da, măcar dacă ştiam care este răul...

Iulia Cordelia o prinse de umeri cu o brutalitate neaşteptată.

— Ascultă-mă, soţie a fiului meu. Fiecare lucru ce i se întâmplă lui Aurelian este din voinţa zeilor care îl protejează. Din prima zi în care a respirat aerul acestei lumi, Mithra şi Sol-Invictus sunt legaţi de destinul lui. Tu eşti soţia lui. Fără voinţa lor, n-ai fi devenit niciodată. Sângele tău vine şi pleacă după cum au decis ei. Dacă ei nu vor ca tu să porţi astăzi un copil, trebuie să le implori mila şi să ştii să te supui cu răbdare planului lor.

Ulpia scutură din cap.

— Aurelian n-o să aibă răbdarea asta. O să fie dezamăgit. O să-i fie silă de mine.

Iulia Cordelia zâmbi liniştitor.

— Nu-mi cunoşti bine băiatul. Nimeni nu este mai fidel decât Aurelian. Niciodată nu se va putea despărţi de ce a acceptat o dată din iubire.

Clodia coborî ochii, ghicind că, în egală măsură, cuvintele mamei sale i se adresează.

— Vino, mai spuse Iulia Cordelia trăgând-o pe Ulpia spre luminile pe care Aelcan le aprinsese în atrium. Trebuie să prinzi puteri şi să te odihneşti. Măine, în templul din Sirmium, la ora zenitului, o să te prezint preaputernicului Mare Soare.

SISOGODON

Zenobia mai dormi încă două zile și două nopți. Uimirea îngheța tabăra. Războinicii nu îndrăzneau să întoarcă ochii spre corturile femeilor, nici măcar ca să pronunțe numele lui Alat.

Nurbel lăsa capul în jos. Pentru prima dată în viața lui, nu știa cum să se lupte sau să-l încurajeze pe Preailustru. La mijlocul celei de a doua nopți, acesta veni, la rândul lui, s-o vadă pe Zenobia.

Intră în liniște. Soția lui se odihnea așa cum i-o descrisese Nurbel: pe spate, cu bustul strâns într-un pansament mare. Era mai palidă decât o văzuse vreodată, cu gura întredeschisă, din care ieșea o răsuflare ce abia putea fi bănuită.

Nu pronunță niciun cuvânt în timp ce o contemplă, dar se gândi cât de frumoasă rămăsese Zenobia, în ciuda palorii, în ciuda pansamentului și a tâmpelor strălucind de febră. O frumusețe pe care n-o ținuse niciodată în brațele lui. Dar care, în abandonul bolii, inspira mai puțin dorință decât teamă respectuoasă.

Tot în tăcere, se apropie de pat, își trecu palma pe deasupra feței soției sale preaiubite, fără s-o atingă. Nu îndrăznea s-o mângâie, dar voia să simtă căldura acestei vieți, care îi devenise atât de prețioasă.

Când se pregătea să iasă din cort, Ashemu îngenunche cu umilință și rosti:

— Soția ta va trăi, Preailustrule!

Marele Odenat lăsă ochii în jos spre ea. Ochi în care nu se putea citi nimic.

— Zenobia o să se trezească, insista Ashemu. Mâine o să deschidă ochii, știu.

Preailustrul nu întreabă cum și nici de ce este doica atât de sigură. Părăsi cortul și o chemă pe Dinah lângă el. Când se apropie de el îi observa trăsăturile sleite de veghe și îi mângâie obrazul. Un gest asemănător celui pe care îl schițase deasupra feței Zenobiei, dar care, de data asta, atinse pielea fină a tinerei concubine.

— De ce este doica egipteană atât de încredințată că Zenobia se va trezi?

Dinah ezita înainte de a-i spune adevărul:

— Pentru că este ca mine. Nu-și poate închipui că zeii n-or să ne-o dea înapoi.

Preailustrul înțelese groaza care o stăpânea. Dădu din cap cu un zâmbet ușor.

Dinah murmură:

— Trebuie să trăiască pentru ca pruncul Preailustrului să devină copilul ei și ca tot ceea ce a prezis să se împlinească.

Odenat nu răspunse. O făcu să se întindă alături de el în patul regal. Îi luă mâna subțire în pumnul lui de războinic și rămase cu ochii deschiși, până în zori.

Când îngrijorarea și tristețea o împiedicau pe Dinah să respire, degetele lui Odenat se strângeau puțin. O ținea așa cum prinzi un copil care este gata să cadă în gol.

Dar, fie că a vorbit din frică sau din știința ei de doică, Ashemu avu dreptate.

Zenobia se trezi la primele licăriri ale zorilor, când soarele era încă roșu și uriaș deasupra platoului deșertului. Avu un moment de surpriză și de năucire descoperind fața prăbușită de îngrijorare a lui Ashemu. Pipai țesătura care îi strângea rana.

— Ah, e tot aici, murmură ea cu uimire, dezamăgită.

Ashemu se clătina și chemă servitoarele cu o voce abia auzita. Lacrimile, atâta vreme stăpânite, curgeau, în sfârșit, eliberându-i sufletul. Scoase un strigat puternic. Afară, se crezu că anunța ce e mai rău. Dar servitoarele au țâșnit din cort. Zenobia s-a trezit! Alat era vie!

Un timp domni o confuzie vesela. Războinicii se grupară în fața cortului și amenințau să-l răstoarne. Lui Ashemu îi veni sufletul la loc, puse lucrurile la punct și îi convinse pe Nurbel și pe Preailustru să aștepte până seara ca s-o viziteze pe Zenobia. Ea n-o să dispară și nici n-o să adoarmă prea curând, dar avea nevoie de liniște, ca și de îngrijiri care nu puteau s-o expună privirii bărbaților.

Dinah fu nevoită, și ea, sa aibă răbdare. Soarele ardea deja cu putere peste pânzele cortului, atunci când putu, în cele din urma, să se așeze pe patul Zenobiei. O devora din priviri. Fu incapabila să scoată un cuvânt. Aștepta de atât de multa vreme acest moment, ca privirea Zenobiei, la fel de ascuțita ca și înainte de a fi rânită, precum și lungul ei somn o impresionau.

În spatele ei, Ashemu era săcâită de tăcerea ei.

— Ei bine, n-ai de gând să-i spui?

— Să-mi spună ce? Întreba Zenobia cu voce somnoroasa.

Dinah își strânse mâinile pe pânțele.

— Se fac patru luni de când sângele meu n-a mai curs!

— Oh!

— Patru luni! spuse Ashemu ironic, frecându-și ochii încercănați. Patru luni, și nici tu, nici Preailustrul n-ai băgat de seamă! În afară de război, nu vă interesează nimic.

Zenobia ignoră sarcasmul și zâmbi cu blândețe. Dinah îi prinse mâinile și i le puse pe pânțele ei.

— Va fi al tău tot atât cât va fi și al meu.

Zenobia încuviință.

— Bineînțeles că va fi al ei tot atât cât și al tău, interveni Ashemu. Dar nu te sfătuiesc să te fălești, fata mea. Va trebui să fie mai ales fiul Marelui Odenat și al soției sale, Zenobia.

— Crezi că o să fie băiat? întrebă Dinah fără să se lase intimidată.

— Dacă nu va fi un băiat, n-o să ai altceva de făcut decât să pleci să te ascunzi în fundul deșertului, replică Ashemu.

Cu o strâmbătură de durere, Zenobia se întoarse pe o parte. Își puse capul în îndoitura coapselor lui Dinah și îi sărută pânțele prin pânză. Un gest de tandrețe atât de rar, încât o luă pe Dinah pe nepregătite. Ezită să mângâie tâmpilele Zenobiei, pe care febra o părăsea încet.

— E bine, murmură Zenobia, cu voce ștearsă. E bine că porți viața. Fată sau băiat, o să fiu fericită. Atâta sânge am avut pe mâinile mele, atâta moarte, că am nevoie de o viață nouă.

— Așa este! E timpul să-ți dai seama!

— O să avem amândouă burta mare, se amuză Dinah!

Ashemu râse.

— Sigur! O să-i îndese perne peste burtă, tunici largi, și nimeni nu se va îndoi că este însărcinată. Dar n-o să mai poți îmbrăca grozăviile acestea, Zenobia! exclamă Ashemu arătând spre cuirasele atârinate în spatele patului. O soție însărcinată nu mai merge la război.

Zenobia nu răspunse imediat. Dinah îi simți încordarea. Îi spuse calm:

— Ashemu are dreptate. De altfel, nu mai poți lupta. Trebuie să-ți îngrijești rana.

Zenobia se îndreptă de spate. Se întinse pe pat. Fața ei spunea tot ce nu rosteau cuvintele. Ca un răspuns, au izbucnit strigatele. Războinicii adunați

în jurul cortului încă de dimineață erau arși de soare, dar nu aveau de gând să plece.

Exasperată, Ashemu spuse:

— Ah, iată că au luat-o de la început. Alat, Alat, Alat! Au de gând să behăie asta până la noapte.

— Da, spuse Zenobia. Au nevoie de mine. Ca de o zeiță.

— O zeiță! șuieră Ashemu. Sunt bărbați! Întotdeauna o să creadă tot ce li se povestește. Dar eu, fiica mea, eu știu cine ești. Și încă din prima zi a vieții tale! O fată. Care acum are nevoie de odihna. Și să se poarte ca o adevărata femeie. Acesta este adevărul.

— Atunci ești oarbă și neștiutoare, doică, replica sec Zenobia. I-am promis Preailustrului ca-i voi învinge pe perși. O să-mi țin cuvântul. Nimeni nu trebuie să se îndoiască. Nici măcar tu.

— În starea ta?

— În starea mea, da. Nu ești aici ca să mă îngrijești?

Dinah se ridica de pe pat, prinse mâinile lui Ashemu ca să-i potolească mânia. Dar epuizarea și frica o făceau pe egipteanca să-și piardă cumpătul.

— Dacă este așa, fie ca Isis să te ajute, rânji ea cu ranchiuna. Eu am terminat. Nu te voi mai putea salva de demoni încă o dată.

Când soarele cobora sub orizont, Preailustrul se anunța la Zenobia. Sclavele lui veniră să presare covoarele cortului cu petale de trandafiri pe care le-au cules în fuga mare din grădinile de pe Eufrat. Când pământul se acoperi și parfumul lor se răspândea, păși prin draperia din ușa cortului și ceru să fie lăsat singur cu soția sa.

Rămaseră o clipă stânjeniți din cauza emoției. Pe fața Marelui Odenat se citea atât de bine fericirea, încât Zenobia era mult mai emoționată decât putea s-o recunoască.

Preailustrul își potoli răsuflarea puternică și întrebă îngrijorat, cu o voce blândă:

— Te doare?

— Puțin. Nimic care să merite să i se acorde atâta atenție.

Odenat aprobă cu un semn al capului. Mai întrebă:

— Ți-ai văzut zeul câtă vreme ai dormit?

Zenobia îl privi cu uimire. Cu o mutră amuzată, Odenat adăugă:

— Gândul ăsta i-a trecut prin cap lui Dinah. Te-a privit multă vreme cât ai zăcut în somnul acela fără sfârșit. A ajuns la concluzia că te aflai în fața

lui Baalshamin. Fără îndoială, a povestit servitoarelor: nu exista niciun războinic în Palmyra care să se îndoiască de asta. Sunt siguri că este motivul rănii tale și al pierderii cunoștinței. Nu contează. Dorința noastră este ca Alat să fie puternică și iubită de zei...

Ochii lui Odenat sclipeau malițioși. Zenobia roși.

— Somnul lung se datorează mai mult neîndemânării lui Ashemu decât zeilor, Preailustrule. Trebuie să se fi înșelat cu poțiunile pe care mi le-a dat de băut și m-a adormit mai tare decât sulița perșilor! Dacă Baalshamin m-a chemat la el, nu-mi amintesc.

Preailustrul deschise gura să răspundă. Dar din gât îi țâșni un hohot de râs. Se auzi până afară din cort. Toți plecară urechea, pricepând că Marele Odenat își regăsea fericirea de a trăi alături de soția lui și că orice primejdie fusese înlăturată. Râsul se răspândi din gură în gură. Toată tabăra râsuna până la cer de această bucurie ce ștergea ceasurile de îngrijorare.

— Sunt fericit că încă îmi spui adevărul, făcu Odenat, recăpătându-și suflul.

Zenobia îi înfruntă privirea.

— Nu ți-am promis adevărul?

Odenat o cercetă gânditor. Zenobia bănuia că i-ar fi plăcut să-i ia mâna. Poate chiar i-ar fi plăcut să-și pună buzele peste ale ei. Nu simțea nicio repulsie față de aceste lucruri, ci doar un ciudat regret. Și ea și-ar fi dorit să poată, pentru o clipă, să închidă ochii, să-și liniștească trupul dureros între brațele puternice ale acestui soț, care învățase s-o iubească cu atâta respect. Dar, vai, același bolovan de gheață îi stăpânea pieptul și o împiedica să meargă mai departe.

Cu toată blândețea de care era capabilă, spuse:

— E bine să ai un soț ca tine, Preailustrule. Sunt fericită să știu că Dinah o să-ți dea un fiu.

Preailustrul scutura din cap. Replica foarte serios:

— Nu, nu Dinah este cea care îmi dăruiește acest fiu, tu ești.

A doua zi, pe la miezul zilei, sosi teribila veste.

Ashemu și Dinah încă se odihneau, când Zenobia simți o agitație neobișnuită în tabără. Ceru unei sclave să meargă și să întrebe care este motivul scandalului. Fata se întoarse imediat, foarte agitata:

— Împăratul romanilor este prizonierul perșilor!

Zenobia înțepeni.

— Ești sigură de ce spui?

— Asta se vorbește, stăpână. Perșii l-au prins pe împăratul Romei, repeta sclava.

Zenobia rămase o clipă ca trăsniță. Apoi porunci:

— Cheamă celelalte servitoare. Fără să faci zgomot.

Și, făcând cu ochiul, arată spre trupul mare, adormit, al lui Ashemu.

— O să mă îmbrăcați fără s-o treziți pe doică.

Sclava o urmărea cu ochii mari.

— Stăpână, rana...

Zenobia îi puse un deget pe buze.

— Vorbește încet și supune-te.

Prinzându-se de brațele a două servitoare puternice, cu bustul în cuirasa strânsă cu grijă deasupra pansamentului, Zenobia ieși din cort pentru a se îndrepta spre cel al Preailustrului. Înainte de a apuca să facă douăzeci de pași, războinicii o înconjurară, făcând în jurul ei un zid uman, cu ochii amețiți de fericire și de uimire. Strigătele izbucniră, la fel de puternice ca o salvă de săgeți.

— Alat s-a întors, Alat este de neînvins!

Zenobia surâse. Durerea îi sfâșia pieptul. La fiecare pas, ace și clești invizibili îi răscoleau coastele, tăindu-i răsuflarea. Dar nu putea să-și arate slăbiciunea. Războinicii în cuirasă scoteau sabia ca să-și lovească pieptul cu ea, alții făceau să sune cozile săgeților lovite de lemnul arcurilor, urlând din nou peste tot vacarmul:

— Alat e cu noi! Alat este de neînvins!

Nurbel alergă cu sabia în mână. Lovind cu mânerul umeri și spinări, ca să i se facă loc, răsări în fața Zenobiei.

— Ai înnebunit? Pe toți zeii, o să ți se redeschidă rana mergând așa!

— Nu-mi vorbi ca Ashemu. Mai bine ajută-mă să ajung la cortul soțului meu.

Ridicând o furtună de urale, Nurbel o prinse în brațe. Cu coada ochiului, Zenobia ghici că această atingere, atât de rara între ei, nu rămăsese indiferentă bătrânului războinic.

— O porți pe Alat, și nu o femeie, îi aminti, batjocoritoare.

Tăindu-și drum prin mulțimea agitata, Nurbel întârzia să ajungă. Preailustrul, într-o tunica simplă și pantaloni bufanți, îi aștepta în fața ușii de piele a cortului său.

— Pe patul meu, pune-o pe patul meu! îi striga lui Nurbel.

Zenobia fu lungită pe pat, livida, cu buzele și fruntea perlate de sudoare. Preailustrul porunci să se aducă comprese curate, vin și sucuri de fructe, lapte de cămilă, smochine și pâine.

Nurbel surprinse zâmbetul tandru și atât de neobișnuit care îndulcea fața aspra a lui Odenat. Coborî privirea. Ochii săi străluceau mai tare decât ar fi trebuit.

— Este adevărat ca împăratul Romei se afla în mâinile lui Shapur? întreba Zenobia după ce bau apă dintr-o cupa de argint.

Nurbel povesti ceea ce aflate. În loc să abată legiunile împotriva perșilor slăbiți de victoriile Palmyrei, bătrânul Augustus Valerian a ales să-i ofere aur lui Shapur. În inconștiența lui, s-a dus chiar el să pună aceasta prada în mâinile persanului. O garda modesta îl însoțea. Perșilor nu le-a fost deloc greu să pună mâna pe el.

— Trebuia să fii roman ca să nu-ți dai seama de capcana, mormăi Nurbel. În trecut, împăratul era puternic și viclean. Astăzi, nu este decât un bătrân obosit și senil!

— Fie ca zeii să aibă îndurare și să-l ajute să moara repede, suspina Preailustrul. Dacă trăiește, Shapur va fi mai crud cu el decât o mie de demoni.

— Ce fac romanii ca să-l elibereze pe împărat? întreba Zenobia.

— Nimic!

Nurbel își mângâie barba cu un rânjet dezgustat.

— Aceștia sunt romanii de astăzi. Fug din fața perșilor cât îi țin picioarele. Îl caută în Emesa, în timp ce Shapur va fi curând în Antiohia, masacrând și jefuind, așa cum știe să facă când nu are în fața decât ființe slabe! Romanii nu au decât ceea ce merita.

Se știa acum că procuratorul Macrian, în loc să-l apere pe Valerian, se grăbise să ia conducerea legiunilor din Orient, cu scopul de a fi aclamat ca Augustus, uzurpând titlul fără rușine. Din Antiohia până în Palmyra, de ani întregi, domnea asupra averii Imperiului. Nimeni nu-și făcea iluzii asupra puterii procuratorului Macrian.

— Șerpi și scorpioni, minciuni, ipocrizie și trădare, iată din ce este făcută Roma! arunca Nurbel. Imperiul este un copac prea bătrân. Rădăcinile lui sunt putrede și ramurile prea lungi. Nu trebuie să te aștepti la altceva. La ce bun să-l fi învins de trei ori pe șobolanul de Shapur?

Odenat ridica o mână, cerând liniște.

— O bătălie câștigată nu rămâne niciodată fără urmări. Valerian nu este un prost. Dacă a căzut în capcana perșilor, este pentru ca a fost trădat de cei în care s-a încrezut.

— Ce vrei să faci acum? îl întreba Zenobia pe soțul său.

Nurbel fu cel care răspunse, violent:

— De ce să ne mai batem încă odată cu perșii? Să ne întoarcem în Palmyra. Orașul și fiul tău au nevoie de prezența ta, Preailustrule, mai mult decât romanii. Zenobia va putea să-și îngrijească rana mai bine.

— Și noi suntem Roma, Nurbel. Sunt membru al Senatului.

— Iartă-mă, Preailustrule, se încăpățână Nurbel, dar n-ai pus nici măcar vârful cizmei în Roma!

— Am jurat credința împăratului în fața zeilor. Marele Odenat nu-și ia înapoi cuvântul dat. Când Shapur îl umilește pe împărat, da de mine în drumul lui. Vrei să ajungem ca romanii, grăbiți să ne uităm datoria?

Tonul era usturător. Nurbel lăsă capul, supărat, cu obrajii biciuiți de rușine.

Preailustrul se întoarse spre Zenobia.

— Într-o privință, Nurbel are totuși dreptate. Trebuie trimis ordinul la Palmyra. Trădarea lui Macrian lovește propria mea casă. Uzurpând titlul de Augustus, Macrian preia comanda tuturor legiunilor din Orient...

— Ah! șuiere Zenobia, înțelegând. Iată de ce prefectul Aelius a ținut atât de mult să rămână în Palmyra, în loc să ne urmeze!

Preailustrul aprobă cu un râs ascuțit.

— Da, n-am fost mai puțin orbiți decât bătrânul Valerian! Ne-a plăcut să credem că prefectul este prea laș ca să se lupte împotriva lui Shapur. Dar stăpânul lui, Macrian, cocea de pe-atunci.

— Și iată de ce fiul tău, Hayran, s-a grăbit să-l întâlnească la Palmyra în timp ce iubita lui mătușă, Ophala, nu mai era acolo ca să-l apere de furia ta, murmură Zenobia cu ciudă.

Preailustrul tăcu, ca și Nurbel. Nu mai aveau nevoie de cuvinte. Fiecare piesă a trădării era acum la locul ei.

Shapur putea distruge Antiohia, așa cum făceau perșii de obicei, retrăgându-se cu mii de sclavi, după ce puneau mâna pe oraș. Uzurpatorului Macrian puțin îi păsa. Drumurile comerciale care îl făceau bogat nu erau tăiate. El controla Emesa, drumurile către Egipt, porturile și, mai ales, datorita prefectului Aelius, Palmyra.

Odenat, nu mai puțin ca Zenobia și ca Nurbel, nu se îndoia că Hayran se va vinde bucuros romanilor. Astfel, va putea uzurpa titlul tatălui său, titlu căruia îi dădea târcoale de atât de multa vreme. O să închidă porțile, interzicându-le accesul lui Odenat și Zenobieii. Ar fi fost nevoie de un lung asediu și de distrugerea unei bune părți din oraș ca să-l prindă. Hayran știa că niciodată Preailustrul nu s-ar deda unui asemenea sacrilegiu, unui asemenea jaf.

— De ce zeii m-au însemnat cu rușinea unui asemenea fiu? se întreba Odenat cu sincera mirare.

— Zeii n-au hotărât încă, replica Zenobia cu un zâmbet.

— Nu trebuie să pornim nici împotriva lui Shapur, nici împotriva Palmyrei, declara ea, ci împotriva Emesei și a romanilor.

— Împotriva romanilor?

— Da, împotriva legiunilor uzurpatorului, Preailustrule. Tu ai spus-o: Macrian și clica lui nu sunt decât niște trădători! Trebuie să pornim împotriva lor, înainte să apuce să-și consolideze puterea.

Nurbel șuieră printre dinți:

— Nu va fi la fel de simplu ca în fața perșilor. După câte știu eu, cel puțin patru legiuni l-au aclamat pe Macrian.

— Le-a cumpărat supunerea, nu curajul, obiectă Zenobia. Cât valorează cuvintele unul fals Augustus în fața armatei Marelui Odenat care tocmai a învins caii cuirasați ai lui Shapur? Mai mult, înainte de luptă, Preailustrul va face cunoscut faptul că îi este credincios lui Valerian, nu uzurpatorului Macrian. Dacă ofițerii acestor legiuni mai au încă puțină onoare, se vor supune regelui Palmyrei fără luptă.

Odenat și Nurbel se priviră. Ceea ce nu spusese Zenobia era că legiunile, ca și întregul Orient, auziseră de numele lui Alat. Războinicii îi admirau pe învingători... și preferau să învingă alături de aceștia!

— Asta ar fi fost posibil, admise Preailustrul cu tristețe, dacă romanii nu știau că tu ești rânită și că Alat nu va li în fruntea războinicilor mei.

— Învingerea lui Macrian nu-l va împiedica pe Hayran să se închidă în Palmyra ca să ne interzică întoarcerea în oraș, adăugă Nurbel. Este destul de nebun pentru a se încăpățâna...

— Atunci Hayran și prefectul lui se înșală, ca și romanii.

Nurbel și Preailustrul o cercetau pe Zenobia, fără să înțeleagă.

— Tu, Nurbel, poți ajunge în Palmyra cu cămilele în noaptea asta. Dacă o faci repede și discret, surpriza va fi atuul tău. O să stăpânești orașul, înainte să-și dea seama. În acest timp, noi vom merge spre Emesa, Preailustrule. Voi fi alături de tine, așa cum am fost în toate bătăliile trecute.

— Nici să nu te gândești! striga Odenat. Rana nu-ți permite să călărești multe zile și săptămâni de-acum înainte...

— Rana mea nu contează. Contează că acum trebuie să lovim.

— Nu! Asta ar însemna să te omori.

— Preailustrule, Alat trebuie să meargă în fruntea războinicilor tăi.

— Nu disprețui primejdia sau în fața Emesei va ajunge o Alat pe moarte! O să te pierd și o să pierd și lupta, căci soldații Palmyrei vor crede că zeii m-au părăsit.

Zenobia prinse mâna soțului ei și și-o puse pe piept. Atingerea îl făcu să tresară.

— Ai încredere în mine. Dacă trebuie, o să merg în car sau în căruță în primele zile. O să am timp să mă îngrijesc după ce o să cucerim Emesa.

Odenat scutură din nou din cap, înspăimântat de încăpățânarea Zenobiei. Atunci, prinzându-se de mâna lui, se îndreptă fără să facă nicio grimasă.

— O să mă ajuți, așa cum mă ajuți în clipa asta, spuse ea cu voce înăbușită.

Își recăpătă suflul și mângâie cu mâna liberă cuirasa de piele roșie ce îi strângea pansamentul.

— Așa cum știi, asta este pricina pentru care trebuie să-l lovim pe Macrian neîntârziat și să facem din tine regele cel mai puternic din Orient.

Odenat, ca și Nurbel, se încruntă.

— În curând, Zenobia nu va mai putea purta cuirasa, nici nu va mai putea lupta. Pântecele ei o să crească. Mai degrabă va trebui să dea viață, decât să ia vieți, și să dăruiască un fiu regelui Palmyrei.

SIRMIUM

Cu gesturi sigure, Iulia Cordelia aruncă tămâia peste jărat. Fumul înmiresmat se înalță din cupele de bronz.

Iulia Cordelia se așează în fața unui disc de aur suspendat deasupra altarului. Întinse brațele, își oferi pieptul închizând pleoapele, își dădu capul pe spate, cambrând mijlocul. Valurile, prinse cu ace de aur în părul ei alb, se revărsară pe spate. Rămase nemișcată, păstrând trupul în poziția aceea arcuită, semănând cu o statuie în așteptare.

În partea de sus a cupolei templului, o raza de soare țâșnea dintr-o fantă sculptată. Scânteie pe marginea discului, inundându-l cu o pata orbitoare. Încet, încet, depăși marginea discului, încingând aurul, gata să-l topească.

Iulia Cordelia nici nu se clinti. Sub toga largă de mare preoteasa, din mătase albastră și aur, corpul ei subțire părea de lemn. Centura cu ciucuri, împodobită cu figuri gemene, a Zeului Soare și a lui Mithra, lăsa să se ghicească o răsuflare insesizabilă. Doar buzele îi tremurau într-o rugă abia auzită, urând bun-venit lui Sol-Invictus, Marele Zeu Invincibil al Soarelui.

De neoprit, soarele aluneca spre centrul discului. Semiîntunericul din mica bazilica se încălzi, eliberat, treptat, de umbre.

Clodia pândea pe fața mamei sale acele semne de bătrânețe și de slăbiciune pe care le descoperise în ajun. Să fi fost, oare, puterea neașteptată a acestei lumini de aur? Sau intensitatea tensiunii ce vibra în trupul Iuliei Cordelia, încordat de aceasta postura exagerată, de ofranda, pentru zeul său? În timp ce soarele aluneca pe aurul lustruit al marelui disc, se arată, spre marea ei ușurare, la fel de puternică și de demna de atenția unui zeu, ca în amintirea ei.

Când, în cele din urmă, soarele invada jumătate din disc, orbind pereții cu strălucirile lui de aur, Iulia Cordelia se îndrepta de spate.

Cu mâinile întinse înainte, părea să soarba lumina prețioasă și puternică. Cu o respirație răgușită, pronunța de mai multe ori numele zeului. Gura i se rotunji, și un sunet asemănător unei note muzicale țâșni tremurând.

— Eeeooo! Eeeeeiooioooo!

Se modula, mai ascuțit, vibra, lovindu-se de discul ce îi răspundea cu o unda gravă. Clodia îi simți vibrația în piept. Tremurul pe care, copil fiind și apoi tânăra fata, îl simțise de atâtea ori, în timp ce mama ei oficia, și care îi

mușca din ceafa și din șale. I se abandona cu deliciu. Da, mama ei era încă în stare să facă să se nască cântecul discului de aur!

Iulia Cordelia își reluă suflul sacadat. Clodia se lăsa purtata de vocea ei cu accente senzuale și învăluitoare.

— Eeeooo! Eieeeeeieooo!

Cântecul se transforma în cuvinte, care se topeau în atotputernicia soarelui.

— Stăpân al focului! Sufletul jarului vieții, ascultă-mă. Zeu al zeilor, asculta răsuflarea supusei tale. Intra în mine, Trup de foc! Eeeooo! Frumusețe a luminii, asculta jelania Ulpiei, fiica lui Ulpius Crinitus, soția lui Lucius Domitius Aurelianus! O, Stăpâne al jarului vieții, dăruiește-i înțelepciunea discului.

Iulia Cordelia psalmodie o dată și încă o dată. Apoi se prosterna, cu bustul înclinat atât de adânc, încât valurile și părul măturau dalele podelei. Cuprinsa de un frison al transei, începu să tremure cu atâta violență, încât, se putea crede, pentru o clipă, că o mână nevăzută o scutura, ca și cum n-ar fi fost decât un ghem de cârpe.

Tinerele slujitoare, ajutoarele preotesei la altar, se apropiară, formând în spatele ei un semicerc. La rândul lor, dansau cu mâinile întinse spre discul de aur, repetând sunetul gutural pe care îl scotea marea preoteasa. Bazilica se umplu și răsuna odată cu rugile lor.

Pe aurul lustruit al discului, raza soarelui fremăta. Tremurul Iuliei Cordelia se amplifică. Mâna invizibilă dădea corpului său plăpând tresăriri puternice. Fața ei livida, cu pielea întinsă și lucind de transpirație, străluci de o frumusețe care, de data aceasta, emoționa inima Clodiei.

În spatele discului se deschise o ușă. Conduasă de slujitoarele templului, cu părul strâns de o diadema ce purta un soare de aur, Ulpia înainta. Valuri lungi, roșii, îi ascundeau corpul în întregime. În lumina scânteietoare a aurului, părea o fantoma însângерata. Servitoarele o întinseră pe o bancă lungă din piatră, așezată în umbra discului.

Doar în acel moment, transa Iuliei Cordelia se potoli, în timp ce, în spatele ei, cântecele slujitoarelor creșteau în intensitate.

Soarele acoperea acum două treimi din disc.

Cu ajutorul unei spatule de lemn, Iulia Cordelia săpă în vasul cu mirodenii. Le împrăștie peste jar, înainte de a înconjura altarul, pentru a se apropia de Ulpia. Respirația sacadata a tinerei soții mișcă valurile de

culoarea sângelui, ce îi acopereau fața. Înarmata cu un cuțit cu lama de bronz, Iulia Cordelia le sfâșie unul după altul.

Ulpia scoase un strigat ascuțit. Făcu gestul de a se ridica, de a o respinge pe marea preoteasa. Slujitoarele, aliniate de fiecare parte a băncii de piatră, îi pândeau gestul, îi prinseră încheieturile și gleznelor și îi apăsă umerii pentru a o ține lipită de piatră. Cu mici lovituri scurte ale lamei de bronz, Iulia Cordelia îi descoperi pieptul, pântecul și coapsele. Cu ochii holbați, Ulpia scoase un geamăt lung, de groază.

Două tinere preotese îi întindeau Iuliei Cordelia un platou de argint. Clodia tremura dezvelind masa întunecată și roșie a sexului unui taur.

Cu siguranța celui care repetase de sute de ori un gest, marea preoteasa apuca membrul inert. Îl deplasa cu mișcări largi deasupra corpului Ulpiei, care închise ochii, cu gura deschisă într-un strigat de dezgust, care se transforma într-un urlet cumplit când Iulia Cordelia așază sexul taurului în partea de jos a pântecului ei.

Preotesele apropiară o cupă. Iulia Cordelia își cufunda mâinile în ea. Le scoase mânjite de sângele cald încă al taurului sacrificat. Cu vârful degetelor, picură stropi groși pe pântecul Ulpiei, sufocată de suspine.

Băgând degetele din nou în sânge, folosindu-se de ele ca de o pensulă, Iulia Cordelia îi desena pe corp linii întretăiate.

— Eeeooo! Eeeooo! Eiiiio, Stăpân al focului, o, Stăpân al jarului vieții, da palmelor mele lumina voinței tale!

Fără să-i pese de tresăririle pântecului Ulpiei, apasă cu putere sexul taurului. Sângele și umorile pe care le conținea se scurgeau între pulpele tinerei soții.

Întorcându-se brusc cu spatele la Ulpia, care era pe jumătate leșinată, Iulia Cordelia se apropie de slujitoarele care cântau și cădeau, la rândul lor, în transă. Desfăcând brațele, își puse palmele năclăite de sânge pe discul de aur. Se răspândi un miros aspru, greșos, amestecat cu cel de tămâie.

— Stăpân al focului! Ascultă rugile Ulpiei, o, Stăpân al luminii, dă-i puterea de a fi mamă!

Iulia Cordelia se depărta de disc pentru a se îndrepta spre Ulpia. Tinerele preotese îi întinseră două boluri de argint. Unul conținea sperma taurului, celălalt, lapte de vacă. Indiferentă la plânsul și la implorările nurorii ei, începu să-i ungă trupul zguduit de spasme.

Procesiunea continuă până când soarele alunecă la baza discului de aur și dispăru, atât de brusc, de parcă i s-ar fi tăiat razele. Doar atunci, Clodia și mama sa auziră agitația din stradă, care răzbătea până în sălile templului. Iulia Cordelia încheie ceremonia fără să clipească. Slujitoarele o duseră pe Ulpia, care se bâlbâia de groază, spre o piscină din spatele bazilicii, unde începură s-o spele și o adormiră cu ajutorul unei infuzii somnifere.

Când ușa se închise, cu sprâncenele încruntate, Iulia Cordelia întrebă:

— Ce se petrece afară? Ce este larma aceasta?

Tinerele alergară spre treptele templului unde se îngrămădea mulțimea. Una dintre ele se întoarse imediat, înspăimântată.

— Augustus este prizonierul perșilor! Barbarii l-au capturat pe împăratul Romei...

— Ce tot spui? strigă Clodia, apucând-o cu duritate de braț.

— Așa se vorbește în fața templului, o asigură tânăra, cu lacrimi în ochi. Augustus Valerian este prizonierul perșilor încă de la Idele lui septembrie.

Clodia făcu un calcul. Mai mult de șase zile. Chiar înainte ca Aurelian să părăsească Nicopolis. Vestea trebuie să fi ajuns la Roma mai repede decât la Sirmium. El trebuie să știe. De fapt, tot Imperiul trebuia să afle vestea, dintr-o clipă în alta!

Căută privirea mamei sale. Iulia Cordelia, cu ridurile accentuate de oboseala, ridică fruntea, ca și cum ar fi ghicit gândurile fiicei sale.

— Zeii au hotărât, murmură ea. Soarele decide timpul, Mithra decide puterea. Ființele umane nu sunt decât încarnarea voinței lor. Și împăratul este la fel ca și ceilalți.

În oraș și în satele din împrejurimi, în întregul Imperiu, vestea capturării lui Augustus Valerian semănă groaza și nebunie. Grupuri, grupuri, bărbați și femei, bogați sau săraci, cetățeni liberi ai Romei sau liberi, uneori chiar sclavi, toți se grăbeau spre templele înțesate.

Își strigau groaza ca și cum lumina zorilor nu se va mai arăta. Unii își rupeau unghiile zgâriind pământul pentru a se acoperi de praf, alții își frigeau degetele în vetre pentru a se acoperi de cenușă. Femeile alergau, sângerând, scoțând strigate ascuțite, dezgolindu-și pieptul. Roma era pierdută. Pedeapsa atât de temută a zeilor se abătea asupra Imperiului!

Nimic nu apăra Imperiul de nenorocire. Ciurma, barbarii, suferințele nesfârșite ale foametei vor deschide în curând prăpastia în care se vor cufunda cu toții. Pe drumuri sau sub coloanele templelor, profeții

nenorocirii, cadaverici, cu fețele zgâriate, promiteau apariția viitoare a demonilor și a unor miracole nemaiauzite. Animale devoratoare de oameni, șarpe și leu în același timp, pește și vultur, smulgând inima și ficatul celor vii. Munții se vor topi pentru a acoperi orașele cu o lavă incandescentă. Apa va fi otrăvită. Va începe să clocotească sau va îngheța atât de tare, încât nu va putea fi spartă.

Copiii, îngroziți de aceste grozavii ce le chinuiau urechile, își amestecau plânsul cu gemetele jeluitoare ale adulților. La căderea nopții, unii preferau să se omoare. Femeile însărcinate se martirizau, ca să nu mai nască. În sfârșit, cohorte de legionari erau trimise din oraș în oraș, să se lupte în sate cu cei care profitau de haos pentru a jefui fermele și depozitele, înainte de a le da foc, dansând de bucurie.

Imediat ce și-au venit în fire, Iulia Cordelia și preotesele ei se închiseră în templul lui Sol-Invictus, înainte ca gloata să năvălească înăuntru. Slujitoarele au primit ordin să nu iasă sub niciun pretext. Venea noaptea, dar ele aveau destula hrană în magaziiile de ofrande, ca să reziste unui asediu de mai multe zile.

— Ceea ce nu se va întâmpla, asigură Iulia Cordelia, cu un zâmbet care se voia încurajator. Măine, toți își vor limpezi gândurile.

Clodia, închisa într-o tăcere furioasă, aproba cu o strâmbătură decizia mamei sale. Era foarte imprudent să se ducă în oraș. Ulpia dormea încă, adormita de poțiuni. Nu aveau altceva de făcut decât să aștepte ziua și calmarea nebuniei care domnea în oraș.

Totuși, neputința era insuportabilă. N-ar fi trebuit ca într-un moment ca ăsta să fie alături de Aurelian?

Roma era, probabil, sufocată de gravitatea veștii. Comploturi și lovituri pe la spate, ca viermii într-un fruct prea copt, măcinau Capitoliul și Senatul. Odată uimirea trecută – iar la Roma trebuie să fi trecut! – haosului o să-i urmeze un război nemilos pentru putere. Se vor sfâșia cu dinții pentru a prinde în gheare această coroană de lauri pe care Valerian, în mod atât de prostesc, tocmai o lăsase să-i scape.

Cezar Gallienus, fiul lui, trebuie să fi asmuțit trupele de senatori și de generali deveniți de multă vreme slujitorii lui. Era momentul atât de așteptat de Aurelian ca să-și arate puterea și să i se opună. Dar va fi el, singur, în stare să aibă voința și viclenia necesare?

Dacă se putea bizui pe Maximus pentru a-l proteja pe Aurelian de manevrele mortale ale lui Gallienus sau de cei la fel ca el, Clodia știa că fratele ei rămânea la fel de slab ca un copil, când trebuia să folosească viclenia împotriva vicleniei!

Ah, da! Neputincioasa, era neputincioasă până în vârful unghiilor. Oh! Cât își reproșa de a fi venit la Sirmium, pentru a ușura lacrimile copilărești ale Ulpiei, lăsându-se copleșita de spectacolul slăbiciunii bătrâneții mamei sale!

Târziu, în noapte, când ele dormitau pe pernele îngrămădite într-un colț al bazilicii, vocea lui Aelcan, bătrânul administrator, se auzi printre ușile grele de lemn.

Iulia Cordelia, care nu dormea, sări prima în picioare. La porunca ei, slujitoarele ridicară drugii grei care blocau canaturile ușii. Urmărit de trei sclavi înfășurați ca și el într-o capă cu glugă, Aelcan se strecura repede în incinta templului.

Iulia Cordelia, cu fața cenușie de oboseală și de tulburare, îl primi glacial.

— De ce ai părăsit *villa* pe o noapte ca asta? Nu ți-am poruncit.

Înlăturând gluga, Aelcan nu se lăsă impresionat.

— Credeai că am de gând să te las singură în această nebunie? Sunt destui bărbați care să apere *villa*. Tu ai nevoie de mine aici.

Lumina torțelor făcea umbrele templului mai amenințătoare. Urletele care veneau de afară păreau ale unor animale.

Clodia văzu privirile ușurate pe care tinerele slujitoare, spre deosebire de mama ei, le aruncau lui Aelcan. În pofida vârstei, avea încă silueta puternică a marelui războinic care fusese, cel care îl învățase pe Aurelian tot ce știa ca soldat. Curajul lui nu fusese pus la îndoială niciodată și, într-o asemenea noapte, în ciuda mândriei Iuliei Cordelia, era, fără îndoială, binevenit.

Ea spuse:

— Aelcan are dreptate, mamă. Trebuie să te odihnești până în zori. Nu se întâmplă nimic rău

Iulia Cordelia ezita. În cele din urmă, cu un semn de recunoștință, se agăța de încheietura lui Aelcan și își puse fruntea pe umărul lui puternic. Nu mai arata nimic din puterea de care dăduse dovada în timpul ceremoniei. Cearcăne negre ca noaptea îi adânceau privirea. Sângele părea că nu mai curge prin buzele sale. De mai multe ori, în timpul serii, Clodia îi

surprinsese tremurul mâinilor sau al umerilor. Din când în când, strângea din pleoape, își ținea răsuflarea, ca și cum înfrunta valul feroce al durerii.

Fără un cuvânt, Aelcan trase o mică mobila pentru odihna, în fundul bazilicii. Când se întoarse, Clodia îl întreba:

— E bolnava, nu-i așa?

Deși surprins de răceala tonului ei, Aelcan, bătrânul administrator, nu lăsa să se observe nimic. Tristețea imensă ce îi învăluia trăsăturile se datora, fără îndoială, doar Iuliei Cordelia.

— De câteva luni. Nu vrea s-o arate, nici să se îngrijească, nici măcar cu propriile-i poțiuni. Dar s-ar zice că un animal trăiește în trupul ei și o devorează câte puțin în fiecare zi.

Clodia aprobă și rămase tăcută. După ce Aelcan dădu ordine sclavilor și verifică el însuși porțile templului, se apropie de el.

— Chiar mâine trebuie să ne conduci la Roma.

Aelcan ridică din sprâncene.

— La Roma? Pentru ce? Iulia Cordelia nu vrea să meargă la Roma. Urăște capitala și n-a mai pus piciorul acolo de la moartea tatălui tău!

— Aurelian se află la Roma, răspunse Clodia, cu un gest de nerăbdare. La Roma, astăzi, se pune mâna pe putere. Fratele meu va avea nevoie de mine. Ar fi bine ca Ulpia și mama noastră să fie alături de el.

Aelcan o cerceta, deși lumina prea galbenă îl împiedica să-i vadă bine fața. O cunoștea pe Clodia de prea multă vreme ca să fie surprins de cuvintele ei. Adăugă cu nervozitate:

— Fă-o pentru mama, dacă n-o faci pentru mine. La Roma, o să găsească doctori vrednici să o îngrijească. Nu sunt decât zece zile de drum. Nu este așa de departe.

Aelcan surâse.

— Nu te-ai schimbat. Mereu la fel de rece și de răutăcioasă!

Tonul lui nu conținea niciun reproș, doar ironie.

— Dar este o idee bună. Aș fi fericit să-l revăd pe Aurelian, înainte să faci din el un Augustus.

Înțepată, Clodia arătă spre discul de aur din spatele lor.

— Nu eu sunt cea care vreau să facă din el un Augustus, ci zeul lui. Cunoști la fel de bine ca mine prezicerile mamei mele.

Aelcan încuviința tăcut.

— Fă în așa fel încât să plecăm cât mai devreme posibil, adăugă Clodia.

— O să trimit un sclav la *villa* să ne pregătească toate cele de care vom avea nevoie aici, în zori. Iulia Cordelia va trebui să aibă un car bun ca să îndure un asemenea drum.

PALMYRA

Albia râului din valea Qubur era pe trei sferturi secată. Ploile de toamnă fuseseră atât de sărace, încât fluviul nu mai era decât un râu de noroi roșu, lat de abia cinci sau șase picioare și puțin adânc.

Nurbel aștepta pe mal, mai jos de palatul regal, încă de la primele raze ale zorilor. Ascuns între tufele de dafini, învelit într-o mantie mare de lână închisă la culoare, era la fel de nemișcat ca blocurile de piatră acoperite de praf ce îl înconjurau. Fie că fluviul era învolburat sau secăt, shuloi Shara avea obiceiul de a se plimba aici după prima masă. Dacă era în viață, Nurbel o să-l găsească.

În sfârșit, soarele se ridică deasupra deșertului, înroșind pietrele și cupolele, acoperișurile celor mai înalte case. În timp ce își arunca umbrele între canelurile coloanelor și pe chipul statuilor, începu vacarmul cotcodăcitului găinilor, al răgetelor măgarilor și al catârilor. Primele strigăte ale copiilor și chemările femeilor făceau aerul să vibreze și împrăstiau ușor fumul ofrandelor de dimineață. Se auzea zgomotul roților pe drumul ce ducea spre porți. Copiii apăreau în albia râului, trăgând după ei cămilele cu pui încă nesiguri în mers.

Nimeni nu bănuia prezența lui Nurbel și nici pe cea a celor doisprezece războinici care erau ascunși în preajma lui.

În fine, o poartă pictată în roșu și albastru se deschise în zidul înalt al palatului. Silueta fragilă a lui Shara, însoțită de nelipsitul baston, își făcu apariția. Nurbel zări un soldat. O clipă se temu că războinicul este împreună cu bătrânul shuloi. Dar Shara ridică o mână, se îndepărtă de zid, luând-o pe cărarea ce ducea spre vale. Poarta se închise în spatele lui.

Nurbel așteaptă ca shuloi să fie foarte aproape pentru a-l striga, fără ca să se și ridice. Bătrânul tresări. Scruta cerul, ca și cum s-ar fi așteptat să descopere un demon.

— Sunt eu, shuloi. Nurbel! Privește la picioarele tale, nu în aer.

Nurbel își ridică puțin gluga și își arată fața. Shara scăpă un mic strigăt de surpriză.

— Ah, da! Nobilul Nurbel! Ah! Nu te-am recunoscut.

— Vino să te așezi alături de mine, Shara, porunci Nurbel cu voce joasă. E mai bine să nu atragem atenția.

Shuloi aruncă o privire înspăimântată în jur.

— Să mă așez pe pământ, nobile Nurbel? Iată ce-mi oferă bunătatea zeilor! N-o să mai pot niciodată să mă ridic.

— Nu te mai codi. O să te ajut. Am nevoie de tine.

Shara bombăni, dar se supuse. Cu infinite precauții, sprijinindu-se de baston ca să-și păstreze echilibrul, își așază trupul slab pe un bolovan.

— Cum stau lucrurile pe aici? Întrebă nerăbdător Nurbel.

— Oh, râu! Foarte rău! Preailustrul și cu tine n-ar fi trebuit să încredințeze niciodată palatul și orașul acestui prefect al Romei!

Scutură din cap cu o privire acuzatoare și adăugă, cu voce plină de neliniște:

— Nobile Nurbel, este adevărat ce se vorbește?

— Ce se vorbește?

— Că soția Preailustrului este moartă de sulița unui persan!

— Nu. Liniștește-te, Zenobia este în viață. Sunt minciuni, shuloi. Fierul persanului a atins-o, dar n-a venit timpul ca Alat să fie doborâta.

— Ah!

Cu buzele strânse de crispă, Shara chicoti ușurat.

— Așa, și tu îi spui Alat? spuse el. Știi că aici preoții lui Baalshamin au hotărât să ridice un nou templu pentru zeița aceasta în incinta celui lui Baalshamin? Ei susțin că Alat este sora mai mică a lui Baalshamin.

— Ceea ce nu i-a împiedicat să răspândească vestea morții ei.

— Ah, nobile Nurbel, asta este opera romanului, Aelius. Și, vai, suspina Shara după un timp de gândire, a fiului Preailustrului. Lui Hayran întotdeauna i-a plăcut să-l contrazică pe tatăl său. Ar fi trebuit să-l auzi gemând și rostogolindu-se pe pământ, atunci când s-a întors în oraș după moartea mătușii sale, Ophala. Fiecărui om, care venea să-l viziteze, îi povestea nenorocirea lui: „Zenobia este cea care i-a tăiat gâtul. Ea are sângele mătușii mele pe mâini și tata este fericit”.

Privirea lui shuloi o cerceta pe cea a lui Nurbel, sperând, poate, că va protesta. Nurbel se mulțumi să întrebe:

— Se spune și că împăratul Valerian este prizonierul lui Shapur?

— Așa se spune, da. Este adevărat?

— Da. Romanul s-a comportat ca un puișor în fața unei pisici!

Cei doi bărbați rămaseră o clipă gânditori. Arătând spre oraș cu vârful bastonului, shuloi relua:

— Știi cum merg lucrurile în Palmyra. Câte guri, atâtea povești. S-a spus că Preailustrul și soția lui i-au învins pe perși, apoi s-a spus contrariul.

Acum, se pretinde ca ea este moartă și că Shapur a distrus Antiohia! Dar zvonurile nu înseamnă nimic, nobile Nurbel, pe lângă trădarea lui Hayran. Nu trece o zi fără ca el să calce în picioare numele Preailustrului, chiar aici, în palatul lui!

— Pentru asta sunt aici, mormăi Nurbel. Povestește-mi, pe rând și limpede.

Povestea era simplă și fără surprize. Zvonul morții Zenobiei se răspândise precum ciurma, lăsând în urmă vestea capturării lui Augustus Valerian și trădarea săvârșită de procuratorul Macrian. Orașul suferea, templele nu se mai goleau.

Mărind îngrijorarea și dând minciunii aparență de adevăr, prefectul Aelius făcuse cunoscut faptul că de acum el era însărcinat să comande și să apere Palmyra.

— După care, Hayran m-a obligat să deschid marile porți ale palatului pentru a-l primi pe roman. Fie ca zeii să mă ierte pentru că am văzut ce am văzut, nobile Nurbel! Hayran l-a luat în brațe pe prefect, așa cum iei o soție la întoarcerea de la vânătoare. Despre restul, prefer să tac.

— Se afla și acum în palat?

— Oh, de n-ar mai fi; încă sunt aici. Romanul se poarta ca la el acasă și dă ordine ca și cum s-ar fi născut în palat.

— Hayran a spus ceva?

Dezgustul și furia făcură să tremure bărbia lui shuloi.

— Prin glasul meu, da. Cuvinte care ar fi trebuit să mă ucidă. Zeii nu ne mai ajuta când îmbătrânim.

— Ce spunea?

— Ca Preailustrul și soția lui, Zenobia, au fost învinși de Shapur. Că Marele Odenat a recunoscut că soția lui a mințit asigurându-i pe toți de victoria împotriva perșilor. Zeii au pedepsit-o, lăsând-o să moară pe câmpul de lupta de la Sisogodon.

Ochii lui Shara erau plini de rușine. Ca sfâșiat de aceste cuvinte, răsuflarea abia îi ieșea printre buze. Nurbel făcu un gest de nerăbdare.

— Să nu îți pară rău, Shara. Dacă nu te supuneai, prefectul nu te-ar fi lăsat în viață. Continuă, nu am prea mult timp.

— Noul Augustus al romanilor l-a numit pe Hayran Prinț Ilustru al Palmyrei și senator al Imperiului în locul tatălui său. Prefectul Aelius a spus că este singurul care comandă legiunea și armata din Palmyra.

Un zâmbet răutăcios înflori pe buzele lui Nurbel.

— Iată cine este trufaș! Există legionari în palat?
— Vreo douăzeci. Garda prefectului și doi centurioni.
— Știi unde se află?
— Vai, cum aș putea să nu știu? Se fălesc în apartamentele Preailustrului, plini de aroganță și de proaste maniere!
— Bine.
— Ce o să faci?
— O să-i omor.
— Tu singur?
— Nu sunt singur, shuloi. Tu o să mă ajuți să intru discret în palat, împreună cu câțiva războinici. A venit vremea să răzbunăm umilințele romanului. O să le poți arăta Preailustrului și Zenobiei ce ai în adâncul inimii tale, prietene.
Fața lui Shara înflori. Dintr-odată, întineri cu zece ani.
— Oh, tot ce vrei, nobile Nurbel! Tot ce vrei!

Doi legionari se plimbau și glumeau. Niciunul, nici celălalt nu purtau cască. O vestă de zale ușoară le acoperea tunicile. Centironul susținea un pumnal scurt pe șoldul stâng și teaca unei săbii pe cel drept. *Cingulum*, fâșiile de piele ținute cu argint, care le protejau zona dintre coapse, zornăiau la fiecare pas. Râsetele lor răsunau sub bolta porticului ce lega camerele servitorilor de apartamentele Preailustrului.

De cealaltă parte a zidului, răsunau voci și zgomotul apei din gradina personală a Preailustrului. Se auzi un râs mai ascuțit decât celelalte. Nurbel recunoscuse râsul lui Hayran.

Mai aștepta încă o clipă, le lăsă legionarilor timp să-și facă turul până la capătul porticului. Trei războinici din Palmyra erau ascunși la picioarele coloanelor din spatele lui. Alți patru, pe nevăzute, se strecurară în camerele vecine. Fiecare era înarmat cu un arc la fel de lung cât antebrațul, de temut în lupta corp la corp.

Când romanii ajunseră în mijlocul porticului, Nurbel ridica mâna. Se auzi un dublu zbârnâit. Un zgomot puțin mai puternic decât ar face porumbeii care se ridica în zbor. Legionarii rămaseră țepeni, clătinându-se. În același timp, își duseră mâinile la gât. Săgețile groase și scurte le pătrunseseră prin gât, dintr-o parte în alta.

Războinicii lui Nurbel năvăliră în camere cu pumnalele. Nu apucară să le folosească. Gâl găitul sângelui scapă printre buzele legionarilor. Genunchii

îi lăsară. Războinicii din Palmyra îi prinseră înainte de a se prăbuși morți, ca să-i pună în liniște pe pământ.

Cu un semn, Nurbel porunci să fie ascunși în camere, împreună cu alți oameni, alerga spre poarta care dădea spre grădina Preailustrului.

Acolo era ridicat un cort. În cort erau un pat de campanie, un taburet pliant și o masă. O casca împodobită cu creasta transversala a centurionilor și o cuirasă îngreunată de insigne de argint și de bronz erau lăsate pe pat. Doar în tunică, romanul citea un sul lung, pe care îl ținea pe masă.

Săgeata i se înfipse în inima, aducându-i moartea înainte de a înțelege de unde venea primejdia.

Cu iuțeala, războinicii din Palmyra lungiră corpul pe pat, lăsând impresia unui om care doarme.

— Ascundeți-vă în spatele cortului, murmură Nurbel.

Acum, trebuia să-l aștepte pe shuloi. În cealaltă parte a palatului, alte două grupuri de războinici ai Palmyrei trebuiau să suprimă gărzile de paza de sub ziduri. Shara, care se putea deplasa fără să stârnească prea multe bănuieli, trebuia să se asigure înainte de a deschide poarta grădinii.

Shuloi nu îi făcu să aștepte prea mult. Nurbel nu-și amintea să-l fi văzut vreodată pășind atât de repede, ridicând bastonul, în loc să se sprijine de el. Ridica degetele.

— S-a făcut, nobile Nurbel. Șapte romani morți. N-au mai rămas decât gărzile de la poarta cea mare și cei care sunt cu prefectul.

— Câți?

— Șase, numărându-l și pe prefect.

Nurbel încuviința, în timp de Shara arăta cu vârful bastonului spre cealaltă parte a zidului.

— Toți sunt acolo și fac baie cu Hayran.

— Hayran este păzit?

Shara ridica din umeri.

— Sunt cei care îl însoțesc de obicei.

— Este perfect. Întoarce-te la paza porții, shuloi. Spune-le gărzilor că trebuie să anunți ceva și fă-i s-o deschidă larg. Fii fără teamă. Două sute de războinici ai Preailustrului te așteaptă de cealaltă parte.

Dintr-o lovitură de umăr, Nurbel făcu ușa să sară din țâțâni. Se auziră strigate, și, aproape imediat, se lasă o tăcere plină de uimire.

Gărzile romane erau adunate de-a lungul unui gard de terebint. Vreo zece sclavi se agitău în jurul unei mese de piatră. În compania unui roman cu trup de gladiator, Hayran și Aelius înotau goi în bazin. Ceva mai în spate, un mic grup de persoane, acoperite numai cu pagne, se jucau în palestra.

Aelius își reveni primul în simțiri. Striga după garda, dar chemarea abia i se stinse, că doi legionari se și prăvăliră cu mâna pe sabie.

Un al treilea avu curajul să alerge spre ușa opusă ca să dea alarma. O sulița ucigașă i se înfipse în șale, înainte să reușească. Se rostogoli ca un iepure la picioarele sclavilor îngroziți.

Tovarășii lui Hayran schelălăiau. Nurbel porunci sclavilor să se culce sub masă și să nu mai miște. Sări în bazin, înainte ca bărbații să apuce să reacționeze, îl prinse pe gladiator de păr și îi sfâșie gâtul cu o lovitură a tăișului. Sângele țâșni într-un jet puternic peste fiul lui Odenat, care urla de scârba. Nurbel îl ignora, măsurându-l pe Aelius.

— Acesta este mesajul Preailustrului pentru cei care au crezut că pot să-l trădeze.

În spatele lui, războinicii înfigeau sulițele și săbiile în piepturi.

— Nurbel, schelălăi Hayran, aici ești un nimic! Nu știi că tata nu mai este rege în Palmyra?

— Taci, fiu nenorocit. Nu ești demn nici să-i pronunți numele!

Urlând de furie, Hayran se aruncă înainte. Nurbel îi evita pumnul și îl lovi cu putere, cu mânerul sabiei, drept în piept. Cu un miorlăit scrâșnit, Hayran căzu în apa însângerată, înecându-se pe jumătate.

Fără să se împiedice de el, Nurbel înainta spre Aelius. Cu o armă în mână, prefectul ar fi avut, poate, chef să se lupte. Nurbel nu se îndoia că trebuia să fie mult mai periculos decât fiul Preailustrului. Dar prefectul era gol și singura lui arma era ura ce îi aprindea privirea.

Dădu câțiva pași înapoi, în timp ce sunetul scurt al unui corn răsună. Războinicii Palmyrei năvăleau în palat. Shara își îndeplinise misiunea.

Un zâmbet răutăcios, plin de orgoliu și de dispreț, întindea buzele prefectului.

— Dacă mă atingi, amenința el înfruntând privirea lui Nurbel, legiunea mea va șterge Palmyra de pe fața pământului!

Nurbel izbucni în râs.

— Legiunea ta? Nu conta prea mult pe ea, prefectule! Legiunea ta este consemnata în tabără și nu va ieși decât dacă arcașii mei or să-i dea voie. Și s-ar putea foarte bine ca legionarii să nu aibă chef să lupte pentru tine,

atunci când o să afle ca Zenobia este cât se poate de vie și pregătită să-l alunge pe uzurpatorul Macrian.

Aelius înțelese ce-l aștepta. Ezita, aruncă o privire spre tovarășii lui. Toți erau sub paza soldaților lui Nurbel. Hayran, de cealaltă parte a bazinului, stătea în apă și gemea.

— Te înșeli, prefectule. Marele Odenat nu se lasă atât de ușor învins, rosti cu răceală Nurbel.

Aelius, cu fața livida, cu pielea dintr-odată rebegita, strigă:

— N-o să îndrăznești! Eu sunt Roma! Augustus m-a numit...

— Taci, nu ești nimic.

Lama şuieră ca un bici. S-a auzit un zgomot ciudat de oase și de piele sfâșiate. Hayran chițăi. Aelius mai rămase în picioare încă o clipă. Nurbel se apropie de fața buimacă pe care ochii aruncau o ultima sclipire de viață.

— Când o sa te prezinți în fața zeilor tai, amintește-ți ca Alat este cea care te-a trimis...

Cu vârful sabiei, dădu o lovitură seacă în fruntea lui Aelius. Capul prefectului se răsturnă înaintea trupului.

Nurbel se întoarse spre Hayran. Panica îi deforma trăsăturile. Nurbel rânji.

— Mulțumește-i tatălui tău, câine. Încă nu ești mort.

Înainte de căderea serii, Nurbel se prezenta în fața legiunii din Palmyra care era adunată pe câmpul din vestul orașului. Rămase pe treptele templului lui Jupiter, acolo de unde prefectul Aelius avea obiceiul să-și dea ordinele. De jur-împrejur, postați pe zidurile construite în primăvară, arcașii Palmyrei aveau vârfurile săgeților țintite spre legionari.

Liniștea era atât de adâncă, încât se auzea orăcăitul broaștelor în râul secăt din valea Qubur. De la simplu decurion până la tribun, toți oamenii cohortelor aveau fețele ridicate spre țeasta pleșuvă și ochii oblici ai lui Nurbel.

Până supuse privirile romanilor, lasă să domneasca tăcerea. Apoi, cu un gest, făcu să urce alături de el un option. Omul avea obrajii aspriți de o barba albă de multa vreme. De la sandale până la creasta de pene negre a căștii, era acoperit de praf. Agita o prăjină lungă și roșie, care avea în vârf un vultur gata să-și ia zborul. Un murmur străbătu printre rândurile cohortelor. Recunoscuseră unul dintre însemnele gărzii noului Augustus, Macrian.

— Eu, Lilenus Avalius, option al Legio Parthica a III-a, am fost trimis din orașul Emesa ca mesager către regele Palmyrei, Marele Odenat.

Murmurul crescuse. Nurbel restabili liniștea cu un semn făcut cu sabia. Cu pumnul drept strâns la piept, rosti cu toată puterea glasului său:

— Regele Palmyrei, Preailustrul Odenat, cetățean și senator al Imperiului, s-a prezentat cu armata lui în fața orașului Emesa. Legiunile care erau adunate acolo, Parthica a III-a, Ferata a IV-a, Flavia Firma a II-a, au refuzat să-l alunge. Ele au recunoscut în el un prieten al Romei și al împăratului nostru captiv, Augustus Valerian. Aflând de asediul Emesei, procuratorul Macrian, uzurpatorul titlului de împărat, a abandonat orașul. Soția Marelui Odenat, regina Zenobia, a intrat prima în oraș, în fruntea miilor de arcași. Prefecții și-au renegat jurământul către trădătorul Macrian. La altarul zeilor Romei, au jurat credința Preailustrului Odenat. Parthica a III-a, Ferata a IV-a, Flavia Firma a II-a au jurat să lupte alături de armata Preailustrului Odenat, salvatorul Orientului și al Romei, pentru a-l învinge pe persanul Shapur și pentru eliberarea lui Augustus Valerian.

Option își recăpătă suflul, cercetând sutele de fețe întoarse spre el. O liniște uimită apăsă chipurile.

Nurbel, cu o mișcare largă de sabie, arătă spre arcașii Palmyrei, care stăpâneau zidurile campamentului. Vocea lui răsuna aspră și apăsată:

— Acești războinici l-au învins de trei ori pe Shapur, în timp ce prefectul vostru se muta în palatul Preailustrului! De trei ori Shapur a fugit din fața noastră. Regina Palmyrei ne-a condus la victorie, în timp ce Macrian îl trăda pe împăratul vostru, pentru a-i uzurpa laurii de Augustus, iar Aelius a susținut trădarea lui. Lașitatea lui a umilit legiunea. Zeii voștri și-au întors fața de la voi și v-au părăsit, așa cum voi ați abandonat mândria de a lupta și de a învinge. Legionari, în seara aceasta, trebuie să alegeți: mergeți alături de Preailustru împotriva perșilor sau muriți.

Liniștea mai dură puțin. Legionarii priveau mai puțin spre Nurbel decât spre arcași. Fără îndoială, printre vechii și cei mai curajoși ofițeri, câțiva considerau ca generalul lui Odenat se lauda.

Oricât de numeroși și de abili ar fi fost arcașii din Palmyra, masacrul promis de Nurbel va fi fost mai puțin dramatic decât voia el să creadă. Odată prima salva trasa, rămâneau destui oameni în cohorte pentru a lupta fără să fie învinși dinainte. Dar un centurion, primul, înainta, trase *spatha* și agitând-o deasupra capului urla:

— Trăiască zeița roșie, trăiască Zenobia!

Într-o clipă, unele după altele, glasurile se uniră în același strigat:

— Trăiască zeița roșie! Trăiască Alat! Viața lungă lui Valerian!

Nurbel aproba cu o înclinare din cap. Toți cei de față știau acum să strige numele lui Alat.

Gărzile deschiseră ușa încăperii minuscule ce servea drept închisoare în subsolurile palatului Preailustrului. Făcut ghem, complet gol, cu picioarele și mâinile prinse în lanțuri pentru sclavi, Hayran își ridica ochii de nebun. Bănuind silueta lui Nurbel, buzele îi tremurau de insultele pe care nu avea putere să le pronunțe.

Nurbel își scoase pumnalul din teacă și îi puse vârful pe fruntea lui Hayran.

— Preailustrul face o greșeală. Nu vrea să te omor. Totuși, așa se face cu animalele periculoase și bolnave.

Cu un semn, porunci gărzii să-l elibereze pe fiul Preailustrului din lanțuri. Shuloi Shara apărură în prag, urmat de servitorii care-i purtau hainele.

În timp ce Hayran era ajutat să se ridice în picioare și să tragă pe el o tunică, Shara suspina cu regret:

— Ah! Oricum ar fi, l-am văzut născându-se.

— Și eu, replică sec Nurbel. Nu-mi amintesc să fi încercat vreodată o plăcere.

O clipă mai târziu, Hayran fu împins în coridorul subteran care ducea, în secret, sub zidurile orașului, la mică distanță de palat. Era un coridor destul de larg ca să poată trece un catâr. Întunericul era atât de dens, că torțele abia îl străpungeau.

Trecură de o sală sau două, pline cu coșuri și urcioare ale căror contururi abia se distingeau. Dintr-odată, Hayran urlă. Se zbatu atât de violent, încât gărzile fură nevoite să-i treacă peste mâini o legătură de piele, ca să-l stăpânească. Violența strigatului fiului Preailustrului se transformă în hohote, în timp ce bătrânul shuloi scotea, la rândul lui, un strigăt de dezgust.

În lumina flăcărilor, cadavrele tovarășilor lui Hayran, arestați dimineață în grădină, apăreau îngrămădite pe pământ de-a lungul drumului.

Nurbel se apropie de Hayran și îi prinse ceafa între degetele de fier. Cu gura foarte aproape de urechea lui, murmură:

— Ia cu tine amintirea lor, fiu nedemn, pentru că zeii nu-i vor pe iubiții tai. O să putrezească aici, îți promit. E multă vreme de când aștept să

pedepsesc maimuțele astea care au crezut că îl pot umili pe stăpânul lor și că fac din tine un rege!

— O să te omor, horcăi Hayran printre hohote. O să te omor!

Eliberându-i ceafa, Nurbel îi dădu o palmă batjocoritoare pe obraz.

— Atunci va trebui să fii mai curajos și mai rău decât ești!

— O să-l omor pe tata și pe ea, la fel, o s-o omor! behăi Hayran cu voce stridentă, care răsună în întuneric.

Nurbel nu răspunse. Cu o lovitură de pumnal în șale, îl împinse pe Hayran înainte, obligându-l să pășească peste grămada de cadavre. În spatele lor, Shara îi urma protestând, cerând gărzilor să-i taie drum printre trupurile hăcuite.

Când ajunseră la o poartă joasa și groasă, care dădea spre o grămadă de stânci acoperite de salcâmi și tufișuri, puterea soarelui îi orbi. Imediat, fără să aștepte un ordin, gărzile îl târâră pe Hayran spre o cămilă și îl eliberară din legături.

Nurbel îl privi cum își acoperă capul cu fâșia lungă de pânza pe care o avea la brâu și cum pune cămila sa îngenuncheze. Îi spuse:

— Ai o ploscă destul de plina ca să-ți ajungă doua zile. Ar trebui să-ți fie destul ca să dispari din ochii mei.

Fără un cuvânt, Hayran se așeză pe pătura care acoperea cocoașa cămilei. Lovi gâtul animalului cu călcâiul, care scoase un răget și se ridică cu părere de rău.

— Ține minte, Hayran, mai spuse Nurbel. Dacă te apropii de Zenobia, o să te alături prietenilor tai din beciuri. Zeii îmi sunt martori.

Hayran nu-l privi. Porni cămilă la trap mărunț prin albia secată din valea Qubur, îndreptându-se spre apus și spre valea mormintelor, acolo unde începea drumul către Emesa.

Când dispăru în umbra unui foarte bătrân tamarin, Shara mormăi pe un ton de reproș:

— Toate aceste cadavre dezgustătoare au fost necesare? Crezi ca nu i-a fost destul de frică de tine?

Nurbel arboră un zâmbet de gheață.

— Știu să recunosc un șacal când întâlnesc unul, shuloi. Nu va înceta niciodată să vrea să sfâșie. Zeii i-au turnat putreziciunea în sânge. Îți spun eu, Shara: Preailustrul este slab lăsându-și fiul în viață.

Partea a II-a

MINCIUNA

261 d.Hr.

ROMA

— Am adus cei mai buni doctori, îl asigură Pulinius cu voce joasă. Toți cei care erau liberi au alergat într-o clipă.

Erau patru în jurul patului Iuliei Cordelia. În spatele lor se agitau câțiva sclavi farmaciști și servitoare ale casei, care aprindeau lămpile. Cu toate că era în plină zi, lumina cerului plumburiu nu pătrundea în cameră. Unul dintre primele valuri de frig ale iernii inunda Roma cu o ploaie biciuitoare.

— Ai toată recunoștința mea, murmură Aurelian. Nu știu cum să-ți mulțumesc.

Vorbea ca prin vis. Abia dacă era conștient de mâna lui Pulinius care o strângea pe a sa, în timp ce bătrânul secretar al Senatului, credincios lui Augustus Valerian, îl asigura de prietenia lui sinceră.

Nu-și putea lua ochii de la mama sa. Ceea ce descoperea îl umplea de dezamăgire și de tristețe.

Când Iulia Cordelia sosise la Roma, fusese surprins s-o găsească atât de brusc îmbătrânită. A vrut totuși să creadă că este urmarea lungii călătorii de la Sirmium, cu toate că sora lui îl anunțase fără ocolișuri: „Mama noastră e pe moarte. O boală o roade. Suferă mai mult cu fiecare zi!”

Pe drum, de mai multe ori, Aelcan oprise *carruca* pentru a-i fi mai ușor. Din fericire, acest car mare de călătorie, tras de un atelaj de șase boi, dotat cu paturi confortabile, cu draperii și pereți dubli, era de nepătruns pentru ploaia și frigul care se abătuseră peste peninsula. De fiecare dată, după o noapte și o zi de repaus, Iulia Cordelia își revenea. Totuși, mai slabă, arătând și mai mult ravagiile bolii cu fiecare sută de kilometri parcurși.

Dar la sosirea la Roma își ascunsese slăbiciunea cât putuse mai bine. În fața lui Aurelian, împotriva evidențelor, a negat că este bolnavă. Slăbiciunea ei nu se datora decât călătoriei. O să aducă ofrande și o să bea infuzii în templul Bunei Zeițe. O să se întoarcă revigorată.

Aurelian era convins că sora lui, cum făcea adesea, se lăsa în voia plăcerii pentru excese. Îi plăcea să creadă. Zilele lui erau și așa destul de încărcate

de treburi și de griji.

Capturarea lui Augustus Valerian semănase dezordine din străfundurile Suburului până în Forum. Ședințele Senatului nu erau decât un haos zgomotos. Partizanii lui Cezar Gallienus făceau tot felul de manevre ca să pună mâna pe putere. O săptămână mai devreme, după ce se anunțase că fiul pretinde funcția tatălui, se grăbiseră să iasă din curie, ținând discursuri susținătorilor adunați în jurul fântânii din Comitium, înainte de a începe să strige numele lui Gallienus, pe treptele templului lui Jupiter.

— Cezar Augustus! Viață lungă lui Cezar Augustus Gallienus! Fie ca zeii să-l copleșească cu bucuria lor.

Toate acestea erau împotriva legii. Dezgustați, formaseră un grup de senatori și de înalți ofițeri care voiau să vadă în Aurelian un mijloc prin care să contracareze lăcomia lui Gallienus. El, *dux majorum* Aurelianus, cel mai mare și mai victorios dintre războinicii Romei, doar el ar fi putut oferi puțină onoare Imperiului, eliberându-l pe Augustus din mâinile perșilor.

De atunci, nu trecuse nicio zi în care să nu i se ceară acest lucru. Se discuta în contradictoriu, pentru a decide o confruntare care, dacă putea să-i flateze orgoliul, nu era nici înțeleaptă, și, cu siguranța, nici victorioasă.

În sfârșit, ca și cum asta n-ar fi fost destul, Ulpia semăna neliniște în ce-i mai rămânea din orele de odihna.

De când se întorsese la Roma cu Clodia și Iulia Cordelia, dădea dovada de o încăpățănare nouă și inventiva. Noptile lor trebuiau să fie cele ale unor amanți înflăcărați mai mult decât ale odihnei care se potrivea unor soți.

Aurelian nu se îndoia ca sora lui era, din anumite motive, în spatele acestei frenezii erotice. După ce îi închisese ușa Ulpiei, cedase pentru prima dată. Cu puțin dezgust, se pretase jocurilor ei, mai fascinat decât ar fi vrut s-o recunoască. În ciuda prejudecăților lui, se descoperea de fiecare dată tulburat de această nebunie a sexului pe care i-o impunea Ulpia. Fără să înțeleagă motivul, reproșându-și, devenea prizonierul care nu mai reușea să respingă aceste călăreli bizare. Astfel, Ulpia i se dovedea o necunoscută. Așa cum voia să-l copleșească cu o afecțiune pe care el însuși nu o dovedise niciodată, dar de care dădea pe afară ca o fântâna prea plină. O femeie cu totul diferită de cea pe care până atunci o ținuse în patul lui, cu o resemnare stingherita.

În realitate, cu excepția capriciilor ciudate ale Clodiei, cunoștea atât de puțin femeile!

În miezul acestor tulburări, primi o scrisoare călduroasă de la primul secretar al Senatului, Pulinius.

Lucius Aurelianus, te asigur de profunda mea prietenie. Nu mă cunoșteai atunci când încă îmi răsuna în urechi afecțiunea paternă pe care ți-o purta dragul și regretatul nostru Augustus Valerian. Fie ca zeii să-l salveze din starea groaznică în care se află!

Știi că eram și sunt încă cel mai fidel susținător al lui. Eram lângă el în acea sinistru dimineață când a părăsit Edesa ca să meargă în fața perfidului Shapur.

M-am întors la Roma de puțină vreme. Vreau, trebuie să-ți vorbesc despre Augustus și despre starea Imperiului.

Nu numai pentru că știu că și unul, și celălalt sunt vii în inima ta. Este vorba despre Roma.

E mai bine ca tu să fii singurul care îmi auzi cuvintele. Casa mea de pe colina Opius va fi foarte potrivită. Mâine, la ora patru, unul dintre sclavii mei va veni după răspuns și o să te conducă la mine, dacă acesta este pozitiv. Fie ca zeii s-o vrea, așa cum sper.

În acea dimineață, atunci când Aurelian îl saluta pentru prima oară pe Pulinius, un sclav cu fața îngrozită îl ajunse din urma după un drum complicat, purtător al unei vești rele.

Iulia Cordelia leșinase pe când depunea ofrande la templul zeiței Minerva Medica. Preoții nu îndrăzniseră s-o miște, de teama ca răul ei să nu fie un semn al zeiței. Aelcan, care o însoțea pe stăpâna lui, tuna și fulgera, cerând să fie transportată într-un loc mai confortabil decât dalele templului.

Fără să ezite, Pulinius, a cărui casa era foarte aproape, își oferă ajutorul, servitorii și camerele.

Și acum, printre togile agitate ale medicilor, Aurelian abia dacă recunoștea fața mamei sale.

Își recăpătase cunoștința de puțin timp. Era mai mult decât slabă. Pielea ei îngălbenită era întinsă pe tâmpile. Părul răspândit pe perne atârna din cauza transpirației și a prafului adunat de pe dalele unde se prăbușise.

Din când în când, sub cearșafurile și cuverturile aduse cu grămada, se ghiceau frisoanele corpului ei plăpând.

Erau atât de neașteptate și de violente, încât s-ar fi zis ca un animal ascuns sub pat o ataca.

Iulia Cordelia își aduna ce îi mai rămăsese din puteri, învinsă de fiecare dată de suferință. Grimasele îi dezveleau atunci dinții. Totuși, niciun geamăt nu-i scăpa dintre buzele decolorate. După o clipă de luptă, rămânea nemișcată, cu ochii atât de adânciți în fundul orbitelor, încât se putea vedea cum o atinge moartea.

Doctorii ce certau cumplit. Cel mai în vârstă îngrijise una dintre rănilor lui Augustus Valerian și răul multor senatori cu nume răsunător. El dădea asigurări că un fel de animal se hrănea din corpul Iuliei Cordelia.

— Considerăm că acest lucru, pe care îl numim boală, este cel mai lacom. Putem, deci, să-l hrănim până la sațietate cu scopul ca, odată sătulă, boala să iasă singură din corpul în care se află.

Îi puse Iuliei Cordelia mii de întrebări. Are dureri mai mari când mănâncă asta sau aia? Dimineața sau seara? Îi e foame sau nu? Și lichidele? Ce se întâmpla cu ele în umorile ei? Sau fructele?

Ea nu răspundea nimic, se mulțumea să respire. Confrății întru medicina profitară pentru a-și dezbate teoria. Nu era convenabilă nici în spiritul medicinei, nici ca eficacitate. Unul era de părere că trebuia operată pentru a se asigura cu propriii ochi de ceea ce măcina corpul bolnavei. Un altul dorea s-o cufunde pe Iulia Cordelia într-o baie de ierburi calde amestecate cu baliga de capra și sulf. Al treilea, mult mai sigur pe el, afirmă că acest caz îi este bine cunoscut.

— Este legat de ceea ce Teofrast din Pergamo și Aulus Gellius numesc ciuma. Trebuie îngrijită cu cea mai mare atenție, lucrând asupra armoniei dintre părțile bolnave și sufletul persoanei în suferință. Cel mai bun mijloc de a reuși este să se cânte muzică foarte aproape de ea. În acest caz anume, aș recomanda, în mod special, flautul. Pe un ritm secundar și invariabil, alternând trei sunete grave și unul mai ascuțit.

Intona cu o voce puternică un exemplu sunete benefice. Ceilalți protestară imediat. O grămadă de noi întrebări o asaltară pe Iulia Cordelia. Îi apăsă pântecul, pieptul și coapsele. Dintr-odată, cu o vigoare neașteptată, ea respinse manevrele. Pe un ton autoritar, care amintea de marea preoteasă de odinioară, spuse:

— Ceea ce am o știu zeii și cu mine. Am vârsta pentru moarte. Am trupul vlăguit de a fi primit atât de des puterea lui Sol-Invictus.

Schiță un zâmbet descărnat. Medicii nu fură reduși la tăcere. Ce voia să spună prin primirea zeului său? Când și cum s-a întâmplat asta? A fost un

contact sau o hrană? Un lichid sau o bucurie deosebită? Resimțita unde? Cu ce intensitate? Vârsta și-o amintește cu precizie? Ziua și ora, starea lunii la momentul nașterii sale, le poate certifica cu exactitate?

Privirea Iuliei Cordelia începu să implore. Aurelian se simțea ciudat de înghețat, incapabil să miște sau să protesteze. Vocea lui Aelcan, în spatele lui, îl făcu să tresară.

— N-ai putea să le spui acestor zurlui s-o lase pe mama ta în pace? Chiar sunt în stare s-o sufoce cu cuvintele.

Bătrânul administrator era roșu de furie. Ricană încă o dată:

— Orice moașă ar fi în stare să-i dea Iuliei Cordelia ceea ce are nevoie: o poțiune contra durerilor, care s-o facă să doarmă puțin.

Pulinius aprobă cu un suspin de regret.

— Aurelian, mă tem că administratorul tău are dreptate. Am sperat că fac bine adunându-i. Cu doctorii, întotdeauna trebuie să speri. Și nu sunt cei mai răi, te asigur. Dar nu sunt decât doctori!

Fără să mai aștepte altă confirmare, Aelcan se grăbi. Trei gesturi și o răsteală îi fură de ajuns ca să golească camera. Medicii rămaseră trăsniți. Văicărelile nu-și găseau drumul printre buze, odată ce ușa se închise în urma lor. Dar fugiră atât de zgomotos, că Pulinius trebui să se ia după ei ca să-i calmeze.

Iulia Cordelia adresa un zâmbet de mulțumire lui Aelcan.

Un zâmbet tandru, ce îi aminti totuși lui Aurelian de rictusul unui cal în agonie. Un surâs care ar fi trebuit să-l facă să tremure de emoție, îl lăsa indiferent.

Un val de rușine îi arse pieptul. Se gândi la răceala Clodiei când îi vorbise despre boala mamei lor. Așadar, și unul, și celălalt erau atât de asemănători și de dur alcătuiți?

Se strădui să se apropie de pat. Iulia Cordelia ridică o mână spre el. O prinse neîndemânatic. Ea fu cea care îl făcu să se așeze pe pat.

— Cunosc indiferența pe care o simți, spuse ea cu blândețe.

Aurelian vru să protesteze. Îl făcu să tacă cu o bătaie din pleoape.

— Nu te acuz, fiul meu. N-o acuz nici pe Clodia. Este bine. Așa trebuie să se petreacă lucrurile. Moartea mea nu trebuie să vă slăbească. Este voința zeilor.

Tăcu ca să-și recapete suflul. Aelcan se apropie cu o băutură aburindă și parfumată. O luminiță de amuzament dădu puțină strălucire ochilor Iuliei Cordelia.

— Aelcan îmi oferă toată tandrețea de care am nevoie. De multă vreme. Fără brațele și iubirea lui n-aș fi ajuns niciodată mare preoteasă în Sirmium.

Fața brăzdată de ani a administratorului roși. Nu-și putu opri o privire de reproș la adresa Iuliei Cordelia. Era în spusele ei un secret pe care ar fi vrut să-l ia cu ea ca pe o piatră rară.

Aurelian încuviință. Strânse, în sfârșit, degetele mamei sale în mâna lui.

— Știu.

— Știai? mormăi Aelcan. De la Clodia?

— Ce importanța are, răspunse Aurelian, fără s-o slăbească din priviri pe Iulia Cordelia. Mama știe ce trebuie să facă cu sufletul și cu inima ei. A fost voința tatălui meu ca așa să fie după moartea lui.

Urma o tăcere stânjenită. Aelcan voia ca Iulia Cordelia să înghită băutura. Ea respinse cupa.

— Ai dreptate, Aurelian. Nimic din toate astea nu contează. Ascult-o pe Clodia. Ea este ca mine: o sămânță a zeilor pentru ca să se împlinească destinul tău. Nu trebuie să rezisti inutil. Zeii te vor Augustus.

— Mamă...

— Zeii te vor Augustus! repeta ea cu un efort ce o făcu să se strâmbe de durere. Privește în jurul tău. Privește haosul din Roma. Urletele de pe străzi! Slăbiciunea nu m-a împiedicat să le aud... îl așteaptă pe cel care va avea puterea să ridice sfidarea zeilor. Tu, Aurelian... Nimeni altul decât tine!

— Lucrurile nu sunt așa de simple, mamă. Nu e suficient ca eu...

Aurelian tăcu. Cu ochii închiși, strângându-i mâna, Iulia Cordelia se încorda sub arsura durerii. Aelcan arunca cupa pe care încă o ținea, își strecura brațele sub ceafa stăpânei sale. Iulia Cordelia lăsa mâna fiului ei. Gemând, se agăța de gâtul iubitului ei, care o primi la pieptul lui. Rămaseră așa, înlănțuiți.

Fascinat, dar și speriat, Aurelian văzu durerea fremătând în valuri în corpul mamei sale. Sudoarea îmbrobona fruntea lui Aelcan, în ciuda frigului din cameră. Cu pleoapele închise, ar fi vrut să soarbă în trupul lui robust răul preaiubitei lui.

În sfârșit, criza trecu.

Iulia Cordelia se întoarse pe perne. Aelcan, lac de apă, ridică o privire dură spre Aurelian.

— Las-o să se odihnească. O să mă ocup eu de ea. Poți să te duci să te întâlnești cu Pulinius. Te așteaptă. Aveți de vorbit.

Aurelian ezita. Aelcan nu-i vorbea ca un sclav eliberat cum era, ci cu o autoritate paterna pe care nu o mai auzise de multă vreme. Trebuia, oare, să se supere?

Aelcan mângâie obrajii Iuliei Cordelia, ca și cum ar fi mângâiat un copil adormit. Zâmbetul lui alungase dinainte orice reproș.

— Nicio altă femeie n-a fost niciodată nici mai dulce și nici mai frumoasă, șopti el. Toată tandrețea pe care n-a putut să v-o dea vouă, ție și surorii tale, am primit-o eu.

— Acoperă-te cu mantia asta, îi spuse Pulinius amabil. Ploaia este înghețată.

Un sclav îi întinse lui Aurelian o capa de lână cu glugă. Capul chel al lui Pulinius dispăru sub o boneta de piele de oaie, ale cărei margini îi acopereau obrajii și ceafa. Sub blana buclată, fața lui căpătă aspectul unui amoraș, ostent și răutăcios. Ca mulți alții înaintea lui, Aurelian se întreba unde găsea un om cu o aparență atât de firava energia și curajul pe care le cereau sarcina și poziția lui.

Înaintară pe sub elegantul portic ce se întindea de-a lungul grădinii *villei* și desena un pătrat perfect de coloane duble, purpurii. Pulinius arătă spre cer.

— Nu este vremea pentru plimbare, dar e mai bine să discutăm afară. Am sclavi noi în casă. Este puțin cam devreme să mă încred în urechile lor.

Tăcu și se opri.

— Știi că Titus a proiectat gradina asta?

Fără să aștepte un răspuns care nu-l interesa, lua brațul lui Aurelian și îl împinse din nou în fața lui. Un aer de mulțumire extremă îl însuflețea.

— Chiar în aceasta climă neplăcută, după o atât de lungă absență, nu e nimic în Roma care să nu mi se para minunat. Aceasta casa nu este la fel de frumoasă ca aceea a lui Virgilius, care este chiar alături. Dar o iubesc. Iubesc aceasta casa, cum ar fi trebuit să iubesc o femeie când eram tânăr... Locuiesc aici de, ah, cât? Cincizeci de ani? Mai mult? Nu erai născut. Augustus era acel nebun de Heliogabalus și dansa gol pentru tatăl lui, Soarele-Invincibil!

Râse în hohote, arunca o privire spre Aurelian pentru a se asigura că este atent.

— Știi că astăzi casa lui Virgilius este ocupata de un vânzător de perdele? Relua pe un ton confidențial. Un libert. De zece sau de douăzeci de ori mai

bogat decât aş fi eu vreodată. Bine. Aşa merg lucrurile astăzi. Roma este întreţinută de liberi. Eu nu sunt bogat, prietene. Nici măcar cât se crede, nu. Cu siguranţa, nu! Dar măcar, sunt eu însumi!

Un suspin, o clătinare din cap severă.

Aurelian n-avea chiar inima să zâmbească, dar vorbăria bătrânului secretar al Senatului îl amuza, totuşi, şi îl enerva în egală măsură. Pulinius avea, de altfel, dreptate. Grădina era o splendoare, cu garduri vii tunse, savant întreţinute, tufe de merişor, tisa şi măslini, care trasau un elegant labirint. Se întretaiau în curbe graţioase, se înălţau fântâni, bazine, o pergolă, o întreagă colecţie de statui. Majoritatea erau în stil grecesc, aşa cum o cerea moda. Aurelian recunoscuse printre ele un bust al lui Cicero, un Apollo cântând la harpa, un Cezar în cuirasa de parada, un Perseu gol, cu un cap de Erinie în vârf, Venus şi Cybela unite într-un sărut. Precum şi un mic, dar magnific, bust al Liviei, soţia lui Augustus.

Apa şiroia pe marmura lor. Pliurile tunicilor erau pline de apă, ceea ce făcea pielea mai delicată, piepturile, umerii şi pulpele căpătau graţia nudităţii adevărate. Era o lume de o frumuseţe pe care ar fi ştiut s-o guste dacă amintirea feţei Iuliei Cordelia, ruinată de durere, nu l-ar fi hăituit.

— Îţi mulţumesc pentru ajutor, secretarule, spuse el. O să o duc pe mama în *villa* pe care o s-o închiriez imediat ce va fi mai bine.

— Nici nu se gândi! exclamă Pulinius. Va rămâne aici. Nu-i chinui ultimele zile.

— Casa mea este foarte aproape de poarta Ostia, protesta Aurelian fără convingere. Nu este lipsită de confort.

— Tu poţi sta foarte bine acolo, hotărî Pulinius – după gustul meu, e supărător totuşi ca un cartier să fie prea murdărit de traficul din Emporium şi depozitele din Galba – dar, te rog, fă ceea ce-ţi cer. Las-o pe mama ta aici. Iulia Cordelia va fi curând în faţa zeilor. Primeşte să-i ofer liniştea casei mele. Moartea nu mă sperie. Vino cu sora ta să stai alături de ea. Casa asta va fi şi a voastră, cât timp va dura sejurul vostru la Roma.

— E foarte frumos din partea ta. Îţi rămân dator...

Cu ochii în cei ai lui Aurelian, cu viclenia pe buze, Pulinius scutura bătrânul lui cap.

— Exact. Să vorbim despre această datorie... Să nu crezi că mă gândesc numai la binele mamei tale, prietene. Vreau ca Senatul şi susţinătorii lui Gallienus să ştie că locuieşti la mine.

Aurelian tăcu și așteaptă. Pulinius aruncă o privire în jurul lor și merse ceva mai încet.

— Dar, mai întâi, am niște vești pentru tine. Vești pe care nimeni nu le-a croit după gustul de a plăcea sau a displăcea urechilor Senatului.

— Vești de la Valerian?

Pulinius încuviința. Nu găsi niciun semn de ușurare pe fața lui. Vocea îi tremură.

— Vai, da. Și groaznice. În fiecare zi dată de zei, Shapur își încearcă tălpile pe spatele veneratului nostru Augustus. A făcut din el treaptă pentru a se urca în car. Pedepsa zeilor! Poți să îți închipui? Și noaptea, Valerian este găzduit alături de porci și de berbeci. Nu mănâncă nimic altceva decât ce mănâncă aceștia.

Scutură din cap, înainte să adauge:

— Și, în pofida a toate, trăiește. Zeii nu-i fac nicio favoare. Nu moare, trăiește și îndură umiliința. Și noi odată cu el, *dux* Aurelian. Tot Imperiul este scufundat alături de el în umiliința.

Tăcură. Cărau greutatea acestor cuvinte de necrezut, pe care ploaia părea ca le face și mai grele.

— Este adevărat, întreba Aurelian, ca regele Palmyrei l-a alungat pe uzurpatorul Macrian și se pregătește să-l înfrunte pe Shapur cu legiunile noastre? Am auzit ieri spunându-se asta.

Pulinius aproba din nou, de data asta cu un râs scurt:

— Mai ales nevasta lui este cea care a băgat groaza în Macrian. I-a venit repede de hac imbecilului. Groaza pe care i-a inspirat-o îl face încă să-și scape zilele pe Mediterana.

— Soția lui? Regina din Palmyra?

— Zenobia. Sau zeița Alat, cum vrei. Așa îi spun de-acum războinicii Palmyrei și cei din deșert: Alat! Pe deasupra, frumoasă! Cu toate astea, vai, nu am văzut-o cu ochii mei. Dar am văzut ochii celor care au privit-o!

— Vrei să spui ca se luptă ca un bărbat?

— Mai bine ca un bărbat.

Mâna lui Pulinius căută cotul lui Aurelian, obligându-l să meargă cu pasul lui mai lent, umerii lor aproape atingându-se.

— Sunt sigur că ți-ar face plăcere s-o admiri, Aurelian. Merge la luptă cu bustul acoperit de o cuirasă de piele roșie, care o face să pară goală.

— Ce nevoie are regele să-și împingă nevasta în fața armatei? se indignă Aurelian. Nu știe el să conducă?

— Nu-ți fie teama, Preailustrul Odenat este un excelent războinic. Totuși, nu regele Odenat este cel care își împinge nevasta la război, ci invers.

Pulinius suspina:

— Vorbim despre Orient, prietene. Acolo, nimic nu se petrece ca la noi. Ceea ce ți se pare civilizat aici, la Roma sau chiar pe fortificațiile Danubiului, nu mai pare la fel acolo. Să vezi ce nebunie îi cuprinde pe locuitorii din Orient când cred, ca și creștinii, într-un zeu unic! Creștinii de aici, măcar, se ascund în pivnițe și în noapte. Acolo, se arată în plina zi. Și trebuie să vezi cum o fac! Rațiunea n-are legătură cu ei. Cele mai cumplite violențe îi încânta. Regina Zenobia este unul dintre aceste mistere pe care le naște deșertul, din când în când, în sumedenia de fapte ieșite din comun.

Secretarul scutura încă o dată marginile bonetei și îl strânse mai tare pe Aurelian de braț.

— Ține minte numele asta, Aurelian: Zenobia din Palmyra. Și nu-l disprețui. Iubește războiul. Oamenii de acolo vor să creadă că ea nu este întru totul o ființa umană... Cine știe? Povestea ei este amuzantă și o să ți-o spun. Ceea ce contează astăzi este că alături de soțul ei, regele, ne-a făcut un strașnic serviciu. S-a terminat cu uzurparea lui Macrian.

Pulinius pocni din limba cu satisfacție. Viața avea și ceva bun când dura destul: îți puteai vedea dușmanii suferind de tot răul pe care l-ai dorit pentru ei.

— Cum a putut Augustus Valerian să cada în capcana lui Shapur? Întreba brusc Aurelian, care se abținea demult să pună întrebarea. Nimeni n-a știut să-l împiedice?

Mâna lui Pulinius părăsi brațul lui Aurelian. Urma o tăcere ce putea fi luată drept reproș.

— Nimic nu-l putea împiedica pe Valerian să acționeze după dorința lui. Nici chiar eu. Îi plăcea să-i dau sfaturi, dar le urma rareori... Ai totuși dreptate. N-ar fi trebuit să se arunce în brațele perșilor. S-a dus din cauza ta.

— Din cauza mea?

— Nu așa tare, făcu Pulinius aruncând o privire în spate.

— Cum îndrăznești să spui un asemenea lucru? se indignă Aurelian fără să coboare tonul.

— Calm, calm, prietene. O să-ți explic. Mai era și o sclava. Valerian era fermecat de ea. O frumoasă fată neagră, pe nume Iflava. Foarte îndrăgostit. Avea erecție de cum se apropia. Un festin de tinerețe pentru un bărbat care o pierduse de multa vreme. În acea dimineața tristă, înainte de a se urca în

carul care avea să-l conducă în brațele lui Shapur, a eliberat-o și i-a dăruit un milion de sesterți. I-a dat, de asemenea, și casa din Tusculum. Foarte aproape de aici. Trebuie să fie acolo. Poate o să ai ocazia s-o întâlnești. De fapt, ea...

— Secretarul!...

— Calmează-te, *dux Aurelian*! Nu insult nici onoarea ta, nici fidelitatea ta față de bietul nostru Augustus.

Reluă brațul lui Aurelian și îl trase spre ultima aripă a porticului.

— Te rog, nu vorbi așa de tare. Nu face mai limpezi lucrurile pe care vrei să le auzi, iar vocile răsună neplăcut pe aici. Bun, iată ce a fost. Nici Augustus, nici eu nu ne-am îndoit că Shapur era un vulpoi și că sufletul lui Macrian era la fel de mizerabil ca latrinele din Subur. Dar Valerian a înțeles că lucrurile mergeau prost între tine și Gallienus. Este adevărat, nu-i așa? Atunci n-a încetat să insiste și să se pună între voi. Nu voia să se lupte cu Shapur. Se temea că veți sfâșia Imperiul pe la spatele lui.

— Niciodată n-aș fi făcut așa ceva. Augustus o știa. I-am dat cuvântul meu.

— Da. Credea în promisiunea ta. Dar a fost foarte îndurerat de crimele de la Nicopolis, murmura Pulinius.

Aurelian se încorda, cu obrații livizi.

— Cezar a încercat mult și bine să mă otrăvească. Chiar în ziua triumfului meu asupra goților.

— O, sigur! Gallienus urăște triumfurile care nu sunt ale lui.

— El n-a respectat niciodată cuvântul dat tatălui său. Pe care l-am rostit bând sângele taurului lui Mithra, continua Aurelian cu o furie crescândă. Astăzi, privește ce a ajuns. Nicio clipă, secretarul, nicio clipă Cezar n-a arătat cea mai mică voință de a-l elibera pe Augustusul nostru.

— Ah, da, știu, prietene. Știu.

— Dar ce contează pentru Cezar? El așteaptă aclamațiile Senatului și coroana de lauri, în timp ce tatăl său așteaptă ajutorul lui.

— Și nu e lipsit de înțelepciune în ce face, *dux majorum*. Chiar dacă tu nu poți s-o concepi, crede în experiența mea. Cezar face ceea ce trebuie să facă.

Fața lui Pulinius nu avea nimic amabil sau comic. Aurelian, în pofida furiei, citi pe ea o hotărâre pe care n-o întâlnise decât față în față cu sabia celui mai înverșunat dușman.

— Ce vrei să spui?

— Că Imperiul se rupe și se distruge. Că se scufundă în propriul praf, în putreziciunea ambițiilor și a trădărilor. Roma se prăbușește, prietene Aurelian. Roma nu este puternică decât în imaginile pictate care sunt înghițite de varul palatelor noastre! Cezar Gallienus, fiul împăratului nostru, este în acest moment singurul care poate să mențină forța Imperiului, înainte ca ea să ne scape.

— Ei, aș! Gallienus nu stăpânește absolut nimic. Ești la Roma. Poate încă n-ai auzit zgomotul de pe străzi. Nu există un negustor care să nu tune împotriva lui, nicio cocioaba unde să nu i se batjocorească numele. Cine poate admira un Cezar care nu apără viața tatălui său?

— Străzile Romei mârâie. Și ce-i cu asta? Ele vor uita de mârâit datorita jocurilor sau a câtorva martiri creștini. Străzile uita, prietene. Lor nu le pasă de Valerian decât pentru că nu este aici ca să îl huiduiască. Mai bine privește la ceea ce este. Gălbenuş are legiunile... Chiar dacă gloria lui nu este nici a cincea parte din a ta. El are Senatul, unde, iartă-mă, influența ta este chiar mai slabă decât cea a zeilor. Are prefectii din Galia. Ducii de pe Rin și de pe Danubiul de Sus sunt fiii lui. Cei din Africa și din Egipt îi datorează totul sau se tem. Deci n-o să-ți lase nimic. Va trebui să iei totul prin forța...

— Te înșeli asupra mea, secretarule. Nu vreau să iau nimic. Nu voi fi niciodată un uzurpator. Îi reproșez lui Cezar de a fi ceea ce este și de a fi împotriva lui Augustus. Nu mă considera invidios.

Privirea lui Pulinius se îndulci până la surâs. Aproba, amuzat.

— Da. E bine că Valerian mi-a vorbit despre tine. „Un taur cinstit și puternic, care nu cunoaște decât descendența și onoarea Romei.” După care a adăugat: „Dar are o soră pe cât de frumoasă, pe atât de inteligentă, iar ea nu ignoră niciun ocol care poate duce în Forum.”

Pulinus râse, dar Aurelian ghici ușor sub râs amenințarea.

— Tu ești cine ești, *dux majorum* Lucius Aurelianus și asta este bine. Totuși, foarte aproape de tine, sunt alții care te vor Augustus și nu au răbdarea ta înțeleaptă, relua blând bătrânul secretar. Dacă nu ai grija, te-ai putea trezi nevoit să-l înfrunți pe Cezar Gălbenuş, fără ca măcar s-o dorești, prietene. În același fel în care ai descoperit cadavrele la Nicopolis, în dimineața nunții tale.

Aurelian păli.

— Te temi de slăbiciunea mea? făcu el, înfruntându-l pe Pulinius.

— Oh, nu! Departe de mine acest gând. Te cred puternic, drept, deși cu inima mult prea curată. Mai cred, dacă îmi acorzi această libertate, că ești prea sensibil la ambiția surorii tale, Clodia. Ea nu are puritatea ta. Ea n-a iubit niciodată ceea ce iubești tu și a iubit tatăl vostru: *Virtus, Pietas, Fides!*

Aurelian rămase nemișcat. Furia care era gata să-l copleșească se împrăștie din cauza surprizei. Scruta fața puțin ridicola a lui Pulinius cu stupeoare. Cum de știa atâtea lucruri?

Privirea lui trebuia să pună întrebarea pe care buzele n-o rosteau. Pulinius surâse cu afecțiune și îl strânse de mână.

— Nu te gândi la rele. Nu te-am spionat. Îți cunosc inima, pentru că avem gravate în carnea noastră aceleași cuvinte: *Virtus, Pietas, Fides!* Stindardul adevăratului Cezar și al marelui Augustus. Lata de ce l-am urmat pe Valerian până acolo unde nici n-am dorit.

Agățat de brațul lui, îl împinse pe Aurelian spre ultima alee a porticului.

— Gândește-te la asta, dux: nu-ți vreau decât binele. Dacă mă consideri sincer, atunci fă ceea ce Valerian n-a făcut niciodată: ascultă sfaturile mele. Nu e timpul să-l înfrunți pe Cezar. Nu te lăsa târât de furie. Destinul tău este mare. Sunt de aceeași părere cu Iulia Cordelia: zeii te vor Augustus! Marea preoteasa din Sirmium are dreptate, va veni timpul triumfului tău. Dar astăzi, lasă-l pe Gallienus să curețe străzile de umilințele noastre. Lasă-i pe regina din Palmyra și pe soțul ei să ne scape de Shapur și să-l răzbune pe bietul Valerian. Apoi, voi fi acolo ca să mă las încântat de mărirea ta. Ți-o promit în fața zeilor.

Aurelian nu răspunse înainte de a ajunge lângă zidurile casei.

— Mi-ar plăcea să-ți urmez sfatul, secretarule, cu o condiție. Câtă vreme Augustus Valerian va fi în viață, chiar dacă viața lui este călcată în picioare de Shapur, fiul lui Cezar Gallienus să nu se facă aclamat și nici să nu poarte coroana de lauri.

Pulinius strânse pleoapele, cugeta o clipă înainte de a fi de acord.

— Este o condiție onorabilă. Nu vad cum ar putea Senatul să se opună.

EMESA

Îi era rău, dar se ținea tare.

Preailustrul voia s-o vadă strălucind. Voia ca numele Zenobiei și al lui Odenat, înlănțuite în glorie, să ardă inimile credincioase și să le umple de teamă pe cele care nu erau încă. În curând, în fața tuturor celor care în Emesa și în împrejurimi se numărau printre șefii de clanuri, tribuni și legați, soția Marelui Odenat va deveni *Despoina*, Marele Comandant al Palmyrei.

Nu mai era văzută ca Alat cea cu pieptul roșu, ci ca regina care îi dăruia un fiu regelui lor. O tunică largă îi reliefa pânțele umflate cu o perna cusută sub centura.

Știa să-și joace rolul. Învățase de la Dinah să meargă cu acea lentoare, acea cambrura a șalelor a femeilor însărcinate. Reușise, de asemenea, fără dificultate, să se arate palidă și șovăitoare, ca una care sta să nască. Pentru că perna care îi simula sarcina avea și o altă funcție: să ascundă plasturii groși și bandajele ce îi acopereau rana care supura încontinuu.

Așa cum prezisese Ashemu plină de furie, atacul întreprins asupra Emesei, pe care singura și-l impusese ca să-l alunge pe uzurpatorul Macrian, fusese o nebunie. Niciun pansament n-a rezistat la efort. Rana profundă a devenit o fiară de foc care părea, pe moment, s-o devoreze din interior.

De-acum, nicio iarbă, niciun plasture, nicio magie nu erau destul de puternice ca s-o liniștească.

Dacă simularea slăbiciunilor unei femei însărcinate îi ascundea suferința în fața Preailustrului și chiar a lui Nurbel, ele n-o păcăleau pe egipteancă. Ashemu nu mai mormăia. La ce bun? Răul era făcut. Seara și dimineața, uneori de mai multe ori pe zi, Ashemu îi schimba bandajul. Buzele îi tremurau, lacrimile îi umpleau ochii. Murmura foarte încet, aproape de neauzit:

— Te-ai omorât! Te-ai omorât!

Poate era adevărat. Dar Ashemu nu putea înțelege fericirea care o cuprinsese pe Zenobia atunci când se prezentase în fața orașului, dreapta, pe Yedkivin. Urletele soldaților romani adunați sub zidurile Emesei au făcut să vibreze aerul ca o salvă de săgeți.

Ea a înaintat, singură, oferindu-și pieptul de piele roșie tirului dușmanilor. Descoperind că nu mai exista niciunul. Porțile s-au deschis fără nicio luptă.

Legionarii și oficialii au cedat în fața ei. Amestecându-și glasurile cu cele ale arcașilor Palmyrei, au urlat numele lui Alat. „Alat! Alat este cu noi. Viață lungă lui Alat!”

Trupul slab al lui Macrian dispăruse ca prin minune. Fugise fără să aștepte ca ea să se arate în fața lui. Ea, Zenobia, femeia și soția regelui Palmyrei, devenise zeița legiunilor Imperiului, așa cum era și pentru războinicii din deșert.

Sorbise aceasta glorie cu o sete care o făcuse insensibilă la sângele care șiroia din nou sub cuirasa ei.

Preailustrul, devenit cu acordul Romei guvernator și stăpân pe întreaga Sirie, o instalase în splendoarea unui palat de marmură și aur. Acolo, cât era ziua de lungă, primea onorurile și jurămintele de credință. Uitase că era Zenobia. Credea și ea în propria-i poveste, devenind pentru ea însăși ceea ce alții vedeau în ea: Alat, zeița roșie! Mintea era golită de minciunile de conveniență și de amintirile neplăcute.

Își ținuse promisiunea. Îl învinsese pe Shapur, persanul. Roma însăși își îndoia genunchiul în fața lui Odenat și a soției sale. O soție așa cum nu mai era alta. Care nu se temea nici de sânge, nici de moarte. Care nu era cu nimic mai prejos decât cei mai mari războinici.

Oare crezuse ea însăși, promițându-i gloria lui Odenat, că ar putea împlini atâtea? Nu mai știa. Toate acestea erau atât de extraordinare, încât forța care o mâna nu părea să-i aparțină. Într-un moment de epuizare, de confuzie combinată cu febra care creștea din nou, începu să se gândească la faptul că, poate, după toate acestea, Baalshamin, zeul puternic al deșertului, veghea mult și neîncetat asupra ei.

Dar, în timp ce pântecul lui Dinah se rotunjea, în timp ce pernele de pe propria-i burta se măreau, rana de la Sisogodon nu se închidea.

Mai mult și mai des, trebuia să strângă din dinți din cauza unei dureri ce o împiedica să respire. Încordata, lividă, cerea să se odihnească, așa cum o face o femeie însărcinată.

Din zi în zi se agrava. Nu era ceas fără dureri. Febra îi bătea în tâmples, îi măcina pieptul. Noptile sfâșiate de suferința erau populate de coșmaruri pe care le credea dispărute. Veghea îi era întunecată de amintirile fugare în care se ascundea tot răul ce stătea la originea nebuniei ei.

Oh, nu se mai imagina ca fiind o zeiță. Nu era decât Zenobia, cea care l-a pierdut pe Schawaad și puritatea în ruinele de la Dura Europos. Rana ei supurândă era pedeapsa zeilor. A vrut să se joace cu ei. I-a disprețuit și i-a

imitat. A folosit forța și numele lui Baalshamin pentru a-și potoli furia, răzbunarea, ura de moarte față de răul cu care violatorii din Dura Europos au răscolit-o între coapse.

Violul era mereu prezent. La fel de ascuțit și de îngrozitor ca în prima zi. Acum o infecta cu totul.

Ashemu avea dreptate. Asta o s-o omoare.

Cu atât mai bine. Minciuna trebuia să înceteze. O să se așeze liniștea, o descătușare infinită.

Trebuie să reziste până la nașterea copilului Preailustrului.

Apoi, Alat va muri în glorie.

Poate, dacă lumea cealaltă promisă de zei exista, îl va regăsi pe Schawaad.

Doar acest gând îi dădea curajul să îndure chinul cu care zeii o pedepseau. Era timpul ca moartea s-o conducă la preaiubitul ei. Să se unească, în fine, pură din nou și fără rușinea minciunii, cu singurul bărbat căruia și-a deschis inima. Cu el care o aștepta în lumea zeilor vii.

Erau vreo treizeci, toți nerăbdători s-o vadă.

Hărmălaia discuțiilor lor răsuna până la grinzile pictate și consolele tavanelor. Când ea apărură, sprijinită de umărul unei sclave, cuvintele încetară dintr-odată. Nu observară decât frumusețea ei accentuată de rochia largă, țesută cu aur și coral, pânțele umflate de promisiunea unei vieți. Îi văzură ochii atât de duri, încât plecară pleoapele, în loc să-i susțină privirea. Se gândeau că așa era privirea lui Alat.

Preailustrul, îmbrăcat într-o tunică de mătase purpurie, care amintea de rangul lui în Imperiu, era pe jumătate lungit pe un pat pentru mâncat. Colanele de aur cu imagini ale zeilor Palmyrei și ai Romei îi atârnavă pe piept. Încheietura dreaptă îi era strânsă într-o fâșie de piele pe care se încolăcea un șarpe de argint, cu gura strânsă pe un disc de aur.

Se ridică, obligându-i pe toți să facă la fel, primindu-și soția cu fața strălucind de fericire și nu întoarse ochii de la ea în timp ce se apropia. Chiar dacă îi văzu obraji livizi, sudoarea de pe fruntea de sub diadema, degetele strânse pe umărul sclavei, nu arăta nimic. Chiar dacă se gândi la rana care o rodea, nu-și șterse totuși zâmbetul de pe buze.

Întinse mâinile pentru ca Zenobia să le prindă. Cu o tandrețe remarcată de toți cei de față, o ajută să ia loc pe pernele de pe patul lui.

Fără să lase mâna Zenobiei, în liniștea plină de respect și de curiozitate ce îi cuprinse pe toți, spuse:

— Eu, Odenat, fiul lui Wabalat, fiul lui Nasor, senator al Romei, guvernator al întregii Sirii, o declar pe soția mea, Zenobia, stăpână și Mare Comandant al Palmyrei. Pe timp de război, ca și pe timp de pace, pentru dreptate și ordinea fiecărui lucru în regatul Palmyrei, o să vă adresați ei, așa cum vă adresați și mie. Ordinele și dorințele ei sunt și ale mele.

Tăcu, atât timp cât fu nevoie să-și treacă privirea de la un musafir la altul. Își ridică mâna prinsă de cea a Zenobiei și reluă cu voce și mai puternică:

— Zeii sunt martori: noi suntem Zenobia și Odenat, rege și regina, egali în însărcinări și în îndatoriri. Trăiască Despoina din Palmyra!

Toți, în același glas, șefi de clanuri sau preoți, își făcuseră auzit salutul:

— Viață lungă Despoinei! Viață lungă lui Odenat și Zenobiei! Fie ca zeii să-și țină mâna asupra lor!

Atunci, ca și cum o singura flacăra ar fi cuprins altarele, fumul de tămâie se ridică deasupra palatului și ospățul ofrandelor începu.

Sclavele serveau și strângeau. Vacarmul cuvintelor răsună din nou până în tavan. Abia dacă mânca. Făcea tot ce putea ca să-și păstreze o față calmă, ca să nu strângă din maxilare. Mâna Preailustrului o strângea în continuare pe a ei. Era un semn. Îi ghicise slăbiciunea și, fără îndoială, și motivul ei.

Din când în când, simțea în ceafa apăsarea privirii lui Nurbel. Și el era neliniștit.

Reuși să zâmbească, să spună câteva cuvinte. Să facă o gluma legată de cuirasa ei, pe care armurierii din Emesa vor fi nevoiți să-o adapteze pe burta ei mare. Asta îi va îngrozi din nou pe perșii lui Shapur, când o să apară în fața lor, la viitoarea bătălie. Se râse tare și cu poftă. Se tot repeta gluma. Degetele soțului ei le apăsau ușor pe ale ei, ca un fel de mulțumire. Cu coada ochiului, ghici și aprobarea lui Nurbel.

Apoi, tăcu multă vreme, ca să-și recapete suflul. Durerea îi urca până în gât, îi aducea lacrimile în ochi și o orbea.

În clipa când îi ceru Preailustrului să plece ca să se odihnească pentru ea și pentru copilul pe care îl purta, în fundul sălii începu harmalaia.

Un centurion apără înaintea unui bărbat care era împins de legionari. Sub tunică lungă și alba și sub părul ce îi ascundea jumătate din față, toți recunoscuseră un creștin. Urma un murmur reprobator. Legatul legiunii Parthica, a III-a, făcu semn centurionului să se apropie și anunța:

— Preailustrule, ai dorit ca toți preoții templelor din Emesa să vina să împartă astăzi ospățul cu tine și să se încline în fața soției tale, Despoina. Dar acesta n-a vrut, bineînțeles. Nu ne putem aștepta ca niște creștini să se poarte așa cum trebuie. Așa că l-am adus cu forța.

Centurionul dădu o lovitură pe spatele creștinului. Acesta înainta, drept, subțire și încordat ca o coada de lance. Zenobia începu să tremure.

Să fi fost febra?

Această încordare, acest mers le recunoștea dintr-o mie.

Cum le-ar fi putut uita?

Dar era cu neputința. Morții nu apar pe aceasta lume.

Legionarul vru să-l oblige pe creștin să se încline în fața Preailustrului, dar acesta se împotrivi. În mișcare, părul bogat îi elibera fața în întregime.

O exclamație de groază se înălță. Doar Odenat auzi geamătul de durere al Zenobieii. Partea stânga a feței creștinului era cea a unui monstru. Focul topise carnea, trăgând-o și întinzând-o, lipsind de orice aspect uman ochiul, nasul și o mare parte din gură.

Dar, chiar și așa, Zenobia îl recunoștea.

Schawaad! Schawaad!

Febra îi întuneca mințile.

Oh, privirea aceasta! Era nevoie de mai mult decât martirizarea feței sale ca ea să nu-l recunoască.

Preailustrul făcu un gest, cerând legionarilor să renunțe să-l mai oblige să se închine.

— Cine ești?

— Numele meu este Simon, robul lui Isus Hristos.

— Tu ești șeful creștinilor din Emesa?

— Îi conduc după voia Domnului Dumnezeu.

— Ce ți s-a întâmplat la fața?

Simon avu un zâmbet care-i deforma și mai mult pielea.

— Augustus Valerian și procuratorul Macrian au crezut că au puterea să mă ardă pe rug. Nu au luat în seama voința și atotputernicia Dumnezeului nostru.

Un mormăit reprobator se rostogoli în sală. Zenobia simți că își pierde cunoștința. Durerea o părăsise dintr-odată. Ar fi vrut să se ridice, să pronunțe numele lui Schawaad. O, Schawaad, iubirea mea. Abia își dădu seama că mâna Preailustrului se strânge și mai tare în jurul degetelor ei.

— De ce refuzi să împărți ospățul cu mine și să te înclini în fața soției mele, Despoina? întreba el.

— Un creștin nu se prosternează decât în fața lui Dumnezeu. Nu bea și nu mănâncă decât trupul Domnului Hristos, replică blând Simon.

Pentru prima dată, se întoarse spre Zenobia, lăsând-o să vadă toată grozăvia feței lui.

— Nu-ți imagina nicio clipă, rege al Palmyrei, că aș putea să mă plec în fața soției tale. La judecata lui Dumnezeu Atotputernic, ea nu este decât păcat și minciună.

Zenobia voi să se îndrepte, cu gura deschisă pentru a protesta. Durerea o rupse în două. Într-o străfulgerare a conștiinței, văzu din nou fața îngrozitoare a iubitului, înainte ca întunericul să coboare asupra ei. Strigatul Preailustrului, care încerca s-o susțină, în momentul când se prăbuși, nu îl mai auzi.

ROMA

Părul desfăcut al Clodiei mătura pieptul gol al lui Maximus. Cu limba urmărea cicatricea care îi șerpuia pe obraz. El îi ridică fața, îi primi buzele peste ale lui, în timp ce, cu mâinile, îi apuca șoldurile. O ridică ca să poată să-l încalece. Ea se agăță de umerii lui și își cambra șalele pentru a-l primi. Când sexele lor se uniră, un mormăit de satisfacție se amestecă în sărutul lor.

Urlete, râsete, un adevărat vacarm al mulțimii, străbăteau prin perdeaua alcovului. Nici unaia, nici celuilalt nu le păsa. Clodia se întinse, oferind sfârcul sânelui gurii lui Maximus. Cu lovituri mici, ușoare, se cufunda în ea, cu pleoapele pe jumătate închise, susținându-i fesele, acompaniindu-i dansul șoldurilor.

Afară, zarva scuturilor lovite și a săbiilor încrucișate declanșa urletele. Trompetele și tobele se dezlănțuiră. Nimeni nu auzea gemetele sacadate ce ieșeau din gâtul Clodiei. Maximus săpa în ea din ce în ce mai adânc plăcerea. Dintr-odată se arcui, rămase nemișcata, cuprinsă de un frison.

Degetele căutară membrul lui Maximus, ca să-l scoată repede din pântecul ei, obligându-l să se odihnească, tremurând între degetele ei. Apoi, cu ochii larg deschiși, cu buzele arse de sete și de plăcere, ea îl cufundă din nou. Cu șalele cuprinse de frenezie, juisând cu o ferocitate ucigașă, unică.

În spatele perdelelor, strigatele ascuțite, râsetele și cuvintele obscene izbucneau, acoperind din nou chemările trompetelor.

Maximus, fascinat, nu putea să-și ia ochii de la fața Clodiei. Îi scăpa. Nu-l mai vedea. Poate nici nu-l mai simțea, închisă în juisarea ei, cu unghiile zgâriindu-i pieptul.

Răspunse la violența șalelor ei prin lovituri zdravene, ca și cum ar fi vrut s-o sfâșie. Așteptând acea jubilație pe care ea o ținea numai pentru ea, ca pe un secret niciodată împărtășit. Închise ochii ca să juisseze, la rândul lui, în propria singurătate.

Vacarmul de afară se liniști în același timp cu ei.

Clodia se desprinsese, rostogolindu-se între perne. Răsuflarea abia dacă îi mai ridica pieptul. O indiferență gânditoare îi închidea gura.

De luni întregi, Maximus învățase să nu se mai mire de această răceală care urma violenței contactelor lor. În nicio privință, Clodia nu se comporta

ca toate celelalte femei. Dacă se simțea dezamăgit, orgoliul îl împiedica s-o arate.

Se aplecă pentru a-i săruta scobitura dintre sâni, schița o mângâiere afectuoasă pe pubisul umed, înainte de a se întoarce pentru a întredeschide perdeaua alcovului.

Afară se desfășura spectacolul uluitor al *naumahiei* lui Traian. Un bazin destul de mare pentru a semăna cu un lac și destul de adânc pentru a găzdui galerele pentru luptă. În gradene, optzeci de mii de voci surescitate își urlau gustul pentru sânge și disprețul pentru învins.

Lupta care tocmai era pe cale să se termine pusese față în față liburne cu două rânduri de vâslași. Erau vase iuți și ușor de mânuit. O etravă de bronz, la fel de ascuțită ca o sabie, prelungea prora. Pentru luptele din bazin, nu erau echipate decât cu un catarg central, a cărui vergă era ridicată cu pânza strânsă. Unul dintre echipaje aborda bonete sau pene pe căștile verzi, ceilalți, pe cele albastre.

Albaștrii tocmai învinseseră. Vâslașii purtau acum vasul într-un tur triumfal, până la pontoanele ce făceau un braț de dig la extremitatea oglinzii de apă. Primind ovațiile victoriei, combatanții urlau și agitau deasupra capetelor ghioagele de lupta ale căror muchii ascuțite colcăiau încă de sângele creierelor zdrobite.

În spatele lor, la locul luptei, cadavrele învinșilor înroșeau apa tulbure a bazinului. Galera verzilor, oprita și strâmba, era sfâșiata pe o lungime de douăzeci de picioare. Partea înalta a babordului umfla apa ca o cascada. Pe fundul spart, supraviețuitorii îi ajutau pe răniți, sub insultele spectatorilor aflați mai aproape. Un barcăz mare, rotund, dotat cu un troliu, se apropie ca să ridice galera înainte să se scufunde și s-o tragă într-o cala plutitoare, în care se mai aflau și alte epave.

Maximus schița o strâmbătură.

Naumahia lui Traian era cea mai mare, cea mai costisitoare nebunie dintre jocurile Romei. Doar arhitectura arenei te făcea să tremuri. Gradenele, cât vedeai cu ochii, puteau să găzduiască o gloată mai numeroasă încă decât Trigarium al lui Claudius, unde se desfășurau cursele de care. Chiar uriașa masă a Colosseumului părea mica în comparație cu ele. Totuși, spectacolele, uimitoare și grandioase la început, se dovedeau repede aceleași și plictisitoare.

Bazinul era destul de mare pentru ca vasele să fie mânuite cu ușurință. Urmărirea și atacul puteau fi incitante. Dar, pentru asta, era nevoie de tacticieni rafinați, care să conducă luptele. De cele mai multe ori, marinarii nu erau decât soldați. Vasele porneau de la extremitățile opuse, profitând de distanța pentru a prinde cea mai mare viteză posibilă, înainte de șocul frontal. Nu conta decât forța bruta necesară pentru a lovi ambarcațiunea adversă.

Finețea, viclenia care permiteau manevrarea cu abilitate, pentru a evita prora dușmană și pentru a aluneca pe lângă părțile laterale, pentru a frânge ramele sau pentru a immobiliza și a găuri vasul, erau rare. Era mai ales vorba de a fi primul care basculează pasarela de abordaj. Victoria nu era decât un masacru de ambele părți.

Nimic distractiv când, de mii de ori, a fost el însuși combatant.

Maximus prefera incertitudinea înfruntărilor corp la corp, gladiator contra gladiator, sau, și mai mult, lupta cu fiarele. Acolo, valoarea unui bărbat, curajul sau frica apăreau în stare pură. Inteligența, șiretenia sau forța bruta făceau să se desfășoare un spectacol variat. Acolo, enigma bărbatului în fața certitudinii morții devenea ceva palpabil. Unii gladiatori erau obișnuiți cu arta luptei. O dorință nebună de a străluci îi făcea inumani. Atunci, chiar mediocritatea nu era lipsită de farmec. Lașitatea se putea dovedi comica sau inventiva.

Dar Clodiei îi plăceau *naumahiile*.

Și îi plăcea să facă dragoste în aceste *logii* suspendate, care se închiriau, pe aur, chiar deasupra arenei. Ceea ce compensa, de departe, vacarmul și plictiseala jocurilor.

— Verzii lui Caius Omius au pierdut încă o dată, nu mă îndoiam, remarcă ea decepționată.

Frigul care domnea asupra Romei de două săptămâni pătrundea acum în alcovul deschis. Se înveli cu pielea de lup pe care, multa vreme, o folosisese Maximus în fortificațiile de pe Rin.

— Ai pariat pe victoria lui? se amuză el.

— Pe galera lui Caius? Trebuia să fiu nebuna! Am pariat pe Octophenikes și egiptenii lui. Treizeci și patru de dinari de argint, care o să-mi aducă întreit. Liburna lui Octophenikes nu s-a luptat decât de patru ori din vară, dar n-a fost învinsă niciodată.

Așa era Clodia. Nu era la Roma decât de o lună, cel mult. Totuși, echipele de *naumahia* nu mai aveau secrete pentru ea!

În bazin, bărcile culegeau cadavrele și resturile. Unul dintre morți, un negru masiv din Nubia, avea pieptul sfârtecat de tăieturi adânci, care lăsau să se vadă oasele. Fără îndoială, fusese obligat să se bată fără cuirasă, pentru a face spectacolul mai copios. Acum, cadavrul lui se dovedea atât de greu de scos din apă, încât puțin lipsi ca barca să nu se răstoarne. În gradene izbucniră glumele proaste.

— Ai primit răspuns la mesajele noastre? întrebă Clodia cu voce joasă.

Maximus se întoarse spre ea.

— Legiunile de pe Danubiu sunt pregătite, cele din Illyricum, la fel. Mesajele încă nu s-au întors din Moesia, dar nu mă îndoiesc de răspuns. De la decurioni la legați, toți sunt pregătiți să-l aclame pe Aurelian când va veni timpul. Cezar i-a acoperit de rușine refuzând să pornească el însuși la luptă împotriva perșilor, pentru a-și elibera tatăl. Nu va avea decât legiunile din Milano pentru a-i plânge ziua asasinării.

— Șșt!...

Clodia îi închise gura cu degetele. Un gest brutal pe care-l dublă cu o privire.

— Nu rosti aceste cuvinte. Mai ales aici.

Maximus râse de ea și arătă spre mulțimea imensă adunată sub gradene.

— Crezi tu că ăstora le pasă de Cezar? Naumahia este imaginea Imperiului: fără altă lege decât cea pe care vor ei să și-o impună. În fiecare seară, după cât se pare, se curăță gradenele de zeci de oameni asasinați. Ce înseamnă aici o crimă în plus?

Clodia îi ignoră remarca. Observă echipajul învingător care dăruia ofrande lui Neptun, pe un altar ridicat la marginea bazinului.

— Știai că Gallienus s-a inspirat din Grecia? întrebă ea cu falsă indiferență. Se pare că nu mai dă doi bani decât pe greci. Zeii trebuie să fie greci, pentru că Cezar nu sărută decât sclave grecoaice, precum și neveste de ofițeri. Se zice că trebuie să se întoarcă la Atena luna viitoare.

Maximus tăcu, atent. Clodia nu era tocmai femeia potrivita, cu atât mai mult cu cât nu palavragea fără rost.

— Ar trebui să-l întâlnești pe acest Octophenikes, îi sugera ea. Gallienus navighează mereu pe Marea Egee, cu aceleași nave. Nava imperială, care este grea și lentă, și care nu are decât doua trireme ca pază. Dacă îi plătim ceea ce trebuie lui Octophenikes, va ști să ni se alăture cu un echipaj de scufundare. Sub comanda ta, cu două vase, veți putea duce la bun sfârșit ceea ce trebuie făcut.

Maximus șuiera printre dinți, pe cât de amuzat, pe atât de impresionat.

— Deci, iată pentru ce suntem aici! Și eu care mă întrebam de unde îți vine pasiunea pentru naumahie!

Clodia zâmbi fugar. Îi prinse mâna, pentru a-și mângâia cu ea pânțele.

— Este ceva de care să te plângi? Plăcerile naumahiei n-au fost la înălțimea așteptărilor tale?

— Știi ce cred eu despre naumahie, replica Maximus, lăsând-o să-i conducă mâna.

Se auzi râsul ei gâlgâit.

— Nu fi gelos. Ideea mi-a venit pe loc.

Maximus se îndoia, dar minciuna îl lăsa indiferent. Alese totuși s-o mângâie tot mai profund, până simți frisonul dorinței cum renaște în Clodia. Ei îi fu lene să-i reziste. O cuprinse cu brațele, îi aplecă fața pentru a-i fura un sărut.

— O să știu vreodată adevărul?

— Ce adevăr? Nu ești sigur că nu-ți ascund nimic?

— Mă minți ca toți ceilalți. Dar aș vrea să știu, totuși, dacă mi te dăruiești și pentru altceva decât din calcul.

Ea scoase un mormăit disprețuitor.

— Numai bărbații slabi se îngrijorează pentru un asemenea adevăr. Ceilalți apuca și se bucură de ceea ce au.

Ea închise pleoapele, oferindu-se mângâierii lui, fără să opună rezistența, cu capul aplecat pe ceafa lui Maximus.

— Atunci e posibil să devin slab, făcu el după o clipă.

Ea se desprinse dintr-odată, furnicându-i pielea pe șolduri.

— Nu te sfătuiesc. Ai pierde mai mult decât bănuiești.

— Ah! Și ce anume?

— Dacă Aurelian devine Augustus, o să fii soția ta.

Maximus rămase o clipă fără glas. Apoi izbucni în râs.

Clodia ridica din sprâncene, sarcastica.

— Nu-ți surâde ideea?

— Nu te cred. Niciodată n-o să fii soția mea, Clodia. Dacă este un lucru pe care îl știu, acesta este. Tu ai un soț, chiar dacă n-ai pronunțat niciun jurământ la altarul lui Venus. Un soț imposibil, poate, dar unicul soț pe care l-ai putea accepta!

Nu fusese nevoie să pronunțe numele lui Aurelian. Înțelesese și fără a o face. Crezu că o să-l lovească.

Se stăpâni, totuși, cu buzele subțiate și aspre.

— În acest caz, ce faci aici cu mine? Prostituatele nu lipsesc din Roma.

Râse, aprobând cu o înclinare a frunții, ridicându-și părul de sălbăticiune cu un gest puțin cam moale.

— Fără îndoiala, ca să fiu puternic și slab în același timp. Sa mă bucur de ceea ce am și să sper mereu la puțin din ceea ce nu voi avea.

Ea nu clipi. El prefera să-și întoarcă ochii de la chipul acesta pe care ura, disprețul și, uneori, doar egoismul îl puteau face dezagreabil.

În bazin, alte galere se pregăteau de lupta și publicul începea din nou să urle de plăcere.

— Este posibil, admise el cu detașare, ca iubirea să nu mă intereseze mai mult decât pe tine. Totuși, prostituatele, chiar la Roma, sunt tot atât de plictisitoare ca naumahia. Tu posezi arta lor cu atâta convingere, cum multe nu o fac, și oferi un supliment neașteptat de care ele sunt cu totul incapabile.

Ea rămase tăcută.

Nu fu surprins. Clodia nu răspundea niciodată pe loc unui afront. Făcea parte dintre acei adversari care preferau să aleagă momentul și terenul atacului. Va plăti prețul ironiei sale când se va aștepta mai puțin.

Galerele care se confruntau își luau locul la extremitățile opuse ale bazinului. Într-o barcă ușoară, un judecător agita o sulită cu un steag roșu.

— Aurelian amâna încheierea socotelilor, făcu Clodia cu arțag. Au ajuns să se îndoiască de faptul că are curajul să-l înfrunte pe Gallienus. Nu e zi fără să găsească un nou pretext pentru a renunța. Se hrănește cu prostiile pe care i le susura acest imbecil bătrân de Pulinius. Primul secretar nu încetează să-l înmoaie în legătură cu Cezar și să-l asmuță împotriva mea.

Steagul judecătorului se apleca. Înainte ca pânza să atingă apa, urletele sutelor de mii de voci din arena făcură să vibreze alcovul. Maximus privi vasele lansându-se, apoi observa profilul Clodiei. Era ascuțit și rece ca o lamă în gerul lui ianuarie.

— Nimeni nu-l poate ridica pe Aurelian împotriva ta.

— Ba da. Lui Pulinius îi reușește. O simt. Este periculos, știe cum să-l ia. Lui Aurelian i-a plăcut întotdeauna să fie confidentul preferat al unui bătrân. Tatăl lui i-a lipsit atât de mult, încât a încercat fără încetare să găsească un altul.

Clodia tăcu în momentul când liburnele își tăiau drum în apa bazinului. Șocul, ca de fiecare dată, avea să fie brutal. Ca și zgomotul amețitor al

gradenelor.

— Știi că acum își petrece nopțile între coapsele Ulpiei? făcu Clodia destul de tare pentru ca vocea ei să domine harmalaia. Îți imaginezi așa ceva? Aurelian îmbrățișându-și nevasta în fiecare noapte?

Maximus ar fi avut chef să-și bată joc de gelozia pe care o arăta atât de deschis. Dar jocul, de data aceasta, îl intriga.

În ultimul moment, galera roșilor încercă o manevra de evitare. Vâslașii retraseră cu putere ramele. Sclavii împinseră brusc spre dreapta palele grele ale cârmei. Vasul evita etrava verzilor, începu să alunece pe lângă coasta adversarilor, amenințând să zdrobească în trecere ramele.

Dar șeful verzilor anticipase mișcarea. Vâslașii din flancul stâng își retraseră ramele, într-o ordine perfectă, în timp ce aceia din flancul drept, opintindu-se de efort, răsuciră nava. Efectul fu instantaneu. Liburna se legănă și se răsuci în jurul ei. Nu mult, dar destul pentru ca ciocul de bronz al etravei să pătrundă în primul tambuchi al roșilor.

Maximus admiră îndrăzneala cu un mic semn din cap. În pofida aclamațiilor de bucurie ale publicului, se auzi trosnetul lemnului sfâșiat. Vasul roșu părea să se spargă ca o nuca. Se scufunda deja în bazin. Vâslașii erau proiectați și zdrobiți între spărturile făcute în coca. Începea măcelul.

— Nu se atingea de ea decât de trei, patru ori pe luna! relua Clodia cu încăpățănare. Cine s-ar fi așteptat ca dulcea Ulpia să se transforme într-o nebuna din Subur? După părerea servitoarelor, asta se petrece. Fără nicio rușine...

— Încrede-te într-o servitoare și vei sfârși prin a crede că lumea seamănă cu un dovleac, o zeflemisi Maximus, fără sa scape din ochi lupta de pe apa. Ulpia este inocenta și va rămâne așa. Poate, în cele din urmă, asta este ceea ce îi place lui Aurelian.

— Nu. După Sirmium, Ulpia nu mai este aceeași. Ceremonia din templul din Sirmium, cu mama, a înnebunit-o. Dar, vai, totuși nu e însărcinată!

Maximus făcu o grimasa de dezgust. Luptătorii corp la corp erau prea scunzi și inegali pentru a prezenta cel mai mic interes. Spectatorii erau totuși mulțumiți, urlându-și plăcerea în fața sângelui care înroșea bazinul.

Vacarmul era din nou atât de mare, încât auziră târziu că se bătea la ușa alcovului lor.

Maximus își trase sabia din centironul agățat deasupra patului, o împinse pe Clodia în spatele lui, înainte de a se rostogoli spre ușa. Se ivi fața îngrozită a unei sclave din casa lui Pulinius.

— Stăpână! Stăpână...

— Cum îți permiți? se indigna Clodia. Cine ți-a spus ca suntem aici?

— Mama ta, stăpână... Oh, mama ta...

— Nu spune prostii. Mama...

Clodia tăcu, înțelegând ceea ce sclava nu îndrăznea sa spună.

— Ah... făcu ea. Lasă-ne.

Se întoarse spre Maximus. Cu o privire goală, prinse pumnul în care se afla încă sabia, mângâindu-i degetele cu buzele.

— Nu uita, legatule. Mergi să-l întâlnești pe Octophenikes. Și o să vezi dacă-mi țin promisiunile.

EMESA

Înainta prin mijlocul străduțelor încurcate și zgomotoase, având grija să ocolească gunoaiele. Nimeni nu bănuia de unde venea și nici cine era. Tunica din in cenușiu, sandalele de sfoară și capa de lână erau la fel de sărăcăcioase ca acelea ale femeilor care se agitau în fața dughenelor. Ici și colo, bărbații îi descopereau figura cu uimire și schițau un surâs.

De două ori trebuise să-și reia drumul. Niciodată nu mai pătrunsesese în labirintul orașului de jos din Emesa. Era o cloacă demnă de infern. Străduțele erau înguste, întunecoase și rău mirositoare. Zidurile caselor erau coșcovite, ușile adesea lipsite de o draperie care să le acopere. Ferestrele nu erau decât niște găuri pe unde ieșea fumul plitelor de la bucătărie.

Femeile și bărbații își făceau nevoile fără nicio rușine unde poșteau. Tot felul de animale umblau în sus și în jos, porci, câini redeveniți sălbatici, mereu mârâind și amenințând. Copiii alergau goi sau acoperiți de niște cârpe. Strigătele și înjurăturile scandalurilor izbucneau la fiecare cotitură. Vânzătorii își îndemneau măgarii cu samare, urlând pentru a-și anunța trecerea.

Pe câteva străduțe se aflau câteva dughene adevărate, uneori altare ale zeilor deșertului sau al Mamei Cybela cea Mare. Cenușa lor era rece. Nimeni, de multa vreme, nu mai depusese ofrande în cupele de bronz ciobite. Aici, zeii își întorseseră fața, condamnându-i pe nenorociți la și mai multa neputință și suferință.

Zenobia nu mai văzuse niciodată ceva asemănător, ea care nu trăia decât în palate sau în corturi de război. Emesa era un oraș imens, de patru ori mai populat decât Palmyra. Fusesse avertizată că trebuie să traverseze acest cartier îngrozitor ca să ajungă la casa creștinilor. Făcea parte din plăcerea ciudata a zeului și a preoților creștini faptul de a iubi sărăcia și suferința oamenilor. Acum, se temea să nu se rătăcească.

Pansamentul pe care i-l făcuse Ashemu se dovedi eficient până acolo, dar durerea provocată de rană, cu toate leacurile, se ascutea. Timp de trei zile, stătuse nemișcata, recăpătându-și puterile pentru aceasta clipă. Totuși, dacă mai băntuia mult prin această cloacă, risca să se prăbușească din nou, rostogolindu-se într-un noroi din care nimeni n-o mai scotea.

Trebuia să reziste, să găsească acea casă unde se povestea că Schawaad domnește ca stăpân respectat și admirat, ca și cum era el însuși un zeu.

Fără ca nimic să anunțe schimbarea, nimeri dintr-odată într-o piațeta aerisită și pietruită. Lumina străbătea în valuri și mirosul se risipea într-un aer ars de vântul uscat din nord. Fu uimită de albeața zidurilor ce împrejmuiă casele. Aici, totul părea curat și în buna stare.

Ca să-și recapete suflul și să-și calmeze bătaile inimii, se sprijini de un stâlp de care erau legați niște măgari. În piața era multa lume, femei și copii mai ales. Spre deosebire de vacarmul străzilor pe care tocmai le străbătuse, toți păreau calmi și tăcuți. Niște bătrâne, așezate într-o căruță, îi aruncară o privire fugară și indiferentă, înainte de a scruta din nou, fascinate, un grup de copii din cealaltă parte a pieței.

Alte femei și alți copii năvăliră în piață. Toți erau îmbrăcați sărăcăcios. Se opriră în tăcere. Mulți, Zenobia acum își dădea seama, păreau suferinzi, unii incapabili să stea în picioare. Se gândi la darul lui Schawaad. Acel dar de a vindeca pe care îl avea dintotdeauna, chiar de atunci când era copil în deșertul Turaq Al'llab.

Știu că îl găsisese. Schawaad trebuie să fie acolo, în mijlocul acestei mulțimi care aștepta miracolul darului său. Ce ironie! Oare știa el că voia, ca și ceilalți, s-o vindece?

Un cântec ușor îi întrerupse gândurile. Lângă ea, ca un ecou, bătrânele pronunțau un cuvânt scurt pe care ea nu-l înțelegea.

Nu mai avu curaj să aștepte. Strecurându-se de la un grup la altul, traversă piața. Mai mult teama decât durerea îi tăia acum respirația.

În toate aceste zile, înainte de a lua hotărârea să fugă pe ascuns din palat, nu putuse uita îngrozitoarea față a lui Schawaad. Trezindu-se din leșin, regăsise intactă viziunea în memoria ei. Nu mai rămăsese nimic din frumusețea lui, nici măcar privirea. Ca și cum zeii topiseră carnea și formele pentru a le face inumane. Cel mai mult se temea să înfrunte noul lui chip.

Dar va muri dacă se întoarce!

Trebuia să-i spună ceea ce nu i-a spus niciodată. Trebuia, împotriva a tot și a toate.

Ceea ce descoperi apropiindu-se o surprinse, totuși, în altfel decât se așteptase.

Copiii, în picioare, stăteau în jurul a trei bărbați așezați pe taburete de lemn. Din fața lui Schawaad nu se distingeau decât ochiul, tâmpla și obrazul intacte. Un val imaculat ascundea restul, chiar și gura. În mâna

ținea un rulou de papirus. Vocea, puțin înăbușită de grosimea vălului, era de o blândețe și de o pace pe care Zenobia nu i le cunoscuse niciodată.

— Era acolo un om trimis de Dumnezeu, povestea el. Era numit Cel Vechi. Numele lui era Ioan. A venit la noi ca să ne arate cât de mare era lumina. El, acest Ioan, nu era lumina cum este Hristos, Stăpânul nostru. Dar le spunea tuturor: „Lumina lui Dumnezeu eu am văzut-o. Ea este singura și adevărata lumină. Venind pe lume, a luminat toți oamenii. Lumea a fost făcută de ea. Iar când îl ascultau pe acest Ioan, doar din sunetul vocii lui știau că vorbele lui erau adevărate...”

Copiii urmăreau povestea spusă de Schawaad cu cea mai mare atenție. Când tăcu, unul dintre ei întrebă:

— Stăpânul tău, Hristos, nu era gelos pe lumina asta? Pentru că și el este tot un zeu.

Cei doi bărbați de lângă Schawaad pufniră. Schawaad rămase impasibil.

— Nu, Isus Hristos nu era gelos. De ce ar fi fost? Lumina era Tatăl Lui, El însuși era cu totul Lumină. Arăta ca un om și era Lumină.

Se făcu liniște. Copiii rămaseră uimiți, cu sprâncenele încruntate, făcând efortul să priceapă aceste cuvinte și imagini complicate.

— Cum e cu puțința? întreba în cele din urmă o fetiță mai măricică. Cei care spun că soarele este un zeu nu l-au văzut niciodată ca pe un om. Ca pe un taur, da. Ca pe un taur din aur, chiar. Dar nu om. Nu, nu este cu puțință. Zeii nu sunt oameni. Cu atât mai mult nu pot fi numai lumină.

Schawaad și tovarășii săi își încrucișară mâinile pe piept, murmurând cuvinte de neînțeles. Apoi, în glasul lui Schawaad se simți o umbră de amuzament.

— Uită ce se spunea despre soare, copilul meu. Astea nu sunt decât povești sau minciuni ale romanilor. Lumina lui Dumnezeu nu are nimic în comun cu prostiile astea.

— Dar soarele se vede, se încăpățâna fetița. Lumina de care vorbești tu, dacă nu este cea a soarelui, unde pot s-o văd?

— O s-o vezi! Dacă ai încredere în mine, o s-o vezi curând în tine însăși, în fundul inimii tale. Uita ce ți s-a povestit. Crede-mă, nu are mai multa însemnătate decât muștele care zboară în momentul ăsta în jurul nasului tău!

Câțiva copii râseră. Schawaad tăcu o vreme. Zenobia, ca și copiii, ca și toți cei care ascultau, simți puterea și autoritatea pe care le emana. Nu tăcuseră ca să pună o alta întrebare, ci ca să reflecteze la cuvintele lui.

— Uitați ce vi s-a spus despre zei, relua el cu putere, adresându-se tuturor. Sunt minciuni sfruntate. Minciuni ale romanilor și minciuni ale celor care vă smulg pâinea de la gură. Nu exista decât un Dumnezeu: este Tatăl veșnic al lui Hristos. Este Lumina care se afla pe lumea asta și pe cealaltă. Dumnezeu nu cere de la voi nici ofrande, nici slăbiciune. Vă iubește și va vrea binele. El l-a trimis alături de noi pe Isus, Fiul Lui, ca să ia asupra Lui foamea și setea voastră și pentru ca Paradisul Domnului, Tatăl Lui, să vi se deschidă. De aceea romanii l-au ținut pe crucea suferinței, așa cum pe voi vă ținutesc în mizerie.

Tăcu din nou, lăsând copiii să fie copleșiți de forța vocii lui. Apoi se ridica și întinse mâinile.

— Este destul pentru astăzi. Măine o să vă spun alte povești. Acum, să ne rugăm împreună, pentru că trebuie să vindec femeile și copiii cu Lumina Tatălui nostru atotputernic.

Amestecându-și vocea cu cea a tovarășilor săi și cu glasurile limpezi ale copiilor, recita:

— „Vino și coboară-ți privirea asupra noastră, Hristoase Dumnezeule. Ca morți, avem nevoie de viața, ca turmă, avem nevoie de un păstor. Păstorește-ne pe noi, copiii tăi, ca pe o turmă. Da, Doamne, copleșește-ne pe noi cu Lumina și cu Dreptatea Ta!”

— Amin! Amin! strigară copiii înainte de a se împrăștia râzând.

În spatele ei, Zenobia auzi repetându-se cuvântul roman pe care creștinii îl iubeau atât.

Schawaad se întoarse, se îndreptă spre zidurile unei *villa*, ale cărei porți mari erau deschise și unde îl așteptau creștini în togi albe. Înainte de a ajunge, femeile se grăbiră să-și întindă spre el pruncii. Toți îl strigau pe acel nume pe care i-l spusese Preailustrului:

— Simon! Simon!

Tovarășii lui îi înlăturară fără menajamente.

— Mai târziu! Mai târziu... Fiecare la rândul lui!

El, fără să arunce nicio privire înapoi, intră în casă. Nu bănuia, nici nu simți prezența ei.

Zenobia rămase o clipă pierdută în mijlocul mulțimii. Se gândise la regăsirea lor, la uimirea lui când o s-o vadă în fața lui. La ce trebuia să-i spună. Dar nu s-a gândit la toată mulțimea care o înconjura acum.

Voia să plece. Nu avea nimic de-a face cu toată gloata asta mizerabilă.

Nu se gândea decât la Schawaad. La băiatul care o scosese din lacul nașterii sale. La bărbatul care o respinsese în Dura Europos. Nu știa nimic despre acest creștin care se numea Simon. Nu știa nici măcar cum de era în viață, dacă a pierit în foc și purta acel oribil stigmat.

Bănuia ca n-o să vrea s-o asculte. Nu spusese el în fața Preailustrului că la judecata Dumnezeului lui ea nu era decât păcate și minciuni? A fost de ajuns să-l vadă acolo, în fața copiilor, pentru a înțelege cât de aspru devenise.

Se îmbulzeau acum pentru a forma un șir de așteptare în fața porții. Durerea o făcu să tremure. Nu putea și nici nu voia să lupte. Se afla între o tânără femeie cu brațul umflat, vânat și prost învelit în cârpe, și o femeie în vârstă, ai cărei ochi nu erau decât niște bile lăptoase.

Oboseala, slăbiciunea, tristețea o copleșeau în egala măsură. Nu mai era Zenobia, Despoina Palmyrei. Era aici, ca și ceilalți, o bolnava. Rana ei nu fusese primită într-o mare bătălie împotriva perșilor. Ea se trăgea dintr-o noapte din Dura Europos. Schawaad avea dreptate. Doar el îi putea fi leac.

Stătea pe o banca, în curte, în fața coloanelor ce înconjurau casa. Acum niciun vâl nu-i mai masca fața distrusă și gesturile lui erau de fiecare dată aceleași.

După ce asculta jelaniile și explicațiile, cu capul înclinat, fără o mișcare, fără nicio emoție vizibilă, pleoapa nevătămată se apleca. Rămânea o clipă nemișcat. Ca și cum dormea. În fața lui, femeile stăteau temătoare, intimidată. Tăceau, fără să îndrăznească, la rândul lor, să miște.

Apoi ridică mâinile. Cu o mișcare largă, circulară, atinge copilul, brațul, piciorul sau pânțele rănit. Gestul semăna cu o mângâiere molcomă. În cele din urmă, palmele i se lipeau de locul durerii.

Copilul, care cu un minut mai devreme plângea sau gemea, tăcea. Femeile tresăreau, respirau cu putere. Unele plângeau, mușcându-și buzele. Altele tremurau, ca și cum le cuprindea febra, dar se potoleau repede.

Simon își lua palmele de pe un copil de doi ani, care uriașe fără încetare. Copilul tăcu, cu ochii mirați. Cu aceiași ochi privi mulțimea, apoi pe mama sa. Începu să râdă. Mama se trânti la pământ și tovarășii lui Simon fură nevoiți să o ridice.

În jurul Zenobie, izbucniră strigatele de bucurie. Numeroase femei căzuseră în genunchi. Cu voce puternică și aspră, Simon strigă:

— Ridicați-vă! Nu se îngenuchează decât în fața lui Dumnezeu.

Vindecările continuau. De fiecare dată se repetau cu aceeași emoție și aceeași încordare. În picioare de ore întregi, Zenobia simțea cum o cuprind slăbiciunea, îndoiala și sentimentul zădărnicii prezenței ei acolo. Și un fel de rușine. Totuși, nu putea să-și dezlipească privirea de pe mâinile și chiar de pe fața lui Simon.

Se obișnuise, precum toți din jurul ei, cu grozăvia feței lui.

Dar durerea i se întorcea sfâșietoare în piept. Tâmpilele îi bubuiau. Pansamentul era din nou plin de sânge. Dintr-odată, își dădu seama că n-o mai țin picioarele. Nu-și mai găsea puterea să părăsească curtea casei creștinilor.

Se agăța, fără să vrea, de umărul bătrânei oarbe care se afla înaintea ei. Bătrâna se întoarse, clătinându-se sub greutatea ei. Rușinata, Zenobia își retrase mâna, se prăbuși cu un strigat de durere, cu ochii larg deschiși. Tovarășii lui Simon erau acolo și se îndreptau spre ea.

ROMA

Pulinius își puse casa la dispoziție pentru funeraliile Iuliei Cordelia.

După ce își dăduse ultima suflare, cadavrul spălat și îmbălsămat de ciocli fusese depus în atrium, pe un catafalc. Pe stâlpi erau arborate discurile de aur ale lui Sol-Invictus. Un baldachin de mătase brună, cu ciucuri de argint, fusese ridicat deasupra cadavrului îmbălsămat al mării preotese.

Ca să facă tuturor cunoscută moartea ei, prinseseră ramuri de brad la porțile dinspre stradă. Spre surpriza Clodiei și a lui Aurelian, vizitatorii veniseră în număr mai mare decât se așteptaseră.

Prietenilor și datornicilor lui Pulinius li s-au adăugat vreo cincizeci de senatori, împinși mai puțin de curiozitate decât de dorința de a plăcea. Ocazia de a se face văzuți de *dux majorum* și de secretar era prea bună ca să fie neglijată. De-acum, ca pe un antidot, îi murmurau numele imediat ce era pronunțat cel al lui Cezar Gallienus. Vremurile erau destul de nesigure și vuietul din pântecele Romei era destul de puternic pentru a îndemna la prudență.

Însoțiți de marele cor al bocitoarelor și al muzicanților, defilaseră cu o încetineală desăvârșită prin fața Iuliei Cordelia. În timp ce depăneau o grămadă de profeții făcute în templu lui Sol-Invictus, preamărind numele mării preotese din Sirmium, îi descopereau trăsăturile liniștite și armonioase. Chiar și în moarte, Iulia Cordelia păstra ceva din frumusețea ei.

Urmând sfatul lui Pulinius, Aurelian avu grija să aducă mari ofrande la templul Cybelei, prea iubită Magna Mater a Imperiului. Trebui, de asemenea, să aducă o ofranda lui Mithra în grota de pe Palatin.

Rangul lui de curier al lui Helios, al doilea ca putere în ordinea fidelilor lui Mithra, era suficient pentru ca această ceremonie să fie cea mai importantă pe care grota-templu din Roma o cunoscuse de multa vreme. Asistaseră toți cei care se aflau în capitala și care erau adepții lui Mithra. Apoi aceștia au venit, la rândul lor, să admire fața de ceară a Iuliei Cordelia.

În sfârșit, în a opta zi, sclavii aprinseră torțele încă din zori.

Chiar de ar fi fost soare puternic, ar fi trebuit să le aprindă. Cerul era atât de mohorât, că se potrivea cu doliul. Burnița, vântul în trombe udau și înghețau până în cele mai ascunse unghere. Flăcările torțelor aruncau umbre pe ziduri și pe pământ, ca și cum Caron împingea apele Styxului până la picioarele celor vii. Soarele își arata tristețea, transformându-se într-o

cenușă fără culoare, precum cea care va deveni curând Iulia Cordelia, ea care îl adorase atât de multă vreme și atât de mult.

Cioclii au ridicat cadavrul de pe catafalc, pentru a-l depune pe o litieră română, acoperită cu rozmarin și mirt. Sclavele casei, ca și cele ale lui Aurelian și ale Clodiei o înconjură, lăsând servitoarelor Iuliei Cordelia privilegiul de a-și pune mâinile pe cadavrul stăpânei lor.

Cântăreții din flaut și trompete au intonat primele note. O melopee lentă, iritantă, repetată la infinit, care călca pe nervi.

Se instalează în fruntea cortegiului care ieșea din frumoasa *villa*. Aurelian, Aelcan și Maximus s-au așezat într-un car condus cu greu de însuși Pulinius.

Atelajul era splendid, cu patru boi ce aveau coamele unse cu grăsime și funingine, care purtau discurile de aur ca pe brațele unei lire. Dar, dacă fusese gândit pentru a se strecura mai bine printre stâlpi, ornamentele prețioase ale osiilor carului se strecurau cu greutate printre trotuare.

În urma, mult mai modest, venea un car cu două roți, în care se aflau Clodia și Ulpia, îmbrăcate ca și ceilalți în tunici brune sau negre.

Ulpia, respectând poate o dorință a lui Aurelian, împinsese zelul până la a-și mânji fața cu creta. Buzele date cu o crema roșie și ochii subliniați cu negru reușeau să-i dea un aer pierdut, care o enerva pe Clodia încă de dimineață.

Imediat își arătase uimirea față de acest machiaj excesiv. Ulpia care, pe zi ce trecea, abandona din ce în ce mai mult din respectul și din dulceața ei, o măsurase, ținând gura roșie, plină de ironie.

— De ce excesiv? o ridiculiza ea. Ai uitat ce a făcut Iulia Cordelia pentru mine în templul din Sirmium? Când era atât de bolnavă? Eu, sora mea, Clodia, eu n-o sa uit niciodată. De altfel, nu m-ai învățat tu însăși virtuțile exceselor?

Cum Clodia făcu o strâmbătură, tonul Ulpiei deveni răutăcios:

— Eu nu sunt ca tine, Clodia. Nu am inima de gheață. Oh, nu! Eu, dulcea Ulpia, îmi arăt fără ascunzișuri toate trăirile sufletești.

Clodia rămase pe cât de uimită, pe atât de încremenită. Ulpia își pierdea cu adevărat mințile?

Chiar dacă nu o luase pe panta criticilor care, de câteva zile, înfloreau în casă pe seama Clodiei.

Aelcan fusese foarte amărât de absența ei la moartea mamei sale. Un afront adus Iuliei Cordelia în ultima clipa și fără cale de întoarcere. Oare nu știa că morții trebuie să păstreze prezența descendenților lor în privire pentru a-l putea înfrunța pe Caron?

Bineînțeles, Clodia o știa. Dar prefera naumahia. Doar zeii știau ce mai prefera.

Căci secretarul Pulinius, care avea rețelele lui de spioni, făcuse să fie găsită fără discreție excesivă. Astfel, toți își puteau da seama de asprimea inimii sale, chiar în momentul celor mai sfinte datorii!

Aelcan spuse că așa a fost ea întotdeauna. Niciodată n-a fost prea supusa față de mama ei. Întotdeauna și-a dovedit egoismul. De altfel, oare avea o inimă și un suflet?

Aurelian, și aceasta era de ținut minte, nu o apăraseră. I-a fost de-ajuns Ulpiei pentru a-i spori și mai mult ranchiuna. Și nebunia pe care, era foarte limpede, trecerea zilelor n-o potolea.

Clodia privi trecătorii înclinându-se respectuoși în fața lungii lor procesiuni. Poate Aelcan nu greșea. Poate era lipsită de inimă și de suflet. Maximus, în cele din urmă, spunea același lucru. Aurelian gândea, cu siguranță, la fel. Cu toate că nu i-a reproșat-o niciodată. Și el era făcut din același aluat și din aceeași lipsă de sentimente.

Nici inima, nici suflet, nu. Voința și putere, da.

Și atunci?

De când Augustii ajungeau să triumfe cu inima împodobită de sentimente și cu un suflet frumos?

O jumătate de zi a trebuit cortegiului lent pentru a ajunge la orașul de morminte care străjuia Via Appia, la sud de Roma.

Traversaseră colina Opius, pentru a ocoli înghesuiala din jurul Colosseumului. Pe străzile abia destul de largi pentru atelaje, trecuseră pe lângă apeductul Magnum, pe sub arcul lui Dolabella. Acolo începea șoseaua largă, Via Novae. Se pierdea, la termele lui Septimus Severus, într-un drum mărginit de grădini, cu flori și legume, și de livezi bogate. Cireșii pe care puteau să-i admire erau urmașii arborilor aduși din Asia, pe vremea republicii, trei secole mai devreme.

În sfârșit, după zece kilometri lungi, începea orașul morților.

Familiile nobile și din clasa de mijloc construiseră aici lăcașuri uneori mai frumoase decât cele ridicate pentru cei vii. Se putea admira tot ce erau

capabili arhitecții și sculptorii. Mausolee colosale, panteonuri în stil etrusc, false piramide, morminte decorate cu personaje din marmură. Cai, câini sau monștri din granit, turnuri înalte sau colonade răsucite, totul putea fi admirat aici.

Nefiind familie romana, Aurelian cumpărase în urmă cu câteva zile un modest mausoleu circular, înconjurat de o colonadă grecească. Nu era lipsit de eleganță. Apropierea de mormintele foarte vechi îi conferea un prestigiu acceptabil, pe care lucrările de extindere îl vor face curând vizibil tuturor.

Rugul pe care trebuia să ardă cadavrul Iuliei Cordelia era pregătit. Sarcofagul de bronz pentru ardere se odihnea pe un strat gros de petale.

Depuseră trupul mort în sunetele muzicii, în jelaniile bocitoarelor și în prezența câtorva mimi. În clipa când flăcările se înălțau, cei prezenți boceau. Cântecul morților care traversează umbrele Styxului fu destul de impresionant pentru ca toți călătorii de pe Via Appia să rămână nemișcați cât timp se auzi.

La căderea nopții, în lumina incandescentă a jarului, începu masa. Cu o mină grava, Pulinius se apropie de Aurelian.

— Urmează-mă o clipă. Cel pe care îl așteptăm este aici.

Se îndreaptă spre mausoleu, ca și cum s-ar fi dus pentru ultima oară să verifice decorațiunile.

Îmbrăcat într-o capă de doliu asemănătoare celor ale invitaților, un bărbat la fel de înalt ca Aurelian stătea în penumbra unei colonade. O barbă scurtă îi acoperea obraji și gâtul, lăsând în mod curios să i se vadă bărbia și gura. Era ultima trăsnăie în materie de modă a lui Gallienus.

Se lovi cu pumnul în piept, într-un salut legionar.

— *Ave dux majorum*. Numele meu este Silvius Callistus, legat al legiunii Primigenia a XXII-a, și fidel al lui Cezar Gallienus, așa cum tu ai fost fidelul lui Augustus Valerian.

Tonul lui era aspru, dar nu lipsit de respect. Aurelian replică la fel de sec.

— Nu vorbi la trecut de Augustus, legatule. Nu arunca în flăcări pe cei care încă trăiesc cu noi. Mai ales că este vorba de împăratul tău. Dacă nu, va trebui să-l urmezi pe Augustus pe Styx, Callistus.

Emisarul lui Gallienus ezită, aruncă o privire spre Pulinius, care rămase impasibil.

— Iartă-mă, *dux*. Ai dreptate. Nu eu trebuie să am o părere.

Își strecură mâna sub capă. Scoase un toc de piele.

— Cezar dorește să citești această scrisoare și să-ți pui numele pe ea, dacă ești de acord.

— Presupun că știi ce conține? întreba Aurelian fără să ia scrisoarea.

Din nou, legatul ezită. Da data aceasta, Pulinius îl încuraja cu o mișcare.

— Este scrisă de mâna mea, după cuvintele lui Cezar, recunosc el.

— Te ascult.

— Cezar îți propune pacea.

— Nu ne aflăm în pace? se mira Aurelian.

— Cezar jură în fața lui Jupiter și a lui Mithra că nu se află la originea afrontului care ți s-a adus la Nicopolis.

— N-a fost un afront, legatule, ci o otrăvire.

— Cezar Gallienus știe cât de glorios ești printre legiunile de pe Danubiu, recita cu încăpățănare Callistus. Nu uită niciuna dintre victoriile tale și...

— Gloria mea nu se oprește la legiunile de pe Danubiu, legatule! îl întrerupse brutal Aurelian. Ea ajunge acolo unde cea a lui Cezar abia dacă se zărește. Dacă pentru cuvintele acestea seci ai venit până aici, Callistus, este zadarnic. Mă faci să-mi pierd timpul, câta vreme cenușa mamei mele mă așteaptă.

Callistus strânse fălcile și încercă încă o dată, în zadar, să obțină un ajutor din partea lui Pulinius. Poate ar fi dorit să spună o replică ironică, dar privirea lui Aurelian apăsă asupra lui.

Mulți ofițeri îi vorbiseră despre ochii albaștri ai lui *dux majorum*. Ochi care au însoțit moartea multor dușmani, atât de mulți că nu puteau fi numărați. Într-un moment ca acesta, ei păreau că le păstrează amintirea în gheața lor. O privire care lăsa senzația frigului și a neantului, mai mult decât ceremonia ce se desfășura de cealaltă parte a mausoleului.

Callistus spuse încet:

— Voința lui Cezar Gallienus nu este să te înfrunte, *dux majorum*. Trebuie să apreciezi în ce măsură ar fi un dezastru pentru Imperiu dacă ai ridica legiunile împotriva lui. Cezar îți cunoaște puterea, dar o știe și pe a lui.

— Ceea ce îl face să aibă toată înțelegerea mea.

— Cezar îți cere să-l susții în Senat. Roma trebuie să vă vadă împăcați. Și să înțeleagă că o campanie împotriva perșilor, pentru eliberarea lui Augustus, ar fi o nebunie, în timp ce barbarii ar hăcui frontierele noastre de la Rin până la Moesia Inferioară. Regele Palmyrei, Preailustrul Odenat, îi

este fidel lui Cezar. Este deja pe drum împotriva lui Shapur... Dacă toate acestea vor fi rostite de gura ta, în fața senatorilor, te vor crede.

Aurelian zâmbi sarcastic. Era limpede, Pulinius îl prevenise pe Gallienus de termenii predării sale.

— Care este prețul ajutorului meu?

— Comanda întregii cavalerii a Imperiului. Cea mai înaltă însărcinare pe care ți-o poate acorda, dux.

Surpriza îi smulse lui Aurelian un mic fluierat. Pulinius ridică amuzat dintr-o sprânceană.

Aurelian întinse mâna.

— Dă-mi scrisoarea, legatule. Cezar va avea hotărârea mea înainte de Idele viitoare.

Creștinii o întinseră pe un pat tare, într-o cămăruță boltita. Îi dădură să bea apă rece, fără să-i pună vreo întrebare. Doar unul dintre ei spuse:

— Poți să te odihnești aici fără teamă. Fratele Simon va veni să se ocupe de tine imediat ce va putea.

De atunci, aștepta.

Pereții ce o înconjurau erau decorați cu fresce. În fața ei, imaginile reprezentau scene de vindecare, copii formând un cerc în jurul bolnavilor, mână în mână. Alături, bărbați și femei, asemănători unor pasări albe și scânteietoare, zburau spre cer. Pe peretele opus, avea în fața un bărbat uriaș și bărbos, cu capul prins într-un cerc de aur și purtând o oaie pe umeri.

Închisa cu o perdea pe jumătate trasă, camera dădea spre o piscină. Totul era foarte curat, luminos, țesăturile și obiectele erau luxoase. Dacă n-ar fi traversat cartierul mizerabil al orașului de jos, s-ar fi crezut într-un palat. O casă unde se putea bucura de o odihna liniștită.

Durerea scădea. Se gândi să se ridice. Nu-l putea primi pe Schawaad așa. La prima mișcare, rămase din nou fără suflare și înțelese ca nu avea puterea să se ridice.

Auzi zgomotul unei uși, sunetul unor sandale. Știu că sosește.

Avea fața din nou ascunsă. Se apropie, rămase pe loc, la câțiva pași de pat. Ea se ridică atât cât putu.

— Schawaad...

Mâna ridicată o opri imediat.

— Numele meu este Simon. Simon, sclavul lui Hristos Dumnezeu. Dacă vrei să mi te adresezi, nu folosi alt nume.

Ea tăcu. El încuviință cu un gest care făcu valul să se miște.

— Mi s-a părut că te recunosc.

Crezu că ghicește puțin amuzament sau ironie în vocea lui. Îi era greu să fie sigură. Puținul pe care îl vedea din fața lui rămânea inexpresiv.

Se lăsa să cadă pe spate, cu răsuflarea tăiată.

— Au vrut să mă facă să cred că ești mort, murmură ea.

El îi ignoră cuvintele, se apropie și observa:

— Așadar, nu ai pântecul mare? Ai născut?

Din nou, nu știu dacă își bate joc.

— N-am fost însărcinată când m-ai văzut cu Preailustrul. Mi-am ținut promisiunea. Niciun bărbat nu m-a atins, nici măcar soțul meu.

— Așa îi minți pe cei din jur? Poporul reginei Zenobia?

Scutura din cap. Colțul gurii distrus de foc se schimonosi într-o strâmbătură oribilă.

— Tu și soțul tău nu știți să trăiți decât în minciună. Ca și romanii.

Trebuia să protesteze. Nu era el singurul care putea înțelege? Care cunoștea originea minciunii? Totuși, tăcu. Închise pleoapele, bănuind roșeața rușinii ce îi acoperea fața.

Vocea lui Schawaad-Simon deveni și mai mușcătoare.

— Așadar, dacă nu sarcina te face să suferi, este vorba despre rană?

— Știi? Știi de rana mea?

— Creștinii știu tot ce se petrece în Imperiul Romei, făcu el cu dispreț. Avem frați peste tot și știm să folosim drumurile. Dumnezeu se afla în lume, nu închis într-un templu.

În timp ce vorbea, ridicase mâinile deasupra ei, schițând acea mișcare pe care văzuse că o face și asupra celorlalți bolnavi.

— Taci, acum! îi porunci el. Ai venit să te vindec, o să te vindec.

— Nu, nu! Te înșeli. Nu pentru asta am venit. Aș vrea...

Se poticni în cuvinte. Și el șovăi, își încetă mișcarea.

Cu un gest scurt, își dezveli fața.

— Poate să mă vezi mai bine? se strâmbă el. Ca să ți se facă milă de mine. Dumnezeu m-a salvat. A făcut din mine ceea ce trebuia să fiu.

Era prea mult pentru ea. Se ridică, întinse mâna spre obrazul lui neomenesc. Lacrimile țâșniră. Abia dacă-i observă reflexul de a se trage înapoi.

— Cum e cu putință? Schawaad, Schawaad! Cum e cu putință? gemu ea.

— Numele meu este Simon!

— Oh, de ce ți-au făcut asta?

— Nu ești destul de romană ca s-o știi? Valerian, acest Mare Șarpe, s-a ghiftuit din suferința noastră. Martiriul creștinilor era plăcerea lui zilnică...

Simon se întrerupse, plin de ură.

— Acum este rândul lui să învețe ce înseamnă suferința, Dumnezeu îl pedepsește și ne răzbună însutit! în fiecare zi care trece, Shapur îi pune lui Augustus romani la picioare. Chinul lui pe pământ este încă dulce față de ce-l așteaptă când va apărea în fața Domnului atotputernic.

Gura lui torturată era albă de furie.

— Dar tu, bâlbâi ea, tu cum de nu ești mort?

Privirea exaltată a lui Simon se aprinse:

— Prin voința veșnică a Domnului! Și pentru că romanii au fost destul de proști ca să-i oblige pe frații mei să ridice chiar ei rugul pentru mine. L-au ridicat pe un puț, deasupra ghizdurilor. A fost de-ajuns să rezist câtorva flăcări, până când am putut să trec peste jar și să aștept în apă să mi se vină în ajutor. Dumnezeu nu m-a părăsit în timpul acestei încercări. A transformat-o în bucurie.

— Și picioarele tale, picioarele au ars și ele...

Cu un zâmbet amuzat, Simon își ridică toga. Destul pentru ca ea să poată vedea carnea neagră și topită a pulpelor lui. Pe alocuri, părea încă mânjită de funingine.

Lacrimile șiroiau pe obrajii Zenobiei. El își bătu joc:

— Plângi? Tu care îți spui Alat, zeița roșie? Tu care ai provocat cele mai rele răni pe câmpurile de luptă? Tu care ucizi râzând, așa cum se vorbește în deșert?

— Erai atât de frumos, murmură ea, ignorând ironia. Da, iubirea mea, erai atât de frumos!

El se încorda.

— Stăpânește-ți cuvintele, regină a Palmyrei. Sunt cuvinte pe care zidurile acestei case nu trebuie să le audă și tu vorbești de cineva care nu mai exista. Ceea ce s-a întâmplat trupului meu este lipsit de însemnătate. Ceea ce contează este că Dumnezeu a făcut mâinile mele mai pricepute. Mai pricepute ca niciodată, ele transmit mesajul Lui de bunătate și blândețe celor care suferă, ca și pe cel al stăpânului nostru Hristos. Doar asta contează.

Își făcu semnul crucii pe piept și porunci din nou:

— Taci, acum! Taci, ca să te pot face bine.

— E zadarnic. Nu pentru asta sunt aici.

— Ah, da? ricană el. Ai vrea să fii una dintre ai noștri? Poate tu și soțul tău doriți să recunoașteți puterea cuvântului stăpânului nostru Isus Hristos? Odenat și Zenobia creștini, iată o veste mare și buna!

— N-a fost o zi în care iubirea mea pentru tine să se stingă, Schawaad. Chiar dacă ți se spune Simon, el este încă la fel de viu ca în prima zi. La fel de frumos și de impunător cum era în oaza nașterii mele. Tu, numai tu știi adevărul Zenobiei! Ceea ce s-a întâmplat în Dura Europos m-a făcut să mint. Asta m-a făcut să fiu cea pe care o numesc Alat. Dar tu ești cel care n-

a părăsit niciodată inima mea. Chiar când te credeam mort. Chiar acum, când văd că nu mai ești Schawaad și când focul supliciului ți-a dat o față de monstru, iubirea mea pentru tine nu încetează. Oh, da! Te iubesc. Nu poți face nimic. Tu ești cel pe care îl iubesc și-l voi iubi întotdeauna. Dacă este adevărat ca Dumnezeuul tău vede totul în lumea asta, atunci, Simon, vede și asta.

O clipa, Simon păru descumpănit. Își îndepărtă ochii de la ea. Alunecară spre imaginile pictate pe ziduri, ca și cum acolo ar fi putut găsi ajutor și putere. Buzele torturate îi tremurară. Pieptul îi fremătă. Pleoapele i se închiseră. Fără lumina ochilor, fața lui deveni și mai înfiorătoare.

— Ai dreptate, mormăi el, abia auzit. Ai dreptate. Nu pot face nimic pentru tine, pleacă.

Ea nu protesta.

Își aduna puterile ca să părăsească patul.

Abia reuși să pună un picior pe pământ, înainte de a se prăbuși.

Dintr-o pornire, el întinse mâinile pentru a o prinde. Dar le retrase imediat și o lăsă să cadă.

Gemând, ca un animal luptând împotriva morții, Zenobia se rostogoli pe o parte. Chircită, fără să mai poată respira, se agăța de picioarele banchetei și își dori cu adevărat ca zeii să-i dăruiască moartea.

Regăsea la picioarele lui aceeași suferința, aceeași femeie rănită pe care o văzuse, neputincioasa, cu foarte mulți ani în urmă, în curtea în flăcări a casei din Dura Europos. Doar atunci îngenunche.

— Încetează să mai lupti. Lungește-te pe spate.

Ea se supuse, aproape inconștientă.

— De data asta, supune-te! porunci el. Nu spune un cuvânt.

Cum s-a întâmplat n-a știut niciodată.

La început, durerea a fost atât de mare, efortul de a respira atât de epuizant, încât nu putuse să-și țină ochii deschiși.

Apoi, pironul de fier care îi răscolea măruntaiele înceta să o mai sfredească. Respirația deveni mai amplă, mai regulată. Neliniștea se potoli în timp ce un soi de toropeala o cuprindea. Era o povara ce îi imobiliza simțurile, începând de la mâini și picioare și pe care o putea urmări cum creștea spre rană.

O clipa tresari, căci simțise greutatea mâinilor lui Simon într-o parte. Simți dorința să-și unească degetele cu ale lui, să murmure un cuvânt cald,

de mulțumire. Dar niciunul dintre mușchi nu i se supuse.

Rana i se transforma într-o prezență de gheață. Avu conștiința că nu mai suferă. Dori să-și deschidă din nou ochii. Îl văzu, drept, în picioare, la câțiva pași de ea, cu umerii aplecați, epuizat.

Nu știa cât timp se scursese de când căzuse. Încă nu-și stăpânea voința. Nici chiar pe cea de a se ridica, de a-l atinge, de a-i spune ceea ce avea încă de spus. Îi auzi vocea, așa cum auzi vorbind personajele din vis.

— Rămâi acolo nemișcată. Imediat un frate va veni să te ajute să te ridici și te va conduce în car, până aproape de palatul soțului tău. Mișcă-te cât mai puțin timp de câteva zile și rana ți se va închide.

Nu fu sigura că deschisese gura atunci ca să-i mulțumească, ca să se mire. Poate pentru a-l implora și a-și cere iertare pentru că era ceea ce era.

El continua, cu acea voce pe care o avea în minte, dar fără să reușească s-o înțeleagă cu totul:

— Nu te mai întoarce aici, Despoina Palmyrei. Ce am putut face pentru tine am făcut. Nu aștepta nimic altceva. Doar dacă nu vrei să-ți încredințezi sufletul și păcatele iertării Domnului Dumnezeuului nostru. Dacă vrei să-ți arăți bunătatea, fă într-un fel ca soțul tău să-i lase pe frații mei în pace, aici, în Emesa, ca și peste tot acolo unde se consideră rege. La Roma, domnește Cezar Gallienus. Ne respecta mai mult decât tatăl său. Dar toți, soțul tău, Cezar al tău, toți vă înșelați. Vă credeți puternicii lumii. Nu sunteți decât niște barbari. Singura putere, singurul rege al acestei lumi este Dumnezeuul nostru. Curând, dreptatea Fiului Lui, Hristos, va domni aici. Nu uita ce îți spun, Despoina. Tu duci minciuna cu tine și luptele tale nu vor reuși nimic. Nu ești o zeiță. Nu ești decât un suflet rătăcitor, născut în deșert și promis deșertăciunii. Gura ta rostește cuvântul iubire, dar nici inima, nici sufletul tău nu-i cunosc înțelesul.

ROMA

Într-o ultimă strălucire, norii nemișcați s-au împurpurat. Încet, încet, soarele pieri în zare, sfâșiind templele și palatele Romei.

Era măreț și sângerând. Era incitant și frustrant.

Galles¹ ai Cybelei, Mater Magna a Imperiului, își încheiau sărbătorile. Cu aceasta ocazie, Aurelian trebuise să sacrifice cu mâna lui un taur. Întreaga zi, sângele șiroise. Întreaga zi, aerul orașului vibra de strigatele și de flagelările preoților care se rugau. Odată cu apusul, calmul revenise, în sfârșit. Dar cerul Romei părea epuizat.

Soarele, aproape îmbibat el însuși de sânge, părea cumplit de indiferent la soarta oamenilor pe care îi abandona nopții, în momentul când aluneca pe partea cealaltă a lumii.

Să fie moartea Iuliei Cordelia? Să fie acea plictiseală a luptelor și a incertitudinilor politice? Manevrele lui Pulinius, pălăvrăgelile ipocrite din Senat? Sau groaza provocata de ciudata și mereu crescânda nebunie a Ulpiei?

Niciodată Aurelian nu se simțise atât de copleșit și de nemulțumit. Roma, totuși, tocmai îi dovedise în ultimele zile ca era unul dintre cei mai puternici bărbați ai Imperiului. Dar o putere atât de lipsita de însemnătate, atât de zadarnică!

Oh, cât regreta momentele simple ale luptelor! Unde nu trebuia decât să învingi sau să mori. Să te supui sabiei și zeilor, fără alt sacrificiu decât al propriei ființe.

De câte ori, înaintea bătlăliilor, se oferise voinței lui Mithra sau a lui Sol-Invictus? De câte ori le ghicise suflul în membre, în sângele ce îi ardea tâmpilele?

Astăzi, zeii rămâneau muți.

Trebuia să accepte pacea lui Gallienus? Să urmeze sfaturile înțelepte ale lui Pulinius? Sau să se însuflețească cu furia orgolioasă a Clodiei?

Trebuia să se arunce în confruntare, așa cum o voiau sutele, poate miile de ofițeri? Sau să riște să fie acuzat de lașitate, atât față de el, cât și față de Roma? Să piardă respectul legiunilor, susținerea, poate chiar afecțiunea, iubirea Clodiei și a lui Maximus?

Nimic nu-l ajuta să aleagă. Nimic nu-i lumina drumul. Risipise o avere pe previziuni. Niciun semn nu fusese clar.

Era singur.

Acum, cercul de purpură al soarelui se sfâșia deasupra chiparoșilor, zidurilor și templelor de pe Aventin. O clipă, globul roșu se deschise, se înfipse ca șoldurile unei femei în cocoșa obscena a colinei Testacus.

Apoi nu mai fu decât o picătură de sânge. Ziua se încheia.

Aurelian tremura. Mâna căută involuntar mânerul micului pumnal pe care îl purta întotdeauna sub togă. Încă o dată, primul dintre zei nu îi acordase decât tăcere și enigmă.

Speră în mod absurd să vadă în zarea înflăcărată chipul Iuliei Cordelia. Nu găsi decât primele umbre ale nopții și tenebroasele lor temeri care îi aminteau de nebunia Ulpiei.

Nu vrusese ea, noaptea trecută, sub pretextul sărbătorilor Cybelei, să facă dragoste într-o baie de noroi, cu femei sclave, înainte de a i se dăruia? Iar cu o noapte înainte, după ce se machiase ca un faun, ceruse să i se pună pe pânțele sperma soțului ei amestecată cu sânge de taur.

Refuzul lui Aurelian, căruia îi repugna să i se scoată sămânța așa cum ar fi făcut-o cu un animal, pentru prima dată, a degenerat în ceartă.

Poate chiar acum, Ulpia se văicărea în poala servitoarelor. Nu le ascundea nimic din intimitatea ei, nu avea rușine de nimic, ignora batjocurile.

Oare Roma o făcuse să înnebunească?

Aceasta schimbare brusca, acest comportament fără nicio umbra de rațiune erau atât de tulburătoare, încât Aurelian, câteodată, se întreba dacă nu trebuia să vadă în asta răspunsul zeilor.

Dacă asta era, nu știa să-l citească.

Sigur, în momentul când aduna ultima suflare a mamei sale cu buzele lui, așa cum cerea tradiția, Iulia Cordelia șoptise: „Femeia, fiule. Femeia! Ea este cea pe care Marele Soare ți-o trimite pentru triumful tău.”

Dar femeia aceasta nu putea fi Ulpia. Era de negândit! Chiar înfierbântată de nebunia ei, chiar în tulburarea jocurilor ei erotice, Ulpia nu stăpânea nimic, nu avea nicio putere. Te ducea cu gândul la o pasare rătăcită deasupra unui măcel și care nu știa unde să se așeze.

Să o fi ales zeii pe Clodia?

Era mai aproape de adevăr. Nu spusese Iulia Cordelia: „Clodia este ca mine, o sămânță din zei pentru a se împlini destinul tău?”

O sămânță a cărei încăpățănare enervantă îl îngrozea. Totuși, orice ar fi fost ea, nu reușea niciodată să și-o smulgă din inimă. Dar ea era sora lui. Zeii nu puteau alege o soră...

— Ești obosit, frate. Ar trebui să te odihnești.

Tresări. Venise de pe terasă, fără niciun zgomot, ca prin farmec. Ca și cum gândurile lui o materializaseră.

Își lăsă mâna să-i alunece pe umăr, îndepărtă toga din pânză groasă și-i depuse o sărutare pe ceafă.

— Toate zilele astea sunt obositoare. Roma nu te lasă niciodată să te odihnești.

Era încă destulă lumină ca să-i poată distinge bine fața. Liniile negre ale pleoapelor, părul împletit, perlele înnodate în coc, căzându-i apoi pe gâtul delicat. Nu avea cremă roșie pe buze. Era frumoasă, firească, machiată discret. Avea doar fața luminată puternic de ochii atât de asemănători cu ai lui.

Fu recunoscător pentru această simplitate. Arătându-i-se astfel, contrazicea ceea ce gândise mai devreme. Prezența ei neașteptată era o ușurare și nu o temere. Iar ea avea dreptate. Era slab.

— Se stârnește vântul, spuse Clodia cu tandrețe. Începe din nou să se facă frig. Să nu rămânem pe terasă.

Îl trase spre scara care ducea în camere.

Aurelian fu uimit de calmul vocii ei. Era prea obișnuit cu excesele Ulpiei. A urmat-o, simțind plăcerea intensă de a-i respira parfumul.

Era limpede ca sora lui dăduse poruncile înainte de a-l întâlni pe terasă. Camera era încălzită de sobe. Sclavele puseseră pe mesele joase uleiuri parfumate, pâine și vin cald. Lămpile ardeau. De cealaltă parte a draperiei, în camera servitoarelor, muzicanții cântau la harpă și la flaut.

Clodia spuse ca un masaj i-ar face bine. Ea fu cea care îi scoase toga și îl întinse pe burta pe patul tare. În timp ce-i ungea spatele cu ulei de măsline parfumat cu cimbru și portocală, degetele îi întârziu pe marginile încordate ale cicatricelor.

— E mult de-atunci, remarcă ea cu tandrețe.

Copleșit de mângâierile odihnitoare, Aurelian nu răspunse. Da, e mult timp de-atunci, foarte mult timp. Destul de mult timp ca să se poată gândi la o îndepărtare. Cu atât mai mult cu cât nu își dăduse seama. Poate era prea supus influenței lui Pulinius, respingând-o pe Clodia mai departe decât ar fi vrut cu adevărat.

Simțind degetele surorii lui care îi ușurau și mușchii, și temerile, avu sentimentul eliberator de a redeveni el însuși după ce fusese prins în

meandrele obscure ale voinței bătrânului secretar, ca și în isteria soției sale.

Ca și cum ar fi urmat aceeași mișcare a gândirii, ungându-i încet umerii, Clodia spuse:

— De fapt, este greșeala mea. Voiam să evit reproșurile bătrânului Pulinius și gelozia Ulpiei. În ce-o privește pe Ulpia, era zadarnic. Biata de ea acum mă detesta, și este ceva mai puternic decât ea.

Aurelian crezu că ea o să mai adauge câteva cuvinte, dar femeia tăcu. Îi masă ceafa îndelung, înainte de a se opri brusc.

— Trebuie să-ți arăt ceva.

Și se îndreptă spre un toc de pânza, abandonat pe un scaun, ca să-l deschidă. Scoase din el niște lame fine de plumb, deformate și gravate.

Înainte ca ea să le întindă, erau înfășurate pe un băț. Cuvintele gravate în grabă în plumb rămâneau foarte vizibile, ca și desenele și semnele magice ce le înconjurau.

I le întinse lui Aurelian cu o grimasă ironică.

— Citește.

El le luă reticent. Ghicea de pe-acum blestemele pe care le conțineau.

Oh, Cybela neagră, înlănțuiește-o pe Clodia,
golește-i fața de speranță și de frumusețe,
adu nenorocirea asupra ei, până la moarte!
Clodia să-l scârbească pe Aurelian, soțul meu.
Să-l scârbească ca un hoit împruțit!

Fă, o, fă să dispară Clodia, târfa,
într-o clipita și pentru veșnicie,
fă să i se scurgă măduva, să-i putrezească sexul,
să-i dezguste pe toți cei care se apropie de ea!

Fie sa moară de bilă și de fiere, ca Aurelian să o scuipe, repede,
repede și în vecii vecilor, oh, da, cea la care mă gândesc,
fie ca sânii și pielea să-i cada ca gândacii,
repede, repede, din aceasta clipă!

Aurelian arunca plachetele pe jos, ca și cum i-ar fi ars degetele.

— Servitoarele le-au găsit ieri dimineață sub patul meu, făcu Clodia. Îți imaginezi groaza lor!

Ea se distra. Adună foile de plumb ca să le arunce într-o sobă.

Întorcându-se lângă Aurelian, își desfăcu agrafa rochiei. Țesătura îi alunecă de pe umeri. Apăru acoperită doar de fâșiile de mătase ce îi strângeau sânii și șoldurile. Depărta brațele, se învârti pentru ca el s-o poată admira mai bine.

— Cum vezi, nu dă rezultate!

Scoase un mic râs pe care îl cunoștea atât de bine.

— Sunt tot aici și încă nu put, glumi ea.

Aurelian întoarse ochii. Îi era destul s-o vadă astfel pentru ca dorința să-i răsucescă măruntaiele. O dorința adevărată, plină de tandrețe. O dorință care n-avea nicio legătură cu excitația tulbure și iritantă pe care o producea asupra lui nebunia Ulpiei.

Deși știa că este zadarnic, că sora lui ghicea chiar ceea ce nu se putea vedea, făcu tot posibilul ca să nu lase să se vadă nimic.

— Nebunia asta stăpânește fiecare zi, suspina el. O privesc și începe să-mi fie rușine că este soția mea.

Fără să răspundă, Clodia îl obligă să se întindă din nou. Pretextul masajului nu mai putea fi folosit. Îl sprijini de o pernă, își apăsă șoldul de sexul lui deja întărit, atinse cu un sărut stigmatul adânc al fierului lui Mithra de pe umărul lui.

— Trebuie plânsă, și nu certată, făcu ea cu un pic de tristețe. De fapt, este mai mult vina mea decât a ei. Am crezut că e mai puternică. Că ar putea fi o bună soție pentru tine. M-am lăsat păcălită de inocența ei. Mă distra și...

Își opri cuvintele cu o strâmbătură. Înainte de a se apleca să-l sărute, degetele ei mângâiară gura lui Aurelian.

— M-am gândit că ar putea să-ți placă destul de mult pentru ca tu să nu mai vezi în sora ta decât o soră.

Își bătea joc.

Să fi presimțit ea nebunia Ulpiei de multă vreme? A ales-o pentru asta? Era foarte posibil.

— Știi ce a făcut-o să înnebunească? întreba ea mângâindu-i coapsele.

El nu răspunse.

— N-o să aibă niciodată copii.

Aurelian se temea de acest fapt. Obsesiile Ulpiei deveniseră greu de înțeles.

— N-o să aibă niciodată! Am încercat totul, poți fi sigur, spuse Clodia fără să înceteze să-l mângâie. Pe ascuns față de tine, recunosc. Sunt treburi de femeie...

Mâna îi alunecă sub așternut și caută sexul lui Aurelian. El închise ochii, cu șalele și buzele încordate. Incapabil să reziste fericirii pe care i-o procura Clodia. Ca de atâtea și atâtea ori în trecut!

— Un Augustus trebuie să aibă descendenți. Trebuie să ai un fiu.

— Nu începe din nou! protestă el, fără să știe prea bine de ce se apăra.

— O să fii în curând. Gallienus o să-ți lase locul.

— Ba nu, dimpotrivă...

Ea îi închise gura cu un nou sărut. Totuși, în ciuda tandreței și a mângâierilor învăluitoare, cuvintele Clodiei îl sfredeleau cu o brutala luciditate.

Înțelese. De fapt, hotărârea lui era luata de multe zile. Doar teama de a pierde dragostea Clodiei îi interzicea s-o recunoască. El, *dux majorum* Lucius Aurelianus, simțea doar o teamă copilărească, în timp ce Roma și Imperiul erau în joc!

Îndepărta fața Clodiei și îi admira gura voluptuoasă.

— Ce vrei să spui?

Nu-i luă în seamă întrebarea.

— Că eu pot să-ți port copilul. O să-i facem să creadă că este al Ulpiei. Sângele tău de Augustus n-o să dispară.

Lata că s-a ajuns și aici!

— Nu-i jigni pe zei! Ce vrei să spui despre Gallienus?

Fără să se lase impresionată, încercă să-l liniștească cu o nouă mângâiere pe care el o alunga agasat.

— Răspunde. De ce mi-ar ceda Cezar locul?

— Pentru că nu are de ales. Te rog, nu-ți bate capul.

El o respinse atât de violent, că-i aluneca la picioare.

— Nu, de data asta n-o să accept! N-o să mai ucizi din nou pe la spate.

Ea îl cerceta. Ochii lor atât de asemănători se înfruntau. Albastrul de gheață al irișilor lui Aurelian, devenit atât de faimos printre legionari și atât de înspăimântător pentru barbari, se lovi de un același albastru, la fel de încrâncenat.

Apoi, fața Clodiei se strâmba. Frumusețea dispăru în spatele unei măști țesute din ura și violență.

Aurelian trebui să reziste dorinței de a o lua și a o strânge în brațe. Oh, fie ca această mască să se rupă și s-o regăsească pe Clodia care o clipă mai devreme îl copleșea! Dar era zadarnic. Chipul pe care îl privea era cel al adevărului.

— Nu fi prost, Aurelian. Crezi că lui Gallienus i-ar fi rușine?

— Vrea pace. Are nevoie de mine. Are dreptate.

Râsul Clodiei fu ca o palmă.

— Bietul meu frate! Numai tu poți să crezi asemenea scorneli! Ești într-atât de naiv? Niciun cuvânt care iese din gura lui Gallienus nu este sincer! Când o să înțelegi? Scrisoarea pe care ți-a trimis-o nu înseamnă nimic! Vânt, nerozii demne de cel care vrea să le creadă.

Acum țipa. Lovea pieptul lui Aurelian cu palma.

— O momeală, Aurelian! Adevărul pe care ți-l ascunde bătrânul și ramolitul Pulinius este că Gallienus se teme de tine! Gallienus vrea să te cumpere pentru a te face inofensiv. Înghiți minciunile lui Pulinius, în timp ce el se joacă cu tine. Deschide ochii, măcar o dată! Bătrânul tău drag nu are decât o voință. Vrea să te despartă de mine. Mă urmărește, mă...

Tăcu, plină de ură.

Ura aceasta, mai mult decât orice, Aurelian n-o putea admite.

O prinse cu dorința de a-i face rău. Poate chiar să distrugă această frumusețe pe care o putea avea și pe care o iubea mai presus de orice.

— Taci, Clodia. Știi cine este Pulinius și eu sunt cel care hotărăște cât valorează cuvintele lui Cezar. Eu și zeii. Am hotărât. Dacă i se întâmpla ceva lui Gallienus, nu voi mai fi fratele tău.

Era palidă. Fâșia ce îi susținea pieptul îi sărise, descoperindu-i splendoarea sânilor. Schiță un gest neașteptat de pudoare. Dădu înapoi, cu buzele strânse pe dinții de sălbăticiune.

— Nici nu mai ești, șuiera ea. Mama noastră s-a înșelat. Nu vei fi Augustus. Și eu, la fel, m-am înșelat. Dintotdeauna. Nu ai nici urma de curaj. Ești la fel de lipsit de vlagă și de prost ca acest moșneag, de care ai prins atâta drag.

Se dădu și mai mult înapoi, acoperindu-și goliciunea cu rochia. Poate, în ochi, i se iviseră lacrimile.

— Oh, nu, nu mai ești fratele meu.

Avea vocea înghețată și disprețuitoare. Lacrimile nu curgeau pentru el, fratele ei, ci pentru neîmplinitul vis al puterii pe care îl crease.

Când dispăru în spatele perdelei, privirea lui Aurelian descoperi plăcuțele de plumb pe jumătate topite în jar. Zeii erau răzbunați. Plăcuțele Ulpiei își îndepliniseră blestemul.

Cu un strigat înspăimântător, răsturna sobița cu o lovitură de picior.

EMESA

Cu obrajii roșii, cu părul lipit de tâmple de transpirație, Ashemu era fericită. Puse bebelușul în brațele Zenobiei.

— Un băiat! Un băiat, așa cum voia Preailustrul!

Un bebeluș mare, cu capul masiv, amintind de cel al tatălui lui. Își urla furia pentru viață, roșu ca focul, sub micul moț de păr întunecat.

— Uite, a ieșit din pânțele mamei sale ca o plăcintă din cuptor, se bucură din nou Ashemu, ciupind bărbia copilașului.

Zenobia respiră mirosul aparte al pruncului. Puse un sărut pe fruntea care pulsa, apoi începu să-l învelească într-o pânză curată.

— Dinah doarme încă? Nu mai sângerează?

— Totul este bine. Nu te neliniști. Este zdravănă. S-ar zice că a mai născut de zece ori! Stai, n-o să reușești așa!

Ashemu îi luă scutecul din mâini și începu să înfeșe copilul din nou.

— Uite așa!

Râdea, vorbea tare, exuberantă și ușurată.

Fusesse greu. Durerile lui Dinah începuseră înainte de seara. Imediat, Ashemu și Zenobia s-au închis împreună cu ea.

Apoi, totul rămăsese pe umerii egiptencei. Zenobia nu vruse să amestece o moașă în secretul lor. Zvonul că Despoina Zenobia va naște se răspândi curând în palat. Se spuse că se lasă doar pe mâinile doicii care o adusese pe lume, cu voința lui Baalshamin.

O ajută pe Ashemu cum putuse. Dinah se arătase curajoasă. O luaseră durerile, o sfredeliseră, dar trebuise să aștepte până la miezul următoarei nopți ca să i se rupă apa. Din fericire, copilul se născu viu și nevătămat.

— L-ai anunțat pe Preailustru?

— Așa cum mi-ai poruncit. O să poată să-și vadă fiul și pe Despoina în seara aceasta, nu înainte.

Ashemu luă pruncul în brațe, lipindu-i capul micuț de pieptul ei. Să fi fost farmecul unei doici? Copilul încetă să mai scâncească, clipi, mai mormăi de două ori sugându-și limba printre buzele minuscule și adormi.

Zenobia surâse. Primul ei surâs de foarte multă vreme. Se priviră. Cuprinse dintr-odată de o anumită tristețe, n-avură nevoie de cuvinte.

Zenobia își sugrumă emoția ce i se înnodea în gât.

— Să mergem s-o vedem pe Dinah, șopti ea.

— E o minune! le asigură Dinah. Oh, cât sunt de fericită! Stăteau lungite una lângă alta, cu copilul odihnindu-se între ele. Cearcănele întunecate vorbeau despre oboseala lui Dinah, dar bucuria îi înfrumuseța chipul. Mai devreme, înainte să înceapă durerile nașterii, vrusese să vadă dacă cicatricea Zenobiei era mai mică decât în ajun.

Acum, nu mai era decât un fir roșu, abia umflat.

— Copilul vine pe lume și rana ta se închide. În aceeași clipă! Este o minune, reluă ea. Pentru o dată, Iehova cel Veșnic mi-a ascultat rugile.

— Era și timpul! o ironiza Ashemu, aruncând o privire complice Zenobiei. Ai dreptate că este o minune. Cât despre celălalt, nu mai credeam.

Zenobia se mulțumi să mângâie cu grijă fruntea copilului.

Când se întorsese de la casa creștinilor, Ashemu o aștepta cu o grămadă de reproșuri. Unde a plecat în starea în care se afla? Voia să moară pe loc?

Dar Zenobia se prăbușise pe un pat, fără să o asculte. Iar seara, când egipteanca vrusese să-i schimbe pansamentul, uimirea o lăsase fără glas. Plaga nu mai sângera. Carnea încă sfâșiată și purulentă dimineața era acum curată. Umflătura era mai mică și mai puțin întinsă.

— La cine ai fost? întrebă Ashemu.

Zenobia nu îi răspunsese. A doua zi dimineață, nu mai era nicio îndoială. Rana, în sfârșit, se închidea. Pentru prima dată după luni de zile, Zenobia nu mai era sfâșiată de durere, timp de ore întregi.

Ashemu, după ce îi făcuse un bandaj ușor, care nu mai avea nevoie de susținere, clătină din cap.

— Ai fost la creștin, nu-i așa? Cel care a trecut prin foc și nu mai are față. Acela care...

Tăcuse dintr-odată, cu ochii ațintiți în cei ai Zenobiei.

Ea știa. Își amintise de cuvintele și de amenințările Ophalei. Înțelese. Schawaad nu era mort. Își schimbase doar numele și își pierduse chipul.

Rămaseră față în față în tăcere, bântuite de aceleași groaznice gânduri. Apoi, egipteanca deschisese brațele. Pentru prima oară după mulți ani, o strânse pe Zenobia lângă ea, așa cum făcea când erau încă doica și copilul ei.

Mai târziu, mimând indiferența, spuse că acel creștin din orașul de jos era cunoscut în toată Emesa, și chiar și la palat.

— Se spune că face minunile așa cum respira. Mai ales cu femeile și cu copiii. Se spune că în mâinile lui se află Dumnezeuul lor.

Cum Zenobia nu adăugase nimic, suspină:

— Important este că rana urâtă s-a vindecat și că tu nu mai suferi.

Era adevărat. Urma fierului persan se ștersese de pe trupul ei și suferința nu va mai fi în curând decât o amintire. Dar o altă rană, nici de carne, nici de sânge, era deschisă, căscată pentru totdeauna. Ea înlocuia răul potolit cu un altul. Mai aspru, care nici nu-ți tăia răsuflarea și nici nu-ți dădea febră. Era, dimpotrivă, o suferință tăcută și răbdătoare ca un șarpe. Un rău viclean care aștepta un cuvânt, o clipa de neatenție ca să-ți sară la gât și să te umple de disperare. Iar acest rău, Zenobia îl cunoștea, niciun miracol nu-l putea alunga.

— Ești trista? se neliniște Dinah de alături.

— Nu! minți Zenobia. Nu! Dimpotrivă. Sunt fericita pentru tine și pentru mine.

Prinse mâna lui Dinah, și-o lipi de buze, apoi, cu degetele lor unite, mângâie bărbia grăsuță a fiului ei.

— Preailustrul o să-i dea numele tatălui său: Wabalat. Va fi rege într-o zi și o să cuceresc pentru el un regat imens. La fel de mare ca Imperiul romanilor.

Dinah râse odată cu ea. Dar Ashemu nu râse.

— Glumești? Te vei întoarce la lupta? Nu ți-a ajuns?

Zenobia voi să râdă și să-și bată joc, dar vocea îi tremura.

— Eu sunt Alat, doică. Uiți prea des. Alat nu are alta soarta decât să meargă în fruntea războinicilor.

Apucă copilul și-i lipi căpșorul de al ei.

— Iar acum, am un motiv în plus. Fiul meu, Wabalat, fiul lui Odenat și al Zenobieii, va deveni mare prin cuceririle părinților lui.

Tot așa îi spuse și Preailustrului atunci când veni s-o vadă. O găsi în pat, așa cum era, împreună cu Dinah și cu copilul odihnindu-se la pieptul ei. Surprins, poate, să nu vadă adevărata mamă, se lăsă totuși în voia a ceea ce vedea, fără să clipească. Însoțit de Nurbel și de câțiva servitori, se arătă încurcat și încântat până la neîndemânare. Întinse mâna pentru a mângâia tâmplele fiului său, dar grosimea degetelor lui alături de obrazul atât de delicat al lui Wabalat îl înspăimântă. Nu îndrăzni să-l atingă și își retrase mâna râzând.

Zenobia anunța:

— În câteva zile, aş putea să-mi reiau cuirasa. O să mergem să-i alungam pe perşi până în partea cealaltă a fluviului. Fiul nostru trebuie să aibă cel mai mare regat pe care vreun rege al Palmyrei l-a cucerit vreodată. Sunt alături de tine, soţul meu, pentru ca victoriile noastre să se facă auzite până la Roma.

Roşu de emoţie, Preailustrul lăsă fruntea în jos. Era primul sărut pe care şi-l permitea şi primul pe care ea i-l acorda.

Acum, Wabalat dormea la sânul lui Dinah. Copilul era mânjit de laptele mamei lui. Ea îi privi şi văzu adevărul: mamă şi fiu.

Se gândi ca de îndată ce copilul o sa poată, o să-l ducă la lacul Sărutul Cerului. Acest gând îi puse un nod în gât. Şarpele durerii ieşi din bârlog. O ataca şi o muşca.

Lacul îi amintea de Schawaad, devenit Simon, creştinul.

Însemna sa se gândească la minciunile care îl dezgustau într-atât pe Simon.

El care ştiuse să treacă prin foc pentru Dumnezeuul lui şi nu cedase deloc în faţa romanilor. El pentru care adevărul sufla o gheaţă pe care nici flăcările nu o puteau topi.

În timp ce ea nu era făcută decât din minciuni.

Fiul ei nu era fiul ei. Soţul ei nu era soţul ei. Era copilul unei femei care murise în dureri, ca multe altele, şi nu al unei stele a lui Baalshamin, aşa cum credeau cei naivi.

Baalshamin o părăsise de multa vreme. De la Dura Europos.

Zei îi aleseseră pe Schawaad. Şi Simon alesese un zeu unic pentru a-l iubi şi a-i fi şi mai aproape!

Ea, Zenobia, nu avea decât un adevăr.

Cel al curajului ei şi al săgeţilor pe câmpul de luptă.

Cel al victoriilor care, cel puţin, o făceau să fie Alat.

Cel al războiului care îi permitea să uite de faţa distrusă a lui Schwaad şi de dispreţul lui Simon.

Partea a III-a

VREMEA ASASINILOR

267–270 d.Hr.

ANTIOHIA

Copilul scruta meandrele lui Oronte. Pe fluviul care îmbrățișa orașul cel nou al Antiohiei bărcile erau numeroase. Dar niciuna nu era un vas de război, cu atât mai puțin o ambarcațiune regală, înconjurată de un întreg cortegiu zgomotos și colorat.

Nu se zăreau echipaje somptuoase pe drumul de dale de marmură care ducea la fluviu. Nenumăratele coloane și statui care îl mărgineau trasau pe el un joc ciudat de umbre și lumini. Carele, atelajele, oamenii care mergeau pe jos apăreau și dispăreau. Dar nu erau decât negustori, calatori obișnuiți sau țărani. Chiar micile caravane de cămile cu samare colorate nu erau nimic altceva decât caravane obișnuite.

Dezamăgirea copilului se transformă în furie. Bătu din picior, se întoarse spre Dinah și strigă:

— Mi-a promis! Este o mincinoasa. Mi-a promis și nu vine!

Dinah surâse, liniștitor.

— Fii răbdător, iubitul meu. O să ajungă.

Întinse mâna ca să-l mângâie pe obraz. Băiatul o respinse arțăgos. Scoase din centura un mic pumnal. Lama era puțin mai mare decât palma lui. Un cadou de la tatăl său, care îl umplea de mândrie. Din câteva lovituri taie corolele daliilor purpurii și albe care mărgineau gradina în prelungirea palatului, pe latura colinei, oferind o splendida vedere a Antiohiei.

Cu falsă severitate, Dinah îl opri:

— Wabalat! Nu distruge florile! Mamei tale n-o să-i placă.

— Cu atât mai rău pentru ea. Vreau să le tai pe toate, așa o să știe...

Acum lacrimile curgeau pe obrajii băiețelului.

— Și tu la fel, și tu ești o rea, făcu cu o voce tremurătoare. Ai mințit ca și mama.

Dinah se ghemui, îi luă pumnalul din mână.

— Liniștește-te, îngerașul meu, o să te rănești.

— Nu sunt un înger! Ai spus că o să fie aici pentru aniversarea mea. Astăzi este!

— Nu este decât dimineață, Wabalat, protestă cu blândețe Dinah. Lasă-le timp să ajungă. Drumul este lung de la Tars.

— Nu e adevărat. Mama nu are nevoie de timp. Calul ei este mai iute ca toți. Nici chiar tata nu poate întotdeauna să se țină după ea...

— Atunci, argumentă Dinah, înseamnă că-l așteaptă ca să ajungă împreună.

Se ridică. Păstră mâna copilului într-a ei, dorind să-l ducă în altă parte a grădinii, ca să-l distragă. Brusc, se întoarce ca să se asigure de prezența gărzilor. Ca întotdeauna, erau la post, la poarta ce dădea spre palat, spre aripa rezervată femeilor.

Copilul o lovi peste mână, refuzând s-o urmeze.

— Wabalat, insistă ea, știi că părinții tăi își țin întotdeauna promisiunile. O să fie aici înainte de sfârșitul zilei.

— Acum trebuie să fie aici. Aniversarea mea a început când s-a ridicat soarele!

Zări în dreapta o umbră întunecată. O pânză. Fără îndoială, o capă sau o centură abandonată între doi hibiscuși. Grădinarii o uitaseră. O să le facă observație imediat. Zenobie nu îi plăcea ca grădina să nu fie perfectă.

Atunci sună cornul.

Trei sunete lungi, grave, care anunțau intrarea în palat a Preailustrului și a Despoinei.

— Au sosit!

Mâna micuța a copilului scapă din cea a lui Dinah. Ea dădu să-l rețină, râzând, văzându-l cum sare și țipă:

— Au sosit! Au venit pentru mine!

Cu coada ochiului, cu o luciditate care părea ca aparține altei părți din ea însăși, văzu umbra, țesătura, centura, orice ar fi fost acel lucru care se ridica. Se arată luând forma unui om. A unui războinic cu fața înnegrită de barbă, cu gura deschisă și fără dinți. Gândi: „Fața răului!”

Chiar înainte de a înțelege, strigă numele copilului.

Văzu ochii războinicii, brațele întinse și mâinile trăgând scurt coarda arcului. Văzu săgeata, ancoșa înfiptă în coardă, capul de oțel ascuțit în pieptul băiețelului. Mai strigă o dată:

— Wabalat!

Nu-și dădu seama că fuge. În ciuda tunicii care o încurca, în ciuda valului, a colierelor, a greutateii brățărilor, tot corpul ei zbură.

Fu deasupra copilului ca o pasăre. Ghici săgeata care zbura ca și ea. Se gândi la sângele vieții, la viitorul care curgea în trupul adorat al fiului ei. „Oh, iubirea mea, copilul meu, copilul meu adevărat!”

Se rostogoliră amândoi pe pământ.

Acoperi copilul cu pieptul ei. Atunci fulgerul îi intră în șale și i le frânse.

Știu imediat că n-o să mai poată niciodată să se ridice. Nu avea însemnătate. Trupul dulce al fiului ei tremura, neatins, lipit de pieptul și de pânțele ei.

— Wabalat!

Îngrozit, copilul țipa.

Se elibera ca să se salveze. Avu destulă putere ca s-o întoarcă. Zvâcnetele îi răspundeau în șolduri ca un foc lichid. Încerca să respire, cu ochii holbați.

— Nu!

Văzu picioarele asasinului care se apropia.

Nu! N-o să îngăduie! Prinse o gleznă a copilului. Cu un urlet de fiară, se aruncă peste el. Deveni carapace și cuirasa. Când sabia criminalului se abătu, tăindu-i capul, urla din toate puterile.

— Wabalat!

Zenobia striga numele fiului ei, sfâșiindu-și tunica de gală ca să poată alerga mai repede.

Pe deasupra mormanului de flori, printre trunchiurile palmierilor și jerbele albe de iasomie, văzu sângele pe armele gărzilor. Cuirasele lor pline de sânge, ochii îngroziți, gurile căscate de neputința.

— Wabalat!

Copilul era încolăcit sub trupul lui Dinah, care continua să se agațe de el, cu mâinile strânse pe mijlocul lui. Nu reușea să-și desprindă ochii de pe fața care îl privea. Capul lui Dinah se rostogolise la câțiva pași. Îl privea cu un rictus ciudat, cu obrazul zdrobit de o piatra.

Copilul era plin de sânge. Tresăriri tăcute îl zguduiau. Picioarele asasinului, pe care săbiile gărzilor le ținuseră de pământ, erau înlănțuite de cele ale lui Dinah. Împreuna, formau un fel de animal măcelărit și monstruos.

— Fiul meu!

Zenobia îl smulse din mâinile mamei moarte și îl ridica râzând, ușurată.

— Fiul meu, ești viu!

Copilul se zbătea. Voia încă să vadă fața moarta a lui Dinah. Voia ca ochii ficși ai mătușii sale să înceteze să mai privească țărâna prefăcută în noroi din cauza sângelui și să se întoarcă spre el.

Zenobia îi întoarse fața spre pieptul ei.

În fine, o lua de gât. Plângea cu suspine sufocate.

La poarta grădinii, apărură Ashemu. Alerga ridicând brațele. În spatele ei, livid, un locotenent al lui Nurbel spuse:

— Despoina! Despoina... Preailustrul! Preailustrul!

Nurbel plângea.

În genunchi, cu capul Marelui Odenat în brațe, plângea, cu gura închisă. Lacrimile i se pierdeau în sângele ce țâșnea din gâtul tăiat al preaiubitului lui rege. Când Zenobia se grăbi să intre în cameră, nu ridică ochii. Nu o făcu decât atunci când ea căzu în genunchi în fața cadavrului Preailustrului, când fu conștient de fața ei, de tunică însângerată și sfâșiată.

— Și tu? Întrebă el cu voce ștearsă.

— Nu, eu nu...

— Copilul?

— Wabalat este viu. Dinah a murit pentru el.

Prinse mâinile Preailustrului. În mod bizar, părea mai mic și mai frumos decât atunci când era în viață. Își strecura fața între palmele moarte.

— Soțul meu!

Hohote de furie îi ardeau gâtul. Simțea dorința de a rosti cuvinte de iubire. Voia să-i vorbească despre o iubire pe care de multa vreme o simțea, dar pe care niciodată nu i-o împărtășise.

El a crezut-o de la primul până la ultimul cuvânt! Nu s-a plâns niciodată de ceea ce i-a cerut, a făcut din ea egala sa.

Se culcă peste trupul lui, așa cum nu vrusese niciodată s-o facă, sărutându-l și înlănțuindu-l cu o iubire pe care nu i-o dăruise niciodată.

— O, soțul meu mult iubit, bolborosi ea punându-și fruntea pe rana sângerândă de la gâtul lui. Oh, tu, atât de mare, atât de blând, care m-a iubit mai mult decât m-am iubit eu! Tu care m-ai iubit până și în trupul lui Dinah!

Zei îi luaseră iubiții. Ura îi luase pe cei iubiți și o lăsase pe ea pentru răzbunare.

Mulțimea se afla acum în jurul lor. Cu o voce care să fie auzită de toți, spuse:

— Fiul tău va fi cel mai mare, Preailustre. Moartea ta va fi puterea lui, o, Mare Odenat. Jur pe acest sânge care este al tău și care curge ca lacrimile de pe fața mea: secolele își vor aminti numele tău.

Se agață de mâna lui Nurbel. În timp ce o ajuta să se ridice în picioare, își dădu seama de prezența asasinilor reținuți de gărzi.

Erau războinici ai Palmyrei, deghizați în tunici de negustori. Chipul unuia dintre ei, deși mascat pe jumătate, o îngheța pe Zenobia.

— Hayran! N-ar fi trebuit să mă îndoiesc de asta!

— Te-am învins, fiică a deșertului! ricana Hayran, înainte ca gărzile să-l reducă la tăcere. Mi-ai ucis mătușă, mi-ai ucis prietenii! Este cea mai frumoasa zi a vieții mele!

— Bineînțeles că el este, mormăi Nurbel. Din clipa în care l-am lăsat pe acest câine să părăsească Palmyra, am știut ca o să aducă nenorocirea. I-am spus și Preailustrului. N-ar fi trebuit niciodată să-l lăsăm să trăiască!

— S-a terminat. N-o să mai trăiască! șuiera Zenobia.

Luă în mâini sabia unei gărzi. Lama era deja ridicată deasupra lui Hayran, când Nurbel îi reținu pumnul.

— Nu, Despoina...

Zenobia se luptă, ca și cum nu l-ar fi auzit. Chiar dacă o făcea fără brutalitate, Nurbel rezistă, obligând-o să-l privească.

— Preailustrul este mort din cauza mea, Zenobia. Ar fi trebuit să veghez mai bine asupra lui. Eu sunt cel care trebuie să-i trimit fiul la demoni.

Ea șovăi. Furia și tristețea lui Nurbel i se citeau pe chip.

— Nu ți-am cerut niciodată nimic, regină a Palmyrei, murmură el. Știi că îți aparțin. Dar astăzi, fă-mi această favoare.

Ea clipi scurt. Nurbel își slăbi strânsoarea. Imediat brațul Zenobiei se abătu. Tăișul lamei atinse falca lui Hayran, tăindu-i partea de jos a feței. Hayran se prăbuși într-un urlet de durere, care se încheie cu un gălgâit ridicol.

Zenobia aruncă sabia la picioarele lui Nurbel.

— Este al tău.

În noaptea aceea, luminile, sărbătorile și distracțiile fuseseră interzise în Antiohia. Doar focurile ardeau în altare și în temple, unde populația defila în lacrimi, cu brațele încărcate de ofrande.

În întuneric, toți putuseră auzi urletele lui Hayran, fiul asasin. Nurbel își oferi răgazul să-i deschidă torsul, să-i zdrobească oasele pieptului unul câte unul. Voia să se poată vedea trădarea care mânjea fiecare zvâcnet al acestei inimi care încă bătea.

Apoi, criminalul fusese dus în fața Marelui Circ. Acolo, o țeapă l-a străpuns din străfunduri până la umeri.

Orașul întreg venise să-l scuipe, să arunce cu pietre și praf peste răni. Doar la primele raze al soarelui, zeii au acceptat să-i deschidă porțile infernului.

SINGIDUNUM, DANUBIU

În picioare, pe zidurile fortăreței, Aurelian cerceta malul Danubiului. Aici, cu douăzeci și șapte de ani în urmă, cu doar trei sute de legionari ai unei cohorte, îi primise pe barbarii sauromați.

Un oraș întreg se întindea astăzi în curba larga unde, în acea zi îndepărtată, curentul aduna cadavrele și corăbiile în flăcări. Fluviul, la fel de uriaș, părea că poartă aceleași ape grele și cenușii. Acum, însă, digurile unui port înaintau în mijlocul curentului, primind navele comerciale. Zidurile taberei înaintau adânc în câmp și îngropau memoria războinicilor sauromați, care veniseră aici să caute moartea răzând.

Douăzeci și șapte de ani! Totuși, Aurelian mai auzea încă urletele barbarilor prin focul de pucioasă. Cântecul de victorie al legionarilor aclamând pentru prima oară numele lui, părea că răsună încă.

Douăzeci și șapte de ani!

Totul era altfel și totul era îngrozitor de neschimbat. Singidunum devenise un oraș. De zece ani, tot mai puține bărci acostau în port. Cu toate astea, în aceste ultime luni, numărul lor era în scădere. Nu exista niciun luntraș care să vină din Moesia sau din Germania și care să nu se teama de o expediție a barbarilor.

Învinși de nenumărate ori, goții sau alamanii, roxolanii sau iasigii, dușmanii Romei, renășteau mereu. Cu alte limbi, cu alte arme, dar mereu cu aceeași și nesătulă poftă de a învinge Imperiul. Și el revenea fără încetare în aceleași tabere, pe aceleași fronturi, pentru a încuraja legiunile. Trebuia să dezlănțuie bătăliile de sute de ori. Să învingă mereu, fără ca vreodată aceste victorii să-i distrugă pe dușmani.

Nu, era ceva fără de sfârșit. Roma se sfârșea ca o fiară prea îndelung hărțuită.

Ah, oare puteau zeii să-i părăsească mai mult decât acum?

Plin de amărăciune, Aurelian contempla suprafața fluviului punctată de ploaie, ca și cum ar fi văzut sângele istovit al Romei. O bruma din ce în ce mai groasă ștergea până departe malul opus. Încă o dată, își aminti de acea dimineața de lupta împotriva sauromaților, când ceața ascundea totul. Aurelian își reproșa pesimismul.

Pe deasupra, în acea dimineața, așteptând desfășurarea sauromaților, se îndoise că Mithra și Sol-Invictus îi susțineau brațul. Totuși, zeii nu îl

abandonaseră. Nici atunci și nici în sutele de lupte care i-au urmat.

— Dux...

Vocea unui tribun îl făcu să se întoarcă.

— Dux, carul celui dintâi secretar s-a anunțat. Avangarda tocmai a ajuns la porți.

Nerăbdarea care îl încercase pe Aurelian, cu trei zile înainte, la anunțarea vizitei lui Pulinius, îl cuprinse din nou și alungă melancolia provocată de vreme. Dacă secretarul Senatului, același Pulinius, de aproape șaptezeci și cinci de ani, venea până la îndepărtatele maluri ale Danubiului ca să-l vadă, era un semn că Roma voia să-l smulgă din toropeala care îl cuprinsese.

În cei șase ani de când nu se mai văzuseră, Pulinius își pierduse părul și dinții. Nu mai umbla fără o boneta de blană, dublată cu piele și decorată din plin cu falere. Una dintre ele reprezenta profilul lui Augustus Valerian, mereu în viață, în pofida zvonurilor care scăpau uneori din Persia.

Aurelian fu emoționat să-l vadă pe Pulinius mai pipernicit ca niciodată și lipsit de vlagă. O piele de ceară îi acoperea oasele mâinilor și se întindea în jurul ochilor. Faptul că trupul lui era capabil încă să se miște părea un miracol. Majoritatea timpului era transportat de la un scaun la altul. Dar privirea nu își pierduse nimic din ironie și din perspicacitate.

În timp ce-și chinuia sclavii ca să-l scoată dintre pernele enorme care îi căptușeau carul, ghici gândurile lui Aurelian. Scoase un mic râs scrâșnit.

— Știu! Arăt prost, băiatul meu. Nu este doar din cauza acestei îngrozitoare călătorii. Dar, măcar, nu am ciumă!

Când servitorii îl depuseră cu mare grijă sub baldachinul unei lectici, prinse mâna lui Aurelian.

— Nu poți să-ți închipui, *dux majorum*. Ciuma este peste tot pe drum. Peste tot! Timp de șase zile, n-am deschis un oblon al carului!

Se întrerupse pentru a râde încă o dată ironic.

— Fii fără teamă. Nu asta o să mă omoare. Bătrânețea este de-ajuns.

Cu o lovitură dată în glumă, plesni spatele celui mai apropiat sclav, ca să-și dovedească energia.

— Ai o odaie caldă, Aurelian? Sper. S-ar părea că este sfârșitul verii și eu sunt înghețat... O cameră cu foc. Iată ce vreau. O sobă înroșită! Ca să uit de ploaia asta blestemată.

Mai târziu, după ce dorința îi fu împlinită, golind un blid de lapte cu ouă bătute, închise ochii și își întinse buzele într-un suspin de plăcere.

— Acum, băiete, lasă-mă să dorm câteva ore. Apoi, o să stăm de vorbă.
Râsul ca un pocnet îi scapă printre gingiile roz și adăugă:

— Știu că ești nerăbdător să auzi ce am să-ți spun, dar îți promit să nu mor în timpul somnului.

La miezul nopții, când tabăra dormea, puse să-l cheme pe Aurelian.

Îngropat în blănuri, în patul cu picioare de taur, îl scrută și observă:

— Nici tu nu ești mai bine ca mine, băiete. Iar tu nu ai scuza anilor.

— Motivele de bucurie sunt rare, Pulinius. Sper ca venirea ta să fie unul dintre ele.

Înainte de a-și spune părerea, Pulinius îl mai studie, cu o privire malițioasă.

— În rest, nu te-ai schimbat. Mereu la fel de milităros. Până la capăt, nu? Până la capăt.

Scoase o mână descărnată de sub blănuri și arată spre zidurile camerei.

— Înainte de toate, putem vorbi aici?

Aurelian arată spre zecile de torțe și de lămpi care luminau camera atât cât se putea.

— Suntem singuri. Tabăra doarme.

— Dar zidurile?

— Sunt de piatră, Pulinius.

— Piatra are uneori găuri, Aurelian. Mai ales în folosul știi tu cui.

Aurelian ridică ironic o sprânceană. Pulinius scutură din cap.

— Nu mă lua drept un bătrân nebun! Știu despre ce-ți vorbesc și tu nu iei în seamă. De ce crezi că am parcurs mii de kilometri în starea în care sunt?

Cu o mișcare hotărâtă din bărbie, arată spre ușă.

— Asigură-te că știi toate gărzile care sunt pe coridor.

În timp ce Aurelian dădea ordine, desemnând el însuși gărzile, Pulinius îl observa din nou, de data aceasta cu circumspecție.

— Nu mai ești supărat pe mine, *dux majorum* Lucius Aurelianus?

— N-am fost niciodată, secretarule.

— Oh! Oh! Atunci te prefăceai bine! Eu n-am uitat ca ai părăsit casa mea din Roma fără să-mi mulțumești sau să-ți iei rămas-bun... Ca un demon cuprins de furie.

— N-aveam nimic de făcut în Roma. Nu ți-am scris să-ți mulțumesc?

— O scrisoare scurta. Și, mai apoi, niciuna.

— N-am uitat nimic. Nici ajutorul tău pentru mama, nici sfaturile. Mi-ai cerut să-i cedez locul lui Cezar, am acceptat. Era zadarnic să înfățișez această supunere în piața Forumului, eram mai potrivit aici.

Pulinius aproba, subțiind gura pe gingiile goale.

— Știu. Știu că orgoliul tău a avut de suferit. Și, de asemenea, ca te-a costat. Crede-mă, băiete: am regretat acea teribila cearta cu sora ta. Și cu legatul tău. Am suferit să vă văd cum vă sfâșiați...

Privirea lui Aurelian îl opri să continue. Capul lui acoperit cu boneta de piele se clătina ușor. Își agita mâna descărnata, ca și cum ar fi împrăștiat un fum supărător.

— Bine, trecutul e trecut. Ai dreptate. Sa uitam. Ceea ce contează este că eu nu m-am schimbat. Dacă tu nu te-ai arătat în Senat în toți acești ani, eu am pronunțat numele tău, de câte ori am deschis gura...

Se întrerupse, cu privirea furișată, cu sprânceana încruntată. Arătătorul indica din nou spre ușă.

— Ești sigur?

— Atât cât se poate.

— E puțin!

Întinse din nou urechea, ridică din umeri.

— Considera că vorbele mele, astăzi, nu sunt numai ale mele, *dux majorum*. Prin glasul meu, marii Caludius, Probus, Carus și Diocles sunt cei care îți vorbesc. Egali tăi ca putere printre legiuni. Și din partea Senatului, Flavius Antiohianus, Pomponius Bassus și Virius Profitus te salută cu căldură.

Își recăpăta suflul, mult mai liniștit acum, cu o strălucire malițioasă în pupilele bătrâne.

— Dacă nu se află aici, știi de ce. Iar dacă eu sunt aici, este pentru că moartea nu mă înspăimântă... în câteva cuvinte, băiete: a venit vremea ta. Nu mai putem îndura haosul în care ne-a aruncat Gallienus. Îi înlătură pe toți cei care nu-l ling în fund. Senatul nu mai valorează nici cât o ceapă degerată. Nu ascultă nimic, nu aude nimic. Galii, iberii, africanii! Toți mârâie și își pun câte un Augustus care, în ajun, înainte de a fi aclamați, vindeau smochine sau se tăvăleau în bere. Sărăcia mătură câmpurile și ciuma bântuie peste tot. Un dinar care valora de două ori greutatea lui în aur acum cinci ani, acum nu mai face nici cât greutatea lui. Cel mult! Iată-ne cadorisiți cu ultimul dar al lui Gallienus: o inchiziție care nu iartă nimic și pe nimeni. Gallienus vrea să vadă până în fundul latrinelor noastre, ca să fie

sigur că nu ascundem acolo o avere sau nu punem la cale un complot. E momentul, Aurelian. Ne trebuie un nou Augustus. Și doar unul poate scoate carul Romei la lumină. Tu.

Aurelian îl ascultă pe Pulinius stând în picioare. Se strădui să meargă în jurul camerei. Iată, cuvintele erau, în sfârșit, spuse!

În pofida căldurii ce îi urca din rărunchi, spuse cât de indiferent putu:

— În cele ce mi-ai spus nu este nicio noutate, secretarul. Am convenit că nu voi lovi Imperiul, înfruntându-l pe Gallienus. Nimic nu s-a schimbat. A întoarce legiunile pentru a-l învinge pe Gallienus în mod cinstit ar însemna să lăsam frontierele la îndemâna barbarilor.

— Încetează să te mai agiți așa, scheună neliniștit Pulinius. Îmi dai ameteți. Ce-a fost nu mai e, iată! De asta am îndurat aceasta călătorie. Când am părăsit Roma, Gallienus pune să defileze în Forum douăzeci de mii de prizonieri perși pentru triumful lui. Regele Palmyrei și soția lui – ți-o amintești, războinica în cuirasa roșie? – l-au învins pe Shapur. O frumoasă și grandioasă victorie, așa cum ne puteam aștepta. Nisibis, Harran, Tars, Babilon... Odenat și Zenobia au ras totul în drumul lor din Capadocia până la Eufrat. Se spune că la Ctesiphon au decimat o mulțime de dușmani. Zeii au fost alături de ei. Deci, și cu noi! Căci, așa învingător cum e, Odenat ne rămâne fidel. Ceea ce este pe cât de bine, pe atât de rar. Cu toate că regina Palmyrei este acolo adorată la fel ca și Diana, Venus și Junona la un loc, de toți cei care poartă o sabie...

Pulinius își recapătă suflul. Arunca o privire bănuitoare spre ușă, dar nu se opri.

— Bun, reluă el cu o mică pocnitura din limba, cel puțin, Gallienus a avut bunul-simț să-l gratifice pe Odenat cu un titlu sfiorător. *Mare Salvator și Reconstructor al Orientului*. Ceva de genul asta. Cu o brumă de putere asupra acestor frumoase ținuturi. O să ne scutească de un fals Augustus... Nu mai exista teama că Imperiul să se rupă în Orient.

— Sunt fericit pentru Orient. Dar aici, pe Danubiu, sau mai sus, pe Rin, nu este la fel.

— Dacă n-o să mă întrerupi neconținut, o să știi ce este nou în veștile pe care ți le aduc. Nu-ți cerem să ridici legiunile împotriva celor ale lui Gallienus. Nu este vorba să lăsam descoperite frontierele sau să umblăm după o victorie cinstită, cum spui.

Pulinius tăcu. Îi lăsă lui Aurelian timp să rumege cuvintele pe care tocmai le auzise, înainte de a continua, cu o înclinare a capului:

— Este vorba să-l lichidezi pe Cezar cu mâna ta, *dux majorum*.

Îi cereau, aşadar, acest lucru. Să-l asasineze pe Gallienus.

Aşa cum vrusese întotdeauna Clodia. Clodia pe care o izgonise de lângă el, pentru a evita aceasta crima, impunându-şi cea mai aspră singurătate, în timp ce, la Roma, Ulpia era încremenită în nebunia ei.

— Suntem cu toţii alături de tine, murmura Pulinius. Nu numai în declaraţii. Toţi am jurat în faţa lui Mithra. Vom fi alături de tine.

Aurelian nu răspunse. Pulinius ridică un pahar.

— Dă-mi de băut. Atâta vorba mi-a uscat gura.

Aurelian umplu paharul cu vin cald, îndulcit cu miere.

— Augustus Valerian nu este mort, spuse el. Ceea ce este valabil pentru Gallienus este şi pentru mine. Atât timp cât Valerian trăieşte, Roma nu va avea un alt Augustus.

— Ah! se enervă Pulinius, vărsând puţin vin. Cine ştie dacă este viu?

Ca şi cum ar fi fost cuprins de remuşcări şi s-ar fi temut de duritatea cuvintelor sale, Pulinius mângâie cu vârful degetelor efigia lui Valerian.

— Bietul om, murmura el. Scara lui Shapur. Şi la vârsta lui! Ce oroare! Bineînţeles ca este mort! Cum să fi supravieţuit? Nu te îndoi de asta. Senatul o să-şi facă treaba. Legea care anulează augustatul lui Valerian este gata de multa vreme. Spre marea plăcere a lui Cezar, prietenii noştri vor accepta s-o voteze.

Aurelian îl privi pe secretar cum bea.

— Am nevoie de câteva zile ca să mă gândesc. Ştii că urăsc asasinatele. Sunt războinic, Pulinius. Mă bat cu nobleţe împotriva adversarului care îmi doreşte moartea, la fel cum eu o doresc pe a lui.

— Gallienus ţi-a vrut moartea. Ai uitat?

— Dar eu niciodată pe a lui.

— Ştiu, suspină Pulinius. Oh, ştiu! Tu aştepţi ca zeii să facă treaba în locul tău. Ţelul tău este să stârneşti teama!

Aurelian schiţă un zâmbet ciudat.

— Nu te-ai gândit niciodată la asta, Pulinius? De la Traian încoace, cei care au ajuns Augustus prin crimă, de crimă au murit. Poate că zeii nu iubesc aceste asasinate. Dacă există multa onoare în a muri pentru Roma pe câmpul de luptă, nu este niciuna în a te lăsa asasinat din ambiţia unui trădător.

Pulinius îl cerceta, uimit, sugându-şi din nou gingiile fără dinţi.

— I-am prevenit. Le-am spus: Lucius Aurelianus este astfel alcătuit, încât întotdeauna trebuie să-l convingi, chiar dacă i se oferă ceea ce își dorește cel mai mult! Gândește-te dacă vrei, *dux majorum*. Dar nu prea multa vreme. O să-ți dau, totuși, un ultim sfat. Sora ta, Clodia, și prietenul tău, Maximus, știu că furia ta împotriva lor s-a potolit.

Aurelian se încorda fără să răspundă. Pulinius clătină din capul albit, schițând un surâs.

— Îți văd chipul. Crezi că mă amestec în lucruri care nu mă privesc? Cu siguranța, ai dreptate. Sunt un dihor împuțit. De asemenea, sunt prea bătrân. Prea aproape de moarte, pentru ca aerul tău sumbru să mă impresioneze. Urmează-mi sfatul. Fă pace cu Clodia și cu prefectul Maximus. Cu soția ta, de asemenea, aceasta biata Ulpia. N-ai niciun motiv s-o lași la Roma. Aceasta... aceasta obsesie pe care o avea, i-a trecut în singurătate. Am văzut-o înainte de plecare. Am stat la taclale în cel mai plăcut mod posibil. Nici urmă de nebunie în cuvintele ei, te asigur. Dimpotrivă. Și dragostea ei pentru tine nu s-a stins. Dacă nu trebuia să înving ciuma și toate nefericirile călătoriei, aș fi luat-o cu mine. Un Augustus trebuie să aibă soția alături. Chiar dacă ea nu face copii.

Cum Aurelian întorcea spatele fără să răspundă, îndreptându-se spre ușă, Pulinius adaugă grăbit:

— Așteaptă, așteaptă! Nu pleca încă. Mai era un lucru pe care aș fi vrut să...

Bătrânul secretar păru dintr-odată că nu-și găsește cuvintele, el care le folosea din plin. Întoarse privirea, foarte încurcat.

— Aș putea să-ți cer o favoare, băiete?

— Sfaturile tale sunt atât de valoroase, încât sunt fericit să te servesc, secretarul.

Aurelian nu-și ascunse nici ironia, nici răceala din voce. Pulinius le ignora.

— Nu-mi doresc să mă întorc la Roma. Casa mea este la fel de frumoasă, dar aș muri înconjurat de sclavi și de văicăreala milogilor. Ce sfârșit groaznic, nu crezi? Sa nu-ți poți odihni ochii pe o față pe care o iubești?... Aici, cu tine, este ca și cum aș avea un fiu.

Aurelian ezita. Era, oare, Pulinius sincer sau era un ultim mod de a-l seduce? În fața figurii neliniștite, teribil de fragile și de dezorientate, pe care o privea, depinzând de hotărârea lui, îl cuprinse emoția.

— Poți să rămâi alături de mine cât timp vrei, Pulinius. N-am uitat ce ai făcut pentru mama.

— Oh, o să vezi, replica Pulinius cu o ușurare ironica, n-o să dureze mult. Din clipa când vei fi Augustus, o să mă duc cu inima împăcată.

ANTIOHIA

Copilul era cuprins de frisoane. Un tremur răscolitor ce pornea din adâncurile pântecelui și murea în tăcere pe buze. Zenobia îl strângea la piept. Îi dădea sărutări pe frunte, care nu păreau să-l liniștească.

— Încă o dată puse aceeași întrebare, pe care o repeta întruna, din ajun:

— Atunci, n-o să-i mai văd?

De fiecare dată, Zenobia răspundea cu o mângâiere și o șoaptă.

— Ba da, o să-i vezi, fiule. Vor fi în visele și în gândurile tale, când o să fii trist. Când o să-ți lipsească mult. Cei care pleacă în țara unde trăiesc zeii rămân mereu puțin cu noi.

Uneori, copilul mai întreba:

— Și tu, o să-i vezi și tu?

— Bineînțeles, îi răspunse Zenobia cu un efort care o făcea să răgușească. Îi văd deja.

Totuși, în dimineața aceasta, dintr-odată încremenită și tăcută, nu mai răspunse întrebării copilului. Wabalat îi ghici schimbarea de dispoziție. Ridică spre ea o față neliniștită.

— Ești băiat mare. Ești un prinț, îi explica Zenobia. Prinții nu repetă fără încetare aceeași întrebare. Nu se gândesc tot timpul la tristețea lor.

Buzele copilului se țuguiau. Se întoarse, cu fruntea plecată, cu lacrimi de supărare agățate de gene.

— Astăzi este o zi mare, reluă ea pe același ton. Prințul Wabalat îi va primi pe cei care au venit să-l vadă pe Preailustru. Trebuie să faci dovada curajului tău. Să le arăți că vei ști să fii la fel de mare și de înțelept ca tatăl tău.

Copilul se depărta, încordat și el, cu pumnii micuți strânși pe burtă. Zenobia era conștientă de duritatea cuvintelor ei. Își trecu cu tandrețe degetele prin părul băiatului. Păr creț și aspru ca al tatălui său, pe care ea nu l-a mângâiat niciodată așa.

— O să fac din tine un rege, Wabalat. Cel mai mare dintre regi. La fel de mare ca împăratul Romei. Este ceea ce dorea tatăl tău, Preailustrul. I-am promis. O să intri în Roma în triumf. Îți promit. Știi că eu îmi țin întotdeauna promisiunile.

Privirea copilului se pierdu deasupra acoperișurilor Antiohiei. Între micile coloane de marmură roz, care mărgineau terasa, se zărea albastrul

scânteietor al lui Oronte. Spuse cu o voce răutăcioasă:

— Nu e adevărat. Nu-ți ții promisiunile. Ai spus că o să vii să mă trezești de ziua mea. N-ai făcut-o. Dacă ți-ai fi ținut promisiunea, tatăl meu și mătușa Dinah n-ar fi fost acum cu zeii. Aș fi putut să-i văd când vreau.

Zenobia rămase nemișcata, ca o piatră. Niciodată de la asasinat, nu se lăsase cuprinsă de lacrimi. Acum, ele îi ardeau pleoapele.

De ce auzea vocea lui Simon în reproșurile copilului?

— Ai dreptate, acceptă ea după o lungă tăcere. Am făcut o greșală. Dar trebuie să mă crezi. Îmi voi ține promisiunea. Într-o zi, o să intri în Roma și se va striga: *Este Wabalat, fiul Zenobiei, cel mai mare dintre regi!*

Rămaseră nemișcați și tăcuți, liniștiți deodată. Puțin visători.

Zgomotele de afară ajungeau înăbușite până la ei. Duruitul carelor, agitația cailor, șoaptele servitoarelor și ciripitul rândunelelor care se hărjoneau și se roteau în zbor.

Copilul se întoarse spre ea. Își îndrepta mijlocul, punând capul în piept.

— Regele regilor, nu-mi pasă de asta. Ceea ce vreau este să fiu ca tine. Un mare războinic care înspăimânta pe toată lumea și câștiga toate bătăliile.

Bărbatul, îmbrăcat într-o togă grecească cu numeroase pliuri, era frumos. Sub țesătura simplă a veșmântului, se ghicea un trup adesea antrenat în jocuri și băi la terme. Fața lui, lungă, bine conturată, păstra încă o strălucire de tinerețe, deși avea părul alb. Purta cu artă farmecul înțelepciunii sale. Și mâinile i-au plăcut Zenobiei. Lungi și îngrijite, tot atât de puțin obișnuite cu armele, ca și cu munca grea. Mâini de om savant, de om al cuvântului. Ochi care puteau fi bănuți sinceri, de un cafeniu plăcut și profund.

Se înclina în fața ei, apoi în fața lui Wabalat, cu simplitate. Chiar cu oarecare dezinvoltura. Ceea ce îl făcea să se arate respectuos, fără să pară servil.

— Sunt trist, regina mea, spuse el în limba din Antiohia, îndreptându-se de spate. Trist să mă înclin în fața ta în asemenea împrejurări. Fericirea de a-l vedea pe Preailustrul alături de tine ar fi uriașă. Mi-a cerut serviciile și, pentru mine, care am părăsit Atena împotriva voinței mele, era mai mult decât o onoare.

— Moartea Preailustrului ne întunecă sufletele, replica Zenobia în greacă și pe un ton amabil. Dar ea nu schimba nimic din ce trebuia să fie, maestre Longin. Prințul Wabalat a ajuns la vârsta la care trebuie să învețe să devină bărbat și rege. Soțul meu dorea ca tu să-l înveți câte ceva din înțelepciunea

și știința ta. Am citit și eu câteva dintre cărțile tale despre frumos și putere. Mi-ar plăcea să faci din fiul meu un maestru care să fie respectat și iubit. De fapt, ar fi o onoare pentru Palmyra ca tu să accepți.

Longin roși puțin, fără să se știe dacă era din pricina flatării sau pentru că era primit în limba lui maternă. Aruncă o privire spre băiețelul de șase ani, strâns într-o tunica cu o centura la fel de lata ca și pieptul său, care, de pe-acum, îl măsoara cu o morgă regala. Nu păru prea încântat.

În alte împrejurări, Zenobia ar fi găsit un cuvânt ironic. Se mulțumi să aștepte răspunsul lui cu bunăvoință. În același timp, fața înțeleptului grec, buzele lui drepte și ridurile care-i încrețeau tâmpilele îi creau un sentiment ciudat. O liniște și o încredere binevenite și care îi lipsiseră atât de mult în timpul acestor ultime zile.

O stare de bine pe care grecul o ghici fără dificultate. Din mâna ei eleganta, din gestul fața de copil.

— Să-l învăț pe prințul Wabalat, regina mea, aș putea s-o fac cu plăcere. În câțiva ani. Iartă-mă dacă bănuiesc că aș putea să-ți fiu astăzi mai folositor ție, decât fiului tău.

Privirea Zenobiei redeveni rece și incisiva.

— Ce vrei să spui?

— Pe umerii tăi, regină Zenobia, atârnă acum toată greutatea guvernării, nu pe umerii fiului tău.

Mâna expresivă a lui Longin se ridică din nou și arată de jur-împrejur, spre sală, ca și cum ar fi făcut un semn spre întreaga lume.

— Tu ești stăpâna, regina și zeița Palmyrei, dar și a acestei părți a Orientului pe care l-ai aparat de perși. Peste tot, sub corturile deșertului, ca și în orașe, tu ești Alat. Pentru a fi Alat, doar zeii te pot sfătui. De-acum, trebuie să fii și cea care domnește și apără ceea ce a cucerit. Pentru acest fapt, aș putea să te ajut eu.

— Ai dreptate, admise ea cu răceală. Atâta vreme cât prințul Wabalat nu este la vârsta la care să domnească, sarcina Preailustrului apasă asupra mea. Dar pacea este instaurată. Nu mai avem de ce ne teme de Shapur. Nici nu mai are destui războinici pentru a se apăra de popoarele din Nord, care fac haz de slăbiciunea lui.

Avu un rictus de dispreț.

— Și a învățat cine este Alat.

— Ai dreptate, regina mea. Dușmanul tău nu se mai află la răsărit de Eufrat. El este aici. De jur-împrejurul tău.

— Aici?

Zenobia îl trată cu dispreț. Rânji cu răutate.

— Înțelepciunea ta e mai puțin mare decât credeam. Hayran nu mai este dușmanul meu.

— Nu mă gândeam la fiul Preailustrului, ci la Roma, făcu Longin fără să se supere.

Zenobia ridică o sprânceană, ironic.

— Roma? După toate luptele pe care le-am dus sub Preailustru pentru a susține Imperiul? După ce l-am alungat pe uzurpatorul Macrian? Roma va deveni dușmanul nostru? Nu este un mod rezonabil de a gândi, maestre Longin.

— Roma n-a gândit niciodată rezonabil, regina mea, replică răbdător grecul. Altfel, n-ar fi construit un imperiu atât de mare, încât să se lase singură înghițita de el.

— Poate nu știi că Augustus Gallienus a pus să defileze spre triumful său prizonierii luați de la Shapur, trimiși de noi. Mai mult de o sută de mii. Pentru a-i mulțumi, Augustus Gallienus i-a acordat Preailustrului rangul de *Imperator* al întregului Orient.

— Roma adoră titlurile, aprobă Longin. Limba latină, pe care tu o cunoști la fel de bine ca și limba mea maternă, se pare ca a fost inventată pentru a crea titluri false și cuvinte de alianță țesute din minciuni. Sau din credulitatea celor care se mândresc...

Ironia grecului dădu naștere unui mormăit enervat al Zenobieiei. Omul o dezamăgea. Frumos, bun vorbitor, dar limitat și irațional.

Arunca o privire spre Wabalat, care avea acum o expresie de bărbat mic, serios.

— Vorbește în așa fel încât să te înțeleg, maestre Longin. Prințul Wabalat nu are răbdare să suporte o atât de lungă audiență.

— Așa cum ai spus, la Roma, mii de prizonieri perși au ilustrat triumful lui Cezar Gallienus. Nu al tău, nu cel al lui Alat, nici cel al soțului tău, Marele Odenat. Acest titlu de Cezar a fost aruncat soțului tău ca un fel de jucărie pentru un copil și, de altfel, zadarnic, pentru că de-acum nu mai are cine să-l poarte. A fost dorința lui Gallienus. Roma este dușmanul tău, regina mea. Este gata să ți-o dovedească.

— Cu cât vorbești mai mult, cu atât sunt mai puțin sigură ca te înțeleg, maestre Longin. Vrei să spui că Cezar l-a...

— ...ucis pe soțul tău. Da, regina mea.

Zenobia tresari, știind că are dreptate.

— Hayran este cel care a luat pumnalul în mâini, șuiera ea, cu pieptul de gheață.

— Un pumnal are nevoie de o mână, nu de un creier. Fiul Preailustrului n-ar fi avut, singur, inteligența, și, mai ales, nici curajul crimei lui. I-au fluturat prin fața ochilor o recompensa uriașă.

— O recompensă? șopti Zenobia.

Wabalat se agita. Îi contempla cu ochi dintr-odată mari, fără dorința de a mai face pe micul rege. Longin întinse mâna spre el.

— Gândește-te la asta, regina mea. Hayran ar fi fost în locul tău astăzi, dacă tovarășul lui îți ucidea fiul. El ar fi cel care m-ar primi. Și Roma, mai ales. Hayran s-ar arăta la fel de supus voinței lui Cezar ca un mieluşel.

— Atunci aş lupta cu el.

— Atunci ai lupta cu Roma. Ai deveni duşmanul Romei. Nu vei mai comanda legiunile. Tot ce vei ajunge să cucereşti în numele Romei îți va aluneca printre degete, ca nisipul. Nu asta au încercat Hayran și uzurpatorul Macrian să facă, în timp ce tu deveneai Alat? Nu pentru asta l-ai alungat pe prefectul de Palmyra?

Zenobia rămase multă vreme fără glas.

— Știi multe lucruri, încuviință ea.

— Ceea ce trebuie să știe un om care îți propune înțelepciunea și sfaturile lui.

În cele din urmă, cu mai multă emoție decât ar fi vrut, întrebă:

— Ai dovezi pentru ce spui?

— Dacă o să căutăm bine, o să le găsim, regina mea.

— Grecul tău avea dreptate. Și are dreptate când își vinde înțelepciunea. Nu se laudă: știe mai bine să se folosească de creierul lui decât mine. Nu e nicio îndoială.

În ciuda mormăielilor, Nurbel abordă un zâmbet larg, satisfăcut.

Se adânceau în subteranele palatului. O scară înconjura un puț, unde dospeau fluvii de mizerie. Torțele purtate de gărzi nu luminau până la fund. Umezeala făcea dalele alunecoase sub cizmele scurte ale Zenobiei.

— Trebuia să-ți dai seama singură, repetă Nurbel.

Erau aceleași cuvinte cu care venise s-o caute imediat.

Trecuse o săptămână de când încredințase misiunea de a găsi dovezile care susțineau bănuielile lui Longin. Nurbel nu se arătase mirat.

— Romanii nu știu decât să trădeze. Au asta în sânge, o asigură, disprețuitor. Poate am fost prea blând cu Hayran și l-am lăsat să plece la demoni cu câteva secrete.

Antiohia fusese periată pas cu pas. Orașul Nou, ca și Orașul Vechi aveau zeci de teatre, de terme. Cărciumile și hanurile găzduiau hoți, pungași și asasini mărunți, care se numărau cu sutele. Ca și tavernele și bordelurile cu poeți beți, scandând versuri, urmați de nimfe.

Nimic nu fusese uitat. Fiecare client trebuise să dea socoteala de prezența lui. Portul, bărcile, chiar și unele temple fuseseră răscolite. Marile drumuri care duceau la Daphne și Alep, de-a lungul lui Oronte, fuseseră interzise circulației, ca și drumurile care duceau la mare și spre deșert. Timp de două nopți, nimeni nu putuse intra sau ieși din oraș.

Pentru a doua oară de la moartea Preailustrului, orașul era lipsit de obișnuitele și delirantele lui sărbători nocturne. Doar torțele războinicilor din Palmyra luminau străzile sinistru de tăcute.

În sfârșit, mii de oameni au fost închiși în fortăreața meterezelor. Putea fi găsit acolo grupul obișnuit de hoți și escroci, dar și negustori din Egipt sau Charax și, mai ales, calatori clandestini, sosiți de la Roma de curând. Unii erau bogați, cetățeni și liberi, cu limba sloboda și jigniți de situațiile în care erau puși, amestecați, așa, cu o lume de care nu se ciocneau nici măcar la latrinele publice.

Plângerile și amenințările răsunau. Șambelanii palatelor se arătau tulburați în fața Zenobie.

Abia ridicând dintr-o sprânceană, îl întrebă pe Nurbel:

— Știi ce cauți?

— O să știu când o să găsesc.

— Atunci, găsește repede. Sau o să trebuiască să înfruntam tot orașul.

Și, iată, se găsisese. Ceea ce descoperise îl încânta pe Nurbel.

Chiar în fundul unei pivnițe, se trezi în fața unui soi de cușca pentru urși, cu bare groase. Nurbel dădu la o parte ușa îngustă. În interior, Zenobia ghici o silueta scunda. Un bărbat gol, cu lanțuri la picioare și la mâini. Se întoarse pe o parte, în zornăitul metalului al cărui ecou răsună între pereții umezi. La fel ca un animal, se ghemui, scoțând strigăte ciudate, aspre și jeluitoare. Flăcările torțelor dansau în ochii săi îngroziți.

— Privește-l bine, insistă Nurbel.

Nu era nimic plăcut vederii. Poate era tânăr, dar murdăria lui, craniul ras și fața desfigurată de frica și de lovituri îi ascundeau vârsta. Scoase din nou

țipete ciudate, agitând mâinile înlănțuite.

— N-o să-ți spună nimic, se amuză Nurbel. Romanii i-au tăiat limba. Este ciudat pentru un mesager. Dar nu dacă îi privești țeasta...

Nurbel prinse ceafa prizonierului. Îl obliga să aplece capul. Partea de sus a craniului, proaspăt ras, era albastru. Privind mai de aproape, Zenobia descoperi rândurile unui scris regulat.

— O latină curată, cum știi să scrii și tu, comentă Nurbel.

— E prea întuneric ca să citesc bine.

— Nu este nevoie de lumină, cunosc „scrisoarea” asta pe dinafară:

Printe Hayran, viitor rege al Palmyrei, protectorul Orientului,
ceea ce citești este dovada încrederii pe care Cezar,
conducătorul Imperiului, o are în tine.

A venit vremea domniei tale.

Dacă îndrăznești, Roma îți va fi alături.

Voi fi prietenul tău și puterea ta în tot ce o să întreprinzi.

Degetul lui Nurbel frecă o dungă de carne mai groasă, o cicatrice rotundă, care forma un fel de ridicătură deasupra cefei omului.

— Iată sigiliul lui Cezar.

Zenobia se ridică, se îndepărtă de cușcă, scârbită atât de duhoarea omului, cât și de cuvintele lui Nurbel.

— Maestrul Longin are dreptate. Romanii au vrut moartea Preailustrului!

— Bineînțeles ca este adevărat. Întotdeauna m-am gândit că Preailustrul, ca și tine, acordați prea mare încredere Romei.

Zenobia ridică torța pentru a distinge treptele scărilor ce ducea spre lumina.

— Ce ai de gând să faci? întreba Nurbel.

— Să-i răspund lui Cezar. Un mesaj care ar trebui să-i facă plăcere să-l descopere. Mă gândesc că maestrul Longin o să fie încântat să ni-l scrie.

Zâmbetul lui Nurbel străluci în întuneric.

SINGIDUNUM

Centurionul de gardă striga un nume. Aurelian fu în picioare. Îi respinse atât de violent pe cei doi sclavi, că unul dintre ei căzu pe spate.

— Maximus!

Încurcătura și fericirea se citeau pe fața lui.

— Prefect Maximus, în sfârșit, iată-te!

Maximus lăsă să cadă la picioarele lui un sac mare de piele, pe care îl purta peste piept, și își scoase casca. Mai lungi ca niciodată, buclele părului său îi cădeau pe umeri.

— Bineînțeles că sunt aici, *dux majorum*. Am alergat imediat ce am primit ordinul tău.

Deschise larg brațele, se îndreptă spre Aurelian și îi lipi pieptul gol de cuirasa lui.

— Șapte zile și șase nopți, rupând toți caii pe care i-am putut găsi! Da, eu sunt...

Râseră amândoi. Aurelian își ceru tunica, vin cald pentru prefectul Maximus și ceva de mâncare. În timp ce-și trăgea haina, Maximus descoperi rănilor și zgârieturile pe care sclavele tocmai le îngrijeau pe spatele lui Aurelian.

— O bătlie cruntă?

— O prostie, explică Aurelian cu un zâmbet neglijent. Barbarii ne lasă în pace acum. Am vrut să mă distrez cu o ursoaică pe care o cohorta a capturat-o acum ceva vreme. Tocmai i-au luat puiul și ea n-a vrut să joace după regulile din arena!

Râdeau din nou. Cam mult și cam tare.

— Trebuie să fii rupt de oboseală, reluă Aurelian. Vrei să mergi la terme să te relaxezi? Te însoțesc...

— Aș face-o cu cea mai mare plăcere. Dar nu imediat. Am ceva să-ți arăt.

Merse să ia sacul de piele aruncat jos o clipă mai devreme.

— Zeii au vrut să ne întâlnim din nou, spuse el răsturnând conținutul sacului pe masa de lucru a lui Aurelian. Dacă nu m-ai fi chemat, mesajul asta m-ar fi făcut să alerg să te caut.

Aurelian dădu înapoi dezgustat.

Un cap de bărbat tăiat din scurt și, de asemenea, bine uscat, la fel ca acelea ale mumiilor din Egipt. Ochii și creierul erau scoase, dar pielea rămăsese, întinsă pe craniu, la fel ca pielea de pe o toba.

Maximus întoarse craniul. Cu degetul arătă spre scriitura albastră a mesajului tatuat. Aurelian se apleca încordat. Fără să-l atingă, citi mesajul lui Cezar către Hayran.

Se ridica fără un cuvânt. Maximus arboră un rânjel scurt.

— Se pare că Cezar a găsit o nouă metoda pentru a se asigura de secretul mesagerilor lui! Acesta nu trebuia nici măcar să cunoască ceea ce i s-a scris pe craniu. De fapt, sunt două mesaje.

Maximus trase un sul scurt de papirus din buzunarul centironului, pe care îl fixă între dinții mortului.

— Așa l-am găsit.

Aurelian scoase ruloul și derula scrisoarea. Scriitura era frumoasă, în limba greacă, nu în latină.

Cezar, mesagerul tău și-a îndeplinit atât de bine misiunea, încât se poate întoarce ca să-ți aducă răspunsul meu.

Să se știe că regina Palmyrei domnește peste Antiohia și Emesa, peste întregul Orient pe care l-a cucerit din ghearele lui Shapur, Persanul, care îl ține ostatic pe tatăl tău. Cât despre aceasta cucerire, uciderea soțului meu comisa de fiul lui, în numele tău, îmi da libertatea de a o folosi după bunul meu plac. Roma nu face legea aici.

Măine, prințul Wabalat, fiul Marelui Odenat și al Zenobie, va asigura domnia care a fost cea a tatălui sau, după cum au vrut zeii.

Zenobia, Despoina Palmyrei, Basilisa întregului Orient.

— Cum ai obținut craniul? întreba Aurelian.

Maximus surâse.

— În felul cel mai simplu din lume. Un tribun venind din Antiohia a trecut prin tabăra noastră. Transporta un cufăr de piele adresat lui Cezar. „Un dar de la regina din Palmyra pentru Cezar”, m-a anunțat el. Și pe care trebuia să-l înmâneze personal, conform ordinului strict al reginei. Cum tocmai aflasem de asasinarea regelui Odenat, asta m-a pus pe gânduri. Nu era ciudat ca regina în doliu să-i trimită un dar lui Cezar? Mă bătea gândul că această Zenobia se afla la originea asasinării soțului ei. Mi se părea ca se potrivește portretului pe care i-l făceau cei care se întorceau din Orient. O

stăpână femeie, pe cât de frumoasă, pe atât de războinică, și care gusta plăcerea puterii ca un bărbat.

Maximus se întrerupse cu un mic râs sarcastic.

— M-am înșelat. Mă înșel destul de des în legătura cu femeile, nu-i așa?

Aurelian nu lua în seamă aluzia. Fără să lase nimic să se vadă din sentimentele lui, baga craniul în sac.

— Pulinius este aici de câteva zile. Mesajul acesta o să-l intereseze.

— Cezar este și mai nebun decât credeam! mormăi Pulinius, întorcându-și ochii de la tatuaj. Pune la loc oroarea asta, prefect Maximus. Niciodată nu mi-au plăcut glumele morbide, atât de dragi orientalilor. Ah, cretinul de Gallienus! Când vrei să asasinezi, nu ratezi lovitura! Și acum...

Citi scrisoarea Zenobie, strângând buzele pe gingiile goale, dând din cap, înainte de a i-o da lui Aurelian.

— *Basilisa întregului Orient!* Regina sfântă a reginelor! Iată un titlu la care nimeni nu s-a gândit, comentă el acru. Toate astea scrise în greacă, ca să insulte Roma încă o dată.

— Sau ca să-și bată joc de Gallienus care adoră tot ce este grecesc, sugeră Maximus râzând.

Pulinus aprobă rânjind, lovindu-și coapsele acoperite în blănuri. Furia îi albea pomeții ridai.

— Idiotul de Gallienus! Să-l omori pe cel de care este mai multă nevoie. În timp ce bunul războinic Odenat nu amenința nici măcar cât un pui. La fel de credincios Romei pe cât sunt și eu. Ce prostie! Și această Zenobia? Ce nevoie are el să ridice împotriva noastră o femeie pe care războinicii din Orient o consideră o zeiță? Oh, bineînțeles, Cezar nu crede în zeițe în cuirase roșii. Pentru el, oamenii din Orient nu sunt decât niște barbari deghizați în romani. Imbecilul de Macrian era la fel ca el. Dar atunci când Zenobia s-a ridicat împotriva lui, de groază, a făcut pe el! Zeii nu...

Pulinus se întrerupse brusc. Îl măsură pe Aurelian cu insistență. Furia se șterse de pe fața lui. O grimasă radioasă îi luă locul.

— Zeii, firește, băiete. Semnul zeilor, *dux majorum!* Iată voia ta împlinită. Mama ta avea dreptate. Marele Soare-Invincibil îți face un semn. Poți să mergi acum în fața lui Gallienus cu inima curată. Greșeala lui este de neiertat. Toți vor ști că n-ai luat viața lui Cezar din ambiție, ci pentru că nebunia lui lovește Imperiul. Sângele lui n-o să te mânjească.

Mâna lui osoasă apucă sacul pe care îl ținea Maximus, scoase craniul și îl scutură în fața lui Aurelian.

— Iată acest semn pe care l-ai așteptat atâta, băiete. Mithra și Sol-Invictus îți trimit acest cap, precum și mâna Zenobie!

Maximus, cu sprâncenele ridicate, îl studie pe Aurelian.

— Așadar, pentru asta m-ai chemat! Ești hotărât. În sfârșit...

Aurelian nu avu nimic de răspuns. Pulinius, cu fața calmă, depuse capul în mâinile lui.

— O să-i aducem la cunoștință acestei Zenobia că mesajul și mesagerul ei n-au rămas fără efect. Roma este mai fidelă prietenilor ei decât pare! exclamă el. Odată cu moartea lui Cezar, se va liniști. Pentru a o ajuta să uite, o să-i acordăm titlul ei de Basilisa. Toate titlurile pe care o să le vrea pentru fiul ei... Da, asta este perfect. Dar nu trebuie întârziat, Aurelian. Ți-am spus-o demult: vreau să fiu aici ca să mă bucur de mărirea ta, înainte ca ochii mei să se închidă pentru totdeauna. O să mor visând că Roma mai poate încă spera.

Ploaia încetase. Un vânt aprig sufla dinspre est. Alungând norii, biciuia suprafața Danubiului. Lumina transparenta de septembrie scânteia din nou prin frunzișuri.

— Pulinius are dreptate. Sol-Invictus te saluta, *dux majorum*, spuse Maximus puțin ironic, el care nu credea deloc nici în zei, nici în demoni.

— Lui Pulinius îi place să fie convingător, replica Aurelian cu prudența. Se folosește de semnele zeilor după cum îi place.

— Așa a reușit să ajungă bătrân. Dar are dreptate, și tu o știi. Gallienus a comis o greșeală de neiertat.

Tăcură o clipă. Cu fața spre soarele arzător, observară o cohorta de tineri recruți aproape de fluviu. Centurionii aveau mult de lucru pentru a-i învăța cele mai simple manevre.

Șase luni mai devreme, acești oameni erau încă barbari, înfrângerea șefilor lor le-a lăsat o singură alegere: sclavia sau legiunea. O alegere în egala măsură crucială, atât pentru oameni, cât și pentru Imperiu. A-i cuprinde pe acești barbari învinși în rândurile legiunilor se dovedea acum unicul mijloc pentru Roma de a-și procura combatanții pe care războaiele fără sfârșit îi devorau ca Minotaurul.

— Da. Cezar este nebun și trebuie să fie oprit. Este timpul.

Vocea lui Aurelian era seaca și hotărâtă. Cea pe care i-o cunoșteau de pe câmpul de lupta. Maximus surâse fericit. Mâna lui strânse cu afecțiune umărul prietenului său.

— E plăcut să auzi, în sfârșit, aceste cuvinte din gura ta! Și, mai ales, aici.

Arătă spre fluviu.

— Aici unde s-a născut Aurelian, cel „cu miile și miile”!

Pe jumătate zâmbind, Maximus începu să fredoneze cântecul care celebrase victoria asupra sauromaților:

„Cu miile, cu miile, cu miile, am decapitat... Nimeni nu va putea bea niciodată atâta vin cât sânge a vărsat Aurelian!”

Aurelian îl făcu să tacă, dându-i un brânci amical.

— Nu te teme, nu am uitat ce s-a întâmplat aici.

— Nici nu-ți imaginezi ușurarea legiunilor, când te vor ști încununat cu lauri. Aclamațiile lor vor răsună de la un capăt la altul al Imperiului, ți-o promit.

— Încă nu am ajuns acolo, Maximus. Nimic nu e împlinit. Cezar este la fel de viclean ca și Pulinius. Poliția și spionii lui bântuie peste tot. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă.

Maximus ridica din umeri.

— Ce-a fost mai greu s-a făcut: să fii tu convins. A fost nevoie de mulți ani. Ciudat, eu nu mi-am pierdut speranța niciodată.

Aurelian șovăi.

— Regret ce ți-am spus la Roma. Eram furios.

Maximus îi aruncă o privire.

— N-are importanță. Am uitat demult.

Aurelian tăcu, știind cât era de neadevărat. Și unul, și celălalt nu puteau uita acea zi neagră, la Roma, când el o alungase pe Clodia și, odată cu ea, pe prietenul din vremea tuturor luptelor. Și pentru unul, și pentru celălalt, schimbul de cuvinte era la fel supărător, distrugând o prietenie pe care o credeau indestructibilă.

Remușcărilor lui Aurelian erau îngreunate de singurătate. Pentru prima oară, luptase fără să-l aibă pe Maximus alături. În mod curios, acest fapt îi dăduse putere. Învinsese, încă o dată, dar fără să mai cunoască râsul și beția care, alături de Maximus, dădeau bătăliilor ciudata dezinvoltură a unui joc.

— Nu, n-ai uitat, iar eu nici atât, murmura Aurelian. Trebuia... Trebuia să mă desprind de ea. Nu mai puteam.

Maximus îl întrerupse, unindu-și brațul cu al lui, în salutul de prietenie făcut de legionari înainte de luptă.

— Știi, *dux majorum*. Am știut-o întotdeauna. Ai avut dreptate... Uita. Ceea ce contează este ziua de mâine.

Maximus lăsă brațul lui Aurelian. Cu o privire lacomă, arăta spre fluviu.

— Astăzi pot să ți-o spun. Niciodată, în viața mea, nu mi-a fost atât de teamă ca în acea noapte dinaintea luptei cu sauromații. Și să descopăr că cele mai multe erau femei! Se întrerupse înainte de a adăuga:

— Adesea, m-am gândit că și Clodia e făcută din oțelul acestor războinici.

Aurelian puse întrebarea ce îi ardea buzele:

— Ea ce face?

— Bine, desigur. Așteaptă un semn de la tine, așa cum am așteptat și eu. În felul ei, detestându-te și venerându-te în același timp.

— Ce vrei să spui?

Maximus scutură din cap zâmbind.

— N-am mai văzut-o pe Clodia de mai mult de un an. Am fost numit prefect la Nicopolis. A refuzat să mă urmeze. Nicopolis îi stârnește amintiri neplăcute. Și eu, la fel, am devenit pentru ea o amintire neplăcută. După câte știu, a locuit câteva luni în casa voastră din Sirmium, dar din primăvara trecută este la Roma. Nu știai?

Într-adevăr, de sora lui nu mai știa nimic, de multă vreme. Își impusese chiar voința de a nu o mai vedea niciodată. O voință care, poate, nu avea nicio rațiune.

Ridică din umeri, ca și cum ar fi dorit să se scuture de o greutate.

— Pulinius m-a sfătuit să o chem aici. Pe ea, ca și pe Ulpia. După el, nebunia Ulpiei s-a potolit.

— Este adevărat: locul soției tale este lângă tine. Ulpia ți-a fost întotdeauna devotată și nimeni n-o să-ți fie mai fidelă. Dar Pulinius are dreptate și în privința Clodiei. A venit vremea să-i ceri iertare.

Aurelian tăcu. Nici măcar lui Maximus nu-i putea spune adevărul. Iertarea îi era acordată de multă vreme. Dar frica de Clodia nu se ștersese. Și în aceasta frica se afla focul care topise dintotdeauna dorințele lui.

— Asta mai poate aștepta puțin, spuse el. Când totul va fi gata.

EMESA

Zeul era o prezență luminoasă.

Nebunii, blasfemiatorii își imaginau că soarele era un zeu. Ignoranța lor era fără limite. Dumnezeu, Singurul, Unicul, Eternul era Dumnezeu și Lumină.

El era mila și promisiunea Paradisului!

Oh, da, măreția lui Dumnezeu era în Paradis. Nimic, nicio durere din această lume crudă și cenușie, nu era de îndurat, atunci când purta în sine promisiunea Paradisului. Marele, imensul cuvânt de bunătate al lui Dumnezeu! A muri, a suferi, totul însemna certitudinea recompensei.

— Pentru mine, o, Doamne atotputernic, este o făgăduință pe care ai săpat-o în trupul meu.

Nimeni nu spusese mai bine ca Origene, acest mare martir și sclav desăvârșit al lui Dumnezeu:

„Detestați-vă propria viață, în așa fel încât, detestând-o, să vă păstrați pentru viața veșnică, ăsta este cuvântul lui Isus Hristos, care ne învață să urâm cu o ură pozitivă și folositoare.”

Căci suferința zilnică este dulce pentru cel care știe! Oh, mare este promisiunea Paradisului lui Dumnezeu!

Oare când vor ajunge să înțeleagă? Tatăl și Fiul n-au vrut ca bărbatul și femeia să se mulțumească doar cu grămada aceasta mizerabila de oase și de carne! Animalele care bântuie lumea se mânjesc îndeajuns în propria murdărie.

Dumnezeu nu a creat sufletul pentru a fi întinat de sentimente ridicole, de griji și de pasiuni atât de schimbătoare, pentru care o viață este de-ajuns să le sfârâme și să nu lase în urmă decât praful.

Cum se poate crede că Dumnezeu a făcut omul pentru atât de puțin? Și a creat femeile ca să fie doar slăbiciune?

Erau oare cu toții atât orbi, încât să nu întrevadă planul atât de măreț pe care trupul lor fragil îl găzduia?

„Nu iubiți nici lumea, nici ceea ce este în această lume! Cel care iubește lumea nu poartă în el iubirea Tatălui.”

Auzeau cuvântul apostolului și nu pricepeau decât foarte puțin.

„Tot ce este pe lume, pofta nemăsurată a cărnii, pofta nemăsurată a ochilor și orgoliul vieții nu se trag din Tată, ci din lume!”

Fie să vina vremea lui Ioan! Fie să se pogoare groaza care trebuie să se abată asupra lor. Fie să se audă vocea cea puternică din cer care să le poruncească: „Urcați aici!” Fie să urce pe un nor... Fie ca vorbele lui Ioan să se adeverească!

Un zgomot ușor îl smulse din gânduri. Se întoarse, cu furia deja pe buze și în pumn. O recunosc și înlemni.

Era îmbrăcată ca o creștina. Cu capul și bustul înfășurate într-un văl alb, care îi cădea până la tălpi. Cu fața, în parte, acoperită. Totuși, nu destul ca să n-o recunoască pe loc. Și, dacă se schimbase, căpătând trupul și fața unei femei călite de încercări, de lupte, de vânturile deșertului, câștigând acea frumusețe nouă, care nu mai era cea a unei foarte tinere fete, și forța vârstei, știa totuși s-o recunoască dintr-o privire. Domnul atotputernic nu îi dăruise încă puterea să uite totul.

Furia nu i se potoli, dimpotrivă. Totuși, surpriza îi spunea că venea însoțită de o intenție bună.

Poate Tatăl și Fiul, care puteau totul, poate au condus-o spre el doar pentru o cauză dreaptă?

Își stăpâni reproșul din voce.

— Ce cauți aici?

O clipă, speră că a avut dreptate. Se puse în genunchi. Nu ridică fața spre el când îi vorbi.

Îi spuse:

— Simon, fie ca Dumnezeuul tău să te binecuvânteze. Ai aflat de moartea soțului meu, știu asta. A fost asasinat de mâna și voința Romei. Poate n-o știai. Măine, mă întorc la Palmyra și o să intru în oraș, așa cum trebuie să intre o regina. Dar, înainte, am venit să-mi țin promisiunea în fața ta. O promisiune pe care ți-am făcut-o la naștere, în deșert. Aceasta promisiune nu m-a părăsit niciodată. Când te-am întâlnit la Dura Europos și când... am venit să îndeplinesc aceasta promisiune. Zeii deșertului și Dumnezeuul tău n-au vrut-o. Acum, totul este posibil. Fii soțul meu. Intră în Palmyra, așa cum trebuie să intre un rege.

Mirarea îi goli mintea de cuvinte.

O clipă, nu mai fu nimic. Nici măcar un biet om. Nici furie, nici bucurie.

Numai un gol în care răsunau cuvintele pe care le pronunțase Zenobia.

Cu fruntea aplecata, mai spuse:

— Fii soțul meu, Simon. Devino regele Palmyrei, tu care ai fost Schawaad, tu cel pe care-l iubesc mai mult decât orice pe lume. În sfârșit, voi înceta sa mai trăiesc în minciuna și voi fi pură, așa cum dorești.

Cuvintele acestea îl treziră. Începu să înțeleagă.

Ghici miile de capete demonice care colcăiau în voința Zenobiei. Scuipe o respirație îngrozitoare, care îl învăluia.

Atunci, Dumnezeu îi dădu puterea cuvântului. Strigă:

— Nu aici! Nu huli în casa Domnului. Minciuna ta nu va înceta decât atunci când vei deveni roaba lui Hristos!

Ridică ochii spre el, cu privirea plină de nedumerire. El își agită mâinile spre imaginile lui Isus Mântuitorul, pictate pe pereți.

— Nu eu trebuie să mă căsătoresc cu tine, ci El. El trebuie să te iubească. Lui trebuie să I te supui. Nu mie!

— Dar, Simon, ar fi din nou o minciună. Nu este Dumnezeuul meu și eu pe tine te iubesc.

Îl cuprinse furia.

— Nu murdări această casă cu asemenea cuvinte! Neștiutoareo! Neștiutoareo! Stă scris: *Fie ca acela ce are femeie și copii, frați și surori să-i urască, pentru că ura va fi binele lor în iubirea lui Dumnezeu!* Nu există iubire, neștiutoare nebuna, decât pentru Domnul Dumnezeu și pentru Fiul Lui, Isus Hristos!

Urla atât de tare, că fața rănită îl durea. Dar demonii sunt astfel concepuți de diavol, pentru ca nimic, niciodată, să nu-i înfrângă.

Ea întinse mâinile într-un simulacru de rugă. Își dezveli fața, gura și ochii strălucitori de lacrimi. Își arată spre el frumusețea cu mult mai mare decât o goliciune arzătoare și malefică.

— Simon! îl imploră ea. Simon, iubirea mea va fi atât de suavă, încât nici n-o s-o simți! Zeul tău va fi binevenit la Palmyra. Tu vei fi voința lui. Roma este dușmanul tău, ca și al meu, și te voi susține împotriva ei. Palmyra va fi orașul creștinilor. N-o să vă mai temeți nici de umilințe, nici de violențe. Îți vei putea conduce poporul de credincioși după legea ta. Vei avea toți banii de care ai nevoie pentru a-i face fericiți. Palatele Palmyrei vor deveni cea mai frumoasă și mai mare casă creștină din lume. Iar eu, soția ta, o, Simon, iubirea mea, voi fi smerita.

Făcu atunci un lucru care-i tăie suflarea.

Se târî până la picioarele lui.

Îi ridică toga și-i apucă pulpele cu carnea scorjită și topită de focul rugului, li sărută gleznele.

Un gest mai puternic decât el. Avea sub ochi cele văzute de apostoli atunci când păcătoasa i-a sărutat picioarele lui Isus Hristos.

Nu știi cum să reacționeze și o lăsa să continue.

Puterea halucinantă a răului îl împiedica să schițeze cel mai mic gest.

Cei din casă, alertați de strigăte, alergară și se îngrămădiră în pragul încăperii. Îi descoperiră în această poziție îngrozitoare.

Atunci își reveni.

O apucă de braț. Își trase picioarele martirizate și o alungă departe de el.

De data aceasta, în sfârșit, putu să-i vorbească cu calm.

— Retrage-ți murdăria cuvintelor, regină a Palmyrei! Oferta ta este zadarnică. Domnul Dumnezeu este deja rege în regatul tău. Este rege și în Roma! Este peste tot pe pământ, ca și în ceruri. Tu și ai tăi sunteți atât de orbi! Oh, ce pedeapsă se va abate asupra ta când o să înțelegi!

De data aceasta, ea renunță. Se rostogoli pe pământ în vâlul ei alb. Se târî în hohote din cauza înfrângerii, zvâcnind ca o cârțiță care vrea să se întoarcă în întunericul ei.

În sfârșit, nu mai găsea ce să-i răspundă!

Frații și surorile întru iubire de Hristos o târâră spre ușă ca s-o arunce afară. El spuse:

— Piei, Zenobia din Palmyra. Dispari din casa asta. Dispari din fața mea și teme-te de cea a lui Dumnezeu.

Apoi, încă o dată, într-un ultim strigăt, în timp ce ea se ținea de pereți ca să se poată ridica:

— Amintește-ți asta pentru totdeauna. În inima lui Simon din Emesa ești moartă, Zenobia. Moartă de multă vreme!

MILANO

Așa cum prezisese Pulinius, veniseră mulți la întâlnire. Erau mai mult de cincisprezece, venind din Rethia, Dalmația, Panonia, din Moesia sau Germania. Toți îi păcăliseră pe spionii lui Cezar, uneori parcurgând drumurile ca negustori sau ca simpli călători, ca să nu trezească bănuieli, atunci când traversau orașele și satele.

Timp de patru zile, se adăpostiseră fără foc într-o pădure, aproape de tabără, ca să-și dea seama de venirile și plecările lui Cezar. Rând pe rând, se deghizaseră în simpli legionari, pentru a lua informații despre zvonurile din tabără. Într-o dimineață, legatul de Dalmația se întoarse cu o veste bună. Cezar se trezise prost dispus. Când se întâmpla așa, Gallienus era în stare să nu-și părăsească cortul toată ziua. Era ocazia pe care o așteptau.

Încă de la început, conveniseră că alianța lor era indestructibilă. Trebuia să-l înfrunte pe Cezar împreună și să poarte cu toții povara morții lui.

Atunci, Maximus declară:

— Dacă intrăm în tabără în tunicile noastre de legionari, o să fim repede descoperiți. De-acum, mulți ne cunosc fețele și o să se întrebe de ce nu suntem nici în corturi, nici la apel. Sunt sigur că se găsește ceva care să pună întrebări. Dacă, dimpotrivă, ne arătăm așa cum suntem și trecem așa de pază, se vor isca mare tăraș și uimire. Gallienus va fi imediat informat și pus sub pază. Când o să ne apropiem, în jurul lui o să fie o decurie.

Unul dintre ofițeri spuse:

— Atunci o să ne luptăm. Ar trebui să putem fi superiori unei decurii!

— Așa am plănuț de la început, adaugă un altul. Uniți în jurul lui *dux majorum*. Trebuie să împărțim sângele lui Gallienus.

Toți aprobară. Aurelian obiecta:

— Sunt de aceeași părere cu prefectul Maximus. Dacă suntem obligați să ne batem, îi lăsăm lui Gallienus posibilitatea să scape. Este imposibil să riscăm un eșec. Mai mult, nu vreau să mă lupt cu soldații Romei. Vreau numai viața lui Cezar și nimic altceva.

Tăcu, așteptând să fie contrazis, dar gurile rămaseră închise.

— Plec împreună cu prefectul, hotărî el. Eu voi fi singurul care îi va lua viața lui Cezar. Voi o să rămâneți în preajma taberei, ca să vă faceți apariția atunci când țipetele vor da de veste că ne-am îndeplinit datoria.

Nu mai fuseseră alte discuții. Toți erau conștienți că Lucius Domitius Aurelianus tocmai dădea primul lui ordin de Augustus.

Sosirea lor, și unul, și celălalt conducându-și carul cu ceremonia gradului său, provocă surpriza, dar nu suspiciune.

La cererea lui Aurelian, un centurion îi escorta în tabăra până la cortul lui Gallienus. Cezar își împărțea odihna cu câteva femei, în timp ce o sclavă îi citea în greaca aforisme ale vechii înțelepciuni. La intrarea lor se ridică din pat și scoase niște strigăte care se voiau de protest amical.

Maximus observă că, în afară de centurionului de serviciu, gărzile lipseau din cort. Gallienus însuși nu era îmbrăcat decât în tunica de dimineață, iar la centiron nu i se vedea nicio armă.

Era arogant, ca de obicei sigur pe el și puțin cam gras. Barba pe care o purta, lăsându-i libere bărbia și gura, îi dădea mai mult ca niciodată o mină îmbufnată și încăpățânată.

— Ai făcut drum lung ca să vii să mă vezi, *dux majorum*, se miră el. Dar surpriza este mult prea neobișnuită ca să nu fie plăcută. Vino și stai pe pat: să mâncăm și să bem în cinstea evenimentului.

Cu un gest, porunci sclavei care citea să dispară și o alungă pe tânăra femeie cu care împărțea patul.

— Toată înțelepciunea asta începea să mă plictisească „ca să spun drept, mormăi el. Nu știu dacă ai încercat acest sentiment, *dux majorum*, dar sunt zile când nimic nu reușește să mă distreze!

Aurelian aprobă cu amabilitate.

— Cred că am ceva care o să te amuze, Cezar, făcu el, punând jos, în fața lui Gallienus, sacul care conținea craniul venit din Antiohia. Un dar pe care ți l-a trimis regina din Palmyra.

— Un dar pentru mine?

Gallienus avea destulă stăpânire de sine ca să-și ascundă mirarea. Reuși să nu arate decât o surprindere firească și puțin amuzament. Aurelian îi replică cu aceeași dezinvoltură. Maximus fu mirat de îndrăzneala și de calmul vocii lui.

— Da, de la Zenobia, soția defunctului senator și rege Odenat, Cezar. Prefectul Maximus l-a primit de la Nicopolis printr-un mesager din Antiohia. I s-au dat asigurări că o să-ți parvină și m-am gândit că este suficient de valoros ca să ți-l aduc personal.

O sclipire de dispreț străbătu privirea lui Gallienus. Cezar era mult prea viclean ca să nu simtă batjocura din cuvintele lui Aurelian. Dar se crezu mai tare decât era. Glumi:

— Nu-mi spune, *dux majorum*, că zeița Alat mi-a trimis o bucata din cuirasa ei roșie, în semn de afecțiune!

Maximus înțelese că lucrurile se desfășurau cu viteză. Apăsă cu discreție, dar ferm, palma de mânerul sabiei. Aurelian însă continua să pălăvrăgească cu o ușurință care putea, fără dificultate, să pară sincera.

— Seamănă destul de mult, Cezar. De aceea mi-am permis să mă uit!

Atunci Gallienus, cu adevărat intrigat, deschise sacul și bagă mâna în el.

Încrunta din sprâncene cu sila. Fără să scoată craniul uscat, se întoarse spre Aurelian. N-avu nevoie să pună întrebări pentru că *dux majorum*, păstrându-și calmul, îi răspunse:

— Mesagerul și mesajul, Gallienus. Regina din Palmyra îți mulțumește pentru uciderea soțului ei.

Înainte ca Gallienus să poată face un gest, Aurelian se aruncă asupra lui, tăindu-i gâtul cu lama pumnalului.

Maximus sări, prinzând brațele lui Gallienus și trăgându-i-le spre spate. Urletele femeilor acoperiră mormăielile lui Aurelian:

— Ai comis ultima ta crimă, Cezar. Cea mai prosteasca. Imploră zeii să aibă mila.

Gallienus se zbătea cu o furie inutilă. Cu un gest din încheietură, Aurelian îi despica gâtul, sărind în spate, în același timp cu Maximus, pentru ca sângele să nu-i murdărească.

Strigatele femeilor răzbăteau din nou prin draperiile din piele ale cortului. Cezar se clătină și își apăsă mâna pe rana. Maximus întâlni privirea stupefiată a gărzii de la ușa.

Nu scosese un sunet. Și nu părea să aibă intenția să facă vreun gest. Înainte de a se prăbuși, Gallienus se clătina în direcția lui. Respira scuișând răgușit, cu ochii lacomi, cu gura înecată de sângele care îl sufoca.

Afara se auzi vacarmul glasurilor. Totuși, nimeni nu îndrăzni să intre. Într-o clipă, ceilalți conjurați erau acolo.

Anii de luptă erau, în sfârșit, încheiați.

Maximus veni să se așeze alături de Aurelian, care contempla cu răceală agonia dușmanului său.

— Este adevărat ce se povestește în cartierele mizerabile ale Romei, murmura el. Este mai ușor să ucizi un Cezar, decât să primești un

mulțumesc.

PALMYRA

— Ah, nobile Nurbel, iată-te, în sfârșit!

Acolo sus, foarte bătrână și șovăitoare silueta a lui shuloi Shara se ivea dintre crenelurile și consolele de cărămizi smălțuite. Într-un ultim efort, sprijinindu-se cu amândouă mâinile de baston, reuși să urce scara și să ajungă pe acoperișurile în terase ale palatului.

— Mă căutai, shuloi?

— Mă miram mai ales de absența ta.

Shara își recăpătă suflul.

— Sclavii tăi mi-au spus că iei masa aici. Am crezut că-și râd de mine. Dar nu este așa.

Nurbel, cu un semn prietenesc, arătă spre masa bine garnisita pe care o avea în fața, spre pernele și carafele cu vin sau cu lapte de capra.

— Ia loc, prietene Shara. Ești binevenit. Urcușul tău până aici merita o recompensa.

Shuloi plescăi, încrețind pleoapele.

— „Prietene Shara”? Nu-mi amintesc să te fi auzit să mă numești astfel, nobile Nurbel, spuse el, așezându-se cu grija.

— Lucrurile se schimba, shuloi. Îmbătrânesc. Acum, un prieten de vârsta ta îmi prinde bine.

Un mic răs pițigăiat făcu să tremure mâna pe care Shara o întindea spre smochinele învelite în carne uscata.

— Îți urez o viață la fel de lungă ca a mea, prietene Nurbel. Deși zeii nu i-au creat pe războinici ca viața lor să țină mult.

— Bine zis. Zeii mi-au dat un zălog. Dar nu este decât un zălog. Nu uit niciodată că zeii ne dau viața ca să le-o dăm înapoi.

Shara încuviință.

Tăcură vreme îndelungată, mâncând și bând. Shuloi mesteca cu atenție, având grijă să nu-și rănească gingiile lipsite de dinți.

Rândunelele dansau deasupra orașului, bucurându-se de primele fumuri ale ofrandelor. Dimineața învăluia Palmyra cu o lumină dulce, care încă nu făcea aurul să strălucească.

Din locul înalt în care se aflau, Nurbel și Shara puteau admira jocul infinit al curbilor și al volutelor orașului, colonadele și frontoanele,

porticurile și statuile semețe. Totul părea în același timp nou și vechi de când lumea.

Spre apus, lunga enfiladă a mormintelor se pierdea în colinele dezgolate. Se succedau cu zecile, formau un colier de uriași de piatră sculptată, înfățișând chipul și povestea vieții defuncților. Cel mai frumos dintre ele, un turn atât de înalt, încât le întrecea pe toate celelalte, se contura pe crestele gălbui. Era nou. În el se aflau rămășițele pământești ale Preailustrului.

Pilaștrii porticului cel mare, cei de la Nymphaeum² și de la Cesareum erau scăldați de prima lumină a zilei. Umbrele născânde însuflețeau ochii și gurile statuiilor prinse de coloane, ca și cum ar fi fost fețele unei mulțimi gata să pornească la drum. În partea opusă, mult spre răsărit, peristilul și splendidele creneluri ale sanctuarului lui Bel se înălțau în strălucirea soarelui care cădea drept pe ele.

Foarte aproape se aflau frontonul templului lui Nebo-Apolo și arcadele marelui teatru. Deasupra, în partea de nord a orașului, se înălțau zidurile albastre și marmura strălucitoare a templului lui Baalshamin. Într-un loc, străluceau vulturi din cărămizi smălțuite, în altul, antilope cu coadă de dragon, cămile și cai înaripați. Din verdeața deasă a grădinilor se iveau ghirlande de frunze de acant, viță-de-vie din marmură, ciorchini din porfir.

Și, peste tot, la picioarele lor, ca o turmă strânsă în jurul palatului, se profila rețeaua de umbre ale curților și străzilor, albeața caselor îngrămădite. Ici și colo, gratiile, obloanele sau balcoanele cu canaturile pictate în albastru și roșu împeștrău peisajul limpede cu câteva culori.

Shuloi Shara clatină din cap satisfăcut.

— Bun loc ai ales, nobile Nurbel. A trecut multa vreme de când n-am mai văzut Palmyra atât de bine.

— Preailustrului îi plăcea să stea aici. Când aveam chef să bem fără să fim văzuți.

— Îți lipsește, nu-i așa?

— Se împlinesc doi ani de când l-am găsit cu gâtul tăiat. Nu trece o zi fără ca ochii lui să se fixeze asupra mea când mă trezesc.

— Hmm...

Shara își trecu limba peste gingii, cu pleoapele aproape închise.

— Știi că uneori mă întorc în câte o cameră, pentru că mi se pare că l-am auzit strigându-mă?

— Așa este, shuloi. Ne amintește ce-i datoram.

Nurbel tăcu, nemișcat.

— Și eu, suspina în cele din urmă, eu îi datorez mai mult decât i-aș putea da. Eu care n-am știut să-l apăr, atunci când trebuia.

— Știu ce gândești, nobile Nurbel. Dar greșești. N-ai făcut decât să urmezi dorința Preailustrului și pe cea a zeilor. Niciodată Marele Odenat n-a avut nici prieteni, nici servitori mai credincioși decât tine.

Emoția îl făcu să tacă.

Zgomotele urcau în valuri mici. Se auzeau mereu aceleași strigăte matinale: cele ale femeilor și ale copiilor. Câteodată, lătratul unui câine, zbieretele unui măgar sau ale unei cămile. Era o fericire. Se putea crede că viața nu însemna decât atât. Acest moment în care zeii lăsau oamenilor iluzia că fiecare lucru și fiecare suflare era concepută pentru pacea zilei care va veni.

Shuloi arătă cu bastonul spre răsărit, unde altădată se afla tabăra legiunii romane.

— E multă vreme de când n-am mai ieșit din palat. Acoperișurile acelea, domurile, sunt foarte frumoase, dar nu le recunosc.

— Sunt cele ale viitoare case a reginei noastre, se amuză Nurbel.

— Ah! Bineînțeles. Ar fi trebuit să ghicesc...

Shara ridică privirea cu o mină dezaprobatoare.

— Pentru că doar tu mă auzi, vreau să spun că le consider un lucru rău. Nu templul lui Alat. Ci noul palat. De ce n-ar putea Zenobia să rămână cu noi aici? Nu aici a trăit cu al nostru Preailustru?

— Grecul a convins-o de contrariu, prietene Shara. Și grecul e foarte convingător. Mai mult decât sunt eu sau tu. Nu se mai satură să facă totul ca nou. Privește scheletele acelea, acolo, la stânga mării colonade. Va fi noul sanctuar unde Zenobia va depune piatra neagră a nașterii sale. După mintea grecului, vechiul templu al lui Baalshamin nu mai e potrivit. Acesta va fi gata înainte de venirea verii. Și acolo, la nord, adunătura aceea de stâlpi și planșee este șantierul noilor metereze. Grecul a cumpărat două mii de sclavi ca să le construiască. Vor înconjura întregul oraș, până la marile porți. Longin susține că sunt de nelipsit. Poate așa este, cine știe?

— Fapt este că maestrul Longin este un om întreprinzător.

— Abil, shuloi. Mai ales abil. Și ambițios.

— De asemenea, știe să vorbească bine, trebuie s-o recunoaștem. Încă îmi amintesc de discursul lui în fața cenușii Preailustrului. Mi-am repetat frazele, atât erau de frumoase. N-a fost extraordinar pentru un om care în viața lui nu l-a întâlnit niciodată pe Marele Odenat?

— Da. Știe cum să întoarcă vorbele din condei.

În tonul aparent degajat al lui Nurbel era destula acreală pentru ca shuloi sa nu-i arunce o privire ascutită.

— Crezi că este un sfat rău pentru regina noastră? Întreba cu blândețe.

Nurbel nu-i răspunse imediat. Cu o încetineala calculata, mânca feliile uscate de carne de gazelă, vinetele umplute și înăbușite, bău puțină smântână îndoită cu bere.

— Nu știu, Shara, spuse el în cele din urmă. Nu știu și asta mă enervează. Este ceva bun în sfaturile lui. Și este și... fie ca zeii încă să nu judece.

Shara scutura din cap, mai aspru.

— E neplăcut ca limba regala din Palmyra să fie greaca. A noastră nu e la fel de frumoasă? Părinții părinților părinților noștri o vorbeau. Se spune că o foloseau încă de pe vremea regilor din Babei. E ciudat să vrei să o schimbi.

— Nu limba noastră vrea s-o alunge din Palmyra, ci latina romanilor. Ura față de Roma îl chinuie... Știi ce cred eu însumi despre romani, shuloi. Sunt nebuni. Își adora zeii, dar fără ca asta să le dea cea mai mică înțelepciune. Se sfâșie pentru nimic, așa cum respiră și nu-i iubesc decât pe cei care-i ling în fund. Dar cumpără și vând ca niciun alt popor. Nebunia lor ne face bogați. În ce-l privește pe Longin, el îi urăște până într-atât, încât nu reușește niciodată să găsească nimic bun la ei. Din prima clipă când a sosit alături de Zenobia, grecul n-a avut liniște până nu s-a opus romanilor.

— E nevoie de o vedere limpede pentru a cerne grâul de neghina. Ochii mei sunt prea obosiți. Din cauza asta, sunt de acord: maestrul Longin n-a greșit când ne-a îndepărtat de nebunia romanilor. L-au ucis pe Preailustrul nostru...

— Gândești prea aproape, shuloi, îl întrerupse Nurbel. Zenobia este acum Basilisa tuturor celor din Palmyra. Antiohia, Emesa, Heliopolis, Dura, Babilon, Charax sunt orașe ale imperiului ei. De zece ani îi conduc pe războinici mai departe decât au ajuns armatele noastre vreodată. Am ajuns până la Tars, iar orașele Capadociei au îngenuncheat înaintea reginei Palmyrei. Am intrat peste perși până la Ctesiphon. Anul trecut, am cucerit Cesareea, am traversat Palestina și Neguev, am pus piciorul în Arabia și chiar pe platourile sarazinilor, fără să ne reziste cu adevărat. Și, ca și cum asta nu este destul, Zenobia vrea să ajungem până în Egipt! Nu ne-am luptat încă niciodată cu legiunile, shuloi. Dar, extinzând astfel peste tot superioritatea noastră, o sa vină și asta. Egiptul înseamnă foarte mult pentru romani. El îi furnizează fructele, grâul și hrana! Crezi că o să ne lase s-o

facem? Ca o sa accepte ca Basilisa Zenobia să ajungă la fel de tare și puternică ca împăratul lor?

— Ah...

— O să fie război, Shara! Și cine, de când își amintesc oamenii, cine a învins legiunile Romei?

— Capul meu bătrân n-a priceput totul, prietene Nurbel.

— Asasinarea Preailustrului dădea mare dreptate grecului și am spus-o. Basilisa a trimis craniul mesagerului lui Gallienus și și-a arătat mânia. Cezar Gallienus, asasinul Marelui Odenat, este mort. Mort așa cum trebuia să moară: cu gâtul spintecat de cel care devine astăzi Augustus. I-a trimis Zenobie o scrisoare. O scrisoare frumoasă, plină de regret și admirație: „Rușinea morții Preailustrului Odenat ne umple de remușcări, o, regină a Palmyrei. Eu, Lucius Aurelianus, îți întind mâna, Basilisa, pentru a reînnoa alianța pe care nebunia lui Gallienus a distrus-o. Soțul tău și curajul tău i-au respins pe perși. Roma îți este datoare în fața zeilor...” și tot așa, un lung șir de cuvinte frumoase. O știi pe dinafară, așa cum trebuie să știi pe de rost un cântec cu care dușmanul tău vrea să te încânte. Nu înseamnă mult, dar înseamnă pacea.

— Hmm! suspină shuloi. Totuși, acest Augustus nu este chiar Augustus...

— Deh... încă o nebunie de-a romanilor. Nu vrea să devină Augustus până când nu are certitudinea că bătrânul lor Valerian nu este mort sub talpa lui Shapur! Amețeala ar trebui să-i treacă repede. Zenobia ar trebui să-i răspundă: „Scrisoarea ta m-a mulțumit. Să rămânem pe pace.”

— Ar fi corect, ai dreptate. Dușmanul de ieri nu este și dușmanul de mâine.

— Longin a convins-o de contrariu. A găsit cuvintele de care avea nevoie. I-a spus: „Regina mea, Aurelian te adoarme cu promisiunile lui frumoase. Te fletează. Ai remarcat că scrisoarea lui e în greacă, la fel cu aceea pe care i-am trimis-o odată cu capul tatuat? Asta spune totul...”

— Ah! exclamă Shara, cu un entuziasm tineresc. Acest maestru Longin este diabolic, știe să citească viclenia...

— Ascultă continuarea, dacă vrei să înțelegi: „Roma se crede încă puternică: n-a fost niciodată atât de slabă. Barbarii sunt peste tot la frontierele ei, ciurma seamănă moartea în orașe, Senatul nu hotărăște nimic. Acest nou Augustus nu este decât un om al legiunilor. El știe să se bată, da, dar a gândi este altceva. Nu are strategie. Aleargă de colo-colo. Astăzi,

Basilisă Zenobia, tu reprezinți cea mai puternică parte a Imperiului. Pune mâna pe Egipt: acolo se găsește cea mai mare bogăție a Romei. Atunci vei deveni prima Augusta a Imperiului.”

— Vezi cât de bine vorbește, chicoti Shara. Până și tu, și tu îți amintești discursurile lui.

— Am memorie bună, shuloi. Se împovărează și cu ce nu-i place.

— Totuși, exista un adevăr în cele ce afirmă maestrul Longin. Se spune că, fără grâul Egiptului, Roma nu se mai poate hrăni.

— Visele sunt întotdeauna învelite în adevăruri mincinoase.

— Ești aspru, nobile Nurbel. Nu crezi în măreția Zenobiei noastre?

— Ba da, cred la fel demult ca și tine, prietene Shara. Zenobia este puternică. Ea este Alat. Este Basilisa, regina Palmyrei. Este tot ce știm și iubim... A o împinge să ajungă Augusta Romei, shuloi, nu înseamnă să crezi mai mult în măreția ei. Înseamnă să iei boala ambiției de la romani, boala ce le putrezește Imperiul.

— Hmmm, da... Bineînțeles, mormăi Shara. Spui cuvinte înțelepte. Dacă Preailustrul și tu însuși ați fi fost înțelepți, n-ați fi sprijinit-o pe Zenobia atunci când a hotărât să se lupte cu Shapur. Toată lumea striga că e o nebunie, în afară de voi doi. Voi spuneți: Zenobia, ea este cea care poate totul. Totuși, nu știați nimic și riscați totul. Maestrul Longin nu face nimic altceva decât să vă urmeze. Cu tinerețea și știința lui.

Nurbel aproba, suspina și pocni din limba.

— Nu e numai faptul că grecul este viclean și dornic să-și apere ideile, shuloi. Dar ai dreptate. Nu înseamnă să fii înțelept dacă vrei să-l urmezi pe Zenobia.

— Atunci?

— Atunci am urmat-o! Dar așa cum un orb știe că se apropie de un obstacol. Când Zenobia a pornit să se lupte împotriva lui Shapur, în spatele ei eram Preailustrul și cu mine. Noi știam ce însemna războiul. Ne cunoșteam puterile, slăbiciunile și manevrele. Grecul nu cunoaște nimic. Sub pretextul că romanii n-au avut-o niciodată, vrea ca eu să pregătesc o cavalerie de cuirasați. Așa cum era cea a lui Shapur, atunci când l-am învins. Romanii ar trebui să se teamă de noi așa cum se tem de perși. Frumoasă idee! Grecul este un filosof, nu un războinic. Crede că cel mai greu este și cel mai puternic. Se înșală. Dar Zenobia îl ascultă. El deschide gura și ea soarbe miere.

Shara îl observa pe Nurbel cu o privire ascuțită.

— Din cauza acestei dispute te găsesc aici în dimineața asta și tot din cauza asta, în ultimele zile, în timp ce se sărbătorea întoarcerea Zenobiei din campania sa din țările Arabiei, nu erai de față?

Cu vârful piciorului, Nurbel lovi un cufăr de piele, lung și plat, așezat lângă masă.

— Nu, am fost plecat la perși să caut un dar pentru regina noastră. Curând, se fac zece ani de când i-am învins amândoi, pentru prima dată. Asta merită un dar cu totul special.

Shuloi voi să întrebe ce putea fi acest cadou, dar surâsul radios ce lumina cu putere fața bătrânului războinic îl făcu să-și schimbe gândul.

— Poți să mă găsești foarte indiscret, nobile Nurbel, dar am considerat întotdeauna că porți reginei noastre... să zicem, afecțiunea unui bărbat față de o femeie.

— Nu mai mult decât tine, shuloi.

— Oh, prietene Nurbel. La vârsta mea este imposibil! Tu ai îmbătrânit frumos, visele tale nu sunt ale mele!

Râseră amândoi.

— Îmi amintesc de prima clipă când am văzut-o urcând pe cal cu un arc în mână. Niciodată ochii mei n-au mai văzut ceva atât de frumos. Era logodnica Preailustrului și am coborât pleoapele, așa cum trebuia. Dar lovitura cu care mi-a spintecat pieptul o simt și acum.

Se opri. Preoții templelor strigau sfârșitul ofrandelor.

— Nu mai este acea fată tânără, reluă dintr-odată Nurbel. Este o femeie de treizeci de ani, în curând, și frumusețea ei este cea care impune respect. Dar, așa cum spui, greul nu este la vârsta la care frumusețea femeilor este admirată numai ca o operă a zeilor. Fără îndoială, visează că ar putea s-o ducă în patul lui.

— Ah, și tu te-ai gândit la asta.

— Toată lumea se gândește. Dar toți se înșală. N-o cunosc destul. Zenobia nu va intra în patul lui și nici în altul.

Capul lui Shara se legănă, ochii i se duseră în fundul capului.

— Gelozia nu este o bună tovarășie, Nurbel.

— Liniștește-te. Nu sunt gelos.

— Hmm...

— Nu. N-am fost când Basilisa era soția Preailustrului. N-o să fiu niciodată. Cunosc inima Zenobiei. Cel care știe ce zace în ea nu poate fi gelos.

— Totuși, se vede că maestrul Longin îi place. Și nu numai pentru vorbele lui frumoase.

— Îl place pentru că o smulge din nefericirea ei.

— Nefericire? Ce vrei să spui?

— Adevărul vă orbește ochii și nu-l mai vedeți, shuloi. Zenobia e nefericită. Grecul, băătăliile, timpul pe care îl petrece cu fiul ei, Wabalat, schimbările din oraș, toate astea nu au decât un motiv. Vrea să se smulgă din nefericirea care o așteaptă în fiecare dimineață când se trezește.

— Dar despre ce nefericire vorbești? Și de când această?...

— După moartea Preailustrului.

— Ah...

— Nu, ești pe o cale greșită.

O lumină ciudată adumbri ochii lui Nurbel.

— Zenobia avea o mare afecțiune pentru Preailustrul. În felul ei. Dar, nefericirea ei nu se trage de la moartea lui. Nu mă întreba de unde vine. Nu știu mai multe decât tine. Dar există. Mai aspră decât toate cuirasele.

Shuloi rămase o clipă căzut în el însuși, cu fața dintr-odată mult mai boțită, mai cenușie.

— Atunci, ce-o să se întâmple? șopti el.

— Războiul cu Roma, prietene Shara. Este cea mai mare distracție pe care Zenobia și-o poate acorda. De asta îl ascultă cu sfințenie pe grec. Și pentru asta n-o contrazic.

— Chiar dacă asta ne conduce la dezastru?

— Ce contează pentru noi, shuloi? Tu ai trăit destul pentru a ști care va fi locul tău pe lângă zei, și, în ce mă privește, nu vor vrea să mor în luptă împotriva Romei pentru a o smulge pe preaiubita mea regina din nefericirea ei.

BOSRA

Noaptea era adâncă, iar în interiorul meterezelor nu era sfâșiată decât de focurile taberei romane.

Din când în când, senine, santinelele își făceau rondul. Umblau fără scut și uneori fără cască. Totul era stăpânit de liniște.

Singurele zgomote care se auzeau erau ale șacalilor și ale hienelor care, uneori, atacau prada. Atunci, soldații ciuleau urechea. Zâmbind, fericiți că au o distracție, urmăreau cursa și lupta prin întuneric, așteptând țipetele stridente ale iepurilor sau ale viezurilor în agonie.

Câteodată, doar fâlfâitul aripilor unui șoim de noapte tremura în întuneric. Ducea între gheare o ciocârlie sau un porumbel pe care somnul le trădase.

Cu o oră înaintea zorilor, cincizeci de legionari își părăsiră în taină corturile. Unul după altul, se strecurară pe furiș pe alei. Toți aveau grija să nu le sune cuirasele și armele. Se adunară lângă depozitele de ulei și de grâne, golite în ajun de o noria de caravane³, în drum spre Cesareea.

Acolo, cu o lampă chioară în mână, un bărbat cu o capă lungă, cu glugă, îi aștepta. Întunericul nu le permitea să-i distingă trăsăturile. Toți legionarii, totuși, îi cunoșteau numele, puterea și fața îngrozitoare.

Cu același respect arzător, veniră să îngenuncheze în fața lui. Unul după altul, după ce murmurau o scurta rugăciune, sărutau mâna care le oferea azima sfânta, trup din trupul lui Isus Hristos.

Apoi, fără să rostească un cuvânt, bărbatul le arată sacii puși într-un colț al depozitului. Găseau acolo cape și însemne ale armatei din Palmyra. Nu le trebui decât o clipa pentru a-și schimba uniforma de legionari, devenind războinici ai Basilisei Zenobia.

Când totul fu gata, tot în liniște, bărbatul îi îndrumă spre labirintul de străduțe al orașului. Alergară în grupuri răzlețe. Sandalele lor nu făceau nici cel mai mic zgomot pe dalele și în praful pe care vântul îl ridica odată cu primele raze de lumină.

Bărbatul cu capă îi adună în piața pătrată a forumului. Nu trebui să dea decât un ordin tăcut. Toți știau ce aveau de făcut.

În grupuri, se grăbiră spre temple. Porțile sanctuarului lui Sol-Invictus, Jupiter, Cybela și Junona fura forțate în aceeași clipă. Cu o furie căreia nimic nu-i rezista, falșii războinici ai Palmyrei răsturnară cupele cu ofrande,

jertfelnicele și tămâia altarelor. Distruseră statuile de marmura sau de lemn, smulseră torțele pentru a îndrepta flăcările spre draperii. Aruncând mobilele în jărat, distrugând frescele cu tot ce le cădea sub mână, țipau și psalmodiau cât îi ținea gura. Într-o clipă, camerele zeilor fuseseră pângărite și distruse.

Preoții, preotesele, servitoarele abia avură timp să ție de groază, înainte de a fi se tăia gâtul. În templul lui Jupiter, unii se luptară. Fura masacrați cu sulita care, o clipa mai devreme, purta încă emblemele sfinte. Servitoarele Cybelei, căzute în genunchi, implorând milă, fură decapitate.

Nimeni nu fusese iertat, nici bărbat, nici femeie, nici obiect sfânt.

În templul lui Sol-Invictus, bărbatul cu capă puse el însuși la pământ discul de aur al altarului. Un cufăr conținea sigiliile lui Augustus Valerian, care, cu zece ani în urmă, se supusese aici zeului său. Le aruncă în focul care mistuia depozitul de ofrande.

În timp ce flăcările lingeau bolțile și șarpantele templelor, primii locuitori alergau spre forum pentru a auzi gemetele muribunzilor. Îngroziți de cele descoperite, nu avură decât timpul să vadă soldații năvălind din templele în flăcări.

Precedați de bărbatul cu capă ca de o umbră malefică, ucigașii alergară într-o ordine perfectă până la poarta de vest.

Acolo, santinelele, doborâte de moleșeala unei veghi îndelungate, derutate să-i descopere pe atacatori în interiorul zidurilor, nu avură nici măcar puterea să se apere. Celui care vruse să ridice trompeta la gură i se tăiară mâinile, înainte ca sulita să-i străpungă șalele. Ceilalți muriră mai repede.

Din casele învecinate se auzeau strigăte, dar drugii ce închideau poarta erau ridicați, lăsând drum liber ucigașilor. Caii îi așteptau. Dispărură pe drumul spre Cesareea, când cerul alb al zorilor încă nu era luminat de soare.

Doar mai târziu, în ruinele templului Cybelei, descoperiră corpul unuia dintre ucigași, zdrobit de o statuie. Sub tunica Palmyrei și zalele ce fuseră sfâșiate cu furie de locuitorii din Bosra, se descoperi peștele de argint al creștinilor.

ROMA

Ulpia, ieșită din bazin, pășea cu grație pe fiecare treapta. Mângâietoare și atente, sclavele o înveleau într-o pânză. Ea rosti câteva cuvinte. Tinerele fete râseră în hohote, însoțind-o spre patul de odihna.

Ascunsă în spatele unui paravan, Clodia n-o scăpa din ochi. Pentru doi dinari de aur, matroana casei îi oferise ascunzătoarea și o asigurase ca n-o să fie deranjată. Fără o mișcare, o spiona pe Ulpia.

Acum, sclavele își ungeau stăpâna cu uleiuri parfumate. Una dintre ele îi ascutea și lustruia unghiile. Și unele, și celelalte nu încetau să pălăvrăgească vesele. Ulpia, din când în când, arunca o glumă, un cuvânt în doi peri, un reproș.

Apărând din vestibulul din fața camerelor, un tânăr frumos intră în sala de baie. O față fina, buze groase, cu părul blond al goților sau al anglilor. Trupul lui de efeb nu era acoperit decât de pagna în dungi a sclavilor.

Purta un platou lung, pe care Clodia bănuia că se afla bijuteriile. Un colier de aur cu mici pandantive din beriliu, cercei în forma de ciorchine de strugure și un ametist încrustat într-o inimă de aur, ca broșă. Ulpia le ridica. Le făcu să-i joace între degetele care, fiecare, era deja împodobit cu câte un inel. Aproba alegerea cu o mângâiere tandră și fără echivoc pe obrazul tânărului. El depuse bijuteriile pe o masă cu blatul marchetat, aproape de un șevalet înalt, de care erau atârinate o tunică brodată cu mătase și perle și niște desuuri negre.

În orice clipă, Clodia se aștepta să se întâmple ceva ciudat, neașteptat. Un gest, un cuvânt al Ulpiei. Un râs ridicol și deplasat sau o izbucnire dementă de furie. Totuși, chiar felul în care soția lui Aurelian mulțumise sclavului got era lipsit de ambiguitate. Ulpia se comporta ca un om cu mintea întreaga. Clodia credea chiar că o are în fața pe dulcea, tandra Ulpia de altădată, inocenta Ulpia care o amuzase la Nicopolis.

Vulpoiul bătrân de Pulinius se pare că a ghicit corect. Cu cinci zile înainte, primise o scrisoare de la bătrânul secretar, asigurând-o ca a văzut-o pe Ulpia, înainte de a părăsi Roma, și a putut constata ca și-a recăpătat din nou rațiunea. O scrisoare care conținea multe alte surprize:

Draga Clodia, iată că a trecut aproape un an de când Cezar a dispărut din calea fratelui tău și nu te-am văzut încă lângă el. Asta

ne lipsește, lui, mie și prefectului Maximus. Sper să nu ți se pară ciudat să afli cuvintele scrise de mâna mea și nu de cea a fratelui tău. Orgoliul lui Aurelian nu are egal decât în afecțiunea lui pentru tine. Știi că subliniez aici cele două comori pe care le are mai scumpe. În afara de iubirea pentru Imperiu, care se înțelege de la sine.

Așa cum poți bănuși din aceste cuvinte, mă aflu în prezența celor doi bărbați care îți sunt cei mai dragi și pe care absența ta îi copleșește. Motivul este simplu: Lucius Aurelianus va fi, în sfârșit, aclamat sub lauri luna viitoare, la Sirmium, orașul vostru natal, de toate legiunile de pe Danubiu.

Acest moment măreț a fost în mod prostesc amânat de fratele tău, sub pretextul că moartea fostului Augustus Valerian nu a fost încă dovedită. Dar, în sfârșit, l-am convins. Senatul însuși l-a recunoscut ca Augustus. Lata scopul acestei scrisori: vino! Vino să fii alături de noi, să fii prezenta, preaiubita Clodia, la aceasta mare zi. A venit vremea ca frumusețea ta să pună în lumina pentru toți puterea fratelui tău.

Cum nu te îndoiești, insistența mea este atât cea a inimii, cât și a rațiunii. Aurelian nu știe să trăiască bine fără tine. Sarcinile care îl așteaptă vor avea nevoie de calmul și luciditatea lui. Și unul, și celălalt sunt jucăriile tale. Nu le ignora. De când te-a obligat să dispari din ochii lui, ca și din inima lui, parcă nu mai este el însuși. Augustus Aurelian va trebui să fie într-un totuși fiul zeilor.

Fie ca sinceritatea mea să nu te sperie. Este cea a bătrânilor care nu mai au a se teme de nimic. Nu mă agăț de viață decât pentru a-l vedea pe Aurelian purtându-și splendoarea titlului sau. Este datoria mea față de Roma. Dar, astăzi, trebuie să mă ajuți.

Vino, iubita Clodia. Și fă-o să vina și pe Ulpia. Sănătatea minții ei nu mai hrănește nicio îngrijorare. M-am putut asigura de acest fapt înainte de a părăsi Roma. Furiile ei ciudate au trecut și bănuiesc că trăiește cu speranța intensă de a-și găsi locul firesc alături de Aurelian. Ea va oferi, în ochii legiunilor și ai popoarelor Imperiului, în momentul când tu vei considera necesar, prezența utilă a unei soții.

Oh, ce fericire i-a oferit aceasta scrisoare!

Aurelian Augustus!

Augustus Aurelianus, în sfârșit, în sfârșit!

După atâtea ani, atâtea lupte și atâtea decepții!

Aproape în același timp, aflate de asasinarea lui Cezar și primise aceasta scrisoare de la secretar.

Găsise în ea toate vicleniile, toate tăcerile acestui vulpoi de Pulinius. Care se pregătește astfel să-i mănânce din palmă, ștergând dintr-o mișcare toți anii de umilință și de singurătate la care Aurelian o obligase.

Voluptatea puterii totale atât de apropiate îi încingea măruntaiele.

Da, va fi însoțita de Ulpia. Părea să fie în stare. N-ar trebui să fie greu s-o convingă. Era o idee bună. Dulcea Ulpia, tandra soție, și-ar fi potolit limba otrăvită și gelozia care n-ar fi dispărut dacă rămânea singura alături de fratele ei.

Și, în umbra fragilă a iubitei Ulpia, va veni vremea să domneasca.

Pulinus înțelesese și spusese adevărul: Aurelian nu știa să trăiască fără sora lui. Fără ea, nu cunoștea nici extazul, nici liniștea. Și mai puțin ar fi știut să domneasca fără mâna și prezența ei.

Oh, cât era de amețitor și de ușor, în același timp, să se gândească la timpurile care vor veni. În sfârșit, venea vremea puterii. Timpurile minunate ale puterii, pe care numai zeii și Auguștii le plămădeau după bunul lor plac.

Descoperind-o în pragul sălii de baie, Ulpia scoase un mic strigăt. Dintr-o săritură părăsi patul de odihnă, așa cum era, complet goală și strălucind de uleiul parfumat.

Clodia se amuză. Întinse mâna cu un gest liniștitor.

— Ulpia! Iartă-mă că te-am speriat, iubita mea! Voiam să-ți fac o surpriza. Am cerut servitoarelor să nu mă anunțe.

Gura Ulpiei se deforma într-o grimasa de stupeoare copilărească. Fața ei era la fel de lividă ca ochii ieșiți din orbite. Se retrase spre bazin, cu brațele și pumnii strânși la piept, acoperindu-și cu pudoare sânii, descoperindu-și complet șoldurile și pubisul delicat. O sclavă se grăbi să o ajute să nu cada în apă. O alta se apropie repede pentru a-i arunca pe umeri o pânză.

— Ulpia! exclamă încă o dată Clodia cu blândețe. Oh, iartă-mă! Nu credeam ca o să te sperii în asemenea hal.

Ulpia își mușcă buzele și un strop de viață îi reveni în priviri. Își veni în simțiri și roși.

— Cât sunt de caraghioasă! Eu trebuie să-ți cer iertare, Clodia!

Chicoti, râse de ea însăși, își regăsi suflul, strângând brațul unei servitoare.

— Oh, da, chiar că m-ai speriat... Ce proastă sunt. Ce spaimă!

Izbucni în râs, firesc, amuzându-se îngăduitoare de ea însăși.

— A fost o prostie din partea mea, conveni Clodia. Ar fi trebuit să bănuiesc. A trecut atâta vreme de când nu m-ai văzut.

Ulpia fu de acord, roșind, frumoasă în toată inocența ei.

— Oh, da, eu... am crezut că văd o fantomă.

Râse din nou, de data asta cu totul stăpână pe ea.

Un aer poznaș îi plutea pe buze. Fața și corpul i se destinseră, alungă sclavele și, pe neașteptate, se aruncă în brațele Clodiei. Cu o graba copilărească o înlănțui, o strânse la pieptul ei gol și parfumat, îi săruta ochii, își apăsă obrazul de al ei.

— Din fericire, nu este adevărat, toarse ea. Ești tu cu adevărat. Oh, Clodia, cât sunt de fericita! Ce bucurie mi-ai făcut să vii să mă vezi.

Își amestecară încă o clipă săruturile cu râsetele, apoi Ulpia porunci să fie îmbrăcată, să i se dea bijuteriile și să se aducă în *triclinium* fructe, băuturi și perne.

Ușoară, agitată ca un copil care își regăsește adevărata bună prietenă, o trase pe Clodia după ea. Iar Clodia nu se putu împiedica să se simtă puțin emoționată. Puțin rușinată de minutele pe care tocmai și le petrecuse spionând-o. O apucă de braț, o trase spre ea, așa cum făcea altădată. Palma ei apăsă ceafa Ulpiei, îi ridica fața. Își puse cu dulceața buzele peste ale ei.

— Și eu sunt fericita să te revăd!

Un tremur intens străbătu pieptul Ulpiei. Se lipi dintr-odată cu putere de Clodia, ca și cum voia să se contopească. Clodia o strânse mai tare, șoptind:

— Și atât de mulțumită să te găsesc atât de sănătoasă. Ai dreptate. Trebuia să vin mai devreme. Am trăit amândouă în Roma ca niște suflete rătăcitoare... De fapt, am fost la fel însingurată ca și tine. Poate mai mult. Și apoi, este adevărat. Mă temeam să nu te găsesc tot... supărata.

Era gata să pronunțe cuvântul *nebună*, dar se stăpâni în ultimul moment. Privirea Ulpiei scânteie. Se depărta, roșie, din nou serioasă, ca și cum valul de emoție trecuse.

— Da, admise ea, ușor încurcătă. N-am fost întotdeauna drăguța cu tine... N-am fost întotdeauna „dulcea Ulpia”!

Clodia o urma în *triclinium*, o cămăruță în formă de U. Se prăbuși pe cele mai apropiate perne, râzând, observând o pruna în cupa așezată pe masa.

— Dacă te gândești la acele groaznice tăblițe de farmece pe care le-ai scris, făcu ea cu dezinvoltura, plumbul s-a topit de multa vreme! Și furia mea, odată cu el.

— Oh, Clodia... Ce proasta am fost!

— Foarte proasta. Erai atât de pornita împotriva mea! Dar ești iertata, ți-o jur. Totul este dat uitării.

Ulpia îi surâse, cu fața plină de recunoștință. O fața care, dintr-odată, se acoperi cu o mască de groază. Deschise ochii mari și își acoperi obraji cu degetele pline de inele.

— Clodia... N-ai venit să mă vezi pentru că lui... i s-a întâmplat ceva îngrozitor lui Aurelian? Oh, nu! Fie ca zeii să-mi fie alături!

Clodia râse cu blândețe.

— Dimpotrivă! Soțul tău va primi aclamațiile legiunilor la Idele lui noiembrie! Într-o lună, frumoasa mea, vei fi Augusta! Iată vestea pe care ți-o aduc.

Cuvintele o amuțiră pe Ulpia. Păru descumpănită. Ezita să se așeze alături de Clodia, se întoarse. În ochii ei subliniați cu khol străluceau perlele lacrimilor. Schița un zâmbet.

— Sunt atât de fericita pentru tine și pentru Aurelian. Cât de mulțumiți trebuie să fiți...

— Dar fericirea este aceeași și pentru tine! protesta Clodia.

— Da! Da, bineînțeles!

— A fi soție de împărat te lasă indiferentă?

— Dimpotrivă... Este doar foarte neașteptat. Vii și mă anunți...

Clodia îi luă mâinile și o făcu să se așeze alături de ea. Ulpia se supuse, înveselindu-se din nou.

— Vreau să-mi povestești! se pisici ea. Vreau să știu totul.

Când Clodia se pregătea să răspundă, Ulpia sari în picioare și strigă:

— Așteaptă, așteaptă! Nu încă. Mi-e sete! Trebuie să sărbătorim cu vin.

Clodia râse și încuviința momentul de sărbătoare, așa cum cedezi capriciului unui copil.

În timp ce Ulpia chema sclavele, le ocăra că aduseseră o carafă prea mare, le concedia pentru că se apucaseră să umple paharele, le pregătea ea însăși jucându-se cu degetele pline de inele, Clodia se gândea că a redevenit, fără nicio îndoială, exact ca înainte. Dulcea, nevinovata Ulpia, atât de departe de nebunia ei.

Ciocniră precum bărbații. Înainte de a bea până la fund, strigară în același timp: „Viață lungă lui Augustus Lucius Aurelianus!” Agitându-și mâinile ca niște fluturi,

Ulpia umplu din nou paharele, cerând de data asta cu nerăbdare în glas:

— Povestește, povestește!

Clodia povesti ceea ce știa despre sfârșitul lui Cezar Gallienus, despre voința legiunilor de a-l aclama pe Aurelian, care refuzase din cauza fostului Augustus Valerian, pe care acum toată lumea l-a uitat. Se amuză, bându-și vinul cu înghițituri mici.

— Doar Aurelian și-a amintit de acest sârman bătrân Augustus. Chiar și zeii l-au uitat. Întregului Imperiu puțin îi pasa dacă este viu sau mort. Dar soțul tău nu l-a uitat. Te asigur, sunt momente când se comporta cu bătrânii ca o amanta părăsita.

Ulpia îi aruncă o privire plină de reproș, apucă paharul și îl umplu încă o dată, în timp ce Clodia o convingea cu o ușoară amețeală în glas:

— Da, da, te asigur. Mă întreb dacă n-a preferat întotdeauna acești bătrâni frumuseților noastre.

Povesti câteva anecdote despre Augustus Decius, mort de multă vreme, dar pe care Aurelian îl iubise atât de mult, înainte de a se preda farmecului senil al lui Valerian, apoi al secretarului Pulinius.

— Oricum, s-a sfârșit cu toți bărboșii ăștia, conchise ea puțin teatral. O să mergem împreună să-l întâlnim la Sirmium. Ne așteaptă acolo, te vrea alături de el... îl vrei și tu, nu-i așa?

— Oh, bineînțeles. Cât sunt de fericita, făcu Ulpia emoționată. Nici nu știți cât mi-ați lipsit, și tu, și el!

Clodia voi s-o aprobe cu un semn. Ceva ciudat îi înlănțuia ceafa. Voi să mai vorbească, dar gura i se păru dintr-odată de plumb.

— Știi, spuse Ulpia cu o tandrețe liniștitoare, ca adesea am fost să duc ofrande mamei voastre, la frumosul ei mormânt?

O groază de nespus coborî asupra Clodiei. Vedea surâsul Ulpiei, îi vedea fața care se mișca în ritmul cuvintelor, dar vocea o rănea, semănând mii de înțepături în ea.

Voi să-și încordeze toți mușchii, ca să protesteze. Dar nimic din trupul ei nu i se mai supunea.

— Știi, acum câteva zile am avut un vis ciudat, spuse din nou Ulpia. Se făcea că Aurelian era Augustus și tu erai soția lui. Copiii voștri aveau două capete: unul care îmi semăna și celălalt care era ca al tău. Ce vis ciudat,

acum, când tocmai mi-ai adus vestea cea bună. E adevărat că voi semănați atât de mult, tu și cu Aurelian. Privesc ochii tăi și parcă îi văd pe ai lui. Sunt atât de frumoși, de un albastru atât de perfect, atât de profund.

Arsura din plămâni devenea o flacăra. Cuvintele Ulpiei pătrundeau în ea, suple ca niște balonașe în culori luminoase. Balonașe care explodau peste tot în măruntaiele ei și semănau noi dureri.

— Ce-i cu tine? se miră Ulpia, fără să înceteze să zâmbească. Tremuri. Ce ai de tremuri așa, iubită Clodia?

De data aceasta, imediat ce ajungeau la urechile ei, cuvintele se topeau în cristale acide, în arsura care o sufoca.

„Oh, nebuna! Nebuna m-a otrăvit! Ulpia!”

Urla fără să scoată un sunet.

Durere! Durere peste tot. Moartea! Moartea era acolo, pregătită, lumina ei dansa, orbitoare precum conștiința supremă a lucrurilor, în timp ce os după os, fir de piele după fir de piele, trupul și carnea ei se rupeau și se sfâșiau.

— Cu ochii tăi frumoși și cu gura ta frumoasă m-ai mințit mult, Clodia, șopti Ulpia. Dar nu sunt nebună. Oh, nu. Știu să aud ceea ce nu rostesc cuvintele. Știu să văd minciunile din priviri. Dulcea Ulpia nu este nebună, iar proastă, nici atât. Oh, Clodia, voiai să fii soția lui Aurelian. Să-i faci copii din trupul tău puțind de mângâieri, iată ce voiai! Vezi cum te-ai înșelat? Cu copiii, s-a sfârșit. N-o să-i mai faci. Ulpia a împlinit voința zeilor, iar zeii nu vor ca sora și fratele să se iubească ca soț și soție.

Oh, infernul!

Cine pedepsea? Cine știa?

„Aurelian! Aurelian, fratele meu, iubirea mea. Nu mă părăsi! Ajută-mă! Nu vreau să mor! Nu încă...”

Oh, nu încă, nu acum când totul era posibil!

Oh, durerea, durerea de tine, Aurelian! Aurelian, iubirea mea...

Dar trupul ei se legănă spre pământ, răsturnând masa, vibrând ca o coardă de arc, cu gura deschisă de durere și scuipând sânge.

Înainte de a fi înghițita de întuneric, plina de groaza, torturată de neînțelegere, Clodia auzi ecoul ultimului strigat al Ulpiei care chema servitoarele în ajutor. Prietena ei, sora ei era bolnavă.

PALMYRA

Copilul râdea în hohote, din toată inima. Râsul se înălța până la bolțile zidurilor sălii ca niște scânteii de bucurie. Pentru o clipă, râsul Zenobie se împleti cu al lui.

Așezat într-un coș de răchită atârnat de grinzi ale plafonului, îmbrăcat cu o adevărată cuirasa, Wabalat agita o sabie de fildeș. Cu fața roșie de emoție, se arunca înainte din toate puterile, proptindu-se de Zenobia. La fiecare trecere a leagănului, lansa lovituri iuți și savante, pe care mama sa le para cu mare dificultate. Prefăcându-se rănită de nenumărate ori, se apăra cu o neîndemânare caraghioasă, agitând un iatagan cu lama de corn. Din când în când, totuși, loviturile erau directe și precise. Îl atingeau pe copil ușor, declanșând o cascada de râsete.

Nurbel se abținea să treacă de pragul sălii. Plăcerea de a asista la această fericire dintre copil și mamă era ceva mult prea rar. Zenobia îi bănuia prezența. Îi aruncă o privire peste umăr și scoase un strigat de falsă slăbiciune.

— Nurbel! Nurbel, repede, vino să mă ajuți să-l înving pe acest demon. N-o să reușesc niciodată singura, o să măucidă!

Nurbel intră în joc. Cu mormăieli surde, se lăsă în voia loviturilor pe care Wabalat le împărțea cu o energie de temut. Până când niște urlete și mai puternice înăbușiră râsetele.

— Încetați, dar încetați odată!

Desprinzându-se de lângă o tapiserie care ascundea un culoar, Ashemu traversă sala pe cât de repede îi permiteau picioarele groase.

— V-ați pierdut mințile?

Prinse coșul și se lăsă cu toată puterea, pentru a opri legănarea. Wabalat, cuprins de furie, se dezlănțui lovind cu sabia de jucărie umerii bătrânei doici. Dintr-o răsucire a mâinii, Ashemu apucă lama de fildeș și îi smulse jucăria.

— Nu vedeți că este lac de apă sub cuirasa asta caraghioasă? vocifera ea către Zenobia și Nurbel. Pe căldura de astăzi? Ieri încă făcea febră din cauza căldurii. N-aveți pic de minte, niciunul, nici celălalt.

Tunica copilului era lac de transpirație. Obrajii și fruntea îi erau roșii, buzele uscate și palide, în timp ce mâinile încă îi tremurau de agitație.

Wabalat, gata să plângă, se revoltă, protestă că este foarte bine și că vrea să se mai joace. Zenobia îl strânse în brațe.

— Ashemu are dreptate să ne certe. N-ar fi trebuit să ne jucăm așa de mult. Acum trebuie să ne liniștim, așa, o să ne putem bate și mâine. Îți promit.

— Nu sunt deloc obosit. Ashemu este prea bătrână ca să știe...

— Șttt! O să te ducă la baie, o să te odihnești puțin și eu o să vin curând să te văd.

— Ashemu nu are niciodată dreptate! protestă Wabalat. Tot ce știe să facă este să mă împiedice să mă joc! De ce n-o alungi? Tu ești regină și eu sunt prinț! Nu trebuie să ne supunem ei!

Nurbel izbucni în râs. Dar, înainte ca Zenobia să apuce să răspundă copilului, Ashemu i-l smulse din brațe, mormăind:

— Asta e tot ce te-a învățat maestrul Longin pentru a deveni rege, amice?

Și îl târî după ea afara din încăpere, înghețând râsul lui Nurbel cu o privire în care, din mers, o incluse și pe Zenobia.

— Tu, nobile Nurbel, nu face pe viteazul. Nu ești mai bun decât grecul sau Basilisa. De când vă știu, când este vorba să vă bateți, totul este bine. Chiar și cu un copil!...

În reproșul ei era ceva mai mult decât furia care privea sănătatea copilului. Nurbel o simți și veselia dispăru.

— Ce caracter! mormăi el, când egipteanca părăsi sala. Wabalat n-a greșit. Nu știe nimic despre băieți! N-a fost decât doica ta. O doică de fata.

Gluma abia dacă îi smulse Zenobiei un zâmbet. Cu o împunsătura în inima, descoperi ca, în spatele jocurilor și al râsetelor, lumina întunecată a nenorocirii ce o stăpânea pe regina Palmyrei de luni și luni întregi nu se stinsese.

— Hai, las-o baltă, glumi încă o dată Nurbel. Wabalat este la fel de zdravăn ca tatăl său și nu are decât o dorință: să fie la fel de bun războinic ca mama lui. Ashemu este geloasă, ca toate doicile. Vrea să-l înmoaie și să facă din el un prinț de paradă.

De data aceasta, Zenobia îi acorda un zâmbet.

— Ar fi ceva șanse să reușească. Ceea ce n-a reușit cu mine.

— În legătură cu asta...

Nurbel se duse să ia cutia de piele pe care o lăsase jos, ca să se joace cu Wabalat.

— Aici e un dar pentru tine.

— Un dar? Pentru ce?

— Oh! Există multe motive să-ți fac cadouri, Basilisa, mormăi Nurbel încurcat. Mi-am dat seama că luna viitoare se vor împlini zece ani de când mi-ai oferit dubla plăcere de a învinge cavaleria lui Shapur cu cămilele și de a asista la nașterea lui Alat. Aș vrea să sărbătoresc această amintire.

Își mângâie craniul pleșuv, așa cum făcea întotdeauna când voia să-și ascundă stânjeneala.

— Nu te teme, adăugă el cu pomeții înroșiți, nu este o rochie, nicio bijuterie! Doar... un cadou care să te distreze.

— Oh, Nurbel!

— Nu-mi mulțumi înainte de a deschide cutia.

Zenobia desfăcuse curelele. O exclamație de surpriza îi scăpă când săltă capacul.

— Ce-nseamnă?...

Ceea ce vedea pe fundul cutiei nu avea nici formă, nici nume. Era o membrană brună, vag translucidă, cu aspect casant și pergamentos.

Nurbel nu spuse niciun cuvânt, nu făcu niciun gest.

Cu reticență, ea apucă între degete materia fină care se dovedi mai suplă decât își imaginase. În mod curios, moale și plăcută la pipăit. În timp ce o scotea din cutie, fâșia de materie prindea formă. O formă atât de uimitoare, încât, desfăcând-o în întregime, Zenobia avu o tresărire. O lăsa să cadă la loc în cutie. Nu era nimic altceva decât pielea unui om, goală și transparentă ca o bășică.

— Pielea lui Augustus Valerian, anunță Nurbel cu un chicotit.

Apucă la rândul lui ciudata relicvă și o ridică, zeflemitor.

— Iată tot ce a rămas dintr-un mare împărat al Romei, Basilisa.

— Fie ca zeii să-l ocrotească! murmură ea.

— După ce împăratul a murit, Shapur a pus să fie jupuit. Voia s-o atârne deasupra cortului de război. Dar a ajuns la concluzia că pielea i-ar fi purtat ghinion, după ce l-am învins de fiecare dată. Ca să scape de ea, a oferit-o unuia dintre generalii săi. Și eu l-am îmbogățit pe acest om, cumpărând-o.

— Iată un cadou ciudat, Nurbel! Nu-ți promit ca-mi decorez noul meu palat cu el.

— Nu acesta este scopul pentru care ți l-am oferit, Basilisa. De fapt, darul meu nu este pielea asta jupuită, ci ceea ce poți face cu ea.

— Și ce-aș putea face cu ea?

— Să i-o oferi, la rândul tău, lui Augustus.

Zenobia îl cercetă pe Nurbel cu viclenie.

— Unde vrei să ajungi, nobile Nurbel?

— La Roma, ca și la noi, un mort fără piele nu este niciodată mort. Cu atât mai mult un Augustus. În acest moment, cel căruia îi aparținea această piele n-a ajuns niciodată la fluviul umbrelor, nici n-a atins tărâmul zeilor. Va rătăci până la sfârșitul lumii. Dacă-i oferi această relicvă noului Augustus, acest Lucius Aurelianus o să-ți fie recunoscător. I-ai oferi posibilitatea de a se împăca cu zeii fostului împărat, el, care i-a asasinat fiul. Și, cu aceeași ocazie, să se împace cu noi.

Zenobia încruntă sprâncenele, cu o expresie serioasă.

— Ah, iată. Pacea cu Roma. Un cadou care ar putea calma neliniștea lui Augustus Aurelian în ce ne privește. Să-l facem să uite pentru un timp că Basilisa Zenobia, care domnește din Capadocia până în Arabia, a devenit mai puternică decât înșiși perșii...

— Bine gândit, nobile Nurbel. Sunt de acord. Dar mă tem să nu fie prea târziu. Și zadarnic...

Vocea rece a lui Longin îi făcu să se întoarcă.

Fusese acolo, după o draperie, cu un rulou de papirus în mână, fără îndoială ascultându-i de ceva timp. Făcu un semn respectuos în direcția Zenobiei. Apoi, cu mai puțină eleganță, spre Nurbel.

— Iertați-mă că vă iau, așa, prin surprindere, spuse el amabil. Am o veste importantă pentru tine, regina mea.

Cu coada ochiului, Nurbel aprecie dispoziția Zenobiei. I-ar fi plăcut să răspundă cu mai multa asprime la gestul grecului de a se amesteca. Dar, vai, cum ar fi spus shuloi Shara, ea îi arăta, trebuia să fie de acord, o căldură neobișnuită.

— Nu ne deranjezi, Longin. Privește acest lucru extraordinar pe care tocmai mi l-a adus Nurbel.

Grecul abia dacă aruncă o privire spre cutie.

— Iartă-mă, regina mea, dacă nu gust deloc plăcerea de a vedea pielea unui om. Chiar dacă a fost a acelui Augustus care disprețuia poporul meu și frumosul meu oraș, Atena.

— Ce vrei să spui, maestre Longin, întrebă sec Nurbel, că este prea târziu s-o trimitem romanilor?

Longin ridică papirusul pe care îl ținea în mâini.

— Că este prea târziu pentru a-i face pe romani să creadă că Basilisa Palmyrei este o regina puternică, dar inofensivă. Creștinii deghizați în

soldați ai Palmyrei au distrus și incendiat templele din Bosra. Au masacrat preoții și preotesele. Focul pus la sanctuare a cuprins mare parte din oraș și chiar tabăra legiunii a fost distrusă...

— Creștinii? se miră Zenobia, livida.

— S-a găsit peștele creștinilor asupra cadavrului unuia dintre falșii soldați, explica Longin. Mai mult, oamenii din Bosra dau asigurări că au auzit rugăciunile oamenilor care distrugeau totul în cale. Rugăciuni ale creștinilor. De asemenea, se spune că cel care îi conducea nu era un ofițer, ci un șef de-al Dumnezeului lor.

— I-au văzut fața?

— Se pare că nu. A avut mare grijă s-o ascundă. Dar caravanierii își amintesc că un creștin din Emesa a călătorit cu ei câteva zile înainte de această profanare. Un bărbat a cărui fața nu poate fi uitată: pe jumătate mistuita de foc.

Nurbel o fixă pe Zenobia uimit. Niciodată nu o văzuse atât de lipsită de apărare. Longin era și el mirat. Pe trăsăturile lui distinse se citea surprinderea. Ezita să continue.

— Ce se petrece? se neliniște Nurbel.

— Nimic, minți Zenobia. Poate m-am jucat prea mult cu Wabalat și am nevoie de ceva răcoritor. Ashemu are dreptate, căldură de vară începe să se facă simțită.

Longin acceptă minciuna cu un surâs înțeleghător. Ea se întoarce, ceru sclavelor de băut, îi însoți pe Nurbel și pe Longin spre terasa, la aer, unde putea respira mai bine.

— E adevărat, relua Longin, adresându-se lui Nurbel, că este puțin prea târziu să glumim cu noul Augustus. Imediat ce va afla de aceasta ofensa adusa zeilor Romei, o să creadă că Basilisa se ridică împotriva lui.

— Ei, haide! se indigna Nurbel. Este foarte simplu să dovedim că Zenobia a fost păcălită de creștini! îi cunoaștem, știm unde să-i găsim, atât în Emesa, cât și în Antiohia. Nu am nevoie decât de cinci zile: casele lor vor fi în flăcări și șefii lor, cei care se numesc diaconi și episcopi, vor cădea în genunchi în fața ta, Basilisa. Va fi destul pentru a-l liniști pe Augustus...

— Nu, spuse Zenobia, cu o voce la fel de indiferentă ca și fața ei. Nu, Nurbel! Nu vreau să vă atingeți de creștini.

Nurbel o privi zăpăcit.

— Dacă nu-ți dovedești buna-credință față de romani...

— Asta va fi o declarație de război față de Roma! încheie în locul lui Longin, surâzând. Ai înțeles bine, nobile Nurbel.

— De ce vrei să-i ocrotești pe creștini? se indigna Nurbel, ignorându-l pe grec. Ce le datorezi? Sunt nebuni din fire! Te disprețuiesc din toate puterile. Preoții lor își trec vremea clamând prin Emesa și Antiohia că ești o falsă zeiță, că nu exista decât un singur zeu, al lor, și ca nimeni nu poate fi rege sau regină în afară de profetul lor! Niciodată n-ai vrut să le închizi gura. Și acum vrei să-i lași să te trădeze fără să iei masuri? Nu te înțeleg...

În loc de orice răspuns, Zenobia îi acordă lui Nurbel o privire. Văzu în ea tot întunericul care o îngrozea de multă vreme și știu că nu va putea să-l învingă.

— Basilisa are dreptate, nobile Nurbel, reluă Longin cu calm. Creștinii ne sunt folositori. Nu ne întind o capcană: ne oferă ocazia să sperăm.

— Ar trebui să presupun că și tu ai amestecul tău la Bosra, Longin? ricana Nurbel. Ar fi în stilul tău.

Zenobia voi să intervină, dar Longin ridică o mână, la fel de disprețuitoare ca și zâmbetul lui.

— N-a fost nevoie, nobile Nurbel. Mă mulțumesc să observ și să apreciez prostia oamenilor. Este suficient să faci ce trebuie, când trebuie. De altfel, adăugă el, întorcându-se spre Zenobia, cine știe? Poate că Roma nu va răspunde! Sunt slabi. Se luptă peste tot și se chinuie să-și întrețină legiunile. Va fi o încercare bună pentru curajul lui Augustus Aurelian. Dacă vrea război, regina mea, știe că va trebui să înfrunte cea mai puternică armată din întregul Orient. Cea care l-a învins pe Shapur și...

— Nu-mi povesti istoria noastră, grecale! explodă Nurbel. O cunosc. Eu sunt cel care am făcut-o împreună cu Preailustrul și soția lui, Zenobia. Eu, Nurbel, comandantul armatelor Palmyrei! De asemenea, știu cât valorează legiunile Romei când este vorba să învingă sau să moară. Tu te lași orbit de ura ta pentru romani. Te crezi viclean, dar ești mai puțin decât sunt creștinii. Ei sunt nebuni cu adevărat. Se răspândesc ca lăcustele în deșert, propovăduind miracolele și paradisul zeului lor, dar știu că dacă Palmyra sau Roma se înfruntă, din aceasta nu vor ieși decât dezastru și slăbiciune pentru noi toți. Asta este ceea ce vor: să fim slabi. Atunci va sosi domnia lui Hristos al lor, așa cum spun ei. Ai ascultat, măcar o dată, maestre Longin, jurămintele lor?

— Nu gust decât discursurile filosofice, foarte puțin scornelile acestor evrei pe jumătate.

— Ar trebui s-o faci. Ți-ai da seama că nu au decât dorința ca Dumnezeuul lor unic să domnească asupra întregii lumi și a Romei.

— Trebuie să înțeleg că te temi să te bați cu Roma, nobile Nurbel? întrebă Longin.

— Vorbești de ceva ce nu ai habar! înțelepciunea ta grecească nu conduce un car sau o cămilă de luptă. N-ai auzit niciodată şuierul pe care îl scot săgețile și spadele când sfâșie carnea. Murmurul vorbelor goale îți ajunge.

Nurbel, luat de val, îi prinse încheietura.

— Lasă-mă să-ți spun un adevăr pe care nu-l vei auzi niciodată din gura iubitului tău Longin, Zenobia. Dacă hotărăști războiul, trebuie să știi ce te așteaptă. Augustus Aurelian nu este un bătrânel cumsecade, fricos și obosit. El luptă de treizeci de ani. A omorât cu mâna lui mai mult de o mie de bărbați și n-a pierdut, pricepi, niciodată n-a pierdut o bătălie!

— Se poate spune același lucru despre Basilisa Zenobia, interveni Longin cu voce tremurătoare. Și Alat este invincibilă, nobile Nurbel, nu uita. Și nu i-a înfruntat pe barbarii simpli din Nord.

— Pentru o dată ai dreptate, grecule, îl ironiză Nurbel. Luptând cu noi, Aurelian se luptă cu cineva la fel de puternic ca el. Se luptă cu o Basilisă care vrea să pună mâna pe Imperiu! Asta este ceea ce dorești, maestre Longin: ca Zenobia să ia Roma și coroana de lauri. Atunci, gândiți-vă la asta amândoi: înfruntându-ne, Aurelian nu are nimic de pierdut. Dacă este învins de Zenobia, va pierde totul. Și eu, bătrânul vânător, va spun ca leii încolțiți sunt puternici prin toate sufletele leilor morți înaintea lor.

De data aceasta, cuvintele lui Nurbel fura urmate de tăcere.

Longin, ca și Nurbel, așa cum doi combatanți se înfruntă într-o încăierare, fără ca niciunul dintre ei să ajungă deasupra, o priveau pe Zenobia, pândindu-i buzele.

Îi înfrunta. Umbra din ochii ei era mai intensă ca niciodată. Mâna ei căută coșul leagănului în care se jucase Wabalat, o clipa mai devreme, ca să se sprijine. Părea pe punctul de a se prăbuși. Nurbel făcu un mare efort ca să nu se ducă s-o prindă în brațe. Dar prezența dușmănoasă a lui Longin îl forța să rămână pe loc.

— Ai dreptate în multe privințe, Nurbel, spuse ea, în cele din urmă, cu un surâs ușor. Tu ai întotdeauna dreptate, când este vorba despre război. Dar nu e vorba despre război. Este vorba de măreția Zenobie și de promisiunile făcute soțului și fiului ei. Pentru asta, sunt de aceeași părere cu maestrul

Longin. Este timpul ca Roma să știe ca voința Basilisei din Palmyra este sa domneasca peste Imperiu.

SIRMIUM

Sclavii depuseră ușor fotoliul mobil al lui Pulinius în *cella*⁴ templului. Altarul deasupra căruia se afla discul de aur al lui Sol-Invictus era foarte aproape. Fumul de tămâie făcea mai slabă lumina ce venea dinspre boltă.

Ghemuit între perne, corpul slăbănog al secretarului se ascundea sub o piele de urs. Totuși, căldura de august era sufocantă. Capul i se legăna, gura era flască, pielea pătată întinsă, gata să plesnească pe tâmpile și pe oasele pomeților. Apoi își ridică pleoapele, descoperind pupilele șterse. Mormăi câteva cuvinte de neuzit. Neprimind niciun răspuns, scoase o mână de sub blană. Pe dibuite, pipăi aerul.

— Ești aici, prefectule? Nu te văd!

Vocea lui păstra încă o urmă de nerăbdare și autoritate. Maximus se apropie, atinse degetele lui Pulinius, înainte de a se strecura în spatele fotoliului.

— Sunt aici, Pulinius. Așa cum ai cerut.

Pulinius respiră mai repede. Un șuiurat aspru îi zgâria gâtul. Ochii i se răsuceau în orbite, căutând o lumina, forme și culori pe care nu le mai găsea niciodată.

— Cu fiecare oră e mai rău, gemu el. Poți crede că văd mai prost decât dimineață?

— E foarte întuneric aici. Fumul acoperă lumina...

— Baliverne, prefect Maximus! i-o tăie nervos Pulinius. Ochii mei nu mai văd, asta-i tot. Este sfârșitul. Dar vreau să știu până la capăt...

Trebui să se oprească și să-și recapete suflul. Pumnii i se strânsură la piept.

— El ce face?

Gestul și întrebarea îl desemnau pe Aurelian. Era în templul din Sirmium, același unde Iulia Cordelia, cu multa vreme în urma, oficiase și rostise premonițiile. Astăzi, Aurelian voia să mulțumească zeilor protectori ai mamei sale și îndurării zeului său prin ofrande fastuoase. Pulinius vrusese să participe la ceremonie, cerându-i lui Maximus să fie prezent pe post de îngrijitor de bolnavi, el care, până atunci, evitase cât mai des posibil incinta templelor.

Degetele uscate ale lui Pulinius atinseră încheietura lui Maximus, cu enervare, smulgându-l din tăcere.

— Povestește, prefectule! Pentru asta ai venit. Ce face?

— Augustus tocmai se așază în fața discului de aur, anunța sobru Maximus. N-a luat cu el decât un scut.

— Cel mare? Cel din tezaurul lui din Nicopolis?

— Da. Cel al lui Kniva, acoperit cu aur și cu un cap de dragon din Nord. Cel pe care l-a purtat Augustus Decius, înainte de a muri în mlaștinile de la Abritus.

— Bine, bine! O ofranda potrivita.

Ofrandă frumoasă, cu siguranță. Care îi amintea lui Maximus de acea teribilă noapte, cu douăzeci de ani înainte, când, alături de Aurelian, până la greață, răsturnase sute de trupuri umflate de apele mlaștinii, fără să-l găsească niciodată pe cel al împăratului. Aurelian își jurase atunci să-i învingă pe Kniva și pe urmașii lui. Și a făcut-o. I-a învins pe barbari, i-a ucis fiii, a redat Romei fabulosul tezaur pe care goții îl jefuiseră din orașele Imperiului. Dar păstrase pentru el scutul de aur al goților. Nu atât pentru valoarea pe care o reprezenta, cât dintr-un fel de superstiție. Ca și cum ar fi putut găsi în el replica trupului dispărut al marelui Augustus care, primul, îi acordase afecțiune și încredere.

— Povestește, prefect. Nu te gânde. Povestește!

— Nu e mare lucru de povestit, secretarule. Preotesele se așază în jurul lui Augustus pentru...

— Sunt tinere?

— Foarte tinere.

— Soarele este pe disc?

— Nu încă. O să fie curând.

— Nu aud preotesele cântând.

— Murmura, secretarule. Așteaptă soarele, presupun.

— Presupui?

— Nu știu mare lucru despre ceremoniile lui Sol-Invictus, secretarule.

Pulinius scoase un mic scrâșnet care îi accelera răsuflarea aspră.

— Nici despre Sol-Invictus și nici despre alți zei, chicoti el.

Pieptul i se zbătu, obrații uscați îi tresăltau. Râdea. Întreba încă o dată:

— Aurelian poarta toga de purpură?

— Marea toga cu frunze de acant și coroana de lauri, așa cum se cuvine.

— Nu pari prea bucuros, prefectule.

Maximus se mulțumi să dea din cap. Pulinius avea dreptate. Nu era prea entuziasmat.

De fapt, pentru prima dată în viața lui, era abătut. O tristețe otrăvitoare ce i se lipea de trup și de suflet. Nimic, nici măcar noua lui demnitate de prim-ofițer pe lângă Augustus Aurelian nu reușea să-l încânte. Dimpotrivă, apropierea zilnică de Aurelian mărea aceasta tristețe sfâșietoare.

Știa motivul: moartea Clodiei.

Îl izbise ca o lovitură după care nu se mai putea ridica.

Surpriza fusese absolută și îngrozitoare. Vestea asasinării le parvenise în ajunul aclamării lui Aurelian de către legiunile de pe Danubiu, din Panonia și Dalmația. O veste atât de aiuritoare, încât Maximus refuzase s-o accepte. Și când, în sfârșit, o acceptaseră, când fierea ei amară i se strecurase în vene, a devenit conștient de indiferența lui Aurelian.

El, cel pe care Clodia îl iubise până la nebunie, nu dădea niciun semn de durere. Nicio clipă ochii nu i-au scânteiat, nici gura nu i-a tremurat. Pumnii nu i s-au încheștat în gol. Ceafa nu s-a plecat. Nu avea pofta să urle, să sfâșie. Și atunci când Maximus, în prezența lui, a lăsat să-i scape furia dureroasă, lovindu-se în piept pentru a-și înăbuși hohotele, Aurelian, cu răceală, l-a sfătuit să meargă să se odihnească.

— Mâine va fi o zi lungă și va trebui să uiți de sora mea, Maximus.

El, Augustus Lucius Aurelianus, a uitat cu siguranță. Tot timpul acelei zile cețoase și epuizante, nimeni nu se putea îndoi că tocmai o pierduse pe cea care acționase în umbra lui, dintotdeauna, pentru ca el să primească laurii care îi încingeau, în sfârșit, fruntea.

Și așa fusese în fiecare zi de atunci. Niciodată Aurelian n-a pronunțat numele Clodiei.

Încurajat de beție, Maximus a vrut să-l oblige. A fost rânit de o privire de gheață. De ordinul de a tăcea, care nu admitea nicio familiaritate.

Atunci amărăciunea singurătății s-a abătut asupra lui. O singurătate de gheață, furioasă. Chiar dacă nopțile erau cele mai calde din an, el și le petrecea în picioare. Tremurând, incapabil să doarmă. Noapte după noapte, înfrunta adevărul. O iubise pe Clodia. Simțise pentru ea o iubire atât de adânc înrădăcinată în străfundurile ființei lui, încât nici acum, după moartea ei, nu reușea să se desprindă de ea.

Oh, își amintea că de multe ori susținuse că dragostea îi este indiferentă. Minciuni! Voia doar să nu pară mai slab decât ea.

Suportase fără mare efort separarea lor atunci când, după cearta cu Aurelian, ea refuzase să-l însoțească la Roma. Resimțea până la obsesie umilința de a fi fost alungată de propriul frate. Fără s-o spună, poate chiar

fără s-o accepte, nu se îndoia că într-o zi se va întoarce la ea. Această absență nu era decât un joc în plus în legătura lor țesută din umbre și viclenii.

O știa trăind la Sirmium sau la Roma. O știa vie, nu-i lipsea. Spera încă, poate, că va veni ziua când va ghici pe fața ei sau într-un gest, poate chiar într-un strigăt de plăcere, ecoul iubirii care îl ardea.

Oh, Clodia! Clodia!

Și acum, tot ce reprezenta ea îi lipsea. Totul. Minciunile, șmecheriile, răcelile crude. Gura care putea fi atât de roșie și de lacomă. Arsura pielii ei, forța coapselor când făcea dragoste, freamătul dorinței, sfârcul dur al sânilor pe care atât de adesea l-a prins între buze. Totul îi lipsea.

O absență care săpa un gol înghețat în aerul din jurul lui. Ar fi putut să întindă mâna și să vadă cum încremenește în înghețul acestui gol.

Noaptea erau un chin. Întunericul era populat de imaginile Clodiei înălțate din spiritul său. Vedea atât frumosul, cât și urâtul. Înghițea aerul nopții, ca și cum ar fi putut să atingă cu buzele semnele de pe pielea ei.

El, marele războinic, strângea pumnii ca un copil, ca să alunge himerele inventate de durerea lui și pentru ca noaptea să nu se mai umple de liniștea singurătății.

O suferință care nu-l atingea pe Augustus Aurelian. Pe el, moartea Clodiei nu-l atingea.

Un plescăit răgușit îl smulse pe Maximus din visare.

— Acum ce mai ai, prefectule? Ți-ai pierdut limba? Soarele tot nu atinge discul?

— Da, secretarule. Îl atinge.

Da, trecea prin fanta din bolta templului. Mușca din aurul discului și se topea încet în el. Preotesele se legănau cu o încetineala calculată. Își ridicau ritmat valurile, le agitau ca și cum ar fi fost cuprinse de adierea unui vânt. Vocea se înălța, cântecul lor vibra pe metal și piatră:

— Eeeooo! Eeeeeiohoiooho!

Cu șalele frânte, cu piepturile zguduite de mici spasme, îl încercuiră pe Aurelian. Strălucirea discului era acum destul de intensă pentru a pătrunde prin țesătura transparentă care se legăna, conturându-le corpurile tinere.

— Îl văd, exclamă Pulinius. Văd soarele! O lumină foarte albă. Pătrunde în ochii mei bolnavi!

Lacom, întinse fața înainte. Lumina de aur îi dezvăluia unul câte unul ridurile și bătrânețea. Lumina reflectată devenea puternică, insuportabilă.

Maximus trebui să-și apere ochii cu mâna.

— Ce face Aurelian, prefectule?

Aurelian agita scutul deasupra capului, reflectând strălucirea soarelui într-o alta strălucire de aur. Toga îi alunecase, mușchii brațelor erau la fel de strălucitori ca bronzul unei statui. Preotesele dansau în jurul lui cu mai multa violență, strigatele le făceau uneori să cada în transă.

— Mă prinde soarele, plescăi din nou Pulinius, cu un tremur în tot corpul. Încălzește, încălzește...

Ridica spre disc degetele contorsionate, palmele fleșcăite.

Într-o fâțâială ridicolă, schiță un simulacru de dans, de acompaniere a strigatelor și cântecelor care umpleau acum templul, odată cu fumul și căldura. Maximus își reprima o strâmbătură de dezgust. Urâtenia unui om prea bătrân care își etala toată neputința și frustrarea la câțiva pași de exuberanța tinerelor preotese era pe cât de grotesca, pe atât de jalnica.

Totuși, judecata bătrânului secretar nu își pierduse nimic din luciditate.

— Le aud pe preotese și vocea lui Aurelian, prefect Maximus, dar nu pe a ta.

Maximus se aplecă până la urechea lui Pulinius.

— Iartă-mă, secretarul, dar n-am fost niciodată un mare admirator al zeilor. Nici al lui Sol-Invictus, nici al altora.

Pulinus tremură ceva mai tare. În timp ce clipea din pleoape, bărbia îi tremura o clipă.

— Eu nici atât, chicoti el, cu voce aspra. Eu nici atât, prefectule. Chiar și astăzi, la doi pași de moarte.

Trebuie să-și recapete suflul înainte de a râde din nou. Acum discul incendia templul și încălzea fețele de piatra, gata să le aprindă.

— Măcar Sol-Invictus e bun cu mine. Încălzește! Încălzește! Ah, prefectule, de luni de zile nu mi-a mai fost atât de cald!

Pulinus se legăna plescăind de plăcere.

Brusc, mâna lui o apucă pe cea a lui Maximus. Ridică spre el ochii lipsiți de lumina.

— Taci! Taci, prefectule! Urmează exemplul meu. Nu arata ceea ce crezi despre zei. Mai ales lui Aurelian. El crede în ei cu toată tăria. Un Augustus trebuie să creadă în zei.

Ceremonia dura destul de mult pentru ca Pulinius să obosească și să ajungă să somnoleze în fotoliul lui. Maximus, obosit, profita ca să

părăsească *cella*, să ajungă la porticul templului, pentru a da câteva ordine escortei imperiale care îi ținea departe pe gură-cască.

Când se întoarse la altar, discul de aur nu mai era decât o masă de lumina confuză și arzătoare. Cântecul încetaseră. Aurelian și preotesele înconjurau atât de aproape fotoliul lui Pulinius, încât Maximus nu văzu imediat corpul ghemuit sub blană.

— Ce s-a întâmplat?

Cu tâmpilele ude, cu privirea încă lipsită de expresie, Aurelian ridică fața.

— Pulinius e mort. Sol-Invictus l-a primit alături de el.

În mod ciudat, Maximus avu impresia că Aurelian surâdea.

Poate era acea umbra imaginara de surâs care se îmbina în el cu ura.

— Atunci, iată-te mulțumit, Augustus Aurelian! Mai ales nu arata nicio părere de rău. Nicio compasiune. Rămâi foarte drept și foarte rece. Totul moare, totul se distruge în jurul tău. Mai ales nu clipi! Zeii sunt atât de îngăduitori! Ți-i iau pe cei care ți-au vrut puterea și gloria și tu te prefaci că nimic nu s-a întâmplat.

— Maximus...

— Mulțumește zeilor, Augustus. Mai rămâne să spui că Imperiul se rupe! Oh, da, ei te susțin...

— Taci, prefectule! Taci, te afli într-un templu.

Cuvintele lui Aurelian răsunară cu atâta putere, încât preotesele tresăriră. Neliniștite, încă epuizate de ceremonie, se întoarseră spre ei cu fețele îngrozite.

— Nu mai știi ce spui! mormăi Aurelian.

Privirile lor se înfruntau mai aprig ca niciodată. Maximus nu ceda deloc albastrului de gheață pe care îl cunoștea atât de bine. Dimpotrivă, buzele i se încrețiră într-un rictus de dispreț, pe care nu-l putu controla.

— Mă tem că nu te înșeli, Augustus. Cuvintele mele nu sunt altceva decât gândurile mele.

Cu același gest pe care îl făcea ca să lovească cu sabia, Aurelian îl prinse de braț. Apăsând cu toată puterea, cu degetele crispate pe ceafa lui, îl împinse pe Maximus până la altar, grăbindu-se spre discul de aur și mormăind:

— Simte arsura lui Sol-Invictus! Simte-o! Măcar o dată!

Lovindu-se de metal, Maximus se răsuci în jurul lui. În răsucire, încercă să prindă încheieturile lui Aurelian. Dar Aurelian îl înlănțui, îl trase la piept, presându-l de disc.

— Știu ce gândești de zile întregi, murmura el foarte aproape de urechea lui Maximus. Mă urăști pentru că n-o plâng pe Clodia, că nu mă lamentez ca tine, noapte după noapte, fără să-mi găsesc somnul. Dar tu nu înțelegi, pentru că inima ta este închisă zeilor. Tu nu le vezi opera. Clodia trebuia să moară: ea nu-mi susținea destinul, ea îl mânjea. Mithra și Sol-Invictus m-au eliberat de grija ei. M-au depărtat de trecut, pentru ca nimic să nu împiedice strălucirea lui Augustus Aurelian. Mama m-a pus pe calea cea bună și a dispărut. Pulinius m-a susținut până la aclamare și trebuia să dispară. N-a anunțat-o el însuși în fața ta? Clodia trebuia să dispară. Trebuia! O, Maximus! Tu nu înțelegi!

Maximus încetă să mai lupte și închise ochii. Aurul discului încă ardea, era adevărat. Vibra sub respirațiile lor sacadate, îi incendia obrazul și coapsele.

— Ajungi la fel de nebun ca Ulpia, Aurelian. Clodia nu-ți voia decât binele. Te voia mare și puternic. Nu trăia decât din iubire pentru tine și tu n-ai lăsat-o măcar să-ți vadă laurii de pe frunte.

— Nu trebuia. Privirea ei mă murdărea! O știi mai bine ca oricine.

Maximus încercă să se elibereze, dar Aurelian îl imobiliza și mai tare.

— Îți pierzi rațiunea, Augustus, scrâșni el.

— Greșeala era în ea, Maximus! Ai uitat? Nu voia decât puterea, voia să fie în locul meu. Zeii au pedepsit-o așa cum merita.

— Ulpia este cea care a ucis-o, nu ei. Soția ta. Soția ta nebună.

— Nu știi să vezi puterea zeilor dincolo de aparențe. Ulpia i-a împlinit destinul.

— Atunci al meu care este, Augustus Aurelian? Voi muri pentru ca negura trecutului să nu întunece laurii tăi?

— Nu, Maximus! Nu! Tu ești prietenul meu. Dintotdeauna. Tu trebuie să mă susții, așa cum mă susțin zeii.

Maximus rânji.

— Te susțin ridicând-o pe regina Palmyrei împotriva ta? Ea refuză să facă pace. Soldații ei ard templele Romei și mășăluiesc spre Egipt. Ceea ce voiai dintotdeauna să eviți se apropie, Aurelian. Chiar în ziua când tu devii Augustus, Imperiul se rupe între mâinile tale.

— Nu! Este exact invers.

De data aceasta, vocea lui Aurelian era calma. Își slabi apăsarea, îl lăsă pe Maximus să se îndrepte. Zâmbea. Focul de aur juca în privirea lui.

— Imperiul nu se rupe și nu se va rupe. Zenobia nu vrea pace? Va avea război. Și va pierde.

Maximus nu răspunse. Se simțea dintr-odată obosit, învins de o indiferența pe care niciodată n-ar fi crezut că o s-o încerce. Fața transpusa a lui Aurelian era a unui frate devenit străin.

Voi să se întoarcă, să-l revadă pe Pulinius, al cărui cadavru fără viață, cu ochii orbi, era acum întins de către preotese pe o cuvertura. Aurelian i se puse în față, îi prinse umerii, așa cum avea obiceiul să facă încă de la primele lor gesturi de prietenie.

— Mama a avut dreptate, Maximus. O femeie va aduce triumful lui Aurelian și astăzi știu cine este. Iulia Cordelia a avut întotdeauna dreptate. Și eu care n-am vrut s-o cred, care nu mă gândeam decât la Clodia sau chiar la Ulpia! Privește, prietene Maximus, privește: zeii ne-o dezvăluie, în sfârșit, pe cea care va însemna triumful meu. Regina din Palmyra, Zenobia, zeița roșie. Cum spunea Pulinius. Cea căreia oamenii deșertului îi spun Alat!

Aurelian râse violent.

— O s-o înving. Zeii au vrut să fie destul de puternică pentru a îndrăzni să se ridice împotriva mea, dar este doar pentru ca din propria-i cădere să nască splendoarea lui Aurelian.

Maximus ridică din sprânceană.

— Iartă-mă că nu văd decât ce-mi arată ochii, Augustus. Zenobia nu este încă în genunchi în fața ta. Ea l-a învins pe Shapur, a cucerit popoarele și orașele Orientului până în Arabia. Știe să se bată în deșert și are războinici capabili să moara pentru ea cu ochii închiși. Are zece mii de călăreți și două sau trei mii de cai cuirasați. Noi abia dacă adunăm o mie de călăreți mauri pentru a însoți legiunile noastre. Și câte legiuni? Nu putem strânge la un loc mai mult de trei sau patru, fără să punem în pericol frontierele din nord și de pe Danubiu. Nu-ți face iluzii. Zenobia nu invadează Egiptul, fără să se îndoiască că Roma va merge împotriva ei. Asta n-o impresionează: ne cunoaște slăbiciunea la fel de bine cum își cunoaște puterea.

Aurelian mai râse o dată. De data asta era un râs ușor, așa cum nu o mai făcuse de multa vreme.

— Maximus! Oare ai uitat bătăliile noastre? O vom învinge pe Zenobia cum i-am învins pe sauromați, pe Danubiu. Prin viclenie și curaj. O, Maximus, nu vezi cum totul se limpezește și se leagă? Cum Mithra și Sol-Invictus îmi arată drumul cu fiecare pas? Dintotdeauna, dar astăzi fără să-

mi ascundă nimic? Ai încredere în mine, prietene. Zenobia nu s-a născut decât pentru a spori triumful lui Augustus Aurelian la Roma.

PARTEA A IV-A

LANȚURILE DE AUR

271–275 d.Hr.

PALMYRA

Wabalat scruta deșertul. Rafalele de vânt ridicau praful, îl răsuceau în trombe care se rostogoleau spre cerul acoperit de nori lungi, din care ploaia nu cădea niciodată. Pădurea de palmieri era întunecată. Apa din valea Qubur era maronie și domoală. Drumul Emesei rămânea pustiu.

Părăsea orașul luând-o direct spre apus, șerpuia printre morminte, pentru a dispărea în spatele colinelor, fără un fir de iarba sau un arbust, și unde soarele deja arunca umbre. Mai departe, dâra ștearsă a drumului strălucea din nou pe pământul calcinat, înainte de a dispărea la orizont.

De ore întregi de când îl supraveghea, Wabalat nu numărase decât câțiva măgari sau catări mânați de copii. Treceau pe acolo, din când în când, femei mergând nu se știe unde, cu valurile plutind în jurul lor, asemenea unor aripi stângace de cărăbuș.

Un drum pustiu, pustiu, pustiu!

Wabalat se gândea la acea cumplita zi în care, la Antiohia, își aștepta mama pentru aniversarea de șase ani. Așa se întâmplase: el așteptase, așteptase multă vreme. Apoi asasinii i-au decapitat tatăl, au ucis-o pe mătușa Dinah și puțin a lipsit să nu-l omoare și pe el.

Pentru o clipă, un frison îl zgâlțâi din cap până-n picioare. Închise ochii, și-și mușca buzele.

Trebuia să se poarte ca un războinic. Era prințul Wabalat, fiul Basilisei Zenobia. Trebuia să fie curajos, să știe să-și ascundă teama.

Totuși, decepția și frica îi răscoleau măruntaiele. I se strecurau în piept ca un ghem care îl sufoca.

Cum era cu putința așa ceva? Cum se putuse întâmpla așa ceva?

Nu se îndoia de adevărul pe care îl auzise. Era destul să observe fețele de la palat, de pe străzile Palmyrei. Cei câțiva arcași care făceau rondul pe metereze nu îndrăzneau să-i întâlnească privirea. Ca și el, scrutau drumul Emesei, cu buzele strânse și îngrijorați.

Dar drumul rămânea pustiu. Nu conta, el o să-și aștepte mama. Oricât de lungă ar fi așteptarea, nu trebuia să-și arate în niciun fel îngrijorarea. De la prima privire, trebuia să se vadă că era fiul lui Alat.

— Prințe Wabalat! Iată-te.

Wabalat nu întoarse capul. Nu era nevoie, recunoscuse vocea.

— Ashemu este neliniștită...

— Ashemu este întotdeauna neliniștită. Mereu vrea să se țină după mine. Chiar dacă nu mai poate. Este prea bătrână. Este ca tine, shuloi.

Cu răsuflarea tăiată, Shara își rostogoli limba peste gingii, cu amândouă mâinile înțepenite pe baston. Îl cerceta pe băiat cu bunăvoință.

— Ai dreptate. Suntem bătrâni. Mult prea bătrâni. Dar Basilisa ne-a cerut să stăm cu ochii pe tine. Dacă n-o facem, ce-o să zică?

Wabalat se abținu să răspundă. Rămase drept, ca vrăjit de firul alb al drumului care dansa sub căldura deșertului.

Shara ridică o mână deasupra ochilor, pentru a-l cerceta și el. Era un gest instinctiv. Vederea lui nu mai era atât de bună pentru a distinge altceva decât felul în care cenușiul și galbenul se amestecau în pete mari.

Știa foarte bine de ce copilul rămânea aici, tăcut și mușcându-și buzele de îngrijorare. Nu era nevoie să-l întrebe. Înțelegea.

Îi spusese lui Ashemu:

— Ce-ai vrea să faci? Își așteaptă mama.

Țintuită în pat de picioarele care nu mai voiau s-o susțină, egipteanca nu se lăsa cu una, cu două.

— Du-te și caută-l, shuloi. Du-te și caută-l și nu-l lăsa singur! I-am promis Zenobie. Și tu, dacă mai vrei prietenia mea, fă ceea ce-ți cer.

Ashemu nu greșea, dar Wabalat avea dreptate. Bătrânețea n-a făcut-o nici mai inteligentă, nici mai înțelegătoare. Vai, una dintre calitățile lui era că înțelegea totul, atât faptul, cât și contrariul lui.

Vru să pună mâna pe ceafa fragilă a băiatului. Se gândi la palma lui aspră. Atingerea nu va fi plăcută pentru copil, așa că se abținu.

În cele din urmă, fără să se întoarcă, Wabalat spuse:

— Am auzit totul, shuloi. N-au vrut să aud, dar, totuși, am ascultat. Romanii au învins-o pe mama.

Cât erau de greu de pronunțat aceste cuvinte! Vocea copilului tremura.

— Nu, prințe Wabalat. Încă n-au învins-o. Este numai o bătălie pe care abia au câștigat-o.

Jumătatea de minciună aduse, pentru puțină vreme, o speranță asemănătoare fumului de tămâie. Wabalat sfârși prin a da din cap.

— E mai mult decât o bătălie, știi bine. Trădătorii din Emesa și din Antiohia au dat orașele mamei mele împăratului Romei.

„Tinerețe crudă, gândi Shara. Cum nu se mulțumește ea decât cu adevărul!”

— Nu sunt decât două orașe, prințe Wabalat. Augustus nu este încă în Palmyra.

Băiatul rămase tăcut, cu pumnii strânși pe pânțele.

— Mama mea n-a fost niciodată învinsa, spuse, în cele din urmă, cu vocea înăbușită de suspine. Niciodată! Asta nu trebuia să se întâmple.

— Tatăl tău, Marele Odenat, a pierdut uneori bătălii, zise Shara cu blândețe. În fața lui Shapur, persanul, printre alții. Totuși, la sfârșitul războiului, el era cel învingător.

— Nu există sfârșit în război, shuloi! Când este vorba despre romani. Nurbel mi-a spus: dacă-i lași pe romani să câștige o dată, devin ca lei, nu vor înceta să te mănânce cu totul.

Băiatul era inteligent și știa să țină minte lecțiile, gândi Shara cu tristețe și ușor amuzat. Trebuia să spere că Nurbel nu îi împărtășise teribila lui convingere că războiul împotriva romanilor era pierdut dinainte.

— Nurbel este ca tine și ca Ashemu, reluu băiatul înciudat. Este prea bătrân. Prea bătrân și prea prost. Dacă mama a fost învinsa, este vina lui. A căzut în capcana romanilor...

— Prințe Wabalat...

— Nu încerca să-l aperi! Știu ce au spus mesagerii. Armata Palmyrei era de două ori mai numeroasă decât cea a împăratului. Mama avea cai mari cuirasati și de patru sau cinci ori mai mulți călăreți decât romanii. Niciodată, niciodată n-ar fi trebuit să fie învinsa!

Shara ridică dintr-o sprânceană, înclina capul pe o parte, așa cum îi plăcea s-o facă, ceea ce însemna mai mult o aprobare.

— Chiar și un copil ca mine știe că marii noștri cai cuirasati nu trebuie să galopeze multa vreme, se înfurie Wabalat.

Obosesc prea repede. Așa s-a făcut că mama l-a învins pe Shapur prima dată. Ea mi-a spus. Atunci, poți să-mi spui de ce Nurbel i-a pus pe ai noștri să galopeze după romani?

Shara ar fi fost mai bine să nu răspundă. Despre treburile războiului nu știa aproape nimic.

În afară de teama de o zi ca aceasta. În afară de durerea de a se gândi la umilința pe care trebuia s-o îndure în acea clipă prietenul lui, nobilul Nurbel, și Basilisa lor preaiubită.

— Nu, nu poți să spui, constată cu duritate Wabalat. Eu știu. Pentru că este prea bătrân! Iată de ce mama a fost învinsă la Emesa. Pentru că în jurul ei nu are decât bătrâni ca Nurbel și ca tine. Și chiar și grecul, care vrea să conducă totul, dar nu știe nimic, este prea bătrân... Dacă aveam cu zece ani mai mult! Nu chiar zece, cinci era destul. Aș fi fost acum alături de ea. Am fi învins. Aș fi înțeles că fuga cavaleriei romane este o capcană. Aș fi văzut că Nurbel îi târăște pe caii noștri prea departe. Aș fi pus în frunte arcașii cu mama și am fi rezistat legiunilor. Chiar dacă ele făceau cale-ntoarsă și toate șmecheriile pe care le fac de obicei, i-am fi învins. I-am fi învins pe romani, iată...

Copilul tăcu. Cuvintele plutiră în jurul lui o clipă, țesând pânzele fragile ale unui vis imposibil. Oh, fie ca timpul să nu fie timp! Fie ca zeii să-i lase pe oameni să-și șteargă greșelile. Fie ca răul să nu fie rău. Fie ca râsul și bucuria să se întoarcă!

— Da, recunosc cu blândețe Shara. Ai, fără îndoiala, dreptate, prințe Wabalat. Este păcat că n-ai putut s-o ajuți pe Basilisa. Dar nimic nu este pierdut, crede-mă. O să fie curând aici. Vei putea s-o ajuți pe regina noastră să apere Palmyra împotriva romanilor. Să-i învingă, bineînțeles. Sunt sigur să prezența ta o să-i fie de folos.

Wabalat aproba cu un semn al capului. Așa este făcută tinerețea, ca visele de mâine să poată șterge cu totul durerile de astăzi.

Împreună, în tăcere, contemplantă drumul mereu gol al Emesei, în timp ce în jurul lor, în oraș, ca și în pădurea de palmieri, zgomotele și acel du-te-vino al locuitorilor păreau mai potolite, mai lente și mai prudente decât de obicei.

— De ce locuitorii din Emesa și Antiohia au trădat-o pe mama, shuloi? întrebă dintr-odată Wabalat. Nu le-a făcut decât bine. Și le-a adus bogății. Totuși, când împăratul a apărut în fața porților, le-au deschis imediat. Mesagerul a spus chiar că oamenii dansau și cântau ca într-o zi de sărbătoare. Nici măcar unul n-a vrut să se bată pentru că orașul era cel al Basilisei Zenobia.

Uimirea copilului era sincera. Shara suspina și-și răsfrânse buzele peste gingiile fără dinți.

— Creștinii n-o iubesc pe regina noastră. Ei sunt cei care au deschis porțile și care au făcut un pact cu romanii.

— Creștinii!

— Ce vrei, prințe, ei nu cred în nimic din ce credem noi. Nu se știe niciodată ce vor hotărî. Azi, strigă ca Roma este un mare Satan și aleargă la Palmyra ca să fie apărați. A doua zi, gem că Basilisa este o falsă zeiță și că Dumnezeul lor o s-o lovească.

— Dar tu crezi?

— Ce anume?

— Ca mama este o falsă zeiță?

— Sigur că nu! Creștinii iubesc zeii care nu se vad! Dar eu cred în ce am văzut. Basilisa s-a născut din voința lui Baalshamin și din steaua lui. A venit aici într-o zi, în fața mea, foarte vie, atunci când toată lumea o credea moarta. Chiar tatăl tău, Preailustrul, a fost convins pe loc. Apoi, Basilisa a împlinit întotdeauna ceea ce a prezis. Și ceea ce a împlinit niciun om obișnuit n-ar fi făcut-o. Atunci când nu era decât o fată foarte tânără. De o frumusețe care îți tăia răsuflarea. Poți să mă crezi, prințe.

— Mai frumoasă ca astăzi?

— Nu. Altfel. Dar întotdeauna mult mai frumoasă ca o femeie obișnuită.

Shuloi crezu că zărește o umbră de zâmbet pe buzele copilului și își simți inima mai ușoară.

— Ea nu vrea, dar eu, când o să mă fac mare, o să-i vânez pe creștinii din Palmyra și de peste tot unde vom fi regi... Nu sunt decât niște trădători și niște nebuni.

Tăcu și tresări. Arătă cu degetul spre est, strigând:

— Shuloi! Privește! Shuloi! Sunt ei...

Shara văzu printre mormintele de pe creasta unei coline un nor de praf. Poate o mișcare, pe crusta brună a deșertului. Dar putea să apară dintr-o răscolire a vântului, un freamăt al căldurii. Nu vedea atât de bine pentru a confirma sau a pune la îndoială siguranța copilului.

Wabalat alerga deja spre scările meterezelor, cerând în gura mare un cal.

Shara nu avu nici puterea, nici dorința sa protesteze, porunci doar să i se aducă un cal blând, nu prea iute.

Cuprins de o nouă îndoială, speră că erau chiar războinicii Zenobie și ai lui Nurbel cei pe care băiatul îi zărise, și nu rândurile compacte ale legiunilor romane.

Galopa ca vântul, cu zâmbetul pe buze. Călărea așa cum un războinic al Palmyrei trebuia să călărească, biciuindu-și calul și urlând.

— Alat! Alat!

Zidurile mormintelor înșirate de-a lungul drumului îi răspundeau. Când trecu prin fața turnului înalt în care se odihnea cenușa tatălui său, Marele Odenat, i se păru că aude ecoul unei încurajări.

— Alat! Alat!

Cei care îi blocau drumul, femei, bătrâni cu cămile, alții cu căruțe de pasări, poporul mărunț al Palmyrei, ridicau ochii spre el, îl recunoșteau și se dădeau repede în lături. Copitele calului său ridicau praful, spulberau pietrele. Le ghicea murmurile, își imagina admirația lor, invidia.

— Alat! Alat! Alat, mama mea!

Ajunse în vârful unei coline și ea era acolo. Armata Palmyrei.

O coloană imensă. Drumul nu-i ajungea. Era peste tot în deșert. Mii de războinici care acopereau pantele cu o infinitate de capete și de armuri. Nici nu i se putea vedea capătul. S-ar fi crezut că este o mare de țesături multicolore, de sunete zornăitoare, de străluciri ale metalului, de reflexe ale blănurilor. Un ocean de viață rostogolindu-se printre cutele deșertului, înghițindu-le. Oameni, cămile, măgari, căruțe se amestecau într-un haos urlător și zornăitor. Doar călăreții și arcașii mergeau în ordine. Dar ei nu erau decât câteva sute.

Fără să-și dea seama, Wabalat își lăsă calul la pas, cu inima bătând, cu un nod în gât.

Căută cuirasa roșie a mamei sale, mult în față. Din nou urlă:

— Alat, mama mea!

Își îndemnă calul. Sunetul unei trompete străbătu prin vacarm. Coloanele de călăreți și de arcași se opriră, apoi, în salturi, se împărțiră ca un șarpe monstruos, iar întreaga armată încetini și se opri.

Trompeta sună încă o dată. Wabalat înțelese că mama lui îl recunoscuse pe fiul ei care-i zbura în întâmpinare. O tăcere mormântală se lăsă încet-încet. Nu se mai auzea decât galopul calului său.

Dar când fu destul de aproape, toată bucuria se risipi.

Zenobia, mama lui, mergea pe jos, trăgându-și de hățuri calul epuizat. Ea ca și mulți alții. Aurul cuiraselor și fețele erau acoperite de praf. Fețele încărcate de sudoare și de oboseală, cu basmale în chip de casca. Cu ochii rățăciți. O armată învinsă. Lata ce descoperea. Pentru prima dată.

Războinicii se întorceau prin praf, Alat îi conducea într-o retragere fără odihna, disperata.

Fața mamei sale era alba de epuizare, buzele uscate și crăpate, ochii roșii, la fel de roșii ca și cuirasa ei.

Și el care nici măcar nu se gândise să ia o gura de apă!

Nu ridică brațele spre el. Îl privea doar cum se apropie.

Când fu destul de aproape ca să-l audă, striga:

— Mama!

Și se rușina imediat.

Se opri. Sări în zbor de pe cal și se strădui să se apropie, fără să alerge. Vai, lacrimile pe care și le stăpânise atâtea ore îi ardeau obrazii. Era ceva mai puternic decât el. Sări ca un nebun pentru a se arunca în brațele Zenobiei, lipindu-și obrazul de cuirasa ei, zdrobindu-l de figura de aur a lui Alat.

Ea îl învălui cu blândețe. Își puse buzele aspre în părul lui.

— Sunt aici, fiul meu, sunt aici.

Cei din jurul lor, fără să mai aștepte, porniră din nou la drum. Începuse din nou vacarmul, și, într-un ultim efort al drumului, toți se gândeau doar să se adăpostească între meterezele Palmyrei.

EMESA

Își scoase insigne, își desfăcu curelele platoșei și o lăsa să-i cadă la picioare. Își sfâșie tunica ca să scape cât mai repede de ea. Cu torsul gol, cu cicatricile îndreptate spre soare, se apropie de înalta stela neagră.

Piatra divină a lui Sol-Invictus.

De trei ori mai înaltă decât un om. Lustruita de ploi și de timp, mai neagră și mai opacă decât toate nopțile adunate de-a lungul istoriei oamenilor.

Douăzeci de împărați au sărutat-o cu teamă și supunere. Heliogabalus a pus să se ridice în jurul ei un portic de două sute de coloane și capiteli de aur, așa cum aurul unui inel înconjoară un diamant.

Astăzi îl primea pe el, Lucius Aurelianus. Soarele îl încălzea așa cum încălzea discul de aur al templului din Sirmium. Dar piatra nu fusese modelată de mâini omenești. Respirația lui Sol-Invictus o aruncase acolo, la începutul lumii, pe acest pământ arid care înconjura Emesa. Era semnul tuturor timpurilor născute din sângele și pulberea oamenilor. Ea era prezența unică și adevărată a zeului împăraților. Cel care l-a împins din victorie în victorie, făcându-l invincibil, așa cum erau focul și lumina lui.

Aurelian străbătu cei câțiva pași care îl separau de stelă.

Încordându-și mușchii pentru a suporta arsura, își lipi pieptul de piatră. Se lăsa în voia ei cu un geamăt surd, își apăsă cicatricea umflată pe care fierul lui Mithra o lăsase în carnea lui, așa cum buzele unui amant sărută trupul iubitei poleit de noapte. Cu soarele de carne lipit de soarele de piatră, înlănțui trunchiul de bazalt, cu pleoapele închise.

Căldura pietrei i se răspândi în tot trupul, îi inundă umerii, apoi șalele. Își repetă ruga, până nu mai știu dacă sunetele ieșeau clare din gura lui. Își lipi buzele de suprafața stelei. Pântecele îi ardea mai mult decât sub mângâierile pe care nicio femeie, nicio soție, nicio soră nu știuseră să i le stârneasă.

Cât de pur se simți dintr-odată! Spălat de toată murdăria vieții, de toate sâcâielile amintirilor, de acel vacarm de contradicții, de enigma și de furia pe care le îndurase în ultimii ani, nereușind să le înece decât în furia ucigașă a luptelor.

Oh, ce pace imensă, pe care numai zeii o făceau să-i curgă în membre!

Genunchii îi tremurau, picioarele nu-l mai susțineau. Se lăsa să alunece pe pământ, fără să-i fie rușine, fără teamă, oferindu-se ca un copil

mângâierii îmbătătoare a pietrei.

Când se ridică, pe pipăite, își dădu seama că erau acolo, sub portic, cu ochii ațintiți spre el. Toți. Prefecți, legați, tribuni, toți ofițerii care îl urmaseră din bătălie în bătălie, credincioși și însetați de victorie. Tot așa și secretarii, procuratorii, ajutoarele lor, favoriții lor, toată această curte de umbre lăcome care mișuna în preajma unui Augustus.

Erau acolo, sub porticul cu capiteluri de aur, contemplându-l în umilința lui plină de devoțiune, în puterea lui de ales al lui Sol-Invictus, pumnul hotărât al lui Mithra asupra lumii Romei.

Privirile erau impresionate și supuse. În afară de a unuia. În afară de a celui pe care îl căuta peste tot. Cea a lui Maximus.

Cu un gest, Aurelian alunga sclavele care alergau spre el cu o toga curată. Își luă cuirasa de la picioarele stelei și o trase peste pielea lui goală, înroșită încă de focul pietrei. Merse spre Maximus, înfruntând zâmbetul malițios care nu îi dispărea de pe fața altădată atât de plină de admirație.

Maximus se întoarse, împinse spre el un bărbat care era încadrat de decurioni. Aurelian făcu o grimasă de dezgust. Bărbatul nu avea figura de om. Ochiul stâng părea că vrea să-i părăsească fața, gura, narile nu erau decât niște orificii. Puțina piele pe care o avea pe partea dreaptă producea oroare prin prezența ei mai mult obscenă. Totuși, această fața monstruoasă exprima o putere și un calm de care puțini oameni sunt capabili.

— Șeful creștinilor din Emesa, spuse Maximus cu un surâs răutăcios. Voia să te vadă și m-am gândit că momentul e bine ales, pentru a-i arata piatra lui Sol-Invictus, lui care nu crede decât într-un singur zeu invizibil.

Aurelian nu știa dacă Maximus voia să-și bată joc. Îl întreba pe creștin:

— Care este numele tău?

— Simon, slujitorul lui Isus Hristos.

Vocea îi era ușor deformată de gura torturată.

— Este atotputernic printre creștinii din oraș, explică Maximus. Ceea ce vrea să-ți spună s-ar putea să te intereseze, Augustus.

Aurelian făcu un semn să se apropie sclavei care îi aducea toga. Cuirasa părea dintr-odată insuficientă să-i apere pielea de groaza transmisă de acele trăsături.

— Nu-ți place fața mea, Augustus, remarcă Simon. Totuși, ea a fost sculptată așa de preaiubitul tău Valerian, cel care te-a precedat și a purtat

această togă. A crezut că mă transformă în cenușă. Nu știa, ca și voi toți, că numai Dumnezeu hotărăște asupra vieții și morții.

— Nu mă face să-mi pierd timpul. Ce vrei? întrebă cu brutalitate Aurelian.

— Să-ți ofer Palmyra.

Izbucniră exclamațiile. Ofițerii și curtenii se apropiară.

— Să-mi oferi Palmyra?

Aurelian ricană, disprețuitor.

— Nu am nevoie de serviciile tale. O să iau Palmyra din mâinile reginei Zenobia, așa cum am luat Antiohia și Emesa.

— Nu fi așa orgolios! scrâșni Simon, fără nici cel mai mic respect. Ai câștigat bătălia cu Basilisa prin viclenie. Nu te considera încă învingător.

— Pentru că și tu, creștinule, și tu crezi că este o zeiță a războiului, o zeiță invincibilă?

În jurul lor se auziră râsete. Simon făcu un gest de nerăbdare.

— Nu-ți disprețui dușmanii, Augustus. Nu puteai intra în Antiohia și Emesa fără luptă decât prin voința mea. Frații mei întru Hristos sunt cei care ți-au deschis porțile.

Aurelian ridică o privire surprinsă spre Maximus, care aprobă.

— După câte am aflat, nu se laudă. Creștinii i-au descurajat pe locuitori s-o susțină pe Zenobia.

— Bineînțeles că este adevărat! spuse Simon. La fel de adevărat este și faptul că Zenobia va suporta asediul tău fără probleme. Zidurile orașului au fost înălțate cu cincizeci de picioare încă din toamnă. Apa vine din abundență prin canalele subterane. Depozitele dau pe-afară de mâncare, în timp ce tu și armata ta va trebui să rămâneți în deșert. Nu vei avea nici pietre, nici copaci pentru a fabrica mașini ca să lovești zidurile. Basilisa va aștepta atâtea luni cât va fi nevoie. Până când soldații tai vor muri de sete, pentru că războinicii deșertului, M'Toub, care fac legea în Turaq Al'llab, din sud până în nord, sunt prietenii ei dintotdeauna. Vor jefui convoaiele voastre de apă și de hrană. Vă vor hârțui zi și noapte. Vor ști să vă atace în orele cele mai fierbinți, când soarele va face cuirasele voastre insuportabile și inutile.

Făcu un gest ironic spre stela de bazalt.

— Să nu mai vorbim de zilele când pretinsul tău zeu va fi cel mai aprig dușman al tău.

Ridicând din sprânceana, Aurelian amuți mormăielile jignite din jurul lui. Lăsa tăcerea să domnească o clipă.

— Pentru un preot știi multe despre război.

— Ca să supraviețuiască, creștinii trebuie să știe multe despre toate lucrurile.

— Ce-mi propui?

— Să-ți deschid porțile Palmyrei, așa cum ți le-am deschis și pe cele ale Antiohiei și ale Emesei.

— Și care va fi prețul?

— Pacea pentru frații mei, peste tot în Imperiu. Respectarea caselor în care primim binecuvântarea Domnului Dumnezeuului nostru. Promisiunea ta că nu vom mai fi obligați să îngenunchem, nici să sărutăm, nici să aducem ofrande falșilor zei ai Romei.

Un murmur uimit urmă aroganței acestor cuvinte. Aurelian rămase neclintit. Cu toții puteau vedea furia care creștea în el.

Îi spuse lui Maximus:

— O să hotărâsc mai târziu. Nu-l lăsa să se întoarcă în casa creștinilor. O să vedem dacă avem nevoie de el.

PALMYRA

Trompetele anunțară venirea romanilor în miezul zilei. În pofida căldurii, toată populația care de trei nopți era închisă în cetatea Palmyrei se grăbi pe metereze și pe acoperișuri pentru a-i zări pe dușmani.

Ceea ce descoperiră nu le făcu îngrijorarea mai mare. Dimpotrivă, au izbucnit râsetele și glumele. Legiunile înaintau în mare dezordine, aruncând praful carelor de la o coloana la alta. Oamenii mergeau fără cască și fără platoșe, caii ofițerilor erau fără șa, catârii care trăgeau căruțele pline cu instrumente și corturi nu înaintau decât biciuiți. Gloata celor care îi urmau, femei, servitoare și sclave, era înceată și atât de sfârșita de traversarea deșertului, că n-o văzură apărând decât multe ore mai târziu.

Spectacolul nu avea nimic din cel al unei armate de învingători, gata să se arunce asupra orașului. Deșertul își făcuse bine treaba.

— Dar n-au venit ca sa lupte, au venit doar să ne înfometeze, mormăi Nurbel cu amărăciune.

Stătea alături de Zenobia pe un turn înalt de lemn, ridicat pe terasa noului palat. Bineînțeles, grecul Longin era și el acolo, fără să se lepede de aerul condescendent cu care îi primise, cinci zile mai devreme, la întoarcerea lor ca învinși.

Zenobia arătă cu degetul spre nord-est.

— Privește!

Desprinsă din grosul legiunilor și apucând pe un drum mai la nord, care o făcea să înconjoare valea mormintelor, o coloana înainta în ordine perfectă. Trei sau patru mii de bărbați. Garda imperială, elita luptătorilor care îl înconjurau pe împărat. Sclipirile care străluceau din timp în timp dovedeau că aceștia purtau cuirase, iar petele ciudate de culoare ce pluteau pe deasupra lor, în căldură deșertului, proveneau de la crestele căștilor lor.

— De ce să așteptam? sugeră Nurbel. Iată o buna ocazie. Putem să ne aruncăm peste ei cât ai clipi din ochi. Am două sau trei sute de cămile pregătite. Mai sunt ore bune până la căderea nopții. Dacă îl obligăm pe Augustus sa lupte imediat, o sa fim în avantaj. Coloana lui, deși se menține în ordine și strălucește sub soare, este ca și ceilalți: obosita de traversarea deșertului.

Zenobia nu răspunse imediat. O tunică lungă, plisată, strânsa în talie cu un cordon de purpura și pe care vântul o făcea să fluture la fiecare adiere,

plutea și lăsa vederii frumusețea șoldurilor și a bustului ei. Un centiron împodobit cu o pafta pe care se afla chipul Marelui Odenat sublinia linia pieptului și în același timp susținea o sabie scurta. O diadema de aur și de perle pe care era așezată o stea din lapislazuli îi acoperea fruntea și-i ținea buclele grele ale părului.

De când se închisese în oraș se arăta așa, contopind în aceeași silueta femeia, regina și războinica. Cu o față ca de piatra, aștepta răbdătoare venirea romanilor, în timp ce Nurbel, devorat de umilința înfrângerii Emesei, nu simțea decât furie și răzbunare. Cei care, în acest moment, se întorceau pe metereze și pe acoperișurile orașului, văzând-o în picioare pe turnul de pază, nu puteau să-și rețină un murmur de plăcere și de admirație. Un cuvânt, fără să vrea, le revenea pe buze, mereu același: „Alat! Alat...”

Ca prin minune, acest cuvânt le sporea încrederea. Zenobia veghea asupra lor. Înfrângerea Emesei nu însemna nimic, o hărțuială scurta. Baalshamin și zeii Palmyrei nu se puteau întoarce de la cea pe care au purtat-o din victorie în victorie. De la cea care a devenit atât de puternică, încât Roma a fost nevoită să-și târască toate legiunile prin praf și sub soarele arzător pentru a o asedia. Alat o să învingă din nou. Încă o dată și pentru totdeauna, Zenobia o să le copleșească ochii cu frumusețea ei.

Atunci, ridicară pumnii spre coloanele romane care acum se apropiiau de pădurea de palmieri, urlând glume proaste, cu ură, scandând din nou numele lui Alat.

Când vacarmul se potoli din nou, Zenobia îi răspunse lui Nurbel.

— Nu, spuse ea. Dacă Augustus vine în mijlocul zilei, înseamnă că a avut timp să-și odihnească garda în noaptea asta și se așteaptă la o asemenea manevră. Încep să-l înțeleg, este mai prudent decât pare.

Longin, care acum nu se mai îmbrăca decât după moda din Palmyra, în tunica de mătase și pantaloni largi, cu o tocă de fetru brodată cu argint peste parul alb, arătă spre coloanele dezordonate care se opriseră la mare distanță. Cu o blândețe care nu-i era firească, remarcă:

— S-ar putea foarte bine ca jalnica prezentare a armatei lui să nu fie decât o viclenie.

Nurbel roși la auzul aluziei.

— O știm, maestre Longin, viclenia și-a arătat-o la Emesa. N-o să-i oferim plăcerea să mai folosească și altele.

Zenobia puse o mână liniștitoare peste mâna lui.

— Chiar dacă l-ai surprinde pe Aurelian cu cămilele tale, nu suntem destul de numeroși ca să te urmărim.

Nurbel o știa prea bine. Din treizeci sau patruzeci de mii de războinici care se întorseseră la Palmyra după înfrângerea de la Emesa, trei sferturi dezertaseră. Le-a fost destul să afle că Augustus Aurelian se îndreaptă asupra orașului, pentru a se topi în deșert. Majoritatea erau legionari și se temeau de răzbunarea primului stăpân. Alții, perși, arabi, lycieni, greci și chiar egipteni, se alăturau armatei Palmyrei atunci când învingea. Luptători, fără îndoială, care nu aveau nimic din fidelitatea de neclintit a adevăraților luptători din Palmyra. Nu se luptau decât pentru jaf și se dovedeau mai sensibili ca o frunză de toamnă în vânturile răscolitoare ale victoriilor.

Zenobia îi privise cum jefuiau corturile fără nicio emoție.

— Lasă-i s-o facă, îi spusese ea lui Nurbel. N-o să putem să-i hrănim pe toți. Cărămizile zidurilor o să-i înlocuiască foarte bine. Împăratul nu vine să lupte. Vrea să ne sleiască de puteri. Vom fi mai puternici doar cu arcașii și cavaleria.

Zenobia avea dreptate. Legea războiului nu cunoștea cale de întoarcere. Doar cel mai răbdător câștiga un asediu, fie el asediator sau asediat.

— Nimic din ceea ce se întâmplă nu este neprevăzut, declară sentențios maestrul Longin. Amintiți-vă că am lucrat la asta mai multe luni. Niciodată n-am exclus faptul că Roma trebuie să vină să se bată în fața zidurilor Palmyrei. Totul este pregătit pentru sosirea ei. Depozitele din interiorul incintei gem de grâne și de furaje. Grădinile sunt pline de legume și apa curge prin subteranele vechiului palat, datorită canalelor secrete pe care le-am săpat. Am prevăzut chiar câteva treceri pentru oameni. Au fost fabricate săgeți într-o asemenea cantitate, că am fost nevoiți să le depozităm pe străzi. O palisadă specială a fost construită pe meterezele de lână mal și de lână pădurea de palmieri, pentru ca arcașii să poată ataca orice legionar care ar vrea să se adăpostească și să-și potolească setea. Lasă-l pe Augustus să vină în căldura verii și o să vedem cât timp o să-i facă plăcere să ne țină închiși.

În timp ce de jur-împrejur sunau trompetele romane anunțând oprirea coloanelor și instalarea taberei, grecul adaugă, spre marea lui satisfacție:

— Și dacă tot te îndeamnă inima, nobile Nurbel, vei avea cele mai bune ocazii să-i surprinzi pe romani, atunci când vor fi epuizați de câteva zile de proasta aprovizionare. Războinicii M'Toub, care sunt mai credincioși Basilisei decât degetele mâinii sale, au promis să atace convoaiele romane

care vin din Antiohia sau Emesa. Aurelian habar nu are de tot infernul care-l așteaptă.

„Și noi, gândi cu acreală Nurbel, nu-l ignorăm și noi la fel? Bătălia de la Emesa n-a dovedit că nu se știe nimic dinainte când este vorba despre război?”

Dar grecul voia să se arate sigur de tot, iar el, Nurbel, avea multe să-și ierte pentru a-i putea tăia vorba.

În a treia zi de asediu, avură prima surpriză.

Corturile, aspectul și energia romanilor nu lăsau nimic de dorit. Chiar și cei care păreau epuizați distrugeau metodic depozitele goale ale caselor răspândite în afara incintei. Nu o făceau dintr-o nebulie fără rost a distrugerii, ci pentru a le îngrămădi în fața zidurilor.

— Și la ce o să le servească grămada asta de cărămizi? întrebă zeflemitor maestrul Longin.

— Nu este „o grămadă de cărămizi”, grece. Această platforma va susține curând un turn sau o catapultă destul de puternică pentru a ne incendia acoperișurile. Trebuie să aducă piesele demontate.

Nurbel răspunsese cu calm. În sfârșit! Nu mai era neputincios. Războiul reîncepea. Știa cum să răspundă provocării romanilor.

Îi lasă pe legionari să se îngrămădească în jurul lucrării lor până a doua zi. În acel moment, erau construite patru terase. O mie sau doua de oameni cărau cărămizile și le așezau, iar munca lor amintea de încăpățânarea furnicilor. O muncă epuizantă sub arșiță. Dimineața, încă purtau tunici de piele sau matlasate. Dar majoritatea le abandonau când sudoarea le întăreau într-atât încât îi încurcau la lucru.

Atunci Nurbel dispuse în liniște cinci sau șase sute de arcași în spatele crenelurilor meterezelor. Arcurile mari, cu coarda dubla, se destinseseră la un semn. Aceasta prima salva fu urmată de o alta, chiar înainte ca săgețile să-și atingă țintele. Și apoi încă una. Fâșâitul care umplu aerul îi uimi pe legionari. Puțini fura cei care reușiră să se pună la adăpost sau să ridice unul dintre scuturile îngrămădite la distanță.

Pocnetul surd al vârfurilor de fier care sfâșiau carnea părea că nu se mai sfârșește.

Se auziră puține strigăte și urlete. Masacrul fu rapid și complet. Groaza imobiliza armata lui Augustus până în noapte.

Din turnul ei de supraveghere, Zenobia privi, fără un tremur, mormanele de cadavre. Zăceau pe platforme în locul cărămizilor. Nimeni nu le mișca, de teama de a nu se supune ploii ucigașe a arcașilor. Dacă această lovitură dată împăratului îi produsese vreo satisfacție, n-o arătă deloc. Nici măcar lui Nurbel, care exclama cu ușurare:

— Acum romanii știu că suntem aici.

Duhoarea cadavrelor împutea aerul zorilor. Fusese nevoie de câteva zile pentru ca toți să se obișnuiască. Putreziciunea dăinui un timp, venind de peste tot și sufocant de supărătoare. Cei care trecuseră deja printr-un asediu o cunoșteau bine.

Erau zile de așteptare, cu activități puține și automate. Fără drame și încăierări semnificative. Cel mult, câțiva călăreți mauri, auxiliari ai romanilor, încercaseră să arunce sulițele aprinse în două dintre porțile orașului. Arcașilor nu le fusese greu să-i împiedice. Cârpele lor înmuiate în smoala au ars la douăzeci de pași de ținte.

Toți se gândeau doar la ziua care va veni, la cum să-și păstreze moralul și forțele. Trebuia să nu se teamă de ceea ce nu cunoșteau. Din cauza aceasta, nopțile erau mai îngrozitoare decât zilele. Treceau mai încet. Era mai greu să se lase cuprinși de un somn adevărat. Atât de greu, încât străzile nu se goleau niciodată.

În întunericul deplin, și unii, și ceilalți se duceau să uite de insomnie pe metereze. Voiau să se asigure că romanii nu puneau la cale o alta lovitură. Era mai mult un pretext decât o îngrijorare adevărată. Soldații de gardă rămâneau atenți. Totuși, sufletul era mai liniștit dacă vedeau cu ochii lor ce se întâmpla.

Într-una dintre aceste prime nopți, Wabalat își părăsi patul în liniște. Se strecura printre culcușurile servitoarelor, pentru a ajunge în camera lui Ashemu. Acum, dormea singura într-un pat cu ramă de bronz și de lemn sculptată cu acant, soare și flori, aproape la fel de frumos precum cel al unei prințese.

Wabalat rămase un moment să contemple formele greoaie ale egiptencei. Era atât de nemișcata, avea respirația atât de slabă, ca îngrunata din sprâncene. Se apleca și puse degetele pe brațul gol, care ieșea din tunica de noapte.

— Ești moartă? șopti el.

Nu obținu niciun răspuns și îi zgâlțâi mâna.

— Ashemu! Ești moartă sau dormi?

Ea nu deschise ochii, nu făcu nicio mișcare, în afară de buze. Vocea era departe de a fi amabilă.

— Ce vrei?

— Nu ești moartă?

— O să vezi dimineată. Culcă-te!

Răspunsul nu fu deloc pe placul băiatului. Ca s-o oblige să se trezească, o ciupi pe Ashemu de piele. Ea mormăi, mai mult amuzată decât supărată. În sfârșit, se întoarse, îl apucă pentru a-l face să se aplece pe pat, în căldura ei. Într-un alt moment, lui Wabalat i-ar fi plăcut jocul. În ultimele zile, distracțiile erau rare. Dar se eliberă hotărât.

— Vreau să știu ceva.

— Nu mă îndoiesc, altfel n-ai fi venit să trezești o moartă.

— Îmi promiți să-mi spui adevărul?

— Vai, băiatul meu, niciodată n-am știut altceva decât să spun adevărul.

— Erai acolo când s-a născut mama?

— Ți-am povestit de mii de ori. Eu sunt cea care i-am tăiat cu dinții firicelul pântecelui.

Ashemu râse, trăgându-l pe Wabalat lângă ea și încercând, în glumă, să-i muște buricul.

— Ca o leoaică. Eram foarte tânără atunci, știam să fiu o leoaică.

Wabalat nu se lăsă păcălit.

— Ai văzut steaua lui Baalshamin?

— Da. Și noaptea nopților și apa și toate celelalte. Le știi foarte bine, micuțul meu. De ce pui toate întrebările astea?

— Unii spun ca nu este adevărat. I-am auzit.

— Nu știu despre ce vorbesc. Nu-i asculta.

— Dar tu, Ashemu, tu ești sigură și știi bine că mama a fost luata de Baalshamin? Că a adus-o cu el? De asta, ești sigura, sigură?

De data asta, Ashemu tăcu o clipă, înainte de a răspunde. Și vocea ei fu mai puțin senina, ușor tremurătoare.

— Da. Eram acolo.

— Ai văzut când a adus-o?

— Nu. Dar eram acolo când s-a întors. Bătrânul Shara era și el acolo. Ți-a povestit chiar el. Trebuie să ne crezi, micuțule. Nu trebuie să asculți poveștile invidioșilor. O să existe mereu. Așa este când ești regina sau prinț. Există întotdeauna invidioși.

Wabalat fu oarecum de acord, dar nu răspunse. Ashemu îi prinse bărbia și îl obliga să o privească prin întuneric.

— Ce se petrece, prințe Wabalat? De ce pui toate aceste întrebări? Cunoști răspunsurile la fel de bine ca și mine. Ți-e frică?

— Nu! Nu mi-e frică. Niciodată.

— Bineînțeles.

Wabalat se elibera din brațele egiptencei. Se ridica în picioare, lângă pat. Avea un trup subțire, musculos, datorita jocurilor și alergărilor. Și o minte derutata de ciudățenia mamei sale, gândea adesea Ashemu. Avea o inimă blândă și profundă, o inteligență vie și curaj. Încerca temeri de tânăr, în pofida celor doisprezece ani ai lui.

— Dacă Baalshamin a venit deja o dată s-o caute pe mama, n-o să-l lase pe împăratul Romei s-o prindă. O să vină încă o dată s-o caute. Și pe mine, odată cu ea, pentru că sunt fiul ei.

Gâtul lui Ashemu se strânse cu putere. Îi fu foarte greu să murmure:

— Da. Ai dreptate. Bineînțeles, îngerul meu.

În cele zece zile care au urmat, un vânt neîncetat aducea căldura de pe platourile înalte ale Turaq Al'llab. Arsura soarelui îi imobiliza pe romani, iar în oraș nu se ieșea din case decât de nevoie. Pe platformele abandonate, hoiturile nu mai miroseau, într-atât uscase soarele ceea ce animalele încă nu devoraseră.

Liniștea foarte mare era mai apăsătoare decât o amenințare. Nurbel se agita neîncetat, verificând un lucru sau altul, schimbând gărzile, dând alarma pentru a ține războinicii în picioare.

Îi puse pe spioni să iasă prin subteranele vechiului palat, care dădeau spre albia din valea Qubur. Jumătate dintre ei nu se mai întorseseră, fie că fugiseră, fie că romanii îi descoperiseră.

Când în cele din urmă căldura mai scăzuse, unul dintre ei se întoarse în zori cu o veste proastă. Augustus Aurelian îi cumpărase pe războinicii M'Toub cu aur. Nu mai atacau convoaiele care soseau cu întăriri dinspre Emesa. Nu se mai aflau pe meleagurile Palmyrei, ci în drum spre malurile Eufratului.

Cuprins de o furie care îl stăpâni toată ziua, Nurbel le aruncă războinicilor M'Toub toate numele obscene pe care le învățase de-a lungul lungii sale vieți. Trădarea războinicilor deșertului, care, dintotdeauna, de la

nașterea Zenobie, o susținuseră, era o lovitură grea. Din clipa aceasta, asediul putea dura câtă vreme voia Aurelian.

— Nu e lucrul cel mai rău, scrâșni în fața Zenobie și a lui Longin.

— Ah? Și care este cel mai rău? mormăi grecul ridicând din sprâncene.

— Efectul pe care-l va avea această veste în oraș. Dacă M'Toub s-au lăsat cumpărați de romani, înseamnă că nu se mai tem de noi.

Se abținu să spună: „că nu se mai tem de Zenobia”. Sau „nu se mai tem de Alat”. Dar Longin știa să citească printre rânduri.

Totuși, Zenobia nu-și arată deloc furia. Nici măcar amărăciunea. De câteva zile, gândi Nurbel, dădea dovadă de calm. Cel mult se urca în turnul de veghe sau pe metereze. Uneori, nu pronunța nici zece cuvinte într-o zi.

Motivul putea fi căldura, precum și răbdarea ei de războinică sau responsabilitatea de Basilisă. Poate se gândea că are nevoie să-și păstreze luciditatea și puterile mai multa vreme decât ceilalți. Mai multă vreme decât împăratul Romei, acolo, sub cortul său, și căruia voia mereu să-i dovedească ce înseamnă un mare războinic.

Între ei doi, chiar dacă nu încrucișaseră săbiile, chiar dacă loviturile erau subtile, date și primite prin trupurile altora și nu ale lor, între ei doi era o luptă pe viață și pe moarte. Zenobia n-o ignora.

Totuși, Nurbel se temea că acest calm al Zenobie nu avea o altă sursă decât tensiunea firească provocată de luptă.

Când cerceta detașarea reginei sale, nu-i plăcea ceea ce descoperea. Devenea o alta.

Înfrângerea Emesei i-a zdruncinat certitudinile. Umbra care zăcea în privirea ei părea să crească, să-i distrugă atât puterile, cât și voința.

De fapt, părea că era lipsită de dorința de a lupta.

Așa cum se temuse, faptul de a nu mai fi supuși hărțuielii războinicilor M'Toub ridicase moralul romanilor.

Îi vedeau îndeplinind orice activitate posibilă: reconstruiau depozitele, construiau altele cu palmierii doborâți, săpau gropi destul de adânci la marginea pădurii de palmieri pentru a face bazine. Sub ochii oamenilor din Palmyra!

De seara până dimineața, cohortele făceau manevre zgomotoase. Exercițiile aveau ca scop intimidarea. Uneori se angajau în adevărate atacuri asupra celor mai accesibile zone ale zidurilor. Aceste lupte lăsau în

urma lor morți într-o tabără sau în alta. Își încercau rezistența și în același timp sâcâiau nervii asediaților.

Părea că legiunile primiseră ordin să pregătească mâncare în cantitate atât de mare, încât miresmele să reziste nisipului ridicat de vânt. De asemenea, se organizau jocuri, vânători și, la numai zece zile de la trădarea războinicilor M'Toub, o sărbătoare cu vin și femei aduse de prin Antiohia pe spinarea cămilelor!

Augustus Aurelian putea fi zărit nu de puține ori.

Strâns cum se cuvine în cuirasa de paradă, cu pieptul acoperit de colane și de insigne obișnuite, cu cască și înconjurat de curtea lui de ofițeri, făcea turul orașului. Galopa într-un sens și în altul. Trecerea lui prin fața cohortelor declanșa sunete de trompete.

Ca represalii, Nurbel porunci ca trompetele din Palmyra să le răspundă de fiecare dată și fără încetare.

Astfel, zilele erau pline de o hărmălaie asurzitoare, care irita nervii până la nebunie.

Dar lupte adevărate nu fuseseră deloc. Romanii își învățaseră bine lecția. Se țineau departe de arcașii Palmyrei.

În a douăzeci și opta noapte a asediului, când luna strălucea destul pentru a se putea ghici fuga șopârlelor pe pietre, Nurbel bănuia silueta Zenobieii.

Se apropia de umbra pe care o avea în față. Cu toca strălucind de aur, în tunică largă îl recunoscuse pe grec și, în același timp, auzi cuvintele șoptite cu care o întâmpina. Cuvinte lipsite de surpriză, dar nu lipsite de tandrețe.

Prima lui mișcare fu una de discreție. Pe nesimțite, ca o felina, se retrase. Se pregătea să intre într-una dintre camerele de pază, când o furie surdă, care putea fi gelozie, îi înțepeni mușchii. Dintr-odată, nu mai putea face un pas în plus.

Trebuia să-și creadă ochilor?

Trebuia să creadă vocile, dulceața cuvintelor auzite?

Trebuia să creadă ceea ce amărăciunea inimii lui îi murmură? Bătrânul shului avea dreptate, în ciuda tuturor?

Zenobia și-l dorea pe grec în așternutul ei? Se întâmplase?

Ar fi vrut ca indignarea lui să fie cu totul devotată memoriei Preailustrului. Dar era încă destul de lucid ca să nu se lase înșelat asupra realității. Faptul ca Zenobia oferea grecului ceea ce refuzase oricărui alt bărbat nu-l va suporta. Ar fi o umilință fără margini.

Mai încet decât atunci când se îndepărtase, se apropie din nou de umbre.

Renunțând la mândrie, se apleca și urcă pe un parapet care îl apăra de strălucirea lunii. Rămase nemișcat, tulburat din nou de tonul Zenobieii.

— Aș vrea să-ți spun două lucruri, maestre Longin. Primul este să-ți mulțumesc. Pentru toate lucrurile pe care le-ai făcut pentru Palmyra. Pentru sfaturile tale și, cred cu adevărat, pentru aceasta prietenie pe care mi-o porți. Prezența ta a fost foarte prețioasă în singurătatea care m-a însoțit după moartea Preailustrului.

— Regina mea! De ce vorbești, așa, la trecut? Oare nu sunt aici, alături de tine, chiar în clipa când mi-o ceri?

— Nu mă întrerupe, Longin. Ceea ce am să-ți spun nu iese ușor de pe buzele mele. Nici din inima mea...

Nurbel strânse pumnii.

Cum îi vorbea! Cu o voce care lui, cu toată furia și fără să vrea, îi dădea fiori.

— Este adevărat, Longin, am mare nevoie de înțelepciunea pe care tu mi-ai dat-o în timpul acestor patru ani. Nu uit că mi-ai deschis ochii asupra Romei, ca și asupra destinului meu. Ai știut, de asemenea, să influențezi atât orașul, așa cum ai făcut și cu spiritul meu. Așadar, mulțumesc... Nu, nu răspunde încă. Al doilea lucru pe care vreau să ți-l spun este mai dificil. Poți părăsi Palmyra. Mai este încă timp. Romanii încă nu au idee despre existența pasajului subteran din vechiul palat...

— Regina mea!

— O să înțeleg. Nu trebuie să-ți consideri viața legată de a mea.

— Regina mea! De data aceasta, nu mă obliga să tac. Nu te înțeleg. M-aș putea considera jignit. N-am vrut eu înfruntarea cu Roma ca și tine? Știi bine, odată a trebuit să fug din orașul meu în fața legionarilor Romei. Asta nu se va mai repeta. Palmyra este orașul meu. Tu ești regina mea. Nicio clipă să nu gândești că o să mă depărtez de tine. Nu am decât un singur țel: să vad sfârșitul lui Augustus Aurelian și triumful tău ca Augusta.

Urmă o tăcere și foșnete de țesături. Un suspin al Zenobieii, abia auzit.

— Ah, Longin! Longin...

Nurbel trebui să folosească toată puterea lui de stăpânire ca să nu ridice capul peste parapet și să se asigure că Zenobia se ținea departe de brațele grecului. Dar umbra Basilisei aluneca pe lângă zid. O singura umbra, foarte departe de cea a lui Longin. Iar vocea neliniștita a grecului îl liniști.

— În sfârșit, regina mea! De ce te întorci? Nu-ți mai cunosc vrerea! Vorbești de parcă n-ai mai vrea să te lupți. Din spusele tale această luptă pare un lucru deja pierdut. Auzindu-te s-ar putea crede că mâine vei deschide porțile Palmyrei pentru împărat!

Zenobia râse amuzată.

— Mă înțelegi greșit, prietene.

— Atunci?

O nouă tăcere. Umbra Zenobiei se îndepărta cu o încetineală pe care Nurbel o găsi apăsătoare. Se auzeau pașii, strigatele santinelor și câinii pe care legionarii, departe, în tabăra română, îi sâcâiau, distrându-se.

— Sunt multe lucruri pe care tu nu le știi, maestre Longin, murmură Zenobia, aproape neauzit. Asta este bine. Cunoașterea nu este întotdeauna ceea ce ne ajută mai mult, dacă îmi permiți să-ți contrazic scrierile. Uneori, este o povară greu de purtat.

Ezita. Nurbel strânse pleoapele, așa cum strângea și pumnii. Imploră toți zeii din univers ca ea să tacă.

Dorința îi fu împlinită. Zenobia nu-și mai continua gândul. Grecul o plictisi cu al lui.

— Trebuie să te lupți, Basilisa! Roma este la mâna noastră. Lasă-l pe Aurelian să-și piardă puterile în fața Palmyrei, așa cum toți împărații Romei și le-au pierdut în Orient. L-ai obligat să se împotmolească aici ca un șobolan. Nu este asta o victorie? Imperiul te privește. Imperiul știe că romanul este slab și că Zenobia este puternică. Timpul este aliatul tău, Basilisa. Tu ești Alat, tu ești invincibilă. Vei intra în Roma cu coroana de lauri. O știi! Am știut-o din clipa în care mă aflam în fața ta, în Antiohia.

— Longin...

— Zenobia, regina mea, nu renunța astăzi. O să construim un imperiu pe care romanii nu și l-au imaginat niciodată și pe care nimeni încă nu l-a mai văzut. Oh, nu ceda, nu renunța! Căci, dacă tu vei renunța, eu n-o s-o fac.

Zenobia râse ușor. Nu batjocoritor, cum i-ar fi plăcut lui Nurbel s-o facă, ci cu râsul unei femei flatate, seduse.

— Mănuiești întotdeauna atât de bine cuvintele.

— Nu destul de bine, crede-mă, pentru că nu reușesc să te conving de întreaga putere pe care o ai asupra mea. Îmi oferi fuga, atunci când eu nu doresc decât să-ți ofer viața mea. Domnești asupra mea, Zenobia. Asupra trupului și dorințelor mele, ca și asupra minții mele...

— Longin!

— Regina mea...

— Mânuiiești bine cuvintele. Ai grijă că te duc prea departe.

— Nu e niciun cuvânt pe care să-l rostesc fără să știu ce spun.

Încă o tăcere. Foșnete de haine, clinchetele cunoscute ale unui centiron. Nurbel își închipui fața Zenobiei pe care grecul o putea admira. Un chip conturat de lună mai bine decât cea mai desăvârșită statuie.

Trebuia să se ridice, dar umbra Zenobiei, umbra lăsată de lună, trecu peste parapet. Vocea ei răsună chiar deasupra lui. Atât de rece și indiferentă pe cât își dorea.

— Îți mulțumesc, maestre Longin. Nu mă îndoiesc nici de afecțiunea, nici de înțelepciunea ta. O să mă gândesc la sfaturile tale. Acum se face târziu. I-am promis lui Nurbel că trec personal în revista santinelele.

Oh, alinarea acestor ultime cuvinte!

Inima lui Nurbel bătea atât de tare, că nu mai avu nevoie să asculte dezamăgirea grecului care din nou se îneca în proteste.

Drama se produse patru zile mai târziu.

Tunelul care ascundea conducta de piatră, care aducea apa din valea Qubur, până la un bazin adânc din inima orașului, se prăbușise.

— Propteaua a fost distrusă la nivelul zidului, nobile Nurbel, confirmă ofițerul care descoperise catastrofa. Dar, vai, nu de către romani. Cazmalele și găurile au fost găsite în partea noastră.

— Și ce făceau gărzile?

— Li s-au tăiat gâturile, nobile Nurbel. Trădătorii trebuie să fi fost cel puțin douăzeci. Au lucrat repede și eficient!

Nurbel nu-și credea urechilor.

— Se poate repara?

— Muncitorii sunt acolo, dar sunt îngrijorați. Nimic nu este sigur. Locul a fost bine ales. Desfăcând tunelul, riscăm să prăbușim zidurile. Un frumos cadou pentru romani, fără ca măcar să fi săpat o tranșee.

— Nu mai este apă deloc? Întrebă Zenobia cu voce indiferentă.

— Ne rămân cuvele și bazinele, care sunt pline-ochi.

— Se știe în oraș? se neliniști Longin.

— La ora asta, se poate. Fiecare cămin mai are dreptul doar la un urcior la zece persoane. Am pus să fie dublate gărzile la cuve și bazine.

De data aceasta, furia făcea să tremure buzele și mâinile Zenobiei.

— Cine?

— Am o idee. Lasă-mă să mă asigur.

Orașul era prea închis și metodele de ancheta ale lui Nurbel prea convingătoare pentru ca misterul să se păstreze multă vreme.

— Creștinii, anunța el a doua zi.

— Ah! ricana Longin. Nu mă îndoiam. Ei au deschis porțile Antiohiei și ale Emesei pentru Aurelian. Vor să ne distrugă forțele și aici!

— Știm în ce case se adună, îi asigură Nurbel. Este foarte simplu să-i arestăm.

— Nu numai să-i arestăm, nobile Nurbel. Să terminăm cu ei.

— Nu, maestre Longin, interveni sec Zenobia. N-o să-i omorâm pe creștini.

Nurbel nu fu mirat, dar Longin se bâlbâi de uimire.

— Te-au trădat în orașele tale, au trădat la Bosra, o să trădeze și aici, sub ochii tăi... Și nu vrei să-i nimicești?

— Mi-ai auzit voința.

— Nu înțeleg...

— Înțelepciunea ar trebui să ți-o permită. Nu este momentul. Un masacru în interiorul Palmyrei nu va susține curajul poporului meu, Longin.

— Te înșeli, Basilisa. Dimpotrivă! în seara asta, vei auzi cum urlă mânia celor din Palmyra. Dorința de răzbunare va răsună pe străzi și în temple. Se va striga împotriva ta, care nu vei avea mâna destul de puternică. Creștinii sunt niște însetați, pe care tu va trebui să-i adapi în zilele care vor veni, dacă îi păstrezi în viață!

— Sângele creștinilor nu va curge, maestre Longin, trebuie să te supui voinței mele.

Cu pieptul tremurând de o plăcere pe care știu să și-o ascundă, Nurbel întrerupse disputa înainte ca Longin, cu privirea arzătoare, să nu se înfurie cu totul.

— M-am gândit la o soluție care poate satisface înțelepciunea maestrului Longin, așa cum poate să-ți convină și ție, Basilisa. Înainte ca soarele să apună, vom aduna creștinii în marele teatru. Vor rămâne sub supravegherea arcașilor mei atâta vreme cât vei hotărî. Teatrul este un loc potrivit pentru o asemenea sarcină. Acum nu se joacă nici farse, nici dramă greacă. Se țin acolo măgarii și oile. Creștinii își vor găsi acolo locul, ei care cred ca Dumnezeu lor s-a născut într-un staul.

— Câtă bunăvoință! ironiză Longin.

— Clemența lui Alat este pe măsura măreției ei, îl dojeni Nurbel. Ca și ea, are limite. A rămâne zi după zi sub focul soarelui și al pietrelor teatrului n-o să fie o salvare pentru trădători, poți să mă crezi.

Păstrându-și figura de gheață, Zenobia aproba cu un semn și o privire în care Nurbel știa să recunoască dulceața unui mulțumesc.

Longin ridica din umeri. Disprețul ștergea eleganța de pe fața sa.

— Ai vorbit frumos, Nurbel, dar va trebui totuși să-i hrănești și să le dai să bea, scrâșni el întorcând spatele. Și asta nu va putea dura multa vreme.

Era în noaptea aceleiași zile. Aerul care vibra înghițea liniștea falsă ce domnea acum peste toate nopțile de asediu.

Zenobia era în picioare, pe terasa, sprijinită de balustrada de piatră încă îmbibată de căldura și care îi încingea șoldul. Fără să vrea, se gândea la creștinii închiși în teatru. Din fericire, foarte departe ca ea să-i poată auzi, de cealaltă parte a marelui portic, dincolo de templele lui Bel și Baalshamin.

Nurbel știuse să-și îndeplinească sarcina, fără a stârni strigatele sfâșietoare ale orașului. Dar ea n-avea nevoie de strigatele lor. Trădarea lor, ura lor răscoleau în ea toate gândurile otrăvite.

În fiecare lovitură a creștinilor, auzea încă urletele lui Simon: „Pentru Simon din Emesa tu ești moartă, Zenobia. Moartă de multă vreme!”

O moarte care nu-l mulțumea. El avea nevoie și de înfrângere, și de umilința. Printre dinți își stăpâni un hohot care nu-i mai părasea pieptul.

„Oh, Schawaad! Schawaad, iubirea mea, niciodată nu voi lupta împotriva ta și a alor tăi. De ce te încăpățânezi să mă lovești? Pentru binele cui? Pentru ce avantaj pe care nu l-ai fi obținut din partea mea?”

Un zgomot înăbușit o făcu să tresară și se încorda imediat. O siluetă fină înainta printre coloanele ce duceau la terasă.

— Wabalat! Fiul meu...

Wabalat alergă până la ea și se ascunse între brațele deschise. Cu un gângurit lacom, își apăsă fața la pieptul ei, în timp ce ea îl săruta pe frunte.

— Ce se întâmplă, copile? Trebuia să dormi.

— Nimeni nu doarme. Servitoarele șușotesc până în zori. Când nu șușotesc, sforăie. Este așa, ca un asediu.

Tonul lui o făcu să zâmbească, deși nu voia.

— Ți-e foame?

— Nu...

Se îndepărtă încet.

— Am auzit ce se spune despre apă. Curând, n-o să mai fie.

— Nu, Wabalat, o să...

Tăcu. Minciuna nu putea să-i iasă printre buze. Sărută din nou fruntea copilului, neputând să-și desprindă buzele de pe pielea lui atât de caldă și de fragedă.

— Dar eu știu că nu riscăm nimic, reluă Wabalat cu fermitate. Baalshamin va veni să te ia, așa cum a mai făcut-o. Și eu o să merg cu tine. Sunt fiul tău, o să mă recunoască.

— Da, abia murmură Zenobia. Da, tu ești fiul meu.

În Palmyra, toți credeau că și-a pierdut dintr-odată mințile. Apăru pe ziduri, îmbrăcată din nou în cuirasa ei roșie, pentru prima dată de la începutul asediului. Fără cască, cu părul ei splendid răscolit de vânt plutindu-i pe spate, ca un stindard, nu părăsi traseul rondului din zori până la apus. Arcul mare i se odihnea în mână, iar o tolă de săgeți cu ancoșă lungă îi bătea șoldurile. Nu bău, se hrăni puțin, pândind cu încăpățănare tabăra romană. Fără să răspundă întrebărilor lui Nurbel sau ale lui Longin, alungând santinelele cu gesturi aspre, părea cuprinsă de nebunie.

Stătu așa mult și bine, până când romanii sfârșiră prin a o arăta cu degetul. La început uimiți, apoi râzând. Înainte de sfârșitul zilei, Aurelian ieși la rândul lui din cort, pentru a o vedea cu ochii lui pe aceasta Zenobia, această Alat cu torsul în cuirasă roșie, ca și cum ar fi fost goala, pe care, în sfârșit, o descoperea.

La miezul nopții, apăru din nou, cu o torță într-o mână, cu arcul în cealaltă, reluându-și rondul fără sfârșit. Locuitorii, preoții templelor, veniseră cu toții s-o vadă, murmurând cu admirație și îngrijorare în același timp. Mai mult ca oricând, Basilisa lor avea aerul unei zeițe.

În tabăra romană răsunau trompetele santinelelor. Legionarii ieșeau din cort ca s-o vadă și să-i arunce câteva glume proaste. Din nou, Augustus Aurelian se arătă, de data aceasta numai în tunică.

Atunci Nurbel pricepu.

În lumina torței, surprinse privirea Zenobiei și văzu cum se ascute. O privire de vânător, a celui care măsoară traiectoria și distanța vânatului.

Dar Augustus, care glumea cu unul dintre ofițerii lui cu păr de femeie, blond și buclat, scoase un hohot de râs și dispăru în cort.

În zorii zilei următoare, când Zenobia apăru din nou pe ziduri, tot în cuirasa și cu arcul cel mare în mână, Nurbel le porunci războinicilor lui să se împrăstie pe parapete și să nu se mai arate romanilor.

Și ei o pândeau, începând să creadă că dificultățile asediului erau motivul stării ei. Și că războinicii Palmyrei au părăsit-o. Era pentru ei o încurajare s-o vadă așa, abandonată. Glumele deochete și râsetele se înmulțiseră. Se apropiaseră încet, încet de incinta, uitând de arcașii pe care nu-i mai vedeau.

Când soarele atingea zenitul, ceea ce spera Zenobia, în sfârșit, se împlini.

Aurelian apăru din nou, de data aceasta călare, înconjurat de curtea lui de ofițeri batjocoritori și dezinvolti. O simpla tunica de piele îi lăsa goale brațele și partea de sus a pieptului.

Încurajat de strigătele legiunilor, îndrăzni un prim galop în apropierea zidurilor. Râsul îi dezveli dinții albi. Ridica pumnul spre Zenobia. O văzură cum rămâne nemișcata, în timp ce Aurelian își scotea din teacă faimoasa lui *spatha*. O îndreptă cu vârful spre Zenobia, izbucnind din nou în râs, îndemnându-și calul la galop, ca și cum se pregătea să sară pe deasupra, în incinta orașului.

Fu ca un fulger roșu pe cerul albastru. Dintr-o singura mișcare, Zenobia ridica arcul, îl încorda să se rupă și lansa săgeata. Nimeni nu avu timp să vadă ancoșa, înainte de a auzi strigătul lui Aurelian. Săgeata îi pătrunse și îi zdrobi umărul stâng.

Se legănă pe cal.

Nurbel urlă.

Miile de arcași ai Palmyrei săreau pe ziduri, urlând numele Zenobiei și al lui Alat, dând drumul la săgeți, înnegrend aerul în clipa în care romanii se grăbeau să-l acopere cu scuturile pe Augustus al lor, abandonând, pentru a-l salva de la moarte, două sau trei sute de cadavre.

— Doarme, în sfârșit? întrebă Longin.

Nurbel aprobă fără să înceteze să supravegheze harababura din jurul cortului imperial. Apusul se topea în noapte. Romanii își aprindeau torțele, iar agitația flăcărilor era o dovada a panicii lor.

— Fermecător spectacol, se amuza Longin.

Cum Nurbel continua să nu răspundă, insista:

— Îți amintești de acea piele jupuită, respingătoare, acea piele de bătrân pe care doreai ca Basilisa să i-o dăruiască lui Aurelian?

Nurbel întoarse spre grec o față stupefiată.

— Bineînțeles că-mi amintesc.

— Ți-am satisfăcut dorința, nobile Nurbel. Am făcut să ajungă la Aurelian pielea lui Augustus Valerian.

— Tu ai... Pe toți zeii, grece! Ce tot spui?

— Ai înțeles bine. Am trimis un om sigur prin subteranele palatului. Trebuia profitat de moment, cu confuzia care domnește printre romani...

— Și de ce? Blestemați fie zeii, de ce?...

— După ce astăzi Basilisa l-a străpuns, va înțelege care este soarta care-l așteaptă.

— Ți-ai pierdut mințile?

— Pentru nimic în lume, nobile Nurbel. Mai mult, cu puțin noroc, omul nostru se va întoarce și vom afla cât de rănite sunt trupul și orgoliul lui!

Fără menajamente, fără să-i pese de războinicii care îi înconjurau, Nurbel îl apucă pe Longin de tunica. Își pierduse aerul malițios.

— Basilisa ți-a poruncit?

— Lasă-mă, Nurbel! De ce te înfurii?

Nurbel zgâlțâi trupul slab al grecului. Tichia brodată cu aur îi aluneca pe frunte și se rostogoli pe cărămizi.

— În marea ta înțelepciune, nu pricepi prostia gestului tău?

Longin urla, chemând garda. Nurbel îl izbi de un crenel, cu un mormăit disprețuitor. Gărzile, ignorând ordinele și văicărelile lui Longin, preferară să se întoarcă decât să înfrunte privirea bătrânului războinic.

— Nu știi ce-nseamnă diferența dintre luptă și umilință? șuieră Nurbel, deasupra lui. Săgeata Zenobiei i-a respectat lui Aurelian onoarea. A-i arunca în față pielea fostului Augustus îl umilește, umilește Roma întreagă. Este o practică barbară și o sinucidere. Nimic, de acum, în afară de distrugerea Palmyrei, nimic nu va putea spăla acest afront.

— Sau moartea lui Lucius Aurelianus Augustus, Nurbel. Este ciudat că o uiți și nu o ai în vedere, îl întrerupse Longin cu un zâmbet răutăcios. Nu asta este totuși scopul acestui război? Doar dacă tu și Basilisa nu aveți alte intenții?

Își revenea. Respinse pieptul lui Nurbel.

— Crezi că nu v-am ghicit? Voi nu vreți să luptați. Această săgeată n-a fost decât o mângâiere. Știi la fel de bine ca și mine că, dacă voia, Zenobia, în loc să-l rănească, mai bine îi găurea gâtul. Am înțeles asta de zile întregi. Nu vrea decât să-și salveze onoarea înainte de a se preda. Dacă n-aș fi trimis eu pielea romanului, mâine, ați fi implorat pacea și clemența lui!

— Taci, grece! Taci înainte să te stârpesc!

Drept amenințare, Longin nu scoase decât un rânjet.

— Știi să citești în mintea Zenobiei fără măcar să pronunți un cuvânt, Nurbel. Am învățat asta în acești patru ani, în care am făcut-o mai mare decât a visat vreodată să fie. Și tu ai vrea ca astăzi să vă privesc cum îmi distrugeți opera?

Lăsând să-i scape toată ura, ignorând sabia care apăruse în mâna lui Nurbel, Longin arată spre torțele din tabăra romană.

— Eu sunt cel care a modelat puterea Basilisei Zenobia, așa cum am construit și aceste ziduri care ne susțin. Am știut întotdeauna că ziua aceasta va veni. Astăzi, Zenobia nu este decât ceea ce am vrut eu, Zenobia din Palmyra va fi Augusta, pentru că eu o vreau...

Lama lui Nurbel se propti în gâtul lui. Cu murmur, bătrânul războinic șuieră:

— Nu spune mai multe, grecale, sau nu vei mai avea gât. Și, dacă nu vrei să te pomeniști în pivnițele palatului, cu lanțuri la picioare, te sfătuiesc să taci de tot.

— Astea sunt ultimele, prietene Nurbel, anunța shuloi Shara. Le-am pus deoparte pentru noi.

Așeză în fața lui un coșuleț care conținea smochine învelite în carne de căprioară uscată.

— Te văd obosit, nobile Nurbel. Nu te odihnești deloc. Sunt mai mult de douăzeci de zile de când n-am mai găsit timp să stăm unul lângă altul.

Nurbel aproba cu o grimasă ironica.

— Te temi de singurătate, shuloi?

Râsul scurt și sacadat al lui Shara îi dezveli gingiile goale.

— Nu. Astăzi mai puțin ca niciodată. Am descoperit o persoană care are ca și mine poftă de palavrageala.

— Da?

— Doica egipteancă...

— Ashemu? Frumoasa descoperire! O cunoști de ceva vreme...

— Acum, pentru că nu mai poate merge și are nevoie de serviciile mele, nu mai este aceeași persoană. Un foarte frumos caracter.

Privirea lui Nurbel scânteie. Râdeau amândoi, mestecând smochinele cu atenția care o meritau.

— A trecut vârsta când găsești fericirea în prezența unei altei persoane, prietene Nurbel, remarcă cu blândețe shuloi.

— Și împrejurările se potrivesc, se amuză încă o dată Nurbel.

— Nu sunt decât vremurile pe care ni le dau zeii.

Băură un păhărel de lapte de capră, apreciind fiecare înghițitură.

— Aș putea să-mi permit un sfat, nobile Nurbel?

— Te ascult.

— Ia-i pe Basilisa și pe Wabalat sub paza ta, și fugi din Palmyra cât mai repede cu putință.

Nurbel așeză paharul, ca și cum s-ar fi temut că o să-l spargă în mii de bucăți.

— Maestrul Longin nu-ți vrea binele, insistă Shara. Zenobiei noastre, nici atât nu cred că-i vrea binele. Acum, când apa o să înceapă să lipsească, o parte din oraș se va ridica împotriva voastră. Deja sunt unii care mormăie că trădătorii creștini sunt încă în viață.

— O să-l închid pe grec într-una din pivnițele palatului. O să fie mai puțin auzit.

— Știi bine că nu va fi așa, mai rău.

— N-o să fug niciodată, prietene Shara.

— Cine vorbește de fugă? A părăsi Palmyra nu va fi decât o viclenie în plus. Nu-ți uita promisiunea față de Preailustrul: ești paznicul vieții Basilisei și al fiului ei.

Creștinii stăteau în genunchi pe scena teatrului și se rugau destul de tare pentru ca vocile lor să răsună până în cele mai de sus gradene. Erau două sute, poate mai mulți, ghemuiți unii în alții, așa cum erau înconjurați de oi și capre. Catării erau legați de coloanele fațadei și măgarii împiedicați cu sfori.

Îngrămădiți sub arcada de la intrarea în *proscenium*⁵, locuitorii orașului, femei, bărbați și copii, urlau și aruncau cu pietre și resturi în credincioșii lui Hristos, sperând să-i oblige să tacă. Nu reușeau decât să mărească muntele de mizerie care se adunase de mai multe zile din pricina animalelor și să facă irespirabil aerul de deasupra teatrului. Acolo, jos, în cloaca care devenise *proscenium*, trebuie să fi fost sufocant.

— Nu te neliniști, o să supraviețuiască, murmură Nurbel fără să se întoarcă spre Zenobia. Dumnezeu lor îi iubește și când suferă, și când sunt martiri.

— Au apă?

— Noaptea. Câteva înghițituri. Ce am putut să las să scape. Războinicii mei fac mofturi când e vorba să le dea să bea. Se fac ca adapă numai animalele.

Strigatele și insultele se întetiră brusc. Printre creștini, o femeie bătrână se prăbușise. Ceilalți se străduiră s-o readucă la viață, ducând-o departe, împingând oile care protestau că erau deranjate.

Zenobia se întoarse cu dezgust. Urca repede scările, până la drumul cu bolți care ducea până la gradenele cele mai de sus. Nurbel o urmă prin pasajul îngust, care urma zidurile incintei. Aici se respira mai bine.

— Minciuna mă urmărește cu duhoarea ei de cadavru, murmura Zenobia când se opri alături de ea. Am mințit, Nurbel! I-am mințit pe zei, l-am mințit pe Preailustrul...

— Este zadarnic să aud aceste cuvinte, Basilisa.

— Da, Nurbel. Am făcut o promisiune soțului meu și...

— Știu ceea ce este de știut, Zenobia. Cuvintele tale sunt inutile.

Ea se clătină și se sprijini cu o mână de cărămizile parapetului. Nurbel refuza să-i întâlnească privirea.

— Știi?

— Preailustrul mi-a mărturisit. Ce știa el știu și eu.

— Oh, dar atunci nu știi nimic!

— Zenobia! mormăi încet Nurbel.

El îi prinse mâna, își fixa de data aceasta ochii în ai ei, pierzându-se cât de adânc putea în întunericul ucigător care o devora.

— Știu. Știu de ce a murit Ophala, de ce privirea ta este mai întunecată decât nopțile de iarnă. De ce nu știi să râzi și de ce nu vrei să-i prinzi pe creștini. Știu de ce trebuia ucis prefectul Aelius și știu despre Dura Europos... Știu totul și nu vreau să aud din gura ta!

Se sprijini de mâna lui, cu buzele tremurând, cu fața descompusă. Frumoasă, cu o frumusețe pe care nu i-o văzuse niciodată. Dulce, vulnerabilă, cu acea inocență care nu aparținea decât celor care sunt pierduți, distruși de ceva mai puternic decât moartea.

— Știai și n-ai spus nimic, nimic...

Nurbel întoarse fața, cu maxilarele strânse. Mai mult pentru a nu o privi drept în față, decât pentru a evita să pronunțe frazele pe care un războinic de vârsta lui nu putea să le smulgă din inimă.

O simți lăsându-se cu toată greutatea în mâna lui mare. O susținu. Acceptă să-i asculte din nou șoaptele:

— Nu e numai minciuna fața de Preailustrul. Este și promisiunea pe care i-am făcut-o lui Wabalat. N-o să pot să mi-o țin. Nu va fi niciodată rege al regilor. Nu va intra niciodată în Roma ca învingător.

— Promisiunile sunt vise, Zenobia. E nevoie de promisiuni pentru a trai. Ia exemplu de la creștini! Privește cât sunt de fericiți să se cufunde în visul lor și în promisiunea Dumnezeului lor, chiar și atunci când respiră numai ură și baliga. Totuși, cine poate spune că Dumnezeul lor își va ține promisiunea și le va oferi paradisul?

Își dădu seama de asprimea cuvintelor lui, înmuindu-le cu o privire piezișă.

— Este momentul să părăsim orașul, Basilisa.

— Să fugim din Palmyra?

— Acum că războinicii M'Toub sunt departe, romanii au tot timpul, în vreme ce noi... în zece zile, cel mult treisprezece, nu va mai fi apă. Setea va distruge poporul. Se vor sfâșia pentru o picătură de lapte pe care caprele nu-l vor mai avea. Cei care urla în jurul teatrului îi vor ucide pe creștini. O să-ți ceara să deschizi porțile. Grecul te va împiedica și va găsi niște nebuni care să-l urmeze. Și apoi, este prea târziu pentru a obține o pace îndurătoare cu Augustus. Longin a făcut ce trebuia să facă pentru asta.

— Lui Wabalat îi va fi rușine cu mine, dacă fugim. Alat nu fuge.

— Wabalat este un copil care trăiește în povești și vise. Este bine, trebuie să poată continua. Lasă-l pe grec să se sfâșie cu Augustus. Le place asta; ție nu-ți place deloc. Tu trebuie să trăiești.

— Să trăiesc unde?

— La izvorul Dingir-Dusag. Acolo unde Zenobia a primit Sărutul Cerului și să redevii Alat. Ultimul cuvânt încă n-a fost spus, Basilisa. Grecul și Augustus pot muri de furie unul în brațele celuilalt, iar Baalshamin te va conduce la Roma.

Zenobia îi susținu privirea fără un cuvânt. Lacrimile îi ardeau obrazii. În sfârșit, ridica fruntea și atinse cu vârful degetelor fața bătrână a lui Nurbel.

— Și tu, la fel, trăiești în povești și în vise.

Se împlini a o suta douăzecea zi de asediu.

În zori, Nurbel se prezenta în apartamentul Zenobiei și ceru servitoarelor s-o trezească.

— Este treaza, nobile Nurbel. Este cu prințul.

— Să-l lase pe prinț și sa vina să ne întâlnim pe terasa.

Când se apropie, nu-i lăsa nici timp să-l salute. Arata spre sud, cu teaca sabiei.

— Privește!

Bruma aurită a zorilor nimba deșertul și cerul ca în miezul unui trandafir. Soarele nu era înălțat încă deasupra pământului. La orizont, o linie de un cenușiu murdar creștea, se umfla, ca și cum noaptea se întorcea peste zi.

— O furtuna de nisip, constata cu indiferența Zenobia. În oraș nu riscăm nimic. Mai degrabă romanii trebuie să se teamă pentru tabăra lor.

Nurbel aproba, cu viclenia întipărită pe fața.

— Iată ocazia pe care o așteptam. Zeii nu s-au întors de la Alat.

— Vrei să spui...

— Că în cinci sau șase ore, furtuna va fi peste noi. Se va face noapte în plină zi. Romanii nu știu nimic despre deșert. Nici nu observă măcar ca se apropie.

— Doar nu te gândești să-i atacăm în timpul furtunii? Ar fi o nebunie, este imposibil să lupți în...

Ea se întrerupse din nou, înțelegând în cele din urmă. Nurbel îi atinse brațul.

— Fii pregătită, murmură el, să ne întâlnim în vechiul palat. Fii prudentă. Evită-l pe grec și fă în așa fel ca fiul tău să-și țină gura. Fără la revedere. Pentru nimeni. Nici chiar pentru egipteanca, nici pentru shuloi. Ei știu deja, este zadarnic.

Își acoperi tunica de piele cu o capă neagră, strânsa în talie cu un centiron de care atârna o sabie. Cea a lui Wabalat era o sabie scurtă, aproape un pumnal, dar la fel de ascuțit și mortal ca și celelalte.

Un fel de casca de piele, dotată cu obrăzare și cu o viziera, legată sub bărbie, îi apăra, în parte, de ghearele nisipului. Un șal gros de in era înnodat la gât. Botinele cu șnururi le strângeau pantalonii bufanți până la genunchi. Abia dacă li se auzeau pașii prin tunelul îngust, ca un labirint, din subteranele unde, cu multă vreme în urmă, Nurbel îl obligase pe Hayran, fiul Preailustrului, să înfrunte cadavrele tovarășilor lui.

Nu foloseau torțe, se mulțumeau cu sâmburele de lumina al lămpilor oarbe pe care gărzile le păstrau aprinse ca reper, din loc în loc. Gărzile pe care Nurbel le alungase dinainte. Nu aveau decât puțin timp pentru a ajunge la capătul subteranelor și la poarta care ducea în afara zidurilor, în albia uscata din valea Qubur.

— Prințe, șopti Nurbel, dă-mi mâna. O să alergăm fără să ne oprim și nu este momentul să ne pierdem.

Wabalat se supuse fără întârziere. Mâna lui mică era hotărâtă.

Nurbel se aruncă înainte, nu încetini și nu se îngriji să se asigure dacă Zenobia îi urmează.

Se asigura totuși că-i simte răsuflarea alături de umărul lui, când se chirci la picioarele porții ghintuite cu fier. Wabalat încerca eroic să respire normal, dar mâna lui, acum, era agitata și se zbuciuma în pumnul lui Nurbel.

— Recapătă-ți suflul, prințe. Mai avem puțin timp până la întoarcerea gărzilor. Apoi, odată afara, va trebui să alergam și mai repede.

— Știu să fug, mormăi Wabalat. Nu sunt bătrân ca tine și nu mi-e frica de romani.

Nurbel își înăbuși un râs scurt și bănuî mâna înmănușată a Zenobiei care apăsa cu drag pe umărul fiului ei.

Când bătaile inimilor și respirația li se liniștiră, auziră vacarmul făcut de furtună. Cu toate că era ascunsă la adăpostul unei grămezi de roci și de arbuști spinoși, poarta scrâșnea din balamale, iar legăturile de fier scârțâiau sub zgârieturile neconținute ale nisipului.

Nurbel își trase spada.

— Va trebui să mă urmați și să nu vă depărtați, altfel, ne vom pierde. Dacă este vreun roman în drumul nostru, trebuie lovit fără ezitare.

Bănuî tensiunea în care era Zenobia. Avea sabia în mână.

La capătul tunelului răsună ecoul unor voci. Garda cea nouă se apropia.

Nurbel își trase șalul pe ochi. Zenobia și Wabalat îl imitară. Ridică drugul de bronz care asigura rezistența porții, scoase o cheie de sub capă și o înfipse într-o cutie mare de fier, care făcea să se miște o pană de lemn groasă cât o mână.

Urletul furtunii fu asurzitor. Abia întredeschisă, poarta grea cedă sub vânt. Nurbel o blocă cu umărul și se întoarse pentru a arunca o ultimă privire spre Zenobia și Wabalat.

— Acum!

Furtuna îi învălui și, neluând în seamă pielea și inul care îi acopereau, își înfipse ghearele în fețele lor ca o fiară. Vântul era atât de violent, atât de încărcat de praf și de nisip, încât abia dacă era respirabil.

Nurbel se lăsă să cadă pe burta, lipindu-l pe Wabalat de stânci.

Era mai întuneric decât atunci când erau cufundați în subterane. Lumina pământie deforma totul, răsună de gemete, de trosnete nebunești. O miasma asalta mirosul, ca și cum pământul s-ar fi deschis peste duhorile iadului. Arbuștii spinoși de deasupra lor se loveau de stânci, răsucii, rupți, agățați.

— Coboară alături de mine, urla Nurbel. Ține capul aplecat sau o să fii sfâșiat de arbuști.

Din nou, înainta fără să aibă grija de Zenobia.

Ea îi urma, dar imediat crengile rupte i se agățară în cocul ei prea greu pentru a încăpea cu totul sub cască. Vântul îi prinse părul și îl răsuci printre spini. Ea trase de el fără să-i pese de durere. Dar crengile și părul rezistau.

Fără să ezite, dintr-o singura lovitură de sabie, taie șuvițele prinse, se elibera și îi ajunse din urmă pe Nurbel și pe Wabalat, încolăciți la picioarele stâncilor. Copilul își lipea mâinile de fața pentru a se apăra de nisipul care îi ardea ochii și îi zgâria rău pielea, în pofida șalului.

Nu se vedea la cinci pași și era aproape imposibil să țină pleoapele deschise. În ciuda căștii, nisipul le sfâșia pielea, le intra în urechi, în nări și deja le scârțâia sub tunica. Vacarmul vântului era monstruos, sfâșiat din timp în timp de un trosnet, de țipete, de chemările legionarilor care încercau să rămână la adăpost.

Fâșii de pânză zburau deasupra lor, pocnind și șuierând. Un cort roman cedase. Îi urmă un altul, apoi multe altele.

Nurbel puse mâna pe pumnul Zenobiei. Clipind din ochi, schimbară o privire scurtă. Nu era un moment mai potrivit. Nimeni nu putea să-i vadă. În două, trei zile sau poate mai mult, după nebunia lui Longin, romanii vor descoperi ca asediază un oraș care nu mai are regina.

Se ridicară toți odată. Aplecați în fața, cu brațele pe frunte pentru a se apăra, săriră. Nurbel cunoștea fiecare bucătică de pământ și chiar în această noapte cu furtună dezlănțuită era sigur că o să găsească reperele.

Abia alergară douăzeci de pași.

Un ordin izbucni în vacarm, cincizeci de legionari, cu pilum în mâini, răsăriră din noroiul cenușiu al aerului, într-un cerc perfect.

Nurbel îl recunoscu pe ofițer. Bărbatul cu părul blond, care călărea în fiecare zi alături de împărat. Într-o străfulgerare de conștiința, se gândi la bărbatul pe care Longin îl trimisese cu pielea jupuită. Grecul mințise. Nu s-a întors. Prin trădare sau tortura, romanii aflaseră unde se afla poarta subteranei. Și au făcut același raționament ca și el.

Ofițerul o fixa pe Zenobia cu vârful spathei. Se apropie, urlând prin vânt:

— Alat! Alat!

În acel moment, păru că Wabalat zboară. Cu sabia lui scurta în pumn, sari asupra ofițerului. Zenobia urlă. Romanul, surprins, întoarse sabia spre Wabalat și începu să râdă, apucând copilul de capă. Nurbel se arunca, o înlătură pe Zenobia. Romanul îl ridică pe Wabalat, ca și cum voia să-l tragă în *spatha*, când râsul i se frânse. Deveni un gălgâit purtat de furia vântului.

Nurbel văzu lama băiatului înfipta în gâtul lui. Îl văzu pe roman prăbușindu-se, trăgându-l pe copil după el. Văzu fierul pilumurilor îndreptate spre Wabalat. Zenobia, alături de el, urla.

Sări deasupra trupului romanului, care îl rostogolea pe Wabalat odată cu el. Vârfurile de fier ale pilumurilor i se înfundară în coapse, în șale, zdrobindu-i coastele. Încă și încă, acoperindu-l ca pe un arici. Ca și cum tot atâtea greșeli acumulate de-a lungul vieții le ispășea înainte de a-i întâlni pe zei.

Dar, odată cu ultima suliță, cea care îi zdrobise ceafa, zeii îi acceptară ofranda și viața înainte ca ochii să poată vedea fierul însângerat care, traversându-i trupul, sfâșia pânțelele lui Wabalat.

Astfel, nu a dus cu el până pe lumea cealaltă urletele Zenobiei în fața copilului ei mort, care, în ciuda furtunii, se auzeau până pe străzile Palmyrei.

Era aceeași cameră în care se născuse copilul.

Romanii nu știau. Ce știau ei?

I se aduseseră haine frumoase, mâncăruri alese. Era servită ca regina care încetase să mai fie.

Ea refuza totul. Nu mânca, păstra pe ea hainele în care fugise. Sângele lui Wabalat era acolo, coagulat într-o crustă groasă, pe care o mângâia de mii de ori pe zi.

Nu se pieptăna. În bogăția părului care fusese cel mai frumos din Orient, pe jumătate tăiat, în această indiferență nefirească care îi îngheța spinarea, cântărea în fiecare clipă apăsarea morții lui Wabalat.

Sclavele se învâртеau în jurul ei ca să o gătească și să o îmbrace ca pe o regină, pentru că împăratul Romei voia s-o viziteze.

Ea abia dacă auzea cotcodăcitul lor zgomotos. Dacă vreuna dintre servitoare se apropia prea mult, o lovea în față cu centironul în care nu mai era nicio spadă.

Augustus Aurelian o văzuse o dată, în cortul lui, atunci când o duceau spre Emesa, departe de pustiirea și de flăcările Palmyrei. În pofida bandajului care îi acoperea umărul și îl obliga să nu poarte cuirasă, uriașe, gesticulând.

— Fiul tău mi-a ucis singurul prieten, pe prefectul Maximus. Un războinic învingător în mii de lupte. Cel mai credincios prieten. Mi-aș fi dat viața pentru el. Un bărbat pe care îl port în inima mea! Iată ce a făcut fiul tău.

S-ar fi zis ca avea s-o omoare cu mâna sănătoasă. Ea îl privi cu indiferența, surprinsa doar să vadă la el o oarecare asemănare cu Preailustrul. Aceeași față deschisă. Aceeași frumusețe a bărbatului războinic, cu pomeții înalți, cu gura cu buze groase și bine conturate. Ochii erau diferiți. Albastrul irișilor lui Lucius Aurelianus Augustus aveau culoarea cerului curat.

După ce uriașe, începuse să râdă la fel de tare.

— Ce crezi, regina a Palmyrei? Este cu puțința ca un copil de doisprezece ani să poată tăia gâtul celui mai glorios dintre ofițerii mei? Un războinic

care a ieșit victorios din luptele cu goții, alamanii, suevii, roxolanii și alainii?

Zenobia nu deschise buzele. Râsul lui Aurelian avea asprimea supărării și a excesului de orgoliu. Dacă Augustus simțea o durere după moartea prefectului Maximus, aceasta nu făcea parte dintre cele care cereau lacrimi.

— Fiul demn al mamei sale! exclama el. Vlăstarul mării Zenobia. Cea care l-a învins pe Shapur, cea care a vrut Roma. Alat! Frumoasa, măreața Alat. Alat, invincibila!

Rămase nemișcat, grav dintr-odată, o cerceta ca și cum, în sfârșit, descoperea femeia sub hainele de război și zdrențele înfrângerii. O privire lipsita de delicatețe, dar fără acea siguranță, acea promisiune de violență pe care războinicii o au asupra prizonierilor.

— Da. Frumoasă și curajoasă. Nimeni nu poate să-ți ia toate astea, a spus el, alinându-și umărul rânit cu o mângâiere involuntară. Frumoasa. Și bun arcaș, cum spunea Pulinius. Dar Aurelian te-a învins, așa cum a învins întotdeauna.

Și râse din nou.

— În ceea ce-l privește pe fiul tău, nu, eu nu cred, regină a Palmyrei. Dacă a putut să-i taie gâtul lui Maximus, a fost pentru că zeii i-au ținut mâna de copil. Zeii mă vor pentru Roma. Numai pentru ea, așa cum trebuie să fie un Augustus!

Acest bărbat era cel care acum îi trimitea rochii frumoase, tunici, diademe, brățări și coliere, toate smulse din cuferele Palmyrei și cu care, spera el, se va acoperi pentru a-l onora. Un bărbat care încă nu descoperise ca zeii nu erau decât cuvinte, iluzii care fuseseră inventate în vacarmul vieților și al durerilor, așa cum copiii alungă, prin povești, întunericul nopții.

Astăzi, bandajul de pe umăr era mai ușor și purta o togă brodată cu aur. Când o văzu tot în zdrențe, aruncă spre sclava o privire enervată.

Începu să se învârtască în jurul ei, cu o mină contrariată, întrebând:

— De ce te încăpățânezi să te porți ca un animal sălbatic? La ce te duce asta?

La fel ca la prima lor întâlnire, nu îi răspunse.

— Ah! strigă el, ai vrut să devii Augusta, ne-am luptat și ai pierdut. Nu e simplu? De ce vrei să-mi oferi spectacolul ăsta? Regina Zenobia n-are, oare, mai mult orgoliu decât zdrențăroșii din cartierele mizerabile?

Cum ea continua să tacă, ochii lui albaștri îi pândeau reacția și anunță cu oarecare blândețe:

— Nu trebuie să arăți mai mult curaj și orgoliu decât este nevoie. Nu cred că o să te omor. În ce privește răzbunarea și prețul războiului, spre respectul Romei, mă mulțumesc cu moartea grecului tău. Este perfect pentru rolul ăsta. El nu-și ține gura. Ne insulta din tot sufletul, va fi o plăcere să-l văd pierzându-și capul împreună cu suta de idioți care îl susțin. Dar tu, Zenobia, fii fără teamă. Vei trăi.

Își ridică brațul sănătos. Întinse mâna spre ea. Crezu că vrea să-i atingă fața. Dădu înapoi, rigidă, violentă și ucigașă până vârful unghiilor. Același lucru se citea și în privirea ei. Aurelian rămase pe loc, încurcat dintr-odată. Schiță o mică grimasă batjocoritoare.

— Nu e nicio grabă. Vei avea timp să-ți revină cheful pentru frumusețea ta, mormăi el.

Ca pentru a-și alunga jena, adăuga rânjind:

— Știi că șeful creștinilor din Emesa a venit ca să ceară iertarea pentru tine? Tot el mi-a deschis porțile orașelor tale și te-a trădat chiar în inima Palmyrei! În primăvara, te vindea ca să-i cruț pe credincioșii lui, astăzi, pentru nimic, în sfârșit, s-a pus în genunchi, ca să te las în viața.

Ea nu gândi decât: „Simon, Simon!” Fără prea mare emoție, fără prea mare durere.

— Considera suferința ta suficientă și scopul lui atins. Dacă ai refuzat să-i masacrezi pe creștini la Palmyra, atunci când poporul tău ți-o cerea, afirma el, este pentru că Dumnezeuul lui te-a atins cu mila Lui. De acum, vei fi una de a lor. Este adevărat? Vei deveni creștina?

Ea nu răspunse nici la aceasta întrebare, ca la toate celelalte. Aurelian se strâmba, se apropie din nou de ea. Vorbi mai încet, pe un ton complice și, în mod ciudat, prietenos.

— Ce contează nebunia creștinilor? O să trăiești pentru că așa vreau eu. La fel și la Roma, vor urla curând cerându-ți sângele. Dar nu vei muri. Augustus Aurelian nu vrea. Oh, nu te cred invincibilă. S-a terminat cu Alat! Dar nu ți-ai împlinit destinul. Încă de la nașterea ta, zeii te-au vrut în viață numai pentru triumful meu. Pentru ca gloria lui Lucius Aurelianus Augustus să strălucească în Forum.

ROMA

Astăzi, ca și ieri, deschise ochii înainte să vadă destul pentru a deosebi cerul de pământ. Gândul la Wabalat, același, prezența chinuitoare a copilului mort, o năpădea. Cu ochii deschiși sau închiși, îi era mereu alături, invizibil, șoptindu-i reproșuri.

Observa servitoarele, gărzile, ofițerii cărora le era încredințată. Încă din ajun se agitau în toate direcțiile, febril și inutil.

De la Emesa, de mii de ori se gândise că ar putea cu ușurință să-l priveze pe Augustus Aurelian de triumful lui. În haosul care-l înconjura, un pumnal, o sabie erau ușor de furat.

A și le înfige în piept nu cerea decât curajul de-o clipă.

În timp ce se apropia de porțile Romei, avusese de sute de ori ocazia să se arunce peste bordul vasului imperial sau să provoace furia vreunui ofițer care ar fi știut să-i străpungă trupul cu o sabie.

Dar astăzi, ca de fiecare dată, fața lui Wabalat se înălța în fața ei. Fiul său își cerea dreptul la promisiunea pe care i-o făcuse.

Chemă servitoarele, arată cuierul cu tezaurul furat de Aurelian din Palmyra și anunță:

— Voi fi cea pe care Augustus vrea să-o vadă.

Și ei voiau să-o vadă.

Flăcările torțelor șerpuiau de pe cele șapte coline ale Romei până la Tibru. Erau sute și sute de mii care se grăbeau spre via Cornelia sau Velabrum. Tineri sau bătrâni, bogați, săraci, avocați sau negustori, târfe din Subur și cetățeni, urlând, insultându-se; și-au abandonat casele puturoase și villele opulente pentru a se îngrămădi pe străzile pe care nu înaintau decât ca să respire sudoarea celor de alături.

Unii îi jefuiseră pe cei mai săraci decât ei, alții zdrobiseră membre sau călcase ră fără mila în picioare femeii sau copii pentru a obține un loc de unde ar fi putut „vedea”. În Circul Maximus, unii, înconjurați de zeci de sclavi înarmați, au plătit prețul unei încercări din Egipt sau al unui negoț cu sclavi pentru a se așeza chiar la marginea pistei, acolo unde Augustus Aurelian îi vedea la fel de bine cum îl vedeau și ei.

Cei mai bătrâni dintre patricieni, ologii și bolnavii, toți cei care nu puteau merge ore întregi, și erau mulți, nu reușiseră decât pe la sfârșitul nopții să ajungă în Forum, unde o pază severă interzicea intrarea poporului de mai

mult de șapte zile. Dăduseră ordin să se ardă tămâie pe jertfelnicele altarelor, în timp ce se deschideau, fără excepție, toate porțile templelor.

În aceeași clipă, în toate locurile, pe statui și coloane, se aprinseră lampioane, se înălțară torțe iluminând ghirlandele și fanioanele pe douăzeci de mii de stâlpi prevăzuți pentru acest lucru.

Când primele lumini ale zilei mângâiară capitala Imperiului, fumul o acoperea mai bine decât ceața, dezordinea și vacarmul lăsau să se creadă că barbarii o jefuiesc de la un capăt la altul. În sfârșit, trompetele triumfului lui Lucius Aurelianus Augustus, stăpânul universului, sunară la capătul via Cornelia.

Atunci, urletele deveniră un singur glas, un unic strigăt de bucurie.

La început nu se văzură decât fanfarele, purtătorii de goarne, de corni și de trompete egiptene, de corn galic, de helicon saxon, toate urlând din bronzul și alama lor. Imediat în spatele lor, proaspăt rași, se apropiau senatorii și magistrații, încă viguroși și care arătau bine la acest început de procesiune, agitând mâinile, ca și cum voiau să cheme de partea lor strigatele și râsetele.

Ceea ce atrăgea privirile venea mai în urma, în spatele gărzii pretoriene care îi urma.

Douăzeci de elefanți, treizeci de girafe și tot atâtea gazele, zebre, bivoli, elani, porci mistreți, ibecși, mufloni, ponei, cămile cu una sau doua cocoase, toate ținute în frâu sau sub pocnetul bicelor de o mulțime de sclavi. Toate animalele se ușurau de groaza de a fi astfel împinse în inima orașului, împușindu-l, provocând glume proaste care nu încetară decât atunci când, mai în spate, de data aceasta împinse în cuști pe roți, apărură felinele.

În rânduri de câte patru, lincșii, hienele, tigrii, panterele și leii. Răgând la toți, în timp ce treceau pe sub marele arc neterminat al porții lui Aurelian. Calmând gloata arătându-și colții, semănând fiori cu răgetele lor sălbatice. Amintind de pericolele, luptele și toate ciudățeniile Orientului pe care tocmai le învinsese Augustus.

După ele veneau, cu o aceeași aură animalică, smulgând uralele și excitația femeilor, opt sute de perechi de gladiatori pe jumătate goi, de toate rasele, cu chipuri diferite, de la cele mai urâte până la cele mai splendide, captând nerăbdarea, înainte de a se putea extazia de măreția prăzii pe care cinci sute de sclavi o purtau pe brațe.

Aur, argint, statui, bijuterii, cuirase, arme, tăvi, haine, cufere, oglinzi, scaune, paturi, blănuri, obiecte nenumărate, fără alt rost decât de a fi prețioase, nenumărate obiecte strălucitoare, care luceau ca o oglinda, pe fondul unui vis delirant, în fața ochilor avizi pe care lăcomia, ca și gelozia, îi făcea deja să tremure.

Când apărură cele câteva mii de prizonieri obișnuiți, perși, bactrieni, hinduși, sarmați, vandali, bleymiți sau axiomiți pășind sub pancartele care desemnau orașele și țările învinse, urletele de furie și o ură dezlănțuită se declanșară împotriva lor.

La trecerea peste podul lui Nero și pe sub gradenele teatrului lui Pompei, fura nevoiți să plece capul, să-și ridice mâinile legate, pentru a se apăra de cărămizile și de cioburile care plouau peste ei. O suta sau două au murit astfel, cadavrele lor fiind călcate în picioare de ceilalți. Măcar aceștia n-au fost nevoiți să meargă printre scuiături ore întregi, înainte de a termina, seara, sub securile închisorii Mametino, transformată pentru aceasta ocazie în abator pentru oameni.

Apoi veneau zece războinice sauromate. Îmbrăcate ca bărbații, dar cu pieptul la vedere. Aveau surâsul pe buze, își băteau joc de cei care le batjocoreau, răspundeau cu bezele la injuriile femeilor și făceau figuri obscene la complimentele bătrânilor.

Erau destui în mulțime care să tacă și să regrete îndelung că nu le-au privit mai atent. Dar un murmur greu al plebei îi împiedică, mormăind între umerii strânși, anunțând ceea ce voiau să vadă, pe cea al cărei dulce nume, de luni întregi, li se rostogolea pe buze: Zenobia, regina Palmyrei.

Oh, bineînțeles, l-au văzut pe Augustus Aurelian în togă de purpura și aur, în picioare, în carul lui tras de patru cerbi cu coarne uriașe. I-au văzut coroana de lauri, pietrele încrustate în obloanele carului și chiar în oiște, spițele de aur ale roților și perlele care împodobeau coamele cerbilor.

Dar, mai presus de toate, de-a lungul Tibrului, în Circus Flaminius, în apropiere de teatrului lui Marcello, deasupra templelor lui Hercule sau Venus, și apoi când a trecut prin pasajele strâmte de pe Vicus Tuscus, miile și miile de ochi n-au văzut-o decât pe ea, pe Zenobia.

Privea înainte, cu trăsăturile rigide, și nu-i distingeau bine decât fața. În rest, un lanț de aur se răsucea în jurul celui mai frumos trup din lume, scoțând în evidența formele în strălucirea soarelui, cuprinzându-i coapsele și gleznele, fixând-o de cadrul unei căruțe joase, trasă de sclavi ale căror

legături de aur erau prinse de gâturile lor. Un pârau de pietre prețioase atârna la pieptul ei și greutatea lanțului, în acel moment, o făcea să se clatine. Părul îi cădea în mod ciudat până la scobitura șalelor, pe jumătate tăiat, atât de scurt tăiat pe partea dreapta a craniului, încât cei mai apropiați îi puteau vedea pielea capului.

Nici măcar asta nu putea s-o urâtească. Le oferea spectacolul unei ciudate și invizibile răni, dar nicio slăbiciune.

Atât de bine, încât atunci când pătrunse în Marele Circ, când soarele aflat la zenit nimicea totul, apăru dintr-odată cu o perfecțiune atât de tulburătoare, încât harmalaia se transforma într-un murmur de respect.

O voce, nu se știe de unde, îi strigă numele.

Ca pe câmpul de lupta, zece, douăzeci de mii de voci răspunseră:

— Zenobia! Zenobia!

Tot timpul cât a făcut turul pistei de nisip, nimeni nu s-a gândit să strige spre gloria lui Augustus Aurelian.

Atunci când, cinci ore mai târziu, Augustus sacrifică cerbii atelajului său pe treptele Forumului, orașul răsuna încă de numele Zenobieii.

Nimeni, totuși, nu putuse auzi acel murmur care nu o părăsise pe regina Palmyrei toată ziua. O promisiune de atâtea și atâtea ori repetată, că îi umflase și rănisese buzele până la sânge, și pe care încă o șoptea, pentru ultima oară, trecând pe sub arcul lui Traian: „Wabalat, fiul Zenobieii, este cel mai mare dintre regi!”

PERINTHUS, 275 D.HR.

Auzi un zgomot de pași sub tamarini și gândi că era el.

De douăzeci de luni, acesta era obiceiul lui. Spre seară, apărea alături de ea și o contempla un moment. Uneori, se așeza foarte aproape de ea, alteori, la distanța sau, din când în când, se ascundea.

Oare credea sincer că îi ignoră prezența?

De fapt, nici nu-și putea imagina cât de puțin îi păsa de el. Îi cerea să-l urmeze peste tot, ca o umbră. Și asta îi era indiferent. Nu-i vorbea și abia dacă schimba câteva cuvinte cu servitoarele.

Știa că unele spuneau ca este cuprinsa de nebunie. Tot ele își băteau joc de Augustus Aurelian, care, toată viața lui, nu știuse să se înconjoare decât de femei nebune.

Uneori, credea că aștepta ceva. Ca stătea demult, de foarte multa vreme la pândă la vânătoare, unde trebuia să rămână mai tăcută și mai nemișcata decât cel mai viclean vânat. Totuși, n-ar fi știut să spună ce era acest vânat, dacă nu putea fi nici moartea, nici uitarea.

Într-o seară ca aceasta, în care soarele de octombrie cobora blând pe marea presărată de pânzele roșii și albastre ale pescarilor, reușea să fie calma. De altfel, fu și mai surprinsă de femeia slabă care se ivi, foarte aproape, sub un măslin plin de fructe.

— Numele meu este Ulpia, regină Zenobia. Nu mă cunoști. Ar trebui totuși, pentru că sunt soția lui Augustus Aurelian.

Surâse. Un surâs dulce, o privire grea, insistentă. Se mai apropie câțiva pași, cu mâinile înnodate pe pânțele, ca și cum centura abia îi susținea tunică bruna și foarte simplă. Ochii îi erau subliniați cu o linie de khol prea groasă. Șopti:

— Dacă încă nu m-ai văzut niciodată, este pentru că Aurelian mă ține departe de el. Spune că sunt nebună. Le spune tuturor celor din jurul lui. Ulpia, nebuna, iată cine sunt, eu, soția lui Augustus!

Se întrerupse cu o strâmbătură reținută.

— Spun același lucru și despre tine, regină Zenobia. Spun că ai luptat cu Aurelian și cu o grămadă de bărbați și că asta a sfârșit prin a-ți tulbura mințile. Nu vor decât ca femeile să fie în stare să facă ceea ce fac mereu, iată adevărul.

Înainta și mai mult, scrutând-o cu o fixitate care o obligă pe Zenobia să-și părăsească locul și să se depărteze. Ulpia aproba cu un semn din cap.

— Toți spun că ești frumoasa și asta e adevărat.

Ea încrunta sprâncenele, își destinse fața.

— Te-ai sărutat cu el? Ca sora lui?

Întrebarea o surprinse atât de tare pe Zenobia, ca avu o tresărire care o amuză pe Ulpia.

— Nu-mi pasă! Asta nu mă mai rânește. Astăzi iert. L-am întâlnit pe Dumnezeu care iartă păcatele și își deschide Paradisul celor mai necredincioși. Un Dumnezeu al dreptății. El, Aurelian, nu cunoaște dreptatea.

Ceva din privirea Ulpiei sau, poate, din asprimea buzelor ei, o puseră pe Zenobia în garda. Se dădu înapoi cu câțiva pași. Ulpia o lăsă s-o facă, tăcută și serioasă. Sfârși prin a clătina din cap, spunând:

— Îți cunosc durerea. Avem aceeași durere. Aurelian l-a omorât pe fiul tău, iar pe mine a refuzat să mă facă mamă.

Tăcu brusc, pândind. În iarba uscată de la poalele grădinii se auzeau scrâșnind niște pași.

În timp ce Zenobia se întoarse pentru a se asigura că este vorba, de data aceasta, de Aurelian, Ulpia dispăru ca prin farmec.

Pentru prima oară îl privi, oarecum ușurată, cum se apropie. Își zărise soția sau nebuna asta s-a strecurat până aici fără știrea nimănui?

Aurelian, după obiceiul lui, nu avea ochi decât pentru ea. Și faptul că îi putuse prinde privirea făcu să-i apară pe față un zâmbet larg de satisfacție. Rări pașii, ca și cum se temea să consume prea repede acest moment.

Ca de obicei, avea pe frunte o coroana de lauri din aur fin. Se strica înainte de sfârșitul zilei. Era tot timpul urmat de o pereche de aurari, a căror unica sarcina era să-i ofere o coroana nouă în zori.

În câteva luni se îngrășase puțin, ochii erau încercănați de o mare oboseală. Gura era mai moale și întregul trup părea mai lent.

Poate acesta a fost motivul. Sau doar fascinația pe care Zenobia o exercita asupra lui. Nu făcu nicio mișcare de apărare sau de fugă, când Ulpia țâșni din umbra tamarinilor. Nu lăsă nici impresia că îi auzise pașii când sărise, cu lama înainte, și îi înfipsese pumnalul în spate, cu un strigat de bucurie.

Zenobia avu nevoie de puțin timp pentru a-și întoarce privirea de la muribund.

Când Ulpia se îndrepta, cu pumnul însângerat, dădu înapoi, pregătită să întâmpine asaltul nebunei. Dar o voce din spatele ei o făcu să tresară.

— Nu te teme. N-o să-ți facă niciun rău Și-a împlinit datoria și și-a pus răzbunarea în mâinile lui Dumnezeu.

— Schawaad!

El nu strigă, nici nu respinse numele cu care ea îl numise. Era, ca întotdeauna, îmbrăcat cu o capă care îi acoperea fața.

Trebuie să se proptească de copacul cel mai apropiat. Vânătoarea ei se termina?

— De ce? șopti ea. De ce să-l omoare?

— Era ca toți romanii și ca toți Auguștii, incapabil să-și țină promisiunile.

Cu mâna descărnată, trase un rulou de pergament din mânecă.

— Mâine avea de gând să decreteze că Isus Hristos nu putea fi celebrat în orașele Imperiului. Martiriul fraților noștri ar fi reînceput. Este zadarnic. Am dat destul dovada că nu ne temem nici de durere, nici de moarte și că Paradisul lui Dumnezeu ne este deschis. Este timpul, de acum, ca Roma să înțeleagă cine suntem.

Ulpia li se alătură. Îngenunche în fața lui Schawaad, îi lua mâna dreaptă între ale sale, pentru a o duce la buze.

— Simon din Emesa este un creștin care știe să îngrijească marile dureri, spuse ea Zenobiei, ridicându-se. Vino cu noi, Zenobia. O să aibă grija și de tine.

De sub faldurile capei, ochii lui Schawaad îi scrutau pe ai ei. Pentru prima dată de foarte, foarte multă vreme, și în pofida feței torturate care îi distrugea orice expresie, Zenobia crezu că citește pe ea tandrețea. Speranța. Poate chiar o rugămintă.

Ca răspuns, îi surâse, sperând că va putea simți ce rămăsese dintr-o veche și foarte istovită iubire. Fără să miște, șopti:

— Da, acum știi destul despre adevăr și minciuna pentru a ni te alătura.

Ea scutura din cap.

— E prea târziu. Chiar foarte târziu. Te iubesc cu o dragoste fără limite. Dar atât. Dumnezeuul tău nu este făcut pentru cei pe care-i distrugi cu mâna ta, Schawaad, știi prea bine.

El ridică o mâna spre ea, care dădu imediat înapoi.

— Simon din Emesa m-a asasinat, îți amintești? îi aruncă ea cu duritate. „Pentru Simon din Emesa tu ești moarta, Zenobia! Moarta de multă vreme.” Astea sunt cuvintele lui.

Se judecă din priviri. Zenobia știe că vânătoarea ei era, în sfârșit, încheiata.

Strigatul Ulpiei sfâșie fascinația dintre ei.

— N-ai dreptul să rămâi singură, Zenobia!

— Zenobia din Palmyra este singură din ziua nașterii sale. Iar mâine, nimeni nu va mai ști dacă a existat.

Note

[← 1]

Preoții eunuci ai zeiței Cybela, care se presupune ca și-au luat numele de la fluviul Gallus din Galatia, care curgea în preajma templului zeiței.

[← 2]

Sanctuar consacrat nimfelor apei

[← 3]

Sistem de transport între puncte apropiate, pentru a evita transportul pe distanțe lungi

[← 4]

Camera în mijlocul clădirii

[← 5]

Parte a teatrului care cuprinde scena și avanscena.